

KOLEDAR

Ave Maria

ZA PRESTOPNO
LETO

1920

PO KRISTUSU.

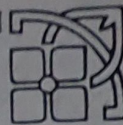
Izdala in založila

UPRAVA AVE MARIA

1852 West 22. Place
CHICAGO, ILL.

MILOSTLJIVI GOSPOD JAKOB TROBEC D. D.
škof v pokoju, naš rojak in dobrotnik.

Preblagemu dobrotniku in podporniku

naših katoliških tiskovnih podjetij,

kakor tudi

apostoljskemu delavcu v vinogradu Gospodovem,

našemu najdoličnejšemu rojaku

MIL. GOSPODU

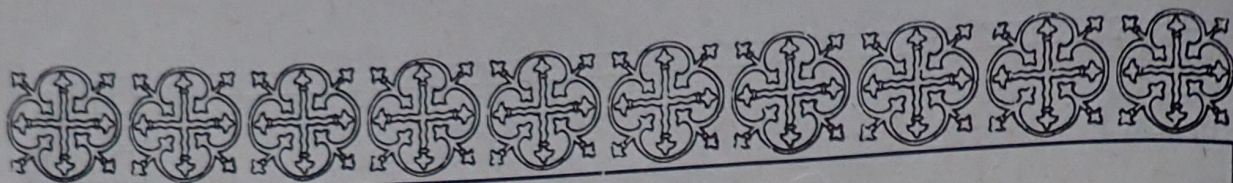
ŠKOFU JAKOBU TROBECU D. D.

v znak globokega spoštovanja in hvaležnosti

poklanja to delo

UREDNIK LISTA IN KOLEDARJA
"AVE MARIA"

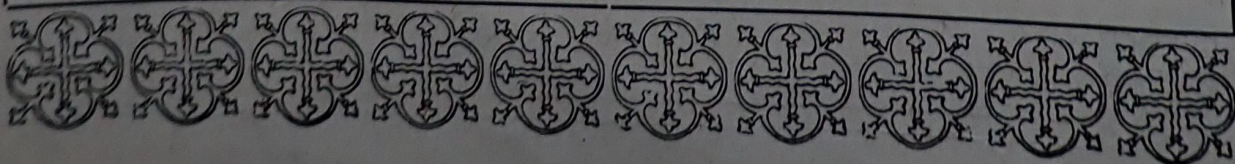
Prav veselo in srečno novo leto 1920.
vsem naročnikom in prijateljem lista "Ave
Maria"!

Naj Vas Bog blagoslovi to celo leto!

Naj Vas Marija varuje kot dobra mati
vsega zlega na duši in na telesu.

Vsem, katerim bode letošnje leto
smrtno leto, srečno zadnjo ur in milost
božjo!

Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih predstojnikov.

31 DNI

JANUAR

31 DAYS

Dnevi

Godovi in nedelj. evangelijski.

OPOMBE.

1	Četrtek	Novo leto. Obrez. Gosp.
2	Petek 	Makarij, pušč. Martinijan
3	Sobota	Genovefa, muč.

Ned. po nov. letu—Jezus se vrne iz Egipt. Mat. 2.19

4	Nedelja	Presv. Ime Jezusa.
5	Pondeljek	Telesfor, papež, muč.
6	Torek	Sv. Trije Kralji.
7	Sreda	Lucijan.
8	Četrtek	Severin, opat.
9	Petek 	Julian in Bazilisa muč.
10	Sobota	Agaton, papež.

1. Ned. po raz. Gosp.—Jezus 12 let star. Luk. 2.

11	Nedelja	Higinij papež in muč.
12	Pondeljek	Arkadij, muč.
13	Torek	Veronika, muč.
14	Sreda	Hilarij spozn.
15	Četrtek	Pavel, pušč.
16	Petek 	Marcelij, papež. in muč.
17	Sobota	Anton, opat in pušč.

2. Ned. po razgl. Gosp. Ženit. v Kani Gal. Jan. 2.

18	Nedelja	Priška, devica in muč.
19	Pondeljek	Sveta Družina.
20	Torek	Fabijan in Sebastijan muč.
21	Sreda	Neža, dev. in muč.
22	Četrtek	Vincenc in Anastazij muč.
23	Petek 	Zaroka Marije Device.
24	Sobota	Timotej, škof in muč.

3. Ned. po Razgl. Gosp. Jezus očisti gob. Mat. 8. 1.

25	Nedelja	Spreobrnitev Sv. Pavla.
26	Pondeljek	Polikarp, škof in muč.
27	Torek	Ivan Krizostom, škof.
28	Sreda	Flavijan, muč. Marjeta, dev.
29	Četrtek	Frančišek Sal. škof.
30	Petek 	Martina, dev. in muč.
31	Sobota	Peter Nol., spozn.

Odpustki v januarju.

III. Red: 1., 6., 14., 16., 30.,
Društvo Najsv. Imena:
1., 4., 11.,
Društvo Kršč. Mater: 6.
Brat. presv. Rož. venca: 4.,
Brat. presv. Srca Jez.:
2. ali 4.,

29 DNI

FEBRUAR

29 DAYS

OPOMBE.

Dnevi Godovi in nedelj. evangelijski.

1. predpepel.—Delavci v Vinogladu. Mat. 20.

1	Nedelja	Ignacij, škof. in muč.
2	Pondeljek	Svečnica.
3	Torek	Blaž, škof in muč.
4	Sreda	Andrej Korzin, škof in spoz.
5	Četrtek	Agata, dev. muč.
6	Petek	Tit, škof. Doroteja, dev. muč.
7	Sobota	Romuald, op. Rihard.

21 predpepel.—Lulika med pšenico. Mat. 13.24.

8	Nedelja	Ivan, spoz.
9	Pondeljek	Apolonija, dev. in muč.
10	Torek	Skolastika, dev.
11	Sreda	Marija Lurška.
12	Četrtek	Adolf—Lincolnovo rojstvo.
13	Petek	Katarina, dev.
14	Sobota	Valentin, muč.

3. predpep.—Jezus ozdravi slepega člov. Luk. 4.

15	Nedelja	Faustin in Jovita, muč.
16	Pondeljek	Juliana, dev.
17	Torek	Donat in tovariši muč.
18	Sreda	Pepelnica. Simeon, muč.
19	Četrtek	Julian, spoz.
20	Petek	Eleuterij, šk. muč.
21	Sobota	Maksmilijan, škof. —Wash. v.

1. postna.—Hudob. duh skuša Jezusa. Mat. 4.

22	Nedelja	Stol sv. Petra.
23	Pondeljek	Peter Damijan šk.
24	Torek	Matija apostol.
25	Sreda	Valburga, opatinja.—Kvaterna.
26	Četrtek	Marjeta Kort., sp.
27	Petek	Leander, šk. Kvaterni.
28	Sobota	Roman, opat. Kvaterna.

2. postna.—Jezus se spremeni na gori. Mat. 17.

29	Nedelja	Antonija.
----	---------	-----------

Odpustki v februarju:

III. red: 1., 2., 5., 19., 21., 22.
Društ. Najsv. Imena: 8.,
Apostol. molitve: 3.,
Brat. presv. Rožnega Ven.:
1.,
Brat. presv. Srca: 1. ali 6.,
2.,

31 DNI

MARC

31 DAYS

Dnevi

Godovi in nedelj. evangelijski.

OPOMBE.

1	Pondeljek	Albin. škof.
2	Torek	Siplicij, papež.
3	Sreda	Kunegunda, kr.
4	Četrtek	Kazimir, spoz.
5	Petek	Friderik.
6	Sobota	Perpetua in Felicita.

3. postna.—Jezus izžene hud. iz mutca. Luk.11.

7	Nedelja	Tomaž Akvinski, cerkv. uč.
8	Pondeljek	Ivan od Boga, opat.
9	Torek	Frančiška Rim. vdova.
10	Sreda	Viktor, 40 mučenikov.
11	Četrtek	Heraklij, muč.
12	Petek	Gregor, papež.
13	Sobota	Nicefor, patriarh in muč.

4. postna.—Jezus nasiti 5000 mož. Jan.6.

14	Nedelja	Matilda, ces.
15	Pondeljek	Heribut, škof.
16	Torek	Klement.
17	Sreda	Patricij, spoz.
18	Četrtek	Ciril Jeruzalemski, spoz.
19	Petek	Jožef Ž. Bl. Device Marije.
20	Sobota	Berta, redovnica.

Tiha Nedelja—Jezusa hočejo kamenati. Jan.8.

21	Nedelja	Benedikt, opat.
22	Pondeljek	Katarina, dev.
23	Torek	Nikolaj Flor.
24	Sreda	Gabriel arhangel.
25	Četrtek	Marijino Oznanjenje.
26	Petek	Sedem žalosti Matere Božje.
27	Sobota	Janez Dam. spoz. cerk. uč.

Cvetna Nedelja—Jezusov vhod v Jeruzalem. M.21.

28	Nedelja	Ivan Kap. spoz.
29	Pondeljek	Armogast, muč.
30	Torek	Kvirin in Julita.
31	Sreda	Balbina, dev.

Odpustki v marcu:

III. red: 6., 9., 19., 25.,
Dr. Najsv. Imena: 14.,
Dr. Kršč. Mater: 19., 26.,
Marijna družba: 25.,
Brat. pr. rožnega venca:
7., 25., 26.,
Brat. presv. Srca Jezusov:
5. ali 7., 12., 19., 25.,

APRIL

30 DAYS

30 DNI

APRIL

OPOMBE.

Dnevi

Godovi in nedelj. evangelijski.

1	Četrtek	Veliki Četrtek.
2	Petek	Veliki Petek.
3	Sobota	Velika Sobota.

Veliko Nočna—Vstajenje Gospodovo. Mark.16.

4	Nedelja	Vstajenje Gospodovo.
5	Pondeljek	Vincencij, Fer., spoz.
6	Torek	Sikst, papež.
7	Sreda	Herman, spoz.
8	Četrtek	Adalbert, škof.
9	Petek	Marija Kleofa.
10	Sobota	Zenon, škof. in muč.

1. Ned. po V. noči—Jezus se prikaže Apost. Jan.20.

11	Nedelja	Bela nedejla. Leo 1. papež.
12	Pondeljek	Julijus, Viktor.
13	Torek	Hermenegild, muč.
14	Sreda	Justin, muč.
15	Četrtek	Helena, kraljica.
16	Petek	Benedikt.
17	Sobota	Anicet, papež, muč.

2. Nedelja po velik.—Jezus Dobri Pastir. Jan.10.

18	Nedelja	Apolonij, muč.
19	Pondeljek	Ema, vdova.
20	Torek	Timon.
21	Sreda	Varstvo Sv. Jožefa.
22	Četrtek	Anzelm, škof.
23	Petek	Jurij, muč.
24	Sobota	Fidelis, muč.

3. Ned. po velik.—Jezus nap. svoj odhod. Jan. 16.

25	Nedelja	Marko Evangelist.
26	Pondeljek	Marija, Mati Dobrega sveta.
27	Torek	Peregrin duh.
28	Sreda	Pavel od Križa.
29	Četrtek	Peter, muč.
30	Petek	Katarina Sij., dev.

Odpustki v aprilu:

III. red: 4., 16., 24., 28.,
Dr. Najsv. Imena: 11.,
Apost. molitve: 25.,
Brat. presv. Rož. venca: 4.,
Brat. presv. Srca Jezus:
2., ali 4.,

31 DNI

MAJ

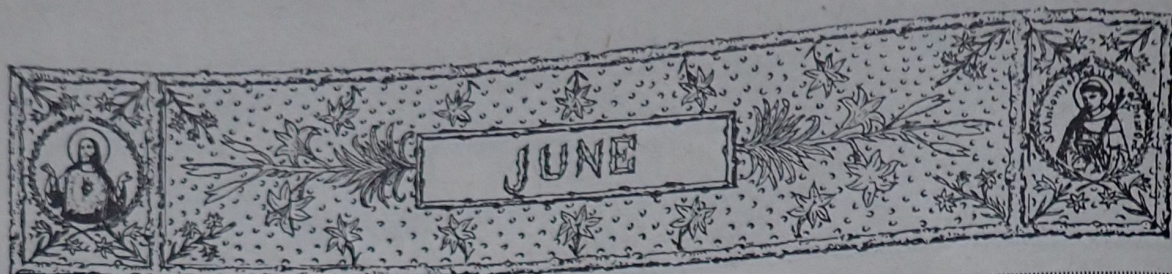
31 DAYS

Dnevi		Godovi in nedelj. evangelijski.
1	Sobota	Filip in Jakob, apostola.
4. ned. po velik.==Jezus obeta Sv. Duha. Jan. 16.		
2	Nedelja	Atanzaji, spoz.
3	Pondeljek	Najdenje Sv. Križa.
4	Torek	Monika, vd., Florijan, muč.
5	Sreda	Pij, V., papež in spoz.
6	Četrtek	Ivan, Lat.
7	Petek	Stanislav, škof. in muč.
8	Sobota	Mihaelovo prikazovanje.
5. ned. po velik.==Moč. molitve. Mat. 5.		
9	Nedelje	Gregor Naz.
10	Pondeljek	Antonin, škof. Krišov. dan.
11	Torek	Frančišek, Hijeronim. Križ. dan.
12	Sreda	Materni dan. Ner. Domit., m. Kr.
13	Četrtek	Vnebohod.
14	Petek	Bonifacij, muč.
15	Sobota	Ivan Saleški, spoz.
6. ned. po velik. O prič. Sv. Duha. Jan. 15.		
16	Nedelja	Janez Nepomučan.
17	Pondeljek	Paskal, spoz.
18	Torek	Venancij, muč.
19	Sreda	Peter Celestin, papež.
20	Četrtek	Bernardin Senen, spoz.
21	Petek	Sinezij, muč.
22	Sobota	Julija, dev. in muč.
Binkošti===Prihod Sv. Duha. Jan. 14.		
23	Nedelja	Binkoštna.
24	Pondeljek	Marija Pomoč Kristjanov.
25	Torek	Gregor, papež. Urban.
26	Sreda	Filip Neri. spoz. Kvaterna.
27	Četrtek	Beda, cerkv. učitelj.
28	Petek	Augustin, Kvaterni.
29	Sobota	Marija Magd., pačiška. Kvat.
1. po bink.==Jezusu je dana vsa oblast. Mat. 28.		
30	Nedelja	Presv. Trojica.
31	Pondeljek	Angela, dev.

OPOMBE.

Odpustki v maju:

III. red: 13., 17., 19., 20.,
23., 30.,
Dr. Najsv. Imena: 9.,
Dr. Kršč. Mater: 4., 24.,
Marijina družba: 13.,
Brat. presv. Rož. Venca:
2., 13., 23.,
Brat. presv. Srca Jezusov.:
2. ali 7., 5.,

30 DNI

JUNIJ

30 DAYS

Dnevi

Godovi in nedelj. evangeliji.

1	Torek	Juvencij, muč.
2	Sreda	Marcelin, muč.
3	Četrtek	Klotilda. Presv. Reš. Telo.
4	Petek 	Frančišek, spoz.
5	Sobota	Bonifacij, nadškof.

2. ned. po bink. Prilika o veliki večerji. Luk.14.

6	Nedelja	Presveto Rešnje Telo.
7	Pondeljek	Robert.
8	Torek	Medard.
9	Sreda	Primož in Felicijan, muč.
10	Četrtek	Marjeta.
11	Petek 	Presv. Srce Jezusa.
12	Sobota	Presv. Srce Marijino.

3. ned. po bink. Prilike o izgubl. ovci. Luk.15.

13	Nedelja	Anton Paduan. sp.
14	Pondeljek	Bazilij.
15	Torek	Vid.
16	Sreda	Frančišek Reg. spoz.
17	Četrtek	Adolf.
18	Petek 	Mark in Marcelijan, muč.
19	Sobota	Juliana.

4. ned. po bink. —O velikem ribjem lovu. Luk.5.

20	Nedelje	Silver, p.
21	Pondeljek	Alojzij.
22	Torek	Paulin, škof.
23	Sreda	Eberhard, ško.
24	Četrtek	Janez Krst.
25	Petek 	Viljem op.
26	Sobota	Janez in Pavel muč.

5. ned. po bink.—O farizejski pravičnosti. Mat.5.

27	Nedelja	Ladislav.
28	Pondeljek	Leon, Benignus.
29	Torek	Sv. Peter in Pavel.
30	Sreda	Spomin Sv. Paula apostola.

OPOMBE.

Odpustki v juniju.

III. red.: 13., 27., 29.,
Dr. Najsv. Imena: 13.,
Dr. Kršč. Mater: 21.,
Apostol. molitve: 11.,
Brat. presv. Rož. venca: 6.,
Brat. presv. Srca Jezus:
4. ali 6., 29.,

30 DNI

JULIJ

30 DAYS

Dnevi	Godovi in nedelj. evangelijski.
1 Četrtek	Presveta Kri Jezusova.
2 Petek	Marijino Obiskovanje.
3 Sobota	Ireneus.

OPOMBE.

6. ned. po bink.—Jezus nasiti 4000 mož. Mark.8.

4 Nedelja	Berta.
5 Ponedeljek	Anton. Proglaš. Am. Neodvisnosti
6 Torek	Lovrencij, spoz.
7 Sreda	Ciril in Metod slov. apos.
8 Četrtek	Elizabeta.
9 Petek	Veronica.
10 Sobota	Sedem Bratov.

7. ned. po bink.—O lažnjivih prerokih. Mat. 7.

11 Nedelja	Pij 1., p. in muč.
12 Ponedeljek	Ivan, Gaulbert, opat.
13 Torek	Turian.
14 Sreda	Bonaventura škof.
15 Četrtek	Henrik.
16 Petek	Devica Marija Karmelska.
17 Sobota	Aleksij, škof.

8. ned. po bink. O krivičnem hišniku. Luk. 16.

18 Nedelja	Kamilij Lelski, spoz.
19 Ponedeljek	Vincenc de Paul.
20 Torek	Jeronim. Marjeta.
21 Sreda	Praksedija, dev.
22 Četrtek	Marija Magdalena.
23 Petek	Apolinar, muč.
24 Sobota	Kristina.

9. ned. po bink.—Jezus joka nad Jeruzalem. L.19.

25 Nedelja	Jakob, apostol.
26 Ponedeljek	Ana, Mati Marije Device.
27 Torek	Pantaleon, zd. in muč.
28 Sreda	Nazarij in tovariši.
29 Četrtek	Marta, dev.
30 Petek	Abdon in Senen, muč.
31 Sobota	Ignacij Lojola, spoz.

Odpustki v juliji.

III. red: 7., 8., 14., 25.,
 Dr. Najsv. Imena: 11.,
 Dr. Kršč. Mater: 26.,
 Brat. presv. Rož. venca:
 2., 4.,
 Brat. presv. Rož. venca:
 2., 4.,
 Brat. presv. Srca Jezusov:
 2. ali 4.,

31 DNI

AUGUST

31 DAYS

Dnevi

Godovi in nedelj. evangeliji.

OPOMBE.

10. ned. po bink. O farizeju in cestninarju. Luk. 18

1	Nedelja	Vezi apostola Petra.
2	Pondeljek	Porcijunkula. Alfonz Lig.
3	Torek	Najdba Sv. Stefana.
4	Sreda	Dominik, spoz.
5	Četrtek	Marija Devica. Snežna.
6	Petek	Justus.
7	Sobota	Kajetan, spoz.

11. ned. po bink.==Jezus ozdravi gluho. Mark. 7.

8	Nedelja	Cirjak, m.
9	Pondeljek	Roman muč.
10	Torek	Lavrencij, muč.
11	Sreda	Suzana, dev.
12	Četrtek	Klara, dev. Hilarija, muč.
13	Petek	Janez Berkhman.
14	Sobota	Evzebij, sp. Anastazija, dev.

12. ned. po bink. O usmiljenem Samari. Luk. 10.

15	Nedelja	Vel. Gos. Vnebovz. Marije Dev.
16	Pondeljek	Joahim oče Bl. M. D.
17	Torek	Hijacint, spoz.
18	Sreda	Agapit, m. Helena, k.
19	Četrtek	Ludovik Tolet škof.
20	Petek	Bernard, opat.
21	Sobota	Ivana Frančiška udova.

13. ned. po bink. Deset Gobavih. Luk. 17.

22	Nedelja	Timotej in tovariši muč.
23	Pondeljek	Filip, Ben., spoz.
24	Torek	Jernej apostol.
25	Sreda	Ljudevit, kr. Patricija.
26	Četrtek	Zefirin I., papež.
27	Petek	Josip Kal. spoz.
28	Sobota	Auguštin, š. sp. č.

14. ned. po bink. O božji previdnosti. Mat. 6.

29	Nedelja	Obglavljenje sv. Janeza Krst.
30	Pondeljek	Roza Lim. dev.
31	Torek	Rajmund spoz.

Odpustki v avgustu.

III. red: 2., 12., 15., 16., 19.,
25.,
Dr. Najsv. Imena: 15.,
Dr. Kršč. Mater: 28.,
Marijino družba: 15.,
Brat. presv. Rož. venca:
1., 15.,
Apost. molitve: 29.,
Brat. presv. Srca Jezusov.:
1. ali 6., 15.,

30 DNI

SEPTEMBER

30 DAYS

Dnevi		Godovi in nedelj. evangeliji.
1	Sreda	Angelska. Egidij.
2	Četrtek	Stefan, kr. [Labor Day].
3	Petek 	Doroteja, muč.
4	Sobota	Rozalija, dev.

15. ned. po bink. Jezus obudi mlad. v Naj. Luk.7.

5	Nedelja	Lavrencij, Just., šk. sp.
6	Pondeljek	Manzuetus škof.
7	Torek	Regina dev. in muč.
8	Sreda	Rojstvo B. D. M. Mala Gosp.
9	Četrtek	Gorgonij muč.
10	Petek 	Nikolaj Tol. spoz.
11	Sobota	Protus in Hijacint muč.

16. ned. po bink Jezus ozdravi vodenič. Luk. 14.

12	Nedelja	Sveto Ime Marije Device.
13	Pondeljek	Evgidij, patrijarh.
14	Torek	Povišanje Sv. Križe.
15	Sreda 	Marija Sedem Zalosti. Kvaterna.
16	Četrtek	Kornelij in Ciprijan, muč.
17	Petek 	Rane sv. Frančiška. Kvaterni.
18	Sobota 	Jožef Kup. muč. Kvaterná.

17. nedelja po bink. O največji zapovedi. Mat. 22.

19	Nedelja	Janu. šk. in tov., muč.
20	Pondeljek	Lazar škof.
21	Torek	Matevž apostol in ev.
22	Sreda	Tomaž Vil. škof. Mauricij, m.
23	Četrtek	Linus, papež in muč.
24	Petek 	Marija Marcedes.
25	Sobota	Kleofas, uč.

18. nedelja po bink. Jezus ozdravi mrtv. Mat. 9.

26	Nedelja	Ciprijan in Justina muč.
27	Pondeljek	Kozma in Domijan.
28	Torek	Venceslav, muč.
29	Sreda	Mihael Nadangelj.
30	Četrtek	Hijeronim, duh. cerkv. uč.

OPOMBE.

Odpustki v septembru.

III. red: 4., 8., 13., 18., 27., 29.,

Dr. Najsy. Imena: 12.,

Dr. Kršč. Mater: 19.,

Marijina družba: 8.,

Brat. sv. Rož. venca: 5., 7.,

Brat. presv. Srca Jezusov.: 3. ali 5., 8.,

31 DNI

OKTOBER

31 DAYS

OPOMBE.

Dnevi Godovi in nedelj. evangelijski.

1	Petek	✠	Remigij, škof.
2	Sobota		Angelji Varuhi.

19. ned. po bink. — Prilika o kraljevi žen. Mat. 22.

3	Nedelja		Kandid, muč.
4	Pondeljek		Frančišek Asiški spoz.
5	Torek		Placid in tov. muč.
6	Sreda		Bruno opat.
7	Četrtek		Sv. Rožni venec Bl. D. M.
8	Petek	✠	Brigita, vdova.
9	Sobota		Dionizij in tov. muč.

20. ned. po bink. Jezus ozdravi kralj. sina. Jan. 4.

10	Nedelja		Frančišek Borgia, spoz.
11	Pondeljek		Justina, dev.
12	Torek		Valfrid, škof.
13	Sreda		Eduard, k.
14	Četrtek		Kalist, pap. in muč.
15	Petek	✠	Teréza, dev.
16	Sobota		Gal, opat.

21. ned. po bink. O trdosrčnem hlapcu. Mat. 18.

17	Nedelja		Hedvika, vdova.
18	Pondeljek		Luka, eveng.
19	Torek		Peter Alk. spoz.
20	Sreda		Janez K.
21	Četrtek		Uršula muč. Hilarion op.
22	Petek	✠	Marija Sal.
23	Sobota		Janez Kapistran, spoz.

22. ned po bink. Dajte cesarju kar je ces. Mat. 22.

24	Nedelja		Rafael arhangelj.
25	Pondeljek		Krizant in Darij muč.
26	Torek		Evarist p. muč.
27	Sreda		Frumencij, škof.
28	Četrtek		Simon in Juda apostola.
29	Petek	✠	Beda, spoz.
30	Sobota		Alfons R.

23. ned. po bink. Jezus obudi Jajrovo hčer. Mat. 9.

31	Nedelja		Volbenk, škof.
----	---------	--	----------------

Odpustki v oktobru.

III. red: 2., 4., 6., 13., 19.,
Dr. Najsv. Imena: 10.,
Dr. Kršč. Mater: 2.,
Brat. presv. Rož. Venca: 3.,
Brat. presv. Srca Jez.:
1. ali 3.,

NOVEMBER

30 DNI

NOVEMBER

30 DAYS

Dnevi

Godovi in nedelj. evangeliji.

OPOMBE.

1	Pondeljek	Vsi Svetniki.
2	Torek	Verne duše.
3	Sreda	Viktorin, škof. ptujski muč.
4	Četrtek	Karol Boromej škof.
5	Petek 	Caharij oče Janeza Krst.
6	Sobota	Leonard pušč.

24. ned. po bink. Pšenica in kokolj. Mat. 13.

7	Nedelja	Engelbert, škof.
8	Pondeljek	Bogomir, škof.
9	Torek	Teodor, muč.
10	Sreda	Andrej Avelin, spoz.
11	Četrtek	Martin, škof.
12	Petek 	Martin I. pap. in muč.
13	Sobota	Stanislav. Didak, spoz.

25. nedelja po bink.

14	Nedelja	Jozafat, škof in muč.
15	Pondeljek	Gertruda, dev., Leopold škof.
16	Torek	Edmund, škof.
17	Sreda	Gregor spoz.
18	Četrtek	Maksim, škof.
19	Petek 	Elizabeta, grof.
20	Sobota	Feliks Val. op.

Zadnja ned. po bink. Konec sveta. Mat. 4.

21	Nedelja	Marijino Darovanje
22	Pondeljek	Cecilja, dev.
23	Torek	Klement I. pap. in muč.
24	Sreda	Ivan od Križa, spoz.
25	Četrtek	Katarina dev. in muč. Zahvalni d.
26	Petek 	Sivester, op.
27	Sobota	Sv. Delfina

I. Adventna ned. Znamenja ob concu sveta. L.21.

28	Nedelja	Leonart iz Port.
29	Pondeljek	Sosten, muč.
30	Torek	Andrej, apostol.

Odpustki v novembru.

III. red: 1., 19., 28.,
Dr. Najsv. Imena: 14.,
Dr. Kršč. Mater: 1., 2.,
Brat. presv. Rož. Venca:
1., 7., 21.,
Brat. presv. Srca Jezus:
5. ali 7., 1., 2.,

31 DAYS

31 DNI

DECEMBER

OPOMBE.

Dnevi

Godovi in nedelj. evangelijski.

1	Sreda	Edmund in tovariši.
2	Četrtek	Bibijana, dev. in muč.
3	Petek	Frančišek Ksaver, spoz.
4	Sobota	Peter Kr. sp. c. uč. Barbara.

2. Adventna ned. Janez v ječi. Mat. 11.

5	Nedelja	Sava opat
6	Pondeljek	Nikolaj, škof.
7	Torek	Ambrozij, nadškof.
8	Sreda	Brezmadežno Spočetje B. D.M.
9	Četrtek	Levkadija, dev. muč.
10	Petek	Melikiad, pap. in muč.
11	Sobota	Damas, pap.

3. Adventna ned. Janez Krstnik pričuje. Jan. 1.

12	Nedelja	Sinezij, muč.
13	Pondeljek	Lucija, dev. muč.
14	Torek	Andrej B.
15	Sreda	Maksim, spoz. Kvaterna.
16	Četrtek	Evzebij, škof in muč.
17	Petek	Lazar, škof. Kvaterni.
18	Sobota	Teotimus. Kvaterna.

4. Adventna ned. Janez oznanjuje pokoro. Luk.3.

19	Nedelja	Nemezij, muč.
20	Pondeljek	Kristijan, škof.
21	Torek	Tomaž, apostol.
22	Sreda	Zeno, muč.
23	Četrtek	Viktorija, dev. in muč.
24	Petek	Adam in Eva.
25	Sobota	Božič. Rojstvo Gospodovo.

Pobožična. Simeonovo prerokovanje. Luk.2.

26	Nedelja	Stefan, prvi muč.
27	Pondeljek	Janez apostol in Ev.
28	Torek	Nedolžni otroci, muč.
29	Sreda	Tomaž Bek. škof.
30	Četrtek	Sabinus. David, kralj, in prerok.
31	Petek	Silvester I. pap. in spoz.

Odpustki v decembru.

III. red: 8., 25.,
Dr. Najsv. Imena: 12.,
Dr. Kršč. Mater: 8.,
Marijina družba: 8., 25.,
Brat. presv. Rož. Venca:
5., 8., 25.,
Apostol. molitve: 8., 25.,
Brat. presv. Srca Jezusov.:
3. ali 5., 8., 27.,

NOVI KOLEDAR — NOVO LETO!

BLIŽJE SMRTI — BLIŽJE VEČNOSTI.

Minilo je staro leto in naredilo prostor novemu!

Oh, kako hitro beže ta leta! Kako hitre noge imajo! Drug drugega pode, kakor bi se šlo za stavo.

Drug drugega podi, drug drugega preganja. In to beganje let imenujemo čas. In čas izpolnjuje naše življenje! Da, kako hitro beži življenje! Kako kratko je!

Pa človek, kaj imaš od tega kratkega življenja? Kaj ti daje? Vse polno bolečin! Tako malo pa veselja. Zračunaj samo vse trenutke, v katerih si bil letos srečen! Ali jih je skupaj za en dan?

In vendar ni tvoj namen tukaj na zemlji, da bi bil tukaj srečen, da bi užival tukaj vesele dni!

Tvoje življenje, človek, ima velik, vzvišen in sveti cilj!

Vidiš, ko bode pridrvil "čas" s teboj pred vrata večnosti, zaklical ti bo: loči se!

Ločim naj se, od koga?

Od vsega!

Vse, kar ti je bilo na svetu milega in dragega, tvojo rodovino, bogastvo, vse, vse moraš pustiti! Da še tvoje telo.

A potem?

Da, potem pa sodba! Potem pa večnost, večna sreča ali večno gorje.

Človek, ali misliš na to, da je tvoje življenje samo priprava na večnost? Samo potovanje v večnost!?

Kakšno večnost hočeš, dragi prijatelj, srečno ali nesrečno?

To je popolnoma odvisno od tvoje volje.

Odloči se pravočasno, dokler še živiš. Ko boš umrl, ko bode smrt s teboj obračunala, bode prepozno.

Torej prej ko mogoče premisli in se odloči. Veš kaj? Takoj danes se odloči in pojdi nazaj k Zveličarju in naredi ž njim novo pogodbo za leto 1920: Preresno je življenje! Prehitro teko moja leta, da bi jih mogel zanemariti.

* * *

Neki bogataš je potoval po deželi in našel je v neki vasi sivega starčka, ki je sedel pred revno hišo in se grel na solncu. Lase je imel bele kot sneg. Lice je bilo nagubančeno in videlo se je, da mora biti zelo star. Vkljub temu pa je bil videti zelo vesel.

"Očka, koliko ste stari?" ga nagovori.

Starček se prijazno nasmeje: "Ravnokar sem bil trideset let!"

"Kaj? Vi trideset let? To je nemogoče!"

"Povedal sem vam resnico," odgovori starček in obraz se mu stem-

ni in globoka žalost mu je legla na lice. "Trideset let sem star, kajti šestdeset let sem živel samo za svet, in vseh šestdeset let nisem ničesar storil za svojo večnost. Vendar, po šestdesetih letih sem se po čudnem naključju prebudil iz tega zaspane-ga življenja in spoznal sem, da je šestdeset let mojega življenja izgubljenih. In začel sem novo življenje. Od tega dne je ravno danes trideset let. Zato ne morem drugače povedati, kakor da živim samo trideset let, ker teh prejšnjih šestdeset let življenja sploh imenovati ne smem življenje, ker to ni bilo življenje, temveč to je bilo spanje."

* * *

Koliko si star, dragi čitatelj? ali ako si čitateljica? Ni sicer lepo, da to vprašam, vendar, saj ne zahtevam od tebe glasnega odgovora. Želim samo, da sam sebe opravičiš. Na svetu živeti ni samo jesti, piti, spati, delati, zbirati denar, uživati svetne dobrrote. To sploh ni človeško življenje!

To je živalsko življenje.

Toda, ali si ti žival? Si ti samo to, kar je tvoj kužek pred vrati? to, kar je tvoj kanarček v kletki? Samo to? RES? Ali se ne upira v tebi cel tvoj "jaz" temu, da bi bil ti samo to, samo žival?

Dobro torej, koliko let si star, stara?

Koliko imaš v svojem življenju let, o katerih moreš reči, kar je rekel ta

starček, da niso bili življenje, temveč spanje?

Vidiš, ako hočeš v resnici živeti, ako hočeš, da boš na večer svojega življenja imenoval leta, katera si preživel — življenje, leta, katera bo-deš štel — prebudi se!

Dolgo živi ta, kdor živi tako dolgo, da doseže konečni cilj svojega življenja — in to je večno zveličanje. Kdor za ta namen živi in ga doseže, ta je živel dolgo, tako dolgo, da je izvršil nalogo življenja. Ko torej šestletni otrok umrje in pride v nebesa, je ta otrok dolgo živel?

Da, ta otrok je živel tako dolgo, da je izpolnil svojo nalogo.

Ako umre stoletni starček in se pogubi, ali ni ta kratko živel?

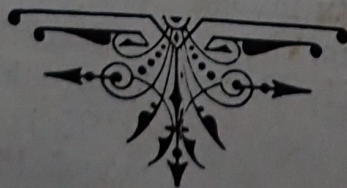
Ne, še toliko časa ni živel, da bi bil izpolnil nalogo, za katero je živel. Živel je sicer telesno, ali njegova duša je bila mrtva. Živel je življenje živali in ne človeka. Strogi sodnik nikogar ne bo vprašal, kako dolgo si živel, temveč kako si živel.

Hočeš torej dolgo živeti na zemlji?

Dobro! Živi dobro! Živi pobožno! Živi za večnost, kateri hitiš nasproti in kateri se ne boš izognil!

Dragi prijatelji, ob začetku novega leta 1920 misli nekoliko na to.

Ako do danes še nisi začel živeti, ne čakaj, ne odlašaj! Takoj začni! Glej novo leto 1920 je pred durmi in te pozivlja na to življenje!

ZVEZA KATOLIŠKIH SLOVENCEV

IMENIK

Častitih povêrjenikov, dosmrtnih in novih udov.

RT. REV. JAKOB TROBEC D. D. škof
v pokoju St. Stephens, Rice, Minn.

RT. REV. MONSIGNOR JOS. F. BUH,
V. G., škofije Duluth, Minn.

VERY REV. MATH. ŠAVS, dekan škofije St. Paul, Minn.

VERY REV. P. BENIGEN SNOJ, O. F. M. Provincijalni Kamisar, Slov. oo Frančiškanov.

Država Arizona.

Tucson, Arizona. — Rev. A. A. Primčič,
St. Mary's Sanitarium.

Država Arkansas.

Jenny Lind, Ark. — Frančiška Caš.
Alix, Ark. — Francis Starman.
Chicopee, Mass. — N. Simonich,

Država Connecticut.

Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob,
župnik 5 iztisov, Matija Lukovnjak, Jo-
žef Sobochen, Alojzij Vogler.

Država Colorado.

Pueblo, Colo. — Rev. Cyril Zupan, O. S. B. župnik, Rev. P. Peter Zupan O. S. B. kapelan, C. sestra Cyrila Zupan, O. S. B. Joseph Novak, Jurij Thomas, John Gaber, John Stariha, Terezija Fir, Apolonija Ros, Anton Meglen, Mihael Papež, Marija Okičič, John Princ, Regina Skiff, Joseph Hren, Joseph Zabukovec, Alojzij Vidmar, Jakob Vidmar, Franca Bojc, Frank Slak, Joseph Spilar, Marija Snedec, Elizabeta Silec, Marija Kuhar, Joseph Godec, Annie Butkovich.

Leadville, Colo. — Rev. J. Judnič, župnik

Trinidad, Colo. — Rev. A. Forster, S. J. župnik.

Smuggler, Colo. — John Mihelič.

Država Idaho.

Sandpoint, Idaho. — Joseph O. Rom.
Deardy, Idaho. — Štefan Jakše.

Država Illinois.

Chicago, Ill. — Rev. P. Kazimir Zakrajšek O. F. M. župnik in urednik "Ave Maria" Ven. Fr. Serafin Vene O. F. M. Math Turšič, Martin Blaj, Mihael Zeleznikar, Martin Miller, Družina Petrovčič, Angela Resinovič, Frančiška Vreček, Terezija Vahtar, Antonija Zabukovec, Anton Banič, Ivana Bonča, Frank Omerza, Alojzij Potočnik, Josip Kreniesec, Josip Zupančič, Joe Šetina, John Trselien, Rozalija Predanich, Leo Mladich, Štefan Nartnik, Frank Gerbajs, Uršula Mesec, Anton Gregorich, John Kumar, Lovrenc Korenčan, John, Verbišcar, John Kušar, Martin Likovič, Frank Koren, John Horžen, F. Omerza, Zora Janež.

Springfield, Ill. — Rev. F. Mažir, župnik.

Peru, Ill. — Rev. P. Wencel Šolar, O. S. B. Profesor St. Bede College.

Joliet, Ill. — Rev. John Plevnik, župnik, čč. šolske Sestre, Aleš Plut, Joseph Slapničar, Frank Zupančič, Pavel Dolinšek, Alojzij Gole, Frank Legan, Joseph Russ, Joseph Ogulin, John Legan, Francis Avsee, Frank Skul, John Kramarič, John Muc, Frank Korevec, John Zelko, Matija Dragovan, John Kambič, Anton Kramarič, Frank Trlep, Jakob Gombač, John Gregorčič, George Rozman, Jožef Nose, John Filak, John Grahek, John Bluth, George Flajnik, Leo Adamič, Ana Bahar, Leo Adamič, Fr. Culik, John Judnič, John Markele, Frank Rogel, Marija Grčar, Jernej Muhič, Nik Vraničar, Alojzij Jenzekovič, Anton eleznikar, Barbara Kapele, Vinko Mlakar, Blaž Hudolin, Rosie Glavan, Alojzij Muren, Joseph Geršič, Mary Gaspič, Mary Papež, Jakob Šega, Apolonija Kostelet, Anton Golobič, Jakob Plut, Joseph Bučar, Gregor Cesar, Mihael Zoran, Mihael Terdič, John Tušek, Frank Kos, Math Laurič, Frank Kos, Anna Bahor, John Pazdirtz.

North Chicago, Ill. — John Zalar, Frank Grom, Math Ivanetič, Jožef Drašler, Frank Muhič, Anton Zirovnik, Valentin Belec, Jožef Herauer.

La Salle, Ill. — Rev. Frančišek Šaloven, župnik, Č. s. Sabastijana. čč. šolske sestre, Adolf Šebat, Alojzij Kaplan, Frank Šebat, John Bučar, Karolina Močnik, Math Komp, Atnon Ovnik, Frank Bruder, Martin Kumečar, Anton Dolenc, Ivan Klemenčič, Anton Strukelj, Alojzija Just.

Waukegan, Ill. — Rev. F. Ažbe, župnik. Math Ogrin, L. Kunst, Marija Kuhar, John Jerina, John Umek, Andrew Košir.

Stannnton, Ill. — Katarina Pristopec, Chicago, W. Pulman, Ill. — Frančiška Ponikvar.

South Chicago, Illinois. — † Rev. A. M. Krashowitz 4 iztise, Rev. A. Sojar, župnik, Alojzij Prijatelj, John Brus, Helena Dolinšek.

Des Plaines, Illinois. — Rev. John Plaznik, urednik dnevnika "Edinost" 2 iztisa.

Ottawa, Ill. — Frank Zagar.

Kansas City, Kansas. — Rev. J. Perše župnik, 6 iztisov, Blaž Žagar, Nick Melcenič.

Nedosh, Kansas. — Terezija Centa.

Fredonia, Kansas. — Frank Bambič.

Dorrance, Kansas. — Rev. A. P. Podgoršek, župnik.

Država Maryland.

Dodson, Md. — Jernej Intihar, John Dekleva, John Vovken.

Država Montana.

Anavonda, Mont. — Rev. John B. Pirnat župnik.

Great Falls, Mont. — Rev. Joseph Polak, župnik.

Butte, Mont. — Rev. M. Pirnat, župnik

Država Wyoming.

Rock Springs, Wyoming. — Rev. Antor Schiffrer župnik, Frančiška Keršišnik, Tomaž Tušek, Angela Keršišnik, Valentin Benedičič, Ivana Ferlič, Pavel Oblak, Marija Lubi, Lenard Potočnik, Anton Leskovec, Terezija Sedaj, Apolonija Mrak, Marija Tavčar, Frank Oblasnik, Pohn Jugovič, John Dolenc, Frančiška Mrak, Blaž Natar, Ivana Potočnik, Angela Bertoncelj.

Rowlig, Wyo. — John Video, Maht Ceraj.

Država Michigan.

Calumet, Michigan. — Rev. L. F. Klopčuč, župnik, John Muhič, Math Likovič, John Koblezen, John Butala, Martin Stravs Martin Sustarišič, Jakob Grahek, Francis Plutz, John Klobučar, Joseph Grahek, Joseph Jakša, Joseph Metesh, Math Kobe, Joseph Metesh.

Ironwood, Mich. — Rev. Peter Sprajcar, župnik.

Rosecommon, Mich. — John Cernich.

Trimountain, Mich. — John Chopp.

Iron Mountain, Mich. — Florijan Mesing.

Watersment, Mich. — John Misich.

Houghton, Mich. — Rev. A. J. Režek, L. L. D. župnik.

Hermansville, Mich. — Rev. John Kraker, župnik.

Ahmeek, Mich. — George Hribljan, Joseph Požek, Joseph Butala, Joseph Rožič.

Hesperia, Michigan. — Marko Bluth, Martin Murn, Frank Mesner, Frank Lebelak, Frank Rugar, John Osterman, John Repes, Rudolf Shnaider.

Država Nebraska.

South Omaha, Nebraska. — Rev. J. L. Zaplotnik župnik, Martin Petrašič, Anton Schweiger, Frank Zitnik.

Država New York.

New York, N. Y. — Very Rev. P. Benigen Snoj, O. F. M. Provicijalni Comisar Katinka Pavlič, A. Glatz, Fr. Bartol, M. Tomec, Mary Jazbec, John Jeglich, Uršula Crukovich, Alojzija Gačnik, Agnes Kos, Antonija Pavlič, Martin Godina, Jakob Vode, Klara Jeglič, Antonia Vidic.

Albany, N. Y. — Rev. P. B. Čiček, O. M. C. Ven. Fr. Frančišek Stuhlik, O. C.

Little Falls, N. Y. — Louis Maroušek, Franja Jerina.

Brooklyn, N. Y. — Rev. P. Stanislav Drev. O. F. M. župnik, Joseph Skrabe, F. Jančigaj, M. Maltz, A. Beljan, M. Gaspersn, Marija Delač, K. Pacek, M. Kajrč, J. Slabič, J. Grum, W. Stempel, M. Muhoveč, F. Stariha, Louis Rozman, Peter Marvin, Karol Lustik, F. Umek, I. Vesel, I. Nakrat, A. Česarek, B. Bauer, A. Podgornik, J. Hodnik, A. Prookl, M. Čik, W. Rupe, M. Sterk, S. Osterman, F. Felicijan, F. Gergurčič, W. Orček, C. Zupančič, K. Osterman, M. Stadohar, Mike Muhovič, Agnes Peršič, Ana Zelene.

Gavanda, New York. — Ernest Palčič, Rafael Sladič, Anton Nučič, Matevž Govekar, Martin Gezboda, John Zevnik, Valentin Dollinar.

Država Minnesota.

St. Stephens' Minn. — Rt. Rev. James Trobec, škof v pokoju, 2 iztisa, Rev. John Trobec župnik, Neža Legat, Janez Leñat, Janez Justin, Helena Kocijančič, M. Justin, Jakob Hlebajna, Frank Farman, John Poglajen 2 iztisa.

Duluth, Minn. — Rt. Rev. Monsignor Jos. F. Buh, V. G.

Cloquet, Minn. — Rev. P. Simon Lampe O. S. B. Indijanski misijonar.

Little Falls, Minnesota. — Rev. Joseph Trobec, župnik.

Duluth, Minn. — Rev. John Jershe, župnik

Sartel, Minn. — Mary Petach.

Springfield, Minn. — Rev. F. S. Rant, župnik.

New Ulm, Minn. — Rev. F. Požek, župnik.

New Market, Minn. — Rev. M. Stukel, župnik.

St. Bonifacius, Minn. — Rev. F. Jager, župnik.

St. Mihael's, Minn. — Rev. A. Mikš, župnik.

Watkins, Minn. — Rev. A. Vilman, župnik.

Camby Minn. — Rev. Peter Remskar, župnik.

Morgan, Minn. — Rev. Vincent Božja, župnik.

Biwabick, Minn. — M. Stopnik, M. Globokar, M. Jaklovec.

Hibbing, Minn. — Angela Mlakar.

Brooten, Minn. — Mary Jan.

Soudan, Minn. — Anton Zavodnik, George Nemanich, Johnu Brula, Joseph Brula, Joseph Erchul, Thomas Erchul, John Japel, John Loushin, John Jamnik, Joseph Koteki, John Malenšek, Ludvik Mesijedec, John Miklič, Matija Nemanich, Frank Oblak, Frank Planton, John Pahuła, Anton Prus, Frank Rus, Jakob Skala, Anton Stefanič, John Tanko, John Vajda, Matija Vesel, Joseph Zalar, George Zupančič, Frank Schweiger, Anton Gornik, John Zavodnik, John Louchin, John Matjašič.

Chisholm, Minnesota. — Rev. J. E. Shiffner župnik, Frances Globočnik, John Lamut, Frank Laurič, Joe Janežič, Peter Staudohar, M. Back, John Kerže, Math Geršič, Joseph Petrič, Pavlina Klun, Julija Ruparčič, Luka Terhlen, John Sterle, Jakob Petrič, John Šega, John Baraga, Frank Okoren, Joe Virant, Margaret Pucelj, John Satkovič, John Kordiš, John Bovitz, Joseph Smole, Joseph Gazvada, Maht Bohor, Anton Pustoslomšek, Anton Mehle, Agnes Zamernik, Math Vesel, Gregor Pečavnik, John Mlačnik, Rudolf Robnik, Max Robnik, John Janežič, John Bovitz.

Gilbert, Minnesota. — Rev. M. Bilban, župnik, Angela Preglet, Josip Kolar, Katarina Ravnik, Anton Lop, John Ocepek, Josip Samsa, Mary Prešern, Jernej Perme, Frančiška Tanko, Apolonija Keren, Frances Moček, Andrej Barle, Katarina Nose, Frances Dolenc, Frank Borovčan, Joseph Moren, Joseph Pajk, Frank Ulčar, Anton Urh, Frank Lap, Ivana Filipič, Press, Jožef Tomšič, Mihael Strniša, Frank Ambrož, John Sjarm, Josiph Spienagel, Agnes Arko, Frank Stupica, Anton Bugar, Andrey Vrtačnik.

Ely, Minnesita. — Rev. Fr. Mihelčič, župnik, S. Kovall, Joseph Kočevar, Stefan Rauch, Marija Spraitzer, Anna Hočevar, Ludvig Perušek, John Hutar, Frank Pecelj, John Dejak, John Otrin, Aralija Verant, Valentin Marn, Frank Ttratnik, Frank Golob, John Omerza, Karol Gorše, Joseph Serjak, Frank Malavašič, Frank Kalpan, Joseph J. Peshel, John Skufca, John Fugina, Matija Crnive, Katarina Sprajcar, Louis Follmaier, John Fugina, Anton Sajovec.

Greaney, Minn. — Agnes Novak, Katarina Kočevar, Uršula Babič, Elizabeth Skraba, M. Novak.

New Duluth, Minn. — Rev. Alojzij Pirnat župnik, Frančiška Sterle, Stefan Rauh.

Buhl, Minn. — Frances Hegler.

McKinly, Minn. — Antonija Hegler, John Kralj, Simon Saftich, John Menard, Alojzij Sjehek.

Albany, Minn. — Anna Schiffrer, Andrej Malley.

Pinestop, Minn. — Annie Plemel.

Eveleth, Minn. — Rev. Anton Leskovec župnik, Frank Bajzel, Agnes Gerčman, Gregor Gregorič, Alojzij Gouže, John Kastelec, Andrej Kvaternik, John Kotnik, Luka Kržišnik, Jonh Nemgar, Jakob Petrič, Jakob Platnar, Martin Shukle, John Mihelič, Marija Capan, Anton Bobin, Helena Gebrila, Gabriela Masel.

Tower, Minn. — Rev. Joseph Ferjančič župnik, Joseph Oblak, Stefan Ahčin, Marko Težak, Joseph Stonič, John Oblak.

Beaulieu, Minn. — Rev. P. Roman, Homer, O. S. B. Indijanski misijonar

St. Paul, Minn. — Rev. John Seliškar D. D. profesor v St. Paul Seminary. Rev. John Gruden, L. L. D. profesor St. Paul Seminary, Rev. F. Missia, profesor St. Paul Seminary, Rev. F. X. Bajec, župnik, Rev. A. Ogulin, župnik

Madison, Minn. — Rev. Valentin Schiffrer, župnik.

Collegeville, Minn. — Rev. P. Vincent Schiffrer, O. S. B. Opatija Sv. Janeza.

Država Washington.

Valley, Washington. — Jakob Stare, Andrej Salokar, Jakob Svan, Mike Jakel, Valentin Mally, Alojzij Stare, Frank Gaber.

Lackey, Wash. — Rev. P. Joseph Golob, O. S. B. župnik.

Seattle, Wash. — Frank Perko.

Cle Elum, Washington, — Mary Pluth.

Država West Virginia.

Thomas, West Virginia. — Frances Baraga, Marija Modic, Marija Bulič, John Lahajnar, John Urbas, Frances Zadnik, Frances Horvatin, Anna Paučič, I. Buus, Frank Leben, John Petek, Matija Kraine, Helena Psiček, Marija Fortuna, Frances Lušcar, Kristina Knafele, Marija Prudič, Viktorija Jelenc.

Coketon, West Va. — Frank Kotnik.

Država Ohio.

Cleveland, Ohio. — Župnija Sv. Lovrenca Rev. John J. Oman župnik, Mary Miklavčič, Anna Vrhunec, Jakob Jančar, Ignacij Kuhel, Frank Stopar, Ana Baznik, Helena Zupančič, Frank Zeleznikar, Frank Kužnik, Joseph Glaven, Frank Lindič, Jozefina Stepic, Frank Peskar, Tomaž Mrvar, Joseph Hočevan, J. Resnik, Mary Slak, Andrej Slak, Frank Zakoter, Ana Perše.

Bedford, Ohio. — Frank Stavec, Alojzij Lipoglavšek, Frank Lindič.

Cleveland, Ohio. — Rev. J. B. Ponikvar župnik, Rev. A. Bombač kapelan, Frank Gaspari, Jernej Knaus, Joseph Mačerol, Joseph Ogrin, John Hostar, Ignacij Petrovčič, Marija Antoničar, Frank Cimerman, Marija Klemenčič, Johana Kuret, Frank Celešnik, Frances Brenzel, Alojzij Rigler, Josepha Jazbe, Ivana Tutin, John Zakrajšek, Annie Arko, Frances Rus, Ivanka Arko, Frank Perme, Mihael Setnikar, Marija Koprivec, John Cimerman, Karol Vintar, Anton Korošec, John Speh, Johan Potokar, Martin Antončič, Joseph Zakrajšek, Anton Bašča, Anton Skulj, Ana Otoničar, Alojzija Piks, Louis Serpan, Johan Malovar, Jakob Turk, John Intihar, Gasper Verhove. Ivana Ule, Ivana Oblak, Ignac Zidovar, Marija Skulj, Frank Sajovic, Joseph Besedičar, Frances Suhadolnik, Frank Suhadolnik, Rozalija Urbančič, Karol Kotman, Terezija Prime, Cecilija Mlakar, Maria Vinter, Anton Prinčič, Joseph Hegler, Math Turk, E. Brožič, Frank Becjan, Frank Kenig, Ferdinanda Nahtigal, Joseph Meglič, Frank Skerjanc, Frank Jert, James Zupančič, Joseph Perjar, Frank Kebe, Leo Kushlan, John Alic, Frank Kmet, Frank Skulj, John Maur, Anton Simolič, Mary Pajk, J. Erniskora, John Widerwol, A. Widerwol.

Collinwood, Ohio. — Rev. Joseph Skur, župnik, John Mesec, Karol Krall, Anton Mervar, Anton Pirc, Frank Hren, Mihael Anžlin, Karol Skebe, Terezija Narobe, Marija Zupančič, Frank Princ, Frančiška Dremel, Angela Skerl Frank Ivančič, Mi-

hael Berlan, Frank Mivšek, Marija Polonik, Anton Lavrič, Martin Strmole, John Srebernjak, John Mesec, M. F. Intihar, John Rosel, Frances Antončič, Josephina Perko, Karol Košir, Johana Perušek, Jožef Kožar, Angela Skerl, Marija Sepic.

Lorain, Ohio. — Rev. Anton Berk, župnik, Joseph Perušek, Gertrud Virant, John Vidmar, Frančiška Tomšič, Mary Zehel, Barbara Jakopin, Paula Lerchbader, M. Zezlina, Mary Ambrožič, G. Virant, M. Mihelčič, Alojzij Baraga, Josiph Svete 5 iztisov, Andrej Pogačar, Florijan Kuhar.

Barberton, Ohio. — Rev. V. Hribar, župnik, Joseph Lekšan, Jennie Okoliš, Joseph Podpečnik, Alojzij Pirc, John Rataj, Uršula Dormiš, Joseph Rote, John Kramar, Jennie Kaserman, Joseph Stangar, Jernej Gerbec, Jernej Sterle, Frank Skerl, Štefan Trenta, Anton Gradišar, Frank Tanček, Jakob Sabec, Anton Grbec, Frank Sterle, Alojzij Arko, Milan Kezerle, Frank Debevec, Joseph Ujčič, John Otoničar, Terezija Pavlič, Alojzija Zupi, Rozalija Devjak, Mary Znidaršič, Josepha Zupce, Marija Znidaršič, Josepha Zagar, Anna Možek, Frank Vesel, F. A. Beg, John Ujčič, Matija Mihelčič, Matija Korošec, Alojzij Semrov, Helena Grbec, Margareta Petrič, Frank Evanc, Math Zakrajšek, Albin Poljanc, Jennie Belčič, Marija Grbec, Rozalija Brus, Agnes Kranjec.

Bridgeport, Ohio. — Mihael Hočevan, Frank Gregorič, Peter Hoge, Antonija Berus, John Drečnik.

Fairport, Ohio. — Anton Cvetko.

Država Indiana.

East Chicago, Ind. — Rev. Joseph Judnič, župnik.

Rome City, Indiana. — Rev. M. Tušek, Kneip Sanitarium.

Indianapolis, Indiana. — Rev. P. Cyril Orendáč O. M. C., župnik, 25 iztisov.

Država Pennsylvania.

Pittsburgh, Pa. — Rev. J. C. Mertel, župnik, John Golobič 5 iztisov, Peter Kapa, Maht Kunič, George Miketič, Frank Persetič, Josiphina Fortuna, Anton Fa-

bee, Marija Lakner, Mihael Sepee, John Bukovinsky, Magdalena Henrihar, George Vitkovič, Fraik Cvetič, Joseph Spelič, Joseph Cadonič, Frank Flajnik, William Thomas, John Hlebee, Marija Kern, Jokleva, Anton Kure, John Rukše.

Pittsburgh, Pa. — Rev. Joseph Vrhunc, župnik.

McKeesport, Pa. Rev. M. Kebe, župnik.

Portage, Pa. — Rev. F. A. Jevnik, župnik.

East Pittsburgh, Pa. — M. Briški.

Forest City, Pa. — Rev. Joseph Tomšič župnik, John Telban, John Osolin, Gregor Beber, Frank Lavš, Marija Svete, Joseph Vrhovšek, Joseph Kastele, Joseph Ponikvar, Frank Grum, Anton Cerar, K. Karolina, Anton Bradač, Frančiška Slapničar.

Wandling, Pa. — Marija Skodlar, Ignacij Spee, Frank Kamin, Frank Cerar, Ignacij Kapla, Joe Korošec, John Vozelj, Fr. Zidar, John Fine.

Washington, Pa. — John Zaitz.

Conemaugh, Pa. — Alojzija Kobal.

Bridgeville, Pa. — Rev. Albin F. Moder župnik, John Krek, Florijan Kopač, Agata Hribar, Helena Čadež, Ana Mihelič, Frančiška Majdič, Katarina Fidej, Louis Verček, Anna Banka, John Vertačnik, Luka Drmovšek, Helena Turk, Mary Rupnik, Helena Pogačnik, Frank Ščurič, John Cebašek.

Olyphant, Pa. — Mary Zore, Helena, Zore, Jakob Zore, Stefan Mlakar, Maria Tomažič, Marija Tomažič.

Bradock, Pa. — Joseph Lesjak, Frances Brancel, Maria Tomšič, Maria Zaje, Maria Zefran, Katarina Matičič.

Houston, Pa. — John Pelhan, Marija Beve, Frank Ceplak, Frances Mesojedec.

Etna, Pa. — John Skoff, John Novak, Frank Počkaj, George Novak, Ana Kireta, Martin Savor.

James City, Pa. — Frank Debeve, Jakob Debeve, Frank Mišič, Ivan Skerl, Maks Tavčar, Frank Zevnik, Ivan Rozman, Rudolf Zavník, Frank Males.

Johnstown, Pa. — Andrej Tomec, Agnes Dunda, Marija Jernevič, Joseph Rovani.

Lackrone, Pa. — Rev. John Blažič župnik, 4 iztise.

Windgap, Pa. — Cecilija Makuc.

Martin, Pa. — Frances Kostelee, John Koprivnik.

Ambridge, Pa. — Peter Svigel.

Terrace, Pa. — Martin Bajuk, Maria Bajuk.

Jerome, Pa. — Marka Bajuk.

St. Mary, Pa. — Marija Anfderklain.

South Bethlehem, Pa. — Rev. P. Anzelm Murn- O. F. M. župnik.

Država California.

San Francisco, Cal. — Rev. Frančišek Turk župnik, dva iztisa.

Los Angeles, Cal. — Johana Ostronich.

Država Georgia.

Abbeville, Ga. — Antonia Benchina.

Država Wisconsin.

Sheboygan, Wis. — Rev. Alojzij Milnar župnik, Jakob Prestor, Frank Kovačič, Peter Novšek, John Verščaj, Anton Stiglič, John Vertačič, Valentin Skube, Andrej Kalan, John Udovič, Helena Golčnik, Joe Milavec, John Savinšek, Nežka Podlipnik, John Grandlič, Marija Kržičnik, Rosse Sedlar, Mathilda Skrinar, Marija Zore, Marija June, Anton Povšek, Anton Bogolin, John Simane, Frank Mikolič, Frank Zorman, Anton Zaman, Frank Gorene, Frank Volovšek, Joseph Zupančič, John Krive, Elizabeta Fingst, Joseph Križaj, Mihael Progar, Fraik Steber, Frank Selko, Matija Eršte, John Perkne, John Koropec, Frank Rafolt, John Suša, Marija Majcen.

West Allis, Wis. — Rev. M. Pakiž, župnik.

Milwaukee, Wis. — Rev. James Černe, župnik.

Iron River, Wis. — Rev. John C. Smolej, župnik.

Willard, Wis. — Rev. J. J. Novak, župnik.

nik, Frank Perovšek, Agnes Jordan, Marija Toleni, Ignacij Česnik, Frank Kobal. John Ravtar, Joseph Perko, Anton Debevec.

Wanwatosa, Wis. — Terezija Jamnik.

Milwaukee, Wisconsin. — Mary Adams, Anton Hodušek, Ivana Zavodnik, Catarina Stuler, S. Hojnik, Mary Oven, Mihael Geiser, Jennie Peterson, Leo Košak, Louis Velkovrh, J. Jenko.

† Dr. J. E. Krek.

Zveza Katoliških Slovencev ima letošnje leto zopet leto težkega dela za seboj. Tiste namene, za katere se je ustanovila, je skušala nadaljevati.

Kakor prejšnja leta, tako tudi letošnje leto ni veliko napredovala. Negotovost sedanjih razmer je vzrok temu.

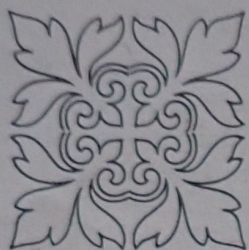
Za prihodnje leto ne razpišemo nikakih knjig, ker ne vemo še, kako se bodo razmere razvile.

Zveza Katoliških Slovencev je sprejela

nalogo književnega podjetja samo za čas vojske, dokler smo bili odtrgani od naše ljube Mohorjeve družbe. Za prihodnje leto, upamo, da nam bode mogoče že dobiti iz starega kraja zopet te knjige. Tako naše delo ne bode več potrebno.

Pač pa bomo skušali pomagati Mohorjevi družbi, da se bode med nami ameriški Slovenci krepko razvila. Skušali bomo stopiti ž njo v zvezo in ji pridobiti kolikor mogoče veliko naročnikov.

REV. JOŽEF REŠ.

Ob stoletnici njegovega rojstva.

Spisal J. L. Zaplotnik.

DEN izmed onih redkih slovenskih duhovnikov, ki so s Koroškega v preteklem stoletju prišli v Ameriko, je č. g. Rev. Jožef Reš. Sicer si tukaj ni pridobil izrednih časti in tudi ni opravljal posebnih visokih služb; vendar pa je bil zelo vesten v opravljanju svojih stanovskih dolžnosti in je kot misijonar mnogo storil za ukoreninjenje in razširjenje sv. vere ter si tako pridobil splošno spoštovanje in ljubezen vseh poštenih ljudij, kjerkoli je deloval. Njegov spomin še zdaj živi med njimi, dasi ga že 35 let krije hladni grob. Ali Slovenci pa vemo zelo malo ali nič o njegovem življenju in delovanju. Zato sem se namenil v letošnjem koledarju Ave Maria posvetiti mu par vrstic in to tem bolj, ker je letos baš sto let, kar je zagledal luč sveta. In zanimivo je njegovo življenje že zato, ker nam nudi verno sliko o vsestranskem delovanju ameriškega misijonarja.

* * *

Jožef Reš (ali Roesch) se je rodil 1. novembra 1819 v Porečah ob Vrb.

skem jezeru na Koroškem. Ko je dovršil gimnazijske in bogoslovske študije, je bil dne 1. avgusta 1833 posvečen v mašnika, na kar je več let služil v lavantinski škofiji. Koncem meseca marca 1854 pa je knezof Anton Martin Slomšek njega in njegovega brata Jurija, ki je bil tudi duhovnik, prepustil škofu Baragi za njegove misijone v Michiganu. (1)

* * *

Naslednjega meseca sta se brata Reš odpravila na pot v Ameriko. Na Dunaju sta se pridružila Baragi in z njim potovala skozi Prago, Monakovo in Pariz v Antwerpen, kjer sta se vkrcala na jadrnico ter se po 44dnevni morski vožnji dne 15. julija pripeljala v New York. Stopivši na suho, pa nista imela nobenega posebnega veselja iti misijonarit med divje Indijance, ampak sta hotela rajši delovati med belimi prebivalci. Tega so bili vsaj deloma krivi

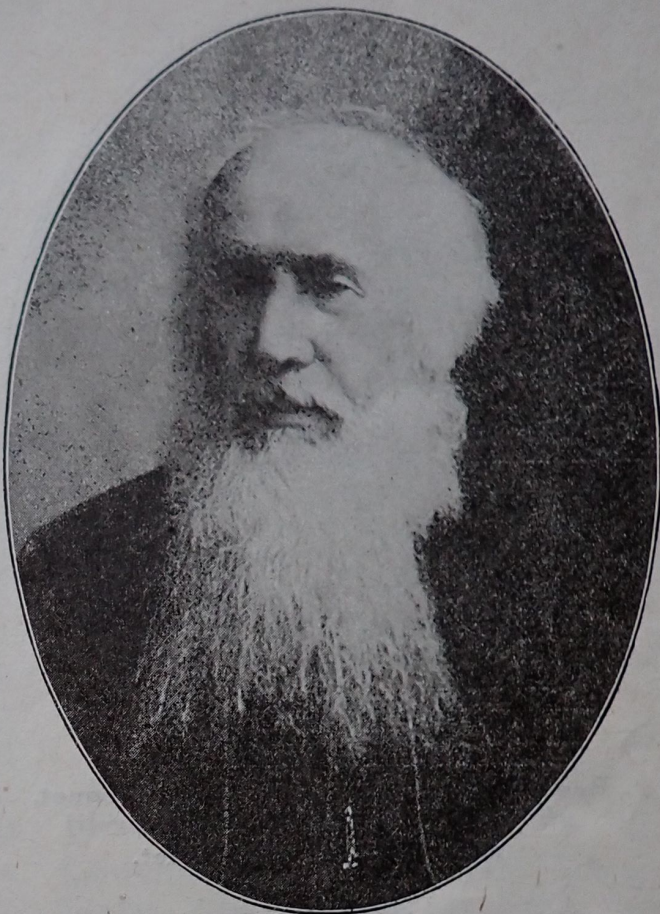
(1) Rev. dr. Režek se torej vsekar moti, ko ju imenuje "dijaka" v prvi knjigi svoje znane zgodovine marquetteške škofije, str. 126 in 127.

prebivalci na ameriškem iztoku, ki so imeli hude predsodke zoper "divji" zapad, kakor jih imajo še danes v veliki meri, in so naša misijonarja najbrž svarili, naj ne hodita proč iz civilizacije v zapadne "puščave," kjer bodeta takorekoč živa pokopana.

Brata Reš sta se torej dala pogovoriti ter se new-yorskemu nadškofu ponudila v službo. Ta ju je z veseljem sprejel, ker je zelo potreboval duhovnikov, in Jožefa poslal v Sullivan County, da tam prevzame dušno pastirstvo v Calicoonu in njegovih misijonih, ki so ležali v omenjenem okraju Sullivan in deloma tudi v sosednjem okraju Delaware. Ta dva okraja se razprostirata na levem bregu reke Delaware v državi New York. Ker je poslej tukaj celih 25 let deloval, bo gotovo umestno, ako pokrajino nekoliko opišemo.

Skozi ta okraja je že tedaj ob reki Delaware tekla železnica "New York & Erie Railway," ob kateri so se nahajale tudi glavne naselbine. Po dolinah so se prebivalci pečali večinoma s tem, da so sekali les in ga na splavih pošiljali na jug v Philadelphijo, kajti zemlja tik ob reki Delaware ni posebno ugodna za poljedelstvo; dolina je namreč navadno mokra in mrzla. Zato so se farmerji splošno rajši naseljevali po višinah, ki so bolj suhe in rode boljšo travo kot pa doline. Površina zemlje je različna; večinoma je gorata, razorana in razkosana visoka planota, posejana z višjimi ali nižjimi griči in vrhovi. Podnebje je podvrženo naglim in velikim toplinskim izpremembam, toda ni nezdravo.

Calicoon, kjer č. g. Jožef Reš najprej misijonaril, ko je prišel v Zdru-

Rt. Rev. Monsignor Jos. F. Buh, V. G.

žene države, so pozneje prekrstili v Jeffersonville, in tako se še danes imenuje. Leži pa v občini, ki se ji še zdaj Callicoon pravi.

* * *

Samo po sebi se razume, da na rožicah ni imel postlano. Omenimo naj le en dogodek, ki ga je doživel kmalu potem, ko je prišel v Sullivan County. Sicer je res nekoliko smesen, a pokaže pa jasno, kake "ugodnosti" so nekdanj uživali naši misijonarji po ameriških gozdih in jih deloma uživajo še zdaj.

Nekoč je o polnoči prihajal k Rešu mladenič in ga prosil, da naj se takoj poda na njegov dom in s svetimi zakramenti previdi njegovo sestro, ki umira. Bilo je več milj daleč, in Reš ni poznal pota. Mladenič

Rev. P. Simon Lampe, O. S. B., Cloquet, Minn., ki oznanjuje Sveti Evangelij med Indijanci nad 30 let.

pa mu pravi, da to nič ne de, naj kar brez skrbi zajaha njegovo kobilu, na kateri je on prijezdi, češ, da ga bo že sama ponesla na pravo mesto, ker ima doma mlado žrebe in se ji toži po njem. Dasi je bilo tema kakor v rogu, Reš uboga, in kobila se spusti v tek. Dirjala sta najprej po ozki stezi ter sta bila kmalu v gostem gozdu. Dolge veje košatega drevja in gostega grmovja so tolkle po konju, ki je vsled tega še hitrejši bežal, jezdec pa se je moral skloniti živali na vrat, da ga opletajoče vejevje ni telebnilo na tla ali mu razbilo glavo. Po ježi, ki je bila dolga kot večnost, pridirjata naposled na odprto polje, in kmalu skoči kobila čez ograjo ter v besnem diru vihra dalje po pašniku, polnem štorov. Čez nekaj časa se v daljavi pokaže brleča lučka, in proti tej jo vreže žival. Naenkrat se zopet vspne

in preskoči drugo ograjo in nato še tretjo ter končno jezdeca prinese na zaželeno mesto.

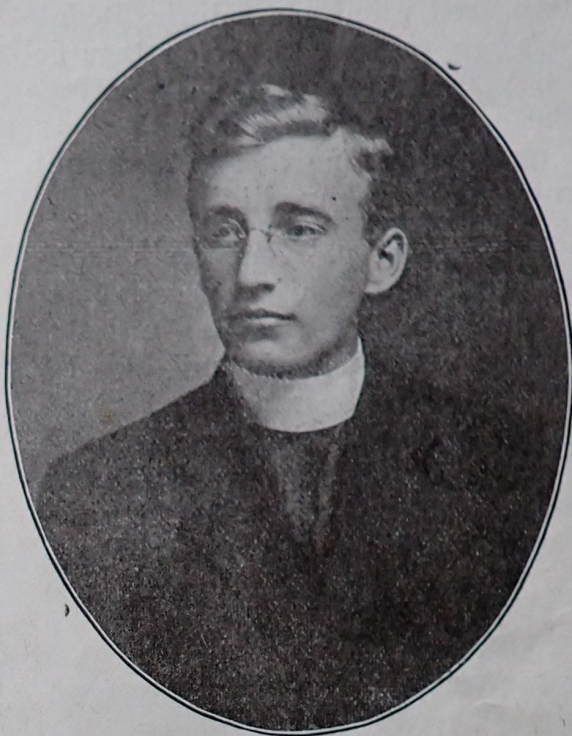
* * *

Leta 1856 se je naš misijonar preselil v vas Obernburg, ki leži visoko v hribih ne daleč od Jeffersonville. Poleg Obernburga je oskrboval še naslednje kraje: French Settlement (zdaj French Woods) s cerkvijo sv. Frančiška Saleškega, Lordville, Jeffersonville, Narrowsburgh, Fremont Centre, Hankins, Beaverkill itd. Izmed teh naselbin sta prvi dve v okraju Delaware, ostale pa so v Sullivan County.

Po teh krajih so ljudje še dandanes primeroma precej redko naseljeni, še bolj redki pa so bili pred 60 leti. Da bi tja več ljudij privabil, je meseca junija 1857 poslal nekemu new-yorškemu katoliškemu časopisu naslednji dopis iz Obernburga:

“Čitam mnoge pozive, v katerih se katoličane vabi, da bi potovali na lepi in rodovitni zapad, a z iztoka pa sem jih, razen enega poročila iz Trentona, N. J., našel jako malo. Smatram torej za koristno, da namerim nekaj besed na take katoliške družine, ki hočejo življenje v mestih pustiti in na deželo iti. Ali imate mnogo denarja? Torej dobro, tedaj le pojdite na zapad in si poiščite dobro mesto v bližini kake katoliške cerkve. Nekateri kraji pa so na zapadu zelo nezdravi; na marsikaterih mestih, ki so v rokah špekulantov, morete nemara šele čez leta dobiti kupno pismo (deed), morete pa tudi prav lahko priti ob vse svoje premoženje. Dalje pomislite, kako poceni morate svoje poljske pridelke na zapadu prodati, da vam jih trgovci, ki vsi hočejo dobiček imeti, pošljejo na vzhod mnogo sto-

tin milj daleč po železnici ali prekopu, da bodo vendarle enaki s cenami ondotnih farmerjev. Naj bo vaša zemlja na zapadu petkrat rodovitnejša nego na iztoku, vendar morate pa morda tudi petkrat cenejše prodati. Dalje: zemljiški špekulantje devajo vedno le dobre lastnosti svojih zemljišč v časopis, slabše stvari se navadno izpuščajo. Zato naj nikdo ne kupi zemlje, ne da bi si jo bil prej ogledal. Končno pravijo: zemlja na zapadu je zelo poceni, od 5 do 20 dolarjev aker. Da res, ali koliko pa stane tja pot za celo družino? — Ubožnejše katoliške družine, ki hočeji iti na deželo, vabim, da si v državi New York ob Erie železnici poiščejo kos zemlje; pri katoliški občini Obernburg nad postajo Hankins velja povprek aker 10 dolarjev, pri katoliški občini (French Settlement) nad postajo

Rev. John Plaznik, naš sotrudnik.

Lordville pa 5 dolarjev zelo dobra zemlja. Zdaj poleti je pravi čas, da si izberete zemljo, kajti pozimi vendar ni videti drugega kot sneg. Ako bi se morebiti kak katoliški družinski oče odločil v tej okolici kupiti zemljo mu bom jaz rad dal pojasnila, ne da bi se umešaval v kupčijo samo. Pisma naj se nadpisuje: Rev. Jožef Reš, Fremont Centre, Sullivan Co., N. Y."

Kak uspeh je ta dopis imel, se ne ve.

* * *

Isto poletje je znani jezuitski pater Frančišek Weninger imel v Obernburgu in French Settlementu misijon. "Obe občini," je pri tej priliki pisal nek časopis, "sta še popolnoma mladi in se imata za svoj postanek zahvaliti gorečnosti svojega čestitega župnika Jožefa Reš."

"V Obernburgu so bile v sv. cerkev sprejete štiri nekatoliške gospo-

**Michael F. Oman, St. Stephens, Minn.
Brat Rev. J. J. Omana.**

dinje, med njimi ena židinja. Redek slučaj tu v Ameriki. Poleg tega je bila v vseh treh postajah zagotovljena katoliška vzgoja mnogih otrok iz mešanih zakonov, ki bi sicer bili protestantizmu zapadli."

"Nato se je p. Weninger s častitim in za ono župnijo velezaslužnim g. župnikom Jožefom Reš podal v Francosko naselbino in tudi tam dal misijon obema narodoma, Francozom in Nemcem. Oba naroda sta se tako pridno udeleževala misijonskih vaj, da bi človek mislil, da tekmujeta v sveti gorečnosti. Do tedaj Francozi v onem kraju še nikdar niso

Mrs. Terezija Oman in Miss Rozalinda Blenkush, mati in nečakinja našega dobrotnika Rev. J. J. Omana.

imeli tolažbe, da bi bili v svojem materinem jeziku slišali božjo besedo."

"V obeh teh občinah se misijonski križ dviga visoko na gorah v nebo in daleč na okrog posvečuje pogled cele pokrajine."

* * *

G. Reš pa je bil vnet ne le za duševni, ampak tudi za gmotni napredek svoje prostrane župnije.

Leta 1859 je zgradil lično cerkev na čast sv. Jurija v eni svojih misijonskih postaj, ki je bila dotlej še brez hiše božje, namreč v Jeffersonville. Stala ga je zelo mnogo truda in napora. O tej stvari je poslal nekemu časopisu v New York naslednji lakonski dopis, ki bi razveselil srce marsikaterega urednika, mučenega z dolgoveznimi praznimi poročili, kajti obsega le en sam stavek:

"V deželnem mestecu Jeffersonville, ki je daleč znano pod starim indijanskim imenom "Calicoon," je bila po premagi nenavadnih zaprek postavljena cerkev, in danes, dne 13. novembra 1859, prvič v nji opravljena božja služba."

Par let pozneje je delavni g. župnik zgradil tudi novo krasno cerkev v Obernburgu. Stara cerkev je namreč pretesna postala. Temeljni kamen je bil pri najkrasnejšem vremenu z veliko svečanostjo položen dne 30. maja 1861. Tekom leta je bila stavka dovršena in prihodnje leto slovesno otvorjena. Tudi pri tej priložnosti je g. Reš napisal kratek dopis, datiran Obernburg, Sullivan Co., N. Y. dne 16. februarja 1862, ki se glasi:

"Danes smo prvič obhajali službo božjo v novi cerkvi. V primeri z drugimi cerkvami na deželi je nedvomno najlepša daleč na okrog;

toda z mestnimi cerkvami se pa ne-
čemo primerjati.”

* * *

Pri vseh svojih župnih in misi-
jonskih poslih je pa našel g. Reš še
čas za znanstvene raziskave. Zani-
malo ga je namreč zlasti naravoslov-
je, numismatika in sorodne vede.
Pred vsem pa je postal znan kot na-

burg) z naslednjim v marsikaterem
oziru zanimivim pismom:

“Anton Schneider iz Obernburga,
pošta Fremont Center, Sullivan Co.,
N. Y., (škofija N. Y.) pošilja žu-
želko, ki je tukaj vsem — učenim
in neučenim — popolnoma nova;
najdena je bila na hišnih durih. Če
je rabljiva za institut ali ne, nam je

Spomin na najsrečnejši dan. Prvo Sveto Obhailo v Chicagi, Ill.,
dne 27. aprila 1919.

vdušen botanik. Imel je lepe zbirke
tozadevnih predmetov, katere je
semtertje pošiljal tudi raznim izob-
raževalnim zavodom. Meseca sep-
tembra 1860 je n. pr. predsedniku
katoliškega instituta v Cincinnati,
Ohio, poslal več zelo dragocenih sre-
brnih novcev iz staro katoliških de-
žel (dva sta bila iz nadškofije Salz-

neznano. Ako bi zavod imel še stroš-
ke za ekspres, bodo od tu poravnali
ali pa bo priložene novejšje novce
morda mogoče v denar izpremenili.
Novci so od mene.”

Vsa čast ‘znanemu’ gospodu An-
tonu Schneider iz Obernburga, ali
nam se pa zdi, da bi njegova nezna-
na žuželka ne bila nikdar Cincinna-

Rev. Anton Berk, Slovenski župnik v Lorain, Ohio, za katerega so se vrli Barbertončanje tako junaško postavili za časa ko ga je breznačajni list "Enakopravnost" ostudno obrekoval.

tija videla, če bi se je ne bil g. Reš usmilil in jo tja poslal.

* * *

Dne 8. marca 1862 je nekdo iz Obernburga poslal souredniku nekega new-yorškega časopisa naslednji dopis, ki priča, da se je zloglasni "trusteeism" skušal vgnezditi tudi v Reševem misijonskem področju:

"Ljubi Andres ! V lepi gozdnati pokrajini v Sullivan Co., N. Y., se je pod vodstvom župnika Jožefa Reš osnovala nova katoliška občina. Kupilo se je primeren kos zemlje. in ko je bilo treba napisati "deed"

po cerkvenem predpisu, je nastopil nek poštenjak in govoril: Sovaščani, svarim vas, nikar ne dajte "deeda" preč. g. škofu, kajti potem se vam bo godilo, kot se je dobrim Williamsburžanom p. Raffaeinerjeve cerkve. (2) Jaz, je rekel ta poštenjak, sem pri cerkvi pomagal, in komaj je bila cerkev blagoslovljena, bila je predana preč. g. škofu, ki je potem kar najhitreje prišel, cerkev zaklenil in ključ s seboj vzel. Ljubi Andres, bodi tako dober in pojdi v Williamsburg, da pogledaš, če preč. g. škof morda ni cerkve same odpeljal in jo v svojo miznico skril.

... Mojo novo občino je to seveda razburilo; mnoge je izpreletel strah, jaz pa nisem izgubil srca, in tako je bilo sklenjeno: 1.) Deeda ne damo nikomur razen kakemu udu občine. 2.) Deed damo le najzanesljivejšemu udu. 3.) Najzanesljivejši mož in ud občine je naš milostljivi škof... Ali mar mil. g. škof ne spada v župnijo? Je-li mar tujec ali celo sovražnik?"

K temu je Andres pristavil: "A tisti obernburški širokoustni "poštenjak" mora pa biti jako motne glave, kajti sicer bi ne bil mogel nastopiti s tako predrznostjo. In vrh tega je dobri g. Reš tako goreč in pri vseh vrlih ljudeh priljubljen duhovnik."

Ko je č. g. Reš prečital te vrstice, je dne 21. marca i. l. uredniku dotičnega lista napisal tole pismo iz Obernburga:

(2) Nekdanja vas Williamsburg na otoku Long Island, N. Y., zdaj tvori del mesta Brooklyn. Znani generalni vikar Raffaeiner je bil ustanovitelj in župnik ondote cerkve presv. Trojice od l. 1841-61.

“Dragi g. profesor! Članek o p. Raffeinerjevi cerkvi, zdaj v miznici mil. g. škofa!, je tukaj zelo uga-jal, a Vaš Andres pravi: “obernburški poštenjak.” Če mogoče, Vas prosim, da to popravite, kajti pri-petilo se je ne v moji vrli občini O-bernburg, ampak v neki novi občini, 20 milj od Obernburga. Ta nova ob-čina dozdej ni imela še nobenega imena, a se bo najbrž imenovala Hoffmanville. — S spoštovanjem! Vaš prevdani J. R.”

Da kaj podrobnejšega zvem o tej novi občini, katero je leta 1862 č. g. Reš ustanovil 20 milj od Ober-burga v lepi gozdnati pokrajini Sullivanskega okraja, potem ko je tam kupil primeren kos zemljišča in ga vknjižil na nadškofovo ime, sem pregledal razne “Catholic Directo-ries” in več drugih knjig, ki raz-pravljajo o katoliški zgodovini v državi New York, ali o kakem Hoff-manvillu nisem našel ne duha ne sluha. Zato sem se obrnil na enega izmed frančiškanskih patrov, ki zdaj oskrbujejo skoraj vse nekdanje Re-ševe misijone, in dobil naslednji od-govor:

“Z ozirom na Hoffmanville se mo-ram opirati popolnoma na ustno iz-ročilo. Stari prebivalci mi pripove-dujejo tole: Č. g. Reš je imel navado hoditi peš od misijona do misijona s svojim svežnjem na ramah. Začen-ši od Obernburga, najsevernejše točke, se je podal v Jeffersonville, potem je šel po današnji državni ce-sti skozi Kenoza Lake in Fosterdale ter pustivši Lake Huntington na svoji desnici je prišel v Cochection Centre. Preden pa se je odpravil da-lje na zadnji del pota v Narrows-burgh, je pa okrog 10 milj od Nar-rowsburgha in 20 milj od Obernbur-

ga malo (kako eno ali podruogo mi-ljo) na desno od ceste iz Lake Hun-tingtona v Narrowsburgh ležala sta-ra irska naselbina, v kateri je živela tudi neka Hoffmanova družina. In ker so bili Hoffmani edini Nemci med ondotnimi Irei, mislim, da je č. g. Reš morda tam ostajal, in mo-goče so celo darovali posestvo za cerkev (3) ter se je morebiti zato na-meravalo ta kraj imenovati “Hoff-manville.” Toda tega imena se ne spominjajo niti ljudje, ki so v tistih

(3) Darovali ga menda niso, ker “Kath. Kirchenzeitung” z dne 20. marca 1862 izrečno pravi, da je bil **kupljen** kos zemlje. — Op. J. L. Z.

Miss Franciška Kavčič, Trail, B. C., Ca-nada. Naša marljiva sotrudnica in dopisovateljica.

časih tam živeli, iz česar se mora sklepati, da se namere ni izpeljalo. — Od drugih pa sem slišal, da mnogo pozneje, ko je Reš že odšel, tam res nameravali cerkev postaviti, pa so se naposled odločili, da jo raje zgrade nižje ob Erieski železnici v Cohectonu. Tja doli so se + preselili stari naseljenci, ki ti pa še zdaj pokažejo staro (irsko) naselbino. — Ako mogoče izsledimo 'deed' te lastnine, Vam bom o tem več sporočil."

* * *

6. letna Ida Pogačerja, Chicago, Ill.
V narodni noši.

Leta 1861 je izbruhnila ameriška državljanska vojska ter je trajala do leta 1865. Pred njenim začetkom je redna zvezna armada štela samo 16,400 častnikov in vojakov, ki so bili raztreseni po vseh delih dežele. Da južne upornike ukroti in ustajo zatre, je vlada prvi dve leti vojske vabila in klicala pod orožje le prostovoljce, misleč, da bo to zadostovalo. Ali zaradi težkih izgub, katere so ji prizadeli južni konfederati l. 1862, se je pa izkazalo, da prostovoljci vse prepočasi polnijo bojne vrste. Nujna potreba, ki je zahtevala vedno več vojakov, je torej prisilila kongres, da je sklenil upeljati konskripcijo. Dne 3. marca 1863 je torej pooblastil predsednika Lincolna nabirati potrebnih vojakov za armado z žrebanjem vseh telesno sposobnih državljanov v starosti od 20 do 45 let. Vojaške službe pa se mogel oprostiti, kdorkoli je bil izžreban, če je plačal \$300 ali si kupil namestnika.

Izvzetih od te naredbe je bilo le jako malo moških. Izžrebavali so tudi katoliške duhovnike, protestantske pridigarje in židovske rabije. Med katoliškimi duhovniki, katere je kocka zadela, je bil tudi naš g. Reš. Dne 13. oktobra 1863 je o tem pisal nekemu svojemu prijatelju v New York tole kratko pismo:

"Velecenjeni g. profesor. V O-bernburgu in podružnicah je bilo izžrebanih mnogo družinskih očetov. Vlada tu velika žalost. Tudi mene, Vašega pokornega slugo, je usodopolno kolo ulovilo."

Isti profesor, ki je bil urednik nekega katoliškega lista v New Yorku, je proti koncu leta 1863 nekomu v odgovor pisal v svojem listu o tej stvari sledeče:

“Žrebanje ni pol tako nevarno. kot pa si ti misliš. Kjer duhovnik ali župnija nimajo potrebne svote \$300 za odkupnino, tam bo že škof pomagal, včasih pa tudi zdravnik... Vrhtega je pa dejstvo, da do zdaj ni bil še niti en duhovnik primoran zadeti puško na ramo. Dobi se vedno kak izhod...”

Kolikor se je meni posrečilo do- gnati, ni č. g. Reš nikdar služil v ameriški armadi. Sklepam torej, da ali sploh ni bil potrjen pri nab. ali pa je tudi on položil \$300 kot dar domovini na oltar in se tako od pil, da mu ni bilo treba iti v boj krvi prelivat.

* * *

Sredi oktobra 1862 je bil po pri- zadevanju g. Reša prirejen v Jef- fersonvillu misijon. Trajal je šest dnij in je bil zelo blagoslovljen. Vo- dila sta ga dva očeta redemptorista.

Poleti 1865 je bil pa misijon spet v Obernburgu. Vodil ga je zopet je- zuit Weninger. Dasi je bilo baš ob času žetve, ki se pa v teh hribih vedno zakasni, vendar je bil misijon dobro obiskovan, kajti vse je pri- vrelo skupaj od blizu in daleč. Tako trdi p. Weninger sam, kateremu je poleg tega jako prijala tudi ondot- na okolica, o kateri piše: “V takih gorskih pokrajinah se vedno prav posebno spominjam na štajerske in tirolske planine.” Nek drug dopis- nik, ki je poročal o tem misijonu v nekem new-yorškem listu z dne 24. avgusta i. l., pa je na koncu pri- stavil:

“Nova zala prostorna cerkev nu- di zdaj v Obernburgu romantičen razgled po celi okolici, in kmalu bo- de menda poleg nje stalo tudi lepo župnišče.”

Anton Arko, Gilbert, Minn.

Kaj podrobnejšega o tem župni- šču, ki ga je najbrž postavil g. Reš nisem mogel odkriti.

Obernburg je bil po številu duš prejkone med najmanjšimi župnija- mi v new-yorški nadškofiji. Tako sklepam iz tega, ker je meseca maja 1867, ko se je pobirala kolekta za sv. očeta po new-yorški nadškofiji, Obernburg prispeval izmed vseh župnij najmanjšo svoto (\$30).

Kako dolgo je naš misijonar oskr- boval French Settlement v Delawar- skem okraju, ni natanjčno znano. To- liko pa je gotovo, da ga je opravljal še jeseni l. 1866 in mogoče še več let pozneje.

Ustanovil je v svoji župniji več društev, med njimi tudi društvo sv. detinstva Jezusovega, za katero se je posebno živo zanimal.

Eden zadnjih podatkov, ki sem jih dobil o njegovem delovanju v O- bernburgu, pravi, da se je začetkom marca 1868 v cerkvi sv. Marije Mag-

dalene v Honesdale, Pa., vršila 40-urna pobožnost za sv. očeta, in da je kljub mrazu in snegu prišel iz doljave pomagat tja tudi Rev. J. Reš iz Obernburga, N. Y.

Neko izvestje je l. 1869 poročalo da je bila v Obernburgu župna šola z enim učiteljem in 120 otroci, in da je župnija štela 800 duš. Brezdvomno je to šolo Reš sam ustanovil.

O njegovem delu in življenju tekom naslednjih deset let pa nisem dozdej mogel še nič zanesljivega izslediti.

* * *

Leta 1879 se je Reš radi slabega zdravja odpovedal župniji Obernburg in se preselil v Manhattanville, N. Y. (4) k svojemu prijatelju, župniku ondotne cerkve sv. Jožefa. Od februarja 1881 do maja 1862 je bival pri sv. Nikolaju v mestu New

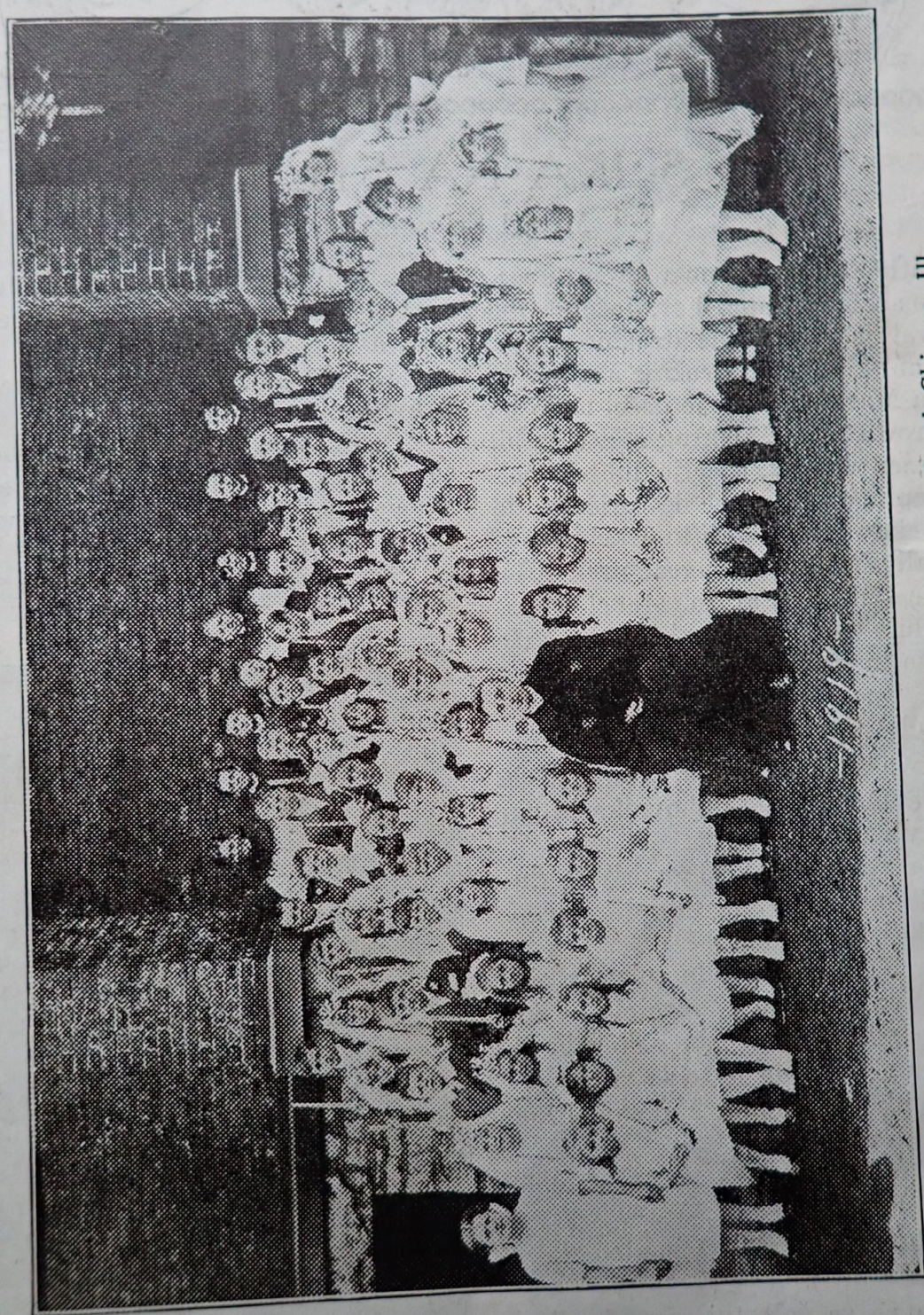
York. Umrl je pri sv. Jožefu, kakor se je bil zopet vrnil, dne 11. oktobra 1884, star skoraj 65 let. Pet dni pozneje je nekdo v dopisu iz New Yorka poročal med drugim tudi sledeče:

“Žal, da moram naznaniti smrt zaslužnega in zelo priljubljenega duhovnika. Č. g. Jožef Reš, kaplan pri cerkvi sv. Jožefa v Manhattanville, je po daljšem trpljenju umrl.” Potem prav na kratko opisuje njegovo življenje in pristavlja: “Znal si je pridobiti največjo ljubezen in spoštovanje vseh svojih župljanov. V torek je bilo njegovo truplo po slovesni črni maši blagoslovljeno v omenjeni cerkvi in prineseno v Obernburg ter tam pokopano” — dne 14. oktobra.

Zgodilo se je to na njegovo zadnjo željo, kajti počivati je hotel na jasnih planinah in čakati veliki dan vstajenja sredi svojih ovčic, katerim je tako dolgo in zvesto služil.

(4) Manhattanville je danes del mesta New York.

Prvo Sveto Obhailo v župniji Sv. Jurija, South Chicago, Ill.
Rev. John Plaznik.

SLIKA NA STENI

Mihael Železnikar.

Father L. je ravno nastopil svojo novo službo v župniji sv. Jožefa. Obiskoval je posamezne družine, da se seznani z njimi in družine z njim.

Na Marble Street je našel malo pa priprosto hišico. Okrog hišice je bil prijazen vrtiček, kjer je duhtelo polno lepih cvetic. Vse je pričalo, da jih nekdo pridno goji in oskrbuje.

Mali Frank se je igral pred hišo. Ko je ugledal Fathra, stekel je takoj duhovniku nasproti, da mu seže v roke in ga pozdravi.

Na "porchu" je srečal Mrs. B., gospodinja te hiše.

"Hvaljen bodi Jezus Kristus!" je pozdravila prišlega duhovnika in mu segla v roke.

"Na vekomaj!" odgovoril je duhovnik prijazno in vstopil v hišo. "No, kaj pa Vi delate?"

Mrs. B. si je obrisala solze iz oči.

"Ravno kar sem sprejela sliko mojega sina Johna", in pokazala je sliko na steni. Bila je to slika mladega krepkega vojaka z plemenitimi potezami na obrazu.

"Je to Vaš sin?"

"Da, Father."

"Toda nad podobo imate zlato zvezdo. Je bil ubit Vaš sin?"

Znova so se žalostni materi ulice debele solze po licu.

"Ni bil ubit. Ravno 24 let je bil star, ko je odšel. Bil je v vojaškem

taborišču osem mesecev. Toda lotila se ga je influenza in..." Naprej ni mogla povedati.

"Revež je umrl z influenco?" pravi sočutno duhovnik.

"O, Father, kako velika izguba je to za me! Kako velika pomoč je bil za me! Da, bil je edino moje veselje in edina nada meni vdovi."

"Saj ni dal svoje življenja za stonj!"

† John Muster, umrl 13. oktobra 1918, v Camp Eustis, Va.—V Gilbert, Minn., zapušča mater, 2 brata in 2 sestre.

Rev. J. J. Oman, župnik župnije Sv. Lovrenca, Cleveland, O. Naš dobrotnik.

“Da, to je res. Vendar, Father, da bi ga vi poznali! Kako me je ljubil! Ne vem, če kak sin more bolj ljubiti svojo mater, kakor je on mene ljubil.”

Nov potok solza je pričal, kako trpi uboga mati.

“Poglejte ta pisma,” je rekla in odprla veliko škatuljo, katero je imela na omari. Bila je polna samih pisem.

“Vidite ta pisma mi je pisal za teh osem mesecev. Še nekaj dni pred smrtjo mi je pisal: “Ljuba mati ne jokajte za menoj, saj se bodeva še videla . . . Pa se ne bodeva več!”

Jok ji je zaprl glas. Morala je počakati, da je mogla nadaljevati.

“Že leto dni je, kar je umrl. Pa ga ne morem pozabiti. Čim dalj ga nimam, tim bolj me boli srce! Kako

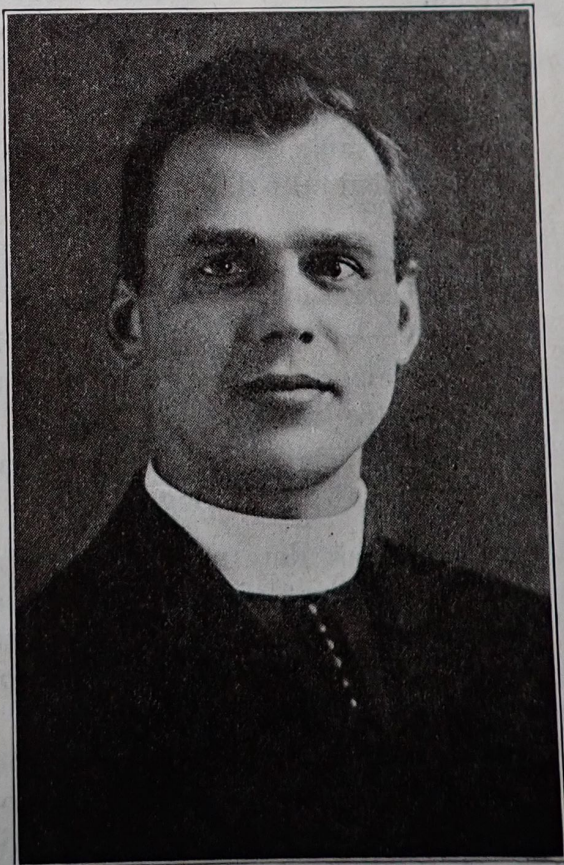
je bil marljiv! Kako je lepo skrbel za mene in za vse svoje mlajše bratce in sestrice. Bil jim je v resnici oče. Sedaj ga pa ni več!”

Fathru L. so solze porosile oči. Smilila se mu je uboga mati.

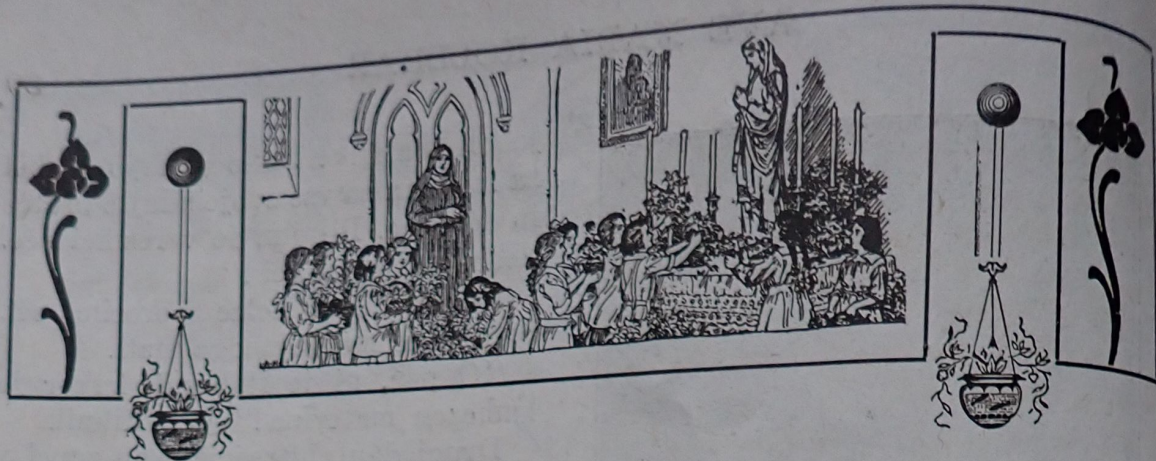
“O pač, ni je ljubezni, kakor je ljubezen materina!” je vzdihnil.

Drugi dan zjutraj je zvon zapel v cerkvi Sv. Jožefa in milo vabil vernike k zvišeni daritvi svete maše. V črnem plašču je pristopil pred oltar Father L. Tam sredi cerkve je bil pa mrtvaški oder med svečami, pokrti s zvezdanto zastavo. Sv. maša je bila zanj.

Tam na pokopališču Sv. Jožefa pa počiva mlad vojak in spi večno spanje smrti. Na njegovem grobu pa rastejo . . . lilije, katere zalivajo obilne materine solze — ljubezni.

Rev. P. Šprajcar, Ironwood, Mich.

“VICTIMAE CHARITATIS”

Po resnični dogodbi napisal K.

mati.”

“O sin.”

In objela sta se mati in sin po dolгих, dolгих letih težke in grenke ločitve.

“Kako si zrastel. Daj, da te ogledam, kako ti pristoja nova obleka.”

“Kar naglejte se me. Vi ste se pa tudi postarali.”

“Otrok moj, kako bi se ne? Sama sem, tako sama. Zdim se zapuščena od vseh. Ti si tako daleč in tako malo pišeš.”

“Saj veste, da v redu ne dovolijo veliko pisati.”

“Vem, vem. Toda, saj veš materino srce. Če bi vsaki dan tri pisma dobila, pa bi še bilo premalo.”

“Da, žrtev je za vas, žrtev je za me. Toda vsaj gre za Boga.”

“Prav imaš, dete moje. Samo, da sem te še enkrat videla. Samo, da sem doživela ta presrečen dan, ko te bom videla iti prvič pred oltar gospodov kot mašnika.”

In znova so se vlile debele solze po licu presrečne matere novomašnikove. Kajti to niso bile solze žalosti, kakoršnih se je že marsikak potok vlił iz teh oči v težkem življenju, ka-

koršnega je preživela gospa Waleserjeva.

Gospa Waleser — tako so jo sosedje imenovali — je bila vdova. Njen mož je bil premožen trgovec na Dunaju. Toda že osem let je tega, kar so ji ga položili v grob. Zapustil ji je lepo premoženje, tako da je vdova lahko brez skrbi živela.

Imela je več otrok. Toda vsi so ji pomrli v najlepši dobi. Ostal ji je samo najmlajši Vilček.

Vilček ji je bil edino veselje. Ravno leto pred smrtjo moža je skončal šesto leto gimnazije.

“Mama, jaz sem se odločil, da vstopim v red oo. Frančiškanov,” rekel ji je, ko je prinesel domov pričevalo dobro izvršenega šestega gimnazijskega razreda.

S silno težkim srcem sta mu stariša dovolila in marsikako solzo sta pretočila za njim, ko je odšel v novincijat — v leto poskušnje. Ni še skončal leta poskušnje, ko je dobil prežalostno vest, da mu je umrl oče. Seveda ni mogel niti na očetov pogreb, ker bi to bilo proti redovnim pravilom. Težek je bil zanj ta udarec in težko ga je prebolel, ker je ljubil svojega očeta s celim srcem nekvarjenega sina. Težak boj sam s se-

boj je moral izvojevati, da je vztrajal in ostal v redu pri tem težkem udarec.

Še težji je bil udarec za gospo Walser, njegovo mater.

Ko bi imela vsaj sina doma. Koli-ko lažje bi prenesla ta težak udarec. Vendar ni ga bilo.

Obiskala ga je v samostanu takoj po pogrebu. Prepričana je bila, da ga bode pregovorila, da bode vsaj zdaj prišel z njo domov. Vendar Vil-

ček, takrat že "brat Bernard", je bil trdno odločen, da hoče položiti svoje celo življenje na žrtvenik ljubezni do Boga in do bližnjega in ostati v redu ponižnega Ašiškega meniha.

Globoko potrta in užaljena se je vrnila mati zopet domov — sama v prazni dom.

In tako je ostalo. "Brat Bernard", sin, jo je obiskal samo enkrat to celo dobo in še takrat samo za par dni, ki

so pa minuli kakor minute. Vendar so ji pa ti trije dnevi ob slovesu zadali samo še globjo srčno rano in je bila njeno koprnenje po sinu edinecu le še večje.

V tej zapuščenosti se je pa tudi sama obrnila popolnoma k Bogu.

Že prej globoko verna, je sedaj postala globoko pobožna. In da je mogla težek križ svoje zapuščenosti tako udano nositi, dobivala je moči vzlasti pri Mariji Mateir sedmerih bolečin. Marsikako uro je preklečala pred njenim kipom, zatopljena v premišljevanje njenega trpljenja. In tako sta se dve sreci strinjali v podobni boli. Solze Marijine so sušile solze zapuščene matere. Zgled Matere pod križem je junačil to stiskano mater, da je tudi ona junaško nosila svoj križ. Navdihoval jo je z vzvišeno mislijo — žrtve.

"Moj sin je pustil vse in je šel v red, da se žrtvuje za svojega Boga in za zveličanje bližnjega. Njegova mati ne sme biti manj junaška," je mislila. "Vse za Boga in za bližnjega," je molila pogosto.

In tako je popolnoma udano nosila težki križ, katerega ji je božja previdnost naložila. Da, še veselila se ga je. Čutila se je srečno, da ji Bog daje priložnost vse to trpeti in vse to darovati za vzvišene namene "v pomoč sinovim žrtvam".

Zato je tako težko, silno težko čakala onega največjega sinovega dne, ko se ji bode vrnil domov kot novomašnik Gospodov. Ko je ob dolgih večerih sama cele ure presedela pred sliko Marijino in je rdeča lučka tako milo poskakovala v lampici, gledala ga je v duhu, kako bode oblečen v sveta oblačila stopil pred oltar Vsemogočnega. Gledala ga je v duhu med povzdigovanjem, kako se bodo

na njegovo besedo odprla nebesa in sam Bog bode prišel na oltar. Gledala ga je že naprej, kako bode razprostil svoje blagoslovljene roke in blagoslovljal svoj narod. Spremljala ga je v duhu na prižnico, kjer bode vnemal srca za ljubezen do Boga, za lepo življenje. Spremljala ga je v

liki sinov dan, ko ga ima že doma kot novomašnika, ko se bodo vse njegove sanje začele uresničevati. In res je bil to lep dan za celo okolico.

Velik del premoženja je šel za sinovo novomašno slovesnost. "Vsaj je to vse, kar morem storiti za sina. Kot redovnik ne more imeti nikake-

Rdeče delo za narod (?)

spovednico, kjer bode kot spovednik tisočem vlival hladilnega olja v pekoče srčne rane, katere jim je zadal greh. Spremljala ga je na poti k bolnikom. In že ga je spremljala njena goreča molitev, njene žrtve. Kdo bi se torej čudil, ako se je njeno srce veselilo danes, ko je res prišel ta ve-

ga premoženja. Naj gre za to slovesnost," je rekla srečna mati.

In res sta bila ta dan srečna oba, Pater Bernard in njegova mati, gospa Waleser, presrečna, da njuni prijatelji te njene sreče niti razumeli niso. In kako bi ne bila. Vsaj sta bili ti dve sreci popolnoma božji.

In med povzdigovanjem, ko je bila vsa cerkev na kolenih in je novomašnik držal sveto hostijo s tresočo roko in jo povzdignil med nebo in zemljo, čustva teh dveh src v teh trenutkih, kdo jih naj popiše. Čutila in razumela sta jih samo: sin in mati.

Kaj sta čutila mati in sin, pričal je samo potok solza nebeške sreče, kateri je tekel obema iz oči.

“Gospod Jezus, tebi se žrtvujem do zadnjega vzdihljeja,” je molil sin pri oltarju.

“Gospod Jezus, sprejmi sina in mater do zadnjega vzdihljeja,” je molila mati v prvi klopi. In Bog je sprejel žrtev teh dveh src.

* * *

Cel teden je imel Pater Bernard dovoljenje ostati doma pri materi, potem se je pa vrnil nazaj v samostan, kjer ga je čakala “pokorščina”, to je določilo predstojnikov, da naj gre v B. na Tirolsko, kamor je nastavljen kot kaplan tamkajšnje redovne župnije.

Z veseljem in radostjo, poln navdušenja in gorečnosti je hitel Pater Bernard na svojo prvo službo. Vesel je je bil. Zdelo se mu je, da so predstojniki uganili njegovo srčno željo, kakšno službo si želi. Duhovno pastirstvo je bil njegov vzor.

In res se je z vsem navdušenjem mladega duhovnika lotil svoje službe. Neutrudljiv je bil v spovednici, v šoli, pri bolnikih, povsodi. Njegove pridige so bile tako polne ognja in tako prepričevalne, da se je pri vsaki njegovi pridigi cerkev bolj polnila.

Kmalu, v nekoliko mesecih, je bil mladi Pater Bernard najbolj priljubljena oseba v B.

Tudi uspeh njegovega delovanja se je kmalu začel kazati. Vedno več in več je imel spovedancev, ki so skoraj vsako jutro in vsaki večer oblegali njegovo spovednico.

Prav v tistem času se je pa začelo po celi bivši Avstriji, zlasti med Nemci, takozvano “Los vom Rom” — “Proč od Rima” gibanje. Pruska Nemčija je videla, da gre ponemčevanje v Avstriji prepočasi naprej. Videla je, da je vzlasti katoliška slovenska duhovščina mogočen jez proti nakanam pruskega protestantizma. Zato so vprizorili to grdo gonjo. Med Slovenci te gonje nismo toliko čutili, razven ob mejah, ker nam ni bila simpatična radi nemštva, katerega je širila. Čutili so jo pa toliko bolj Nemci.

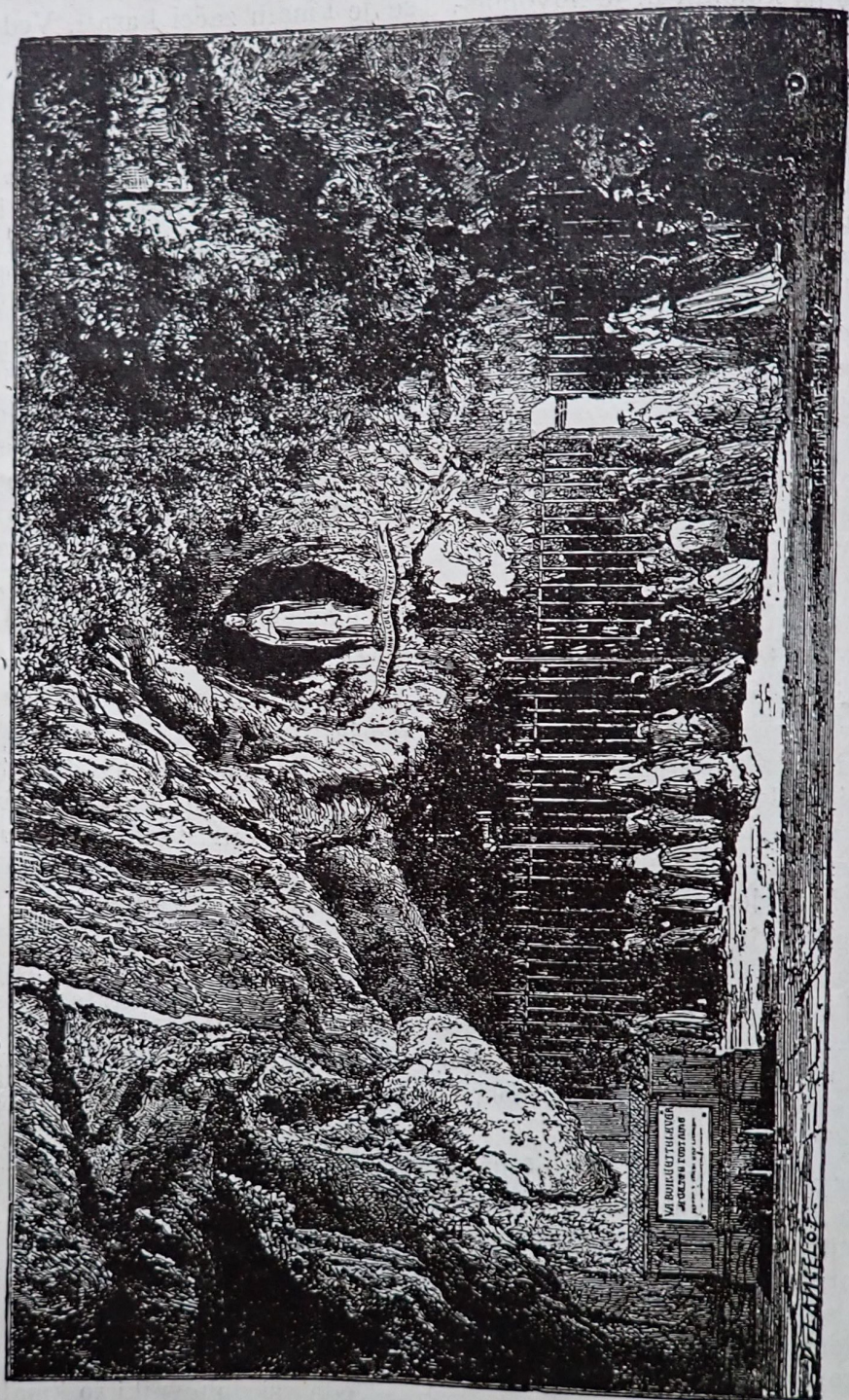
Tudi v B. je prišel mogočen val te gonje.

Ustanovili so poseben dnevnik, katerega naloga je bila pripraviti med katoliškim ljudstvom pot pruskemu vplivu. Kot urednik lista je prišel v B. poseben pruski protestantovski pridigar, ki je vzlasti smrtno sovražil katoliško redovništvo. Priredil je tudi več shodov, na katerih je označeval “čisti” evangelij.

Redovniki, kot upravitelji župnije v B., niso mogli mirno gledati tega početja. Vrgli so se z vso silo v bojne vrste in branili svojo čredo grabljivih volkov.

To je bilo pa kakor nalašč za gorečega Patra Bernarda. Če je že preje delal goreče, delal je sedaj naravnost apostolsko.

Toda vsi duhovniki so kmalu spredvideli, da je vse delo brezuspešno, ako ne dobe takoj časopisa, ki bode odbijal vse te napade sovražnikov.

Lurd na Francoskem.

In res so ga vstanovili in Pater Bernard je sprejel uredništvo in vodstvo celega podjetja. Tako je stopil s svojim imenom in s svojo osebo v ospredje celega boja in se seveda tako izpostavil najsilnejšim napadom. "Nič se ne bojim! Za Boga in njegovo kraljestvo na zemlji trpeti — to je zame radost in ponos," je velel in delal dalje.

In res je bil hud boj, ki se je razvil v B. med obema strankama. Toda le prekmalo se je pokazala premoč na strani zvestih katolikov. Vsi treznejši meščani so le prekmalu spoznali, zakaj se pravzaprav gre. In nasprotna stranka je začela izgubljati. Ljudje so nasprotni list vračali. In ako se ga jim je brezplačno vsililo, so ga ven metali.

Tako je mogel vodja protestantovske propagande, pruski pridigar, po polletnem delu in boju le malo vspeha pokazati.

"Na vsak način moramo uničiti tega prokletega meniha," (mislil je Patra Bernarda), rekel je nekoč pridigar svojim zaupnim možem. "Dokler je on tu, je naše delo zastonj. Toda, kako?"

"Da, kako?" to je bilo vprašanje, ob katerem se je vsa njih jeza razbila. Sicer so ga na najnesramnejši način napadali, ga sumničili najrazličnejših hudobij. Toda, ko ničesar niso mogli dokazati, so morali vsako obtožbo preklicati in popraviti.

Seveda nekaj so jih pa le našli, ki so se dali "spreobrniti" k edino pravi Lutrovi veri. Vsaka taka ali enaka gonja proti katoliški cerkvi je vedno podobna vetru, ki potegne po gozdu in odnese vse suho listje z dreves. Tako je tudi v B. ta veter odne-

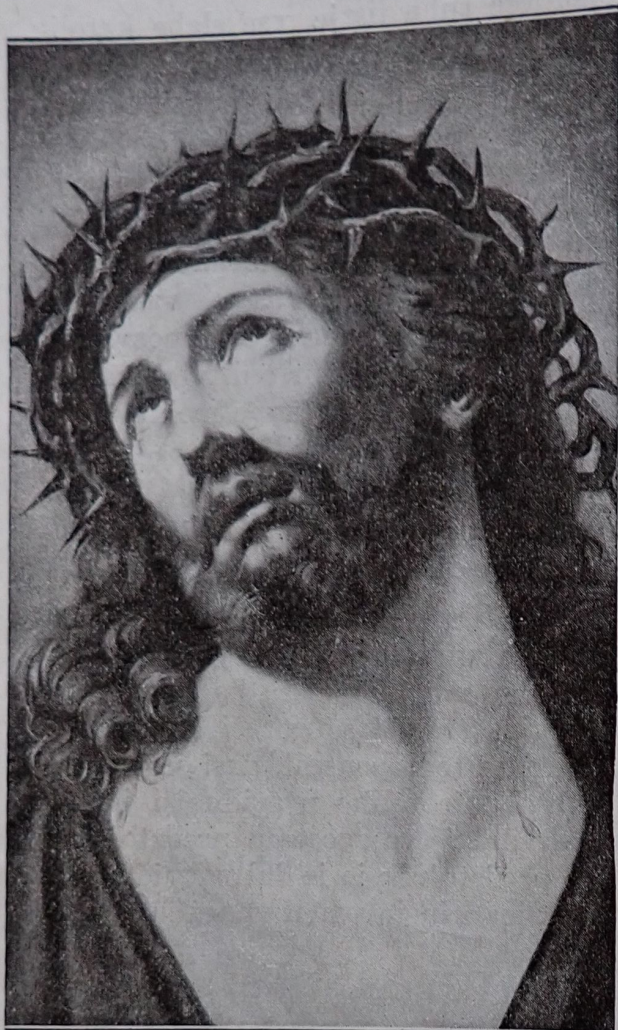
sel vse suho listje, vse slabe katolike, ki že dolgo niso več izvrševali svojih verskih dolžnosti. Teh seveda ni bilo težko "spreobrniti", vendar "uspeh" je pa le bil.

Med temi "spreobrnjenici" je bila tudi neka ničvredna ženska, katere življenje ni bilo ravno vzgledno. Župnik jo je moral celo posvariti, ker se je pri neki prireditvi obnašala tako, da je dala javno pohujšanje.

"Česar hudič sam ne zmore, to doseže s pomočjo slabe ženske," pravi narodni pregovor. In to se je tudi tukaj potrdilo.

Tej ženski se je oseba mladega Patra Bernarda zelo dopadla. Nastavljala se mu je, kjer in kadar se je le mogla. Seveda se goreči Pater Bernard za to ni zmenil, dasi je to opazil. Le še toliko previdnejši je bil. Povedal je to svojemu predstojniku in predstojnik jo je dal vnovič k sebi poklicati in jo svaril vnovič.

To je pa vzbudilo v tej pokvarjeni ženski satansko maščevanjaželjnost.

“Maščevanje! Maščevanje!” je sikala skozi zobe kakor ranjen gad, ko je šla iz samostana. “Preklet... far...! Čakaj! To ne bode zastoj!” In prisegla je maščevanje vzlasti Patru Bernardu. “Uničiti ga moram!”

In takoj drugi dan je bilo v nasprotnem časopisu z velikimi črkami naznanjeno, da je gospica M. priglasila svoje “spreobrnjenje” in da bo de prihodnjo nedeljo slovesno sprejeta v vero “čistega” evangelija.

In tako je šel boj dalje.

Pater Bernard je nevstrašeno in junaško vodil boj kot urednik lista

in tudi zmagoval. Nihče v samostanu po dobrem mesecu ni na “spreobrnjenko” niti mislil in najmanj pa Pater Bernard.

Nekega večera pa se je Pater Bernard spravljal spat. Ravno je prišel s kora, kamor je šel še enkrat pozdravit svojega prijatelja in Gospoda Jezusa in mu voščiti “lahko noč”.

“Pater Bernard, neka umirajoča oseba vas želi takoj videti v Dolgi ulici šte. 10. Presv. Zakramenta ni treba nositi seboj, ker ne more ničesar uživati. Samo sv. olje nesite,” tako je brat vratar prišel povedat Patru Bernardu.

“Pa ravno mene zahteva? Jaz sem zelo utrujen. Drugi niso tako.”

“Da, Pater! Naročila je, naj vam povem, da umirajoča želi samo vas.”

Patru Bernardu se je to sicer nekoliko čudno zdelo. Vendar, ker to ni bil edini slučaj, da je kak umirajoč prosil za gotovega Patra kot spovednika na smrtni postelji, do katerega je imel pač posebno zaupanje, ni se pomišljal dolgo, vzel sveto olje in odšel v noč.

Štev. 10 v Dolgi ulici je bila pritlična hiša. Vrata so bila odprta in luč je svetila v veži.

“Moram že biti na pravem mestu, vidno je, da so me pričakovali,” si misli in vstopi.

V veži je bilo več vrat. Bil je v zadregi, na katere naj potrka.

Postal je nekoliko. V tem se pa vrata na desno odpro in — iz sobe stopi —

Pater Bernard je prebledel in nekaj ga je streslo.

Bila je to ona ničvredna ženska, ki je zaprisegla maščevanje Patru Bernardu.

“Dober večer, Pater Bernard,” je hinavsko pozdravila presenečenega duhovnika.

“Bolnika iščete, kajne?” je nadaljevala, ko ji Pater Bernard ni odgovoril na pozdrav, kajti ni mogel spraviti glasu iz svojega grla samega presenečenja. Težka, strašna slutnja se ga je polastila. Hotel se je že obrniti in zbežati iz hiše.

“Morda pa krivo sodim,” si je mislil in ostal je in odgovoril resno in mirno: “Da!”

“Prosim, vstopite!” In odprla je vrata in namignila duhovniku, naj vstopi.

Pater Bernard se je za trenotek pomišljal znova.

“Kdo je pa bolan?”

“Neka moja prijateljica,” je nesramno lagala grda ženska.

Pater Bernard stopi k vratom in pogleda v sobo. Notri ni hotel vstopiti.

“Jaz ne vidim nikogar v sobi,” pravi in se hoče obrniti in oditi.

V tem ga pa ženska zgrabi za roko in zakriči.

Pater Bernard se je stresel po cellem telesu. Takoj je sprevidel, kaj se je ž njim zgodilo, kajti takoj so se odprla še vsa druga vrata v veži. Dva možka in ena ženska so pritekli ven.

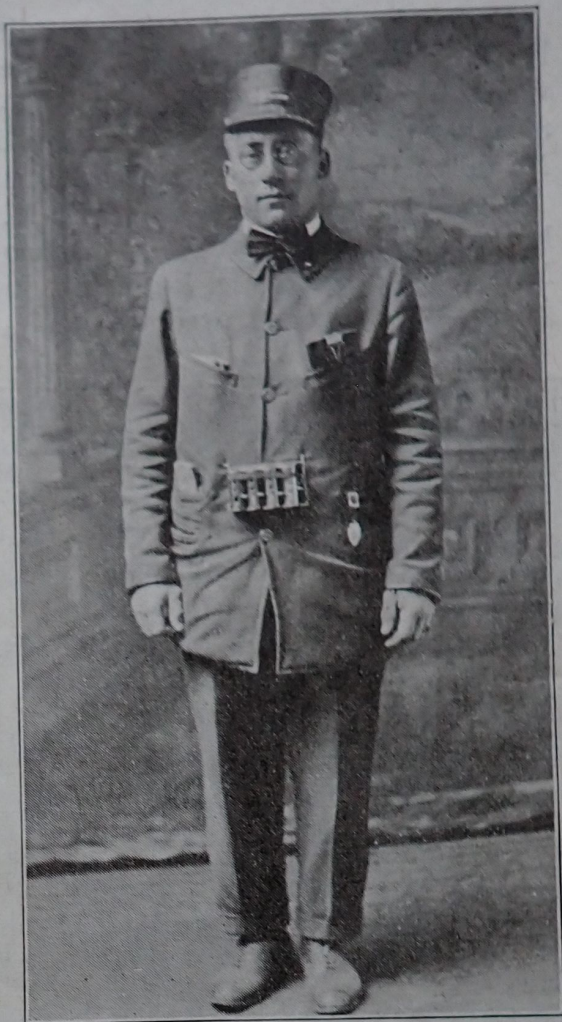
“Kaj pa je?” so zakričali na videz vsi presenečeni.

“Ta menih me je napadel,” je zakričala grda ženska.

“Za božjo voljo, ženska, ali se zavedaš, kaj govoriš? Taka strašna laž!” vzklikne Pater Bernard.

“Napadel me je,” je ponovila in ga izpustila.

“Ohó, to je Pater Bernard,” so vsi trije prišleci vzkliknili obenem.

† Joseph Justin, St. Stephens, Minn.
Umrl na Francoskem, 27. sept. 1918.

“Lepo, lepo je to od meniha! In še lepše od urednika katoliškega lista.”

“Ženska, ali se ne bojiš Boga, da si upaš tako nesramno lagati? Sem ste me speljali s satansko zvijačo zato, da bi me moralno uničili,” je rekel žalostno.

Diaboličen posmeh je zaigral na ustnicah vseh štirih.

“Bomo jutri nekje drugje dalje govorili,” pravi možki, ki je stal najbližje in se zakrohota.

Patru Bernardu so se vlile solze. Odhitel je ves razburjen domov.

Po vseh nemških protikatoliških listih, in še celo po drugojezičnih, je v nekoliko dneh zakrožila vest o nemoralnosti "katoliških menihov". Na dolgo in široko so slikali nekega Patra Bernarda Waleser O. F. M. kot ničvrednega človeka in gospico M. kot nedolžno dekle, kot žrtev, ki je bila v nevarnosti pred tem "nič-

čemo, da bode on nas uničil," je bil odgovor urednikov.

Zloglasna ženska se je dala podkupiti, da je šla še dalje v svojem satanskem maščevanju do Patra Bernarda.

Da bi se njeni izjavi pri cerkveni gosposki bolj verjelo, se je navidezno vrnila v katoliško cerkev in na-

Častite Sestre na Kitajskem.

vrednim" človekom, ki se je rešila le s krikom iz njegovih rok.

"Aha, pa smo ga," mencalo si je zadovoljno roke vse osobe nasprotnega lista nekoliko tednov pozneje v B.

"Toda revež po nedolžnem trpi," je vripomnil sočutno podurednik.

"Kaj nam to mari! Odstraniti ga moramo! Uničiti ga moramo, ako no-

redila javno pokoro. Kazala se je jako spokorno. Hodila je v cerkev in nevredno k sv. Zakramentom. Toda to pa vse samo na videz, da ji je cerkvena oblast toliko raje verjela in da so jo poslušali tudi predstojniki Patra Bernarda. In nasprotniki so to posebno povdarjali v svojih poročilih, da je cela stvar izgledala bolj verjetna. Obdolžila ga je hudodel-

stva, radi katerega je bil Pater Bernard na podlagi njene zaprisežene izjave obsojen pred cerkveno oblastjo. Izgubil je pravico spovedovanja za vedno, in maševanje za več let. Skrivaj je moral odpotovati daleč proč v neki strogi samostan, da dela pokoro za svoj "greh". Ubogi Pater Bernard je zatrjeval svojo nedolžnost. Klical Boga za pričo. Vendar, vse je bilo zastonj. Štirje so pričali proti njemu. Strašne so bile ure, katere je preživel v onih dnevih. Pred sodiščem je svaril nesrečno žensko, naj ne laže! Opozarjal jo je na strašno kazen božjo, katera jo čaka za to nezmerno krivico, katero mu dela. Toda vse je bilo zastonj. Ostala je pri svoji trditvi in priče so potrdile njeno izjavo.

"Strašno!" je vzkliknil ubogi redovnik, ko je čul svojo obtožbo. "Popolnoma nedolžen, pa moram sprejeti to strašno kazen?"

Bilo je zastonj! Ukloniti se je moral!

In pa še to strašno javno pohujšanje. In — popolnoma nedolžen! Žrtev svoje gorečnosti! Žrtev svoje ljubezni do Boga in do svoje cerkve!

Vendar — ženska je s prisego izjavila in priče so potrdile.

Srce mu je hotelo počiti, vzlasti ko je prišel v samostan, kjer bo moral ostati kaznovan — do smrti — kot svarilen zgled mladini — in vendar tako nedolžen!

Začelo se je zanj grenko življenje. Večinoma je prebil v svoji ozki celici. Največ pa je preklečal pred tabernakljem in pod križem. Ako je šel po samostanu ali po vrtu, šel je s povešeno glavo. Večkrat, — da, pogostoma mu je kanila solza po velem lieu, ki je upadalo in upadalo...

Pa še eno srce je bilo, ki je enako strašno občutilo to strašno gorje, ki je zadelo mladega redovnika — njegova mati na Dunaju, gospa Weleser.

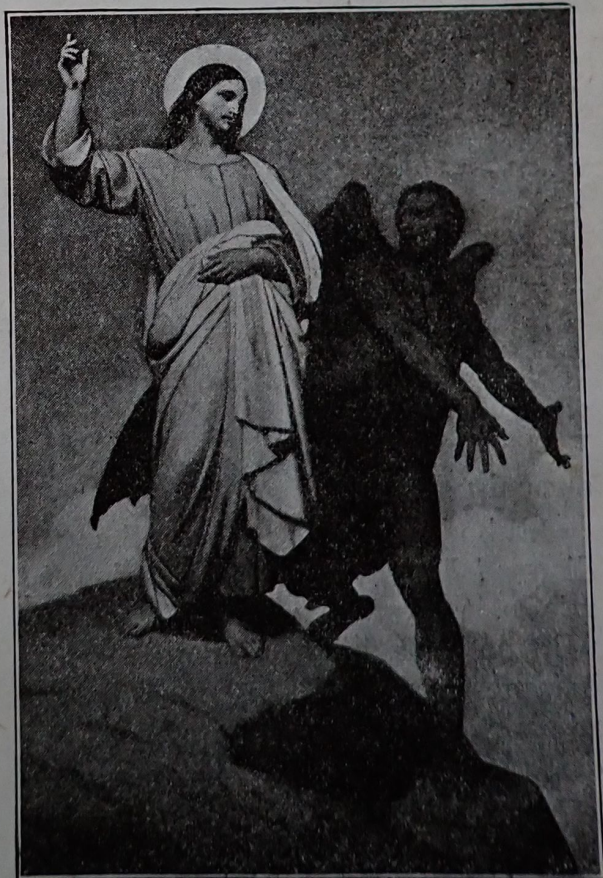
Neka prijateljica ji je prinesla brezveren časopis, kjer je bil cel slučaj opisan na dolgo in široko...

"Čitajte, gospa Weleser, kaj poročajo brezverski časopisi o vašem sinu," je rekla ženska.

S tresočo roko je vzela mati časopis v roke in čitala, čitala. Srce jo je zabolelo, solze so se ji vlile.

"Ne, ne, to ni mogoče! To mora bit kak drug Pater Bernard Weleser. Ne, ne, moj sin — pa tak hudodelec —? Ne, tega ne verjamem."

"In vendar vse kaže, da časnik misli vašega sina," trdi neusmiljena ženska, ne da bi se zavedala, kako

globoko rano je vsekala v ljubeče materino srce.

"Tako j grem v samostan vprašat gvardjana," je rekla in odhitela v samostan.

Tam so že izvedeli o celem slučaju in seveda vsi obsojali nesrečnega Pater Bernarda.

Težko nalogo je imel torej Pater gvardijan povedati nesrečni materi še bolj nesrečnega sina celo resnico. Skušal jo je v kolikor mogoče lepih besedah potolažiti. Vendar, ko je čula mati besedice, "da, žali Bog, da je res," omedlela je in se zgrudila na tla. Le s težavo so jo vzbudili in jo spravili domov.

Več tednov je ležala v postelji — težko bolna med življenjem in smrtjo.

O, kdo naj popiše neizmerno srčno bol, katero je pretrpela te tedne! Kako je hrepenela, da bi bila vsaj toliko boljša, da bi pohitela k sinu, da bi ga potolažila, da bi izvedela od njega celo resnico.

"Je vse zastonj. Moj sin je nedolžen in je nedolžen," je jokala in zatrejevala naprej in naprej.

Enako strašne bolečine je trpel med tem tudi ubogi Pater Bernard. S trepetom je čakal na pismo od matere. Vedel je, da ji ne bode ostalo skrito. Izvedela bode. Uboga mati! In ko izve, kako bode prestala ta strašni udarec?

Ali bode verjela tem poročilom tudi ona? Da, kakor srčno je njegovo mlado, tolikanj skušeno srce hrepenelo po materini tolažbi, tako se je bal onega trenutka, ko bode dobil od nje pismo, ali ko se bosta zopet videla.

In tako so potekali tedni, ne da bi dobil od doma kak glas. Sam, popol-

noma sam je moral izpiti kelih trpljenja do dna. In ko le ni bilo od matere pisma, mučiti so ga začele druge, še hujše misli, da morda tudi mati verjame in se ga — sramuje! — Poznal pač ni materinega srca.

"Mati je v čakalnici in vas želi videti," prišel mu je nekega popoldne povedat brat vratar. "Pater predstojnik vam dovoli eno uro pogovora z materjo."

"O mati!"

"O sin!"

In dvoje src je zakoprnelo boli v objemu.

"Mati, trpim nedolžen."

Mati izpusti iz objema svojega nesrečnega sina, čudno izpremenjena. Obriše si solze iz oči, prime sina za obe roki in mu pogleda naravnost v oči.

"Sin moj, zaupaj svoji materi, povej mi celo resnico."

"Mati, nedolžen sem, popolnoma nedolžen," in zajokal je ubogi redovnik kot dete.

Materin pogled je bil oster. Hotela je čitati čisto resnico iz oči, iz dna sinove duše. In čitala jo je in zatrepalo je materino srce.

"Moj Bog, torej nedolžen, pa toliko trpiš?"

"Mati, Bog je dopustil! Bodi česteno njegovo ime," pravi sin potolažen. Kakor bi se mu težak kamen odvalil od srca, tako se mu je zdelo, ko je videl, da mu vsaj eden verjame, da je nedolžen, da vidi vsaj mati njegovo strašno gorje.

Sicer bi bil raje videl, da bi mati tega ne bila spoznala, ker sedaj bode tudi njen križ težji. Vendar občutil je vsaj kapljico tolažbe.

"Mati, strašno naju Bog poskuša! Težak je križ, katerega nosiva! Ven-

dar, mati, ljuba mati, bodiva junaška.”

In zopet sta oba zajokala.

Težka in grenka je bila ločitev matere od sina in sina od matere. O, kako bi potrebovala drug družega v tolažbo v tem trpljenju! Vendar Bogu sta se darovala! — Nočeta vzeti svoje žrtve nazaj.

“O Bog, tebi se darujem v žrtev do zadnjega izdihljeja, sem molil pri svoji novi maši in — iztrpeti hočem!” je govoril sin in skušal s tem navdušiti tudi mater.

In res si je obrisala solzo in mu pritrdila! Toda njeno srce je strašno trpelo. Hotela se je premagati radi sina, da bi ga pokrepila v njegovi tolažbi. Sinova udanost ji je bila v tolažbo.

Tema se je naredila pred očmi nesrečni materi, ko je stopila iz samostana in so se samostanska vrata za njo zaprla in bila je zopet — sama. Naslonila se je na samostanski zid in začela glasno jokati, da se je kmalu zbrala gruča ljudi okrog nje, ki so jo sočutno izpraševali, kaj ji je. Njena bol je bila tako velika, da ni nikogar opazila. Še le, ko je prišel stražnik mimo in jo je trdo prijel za rame, se je zavedla.

Obrisala si je solze, se oprostila in — in odšla proti postaji, da se odpelje domov.

Toda ni se odpeljala domov, temveč naravnost v B. na Tirolsko. Od sina je izvedela celo zgodbo. Izvedela je tudi “greh” sinov, zaradi katerega toliko trpi. Izvedela je, da je samo njegova gorečnost, njegovo delovanje ta “greh” radi katerega je tako strašno kaznovan in da je to samo zmaga satanske hudobije.

“Šla bom v uredništvo onega nasprotnega lista. Najti moram to nesrečno žensko. Doseči moram, da bodo preklicali,” se je odločila in odšla tja.

Toda pridigarja, ki je vodil cel ta boj, ni našla več tam. List je propadal in kupila ga je med tem že druga družba.

Tudi v Dolgi ulici št. 10 je bila. Toda tudi dotične ženske ni več našla. Odšla je neznano kam. Tako je prišla zastoj tako daleč.

Še bolj globoko potrta je odhajala iz B. kakor je pa prišla.

Toda vse to je bilo preveč za njene živce. Premagalo jo je.

Neko popoldne, ko je odhajala iz cerkve, kjer je kakor po navadi pre-

Frank Markič, Indianapolis, Ind.
Naš zastopnik.

bila cele ure v joku in molitvi, stemnilo se ji je pred očmi. In potem ni vedela več, kaj se ž njo godi — znorela je! Začela je po ulicah kričati, da jo je stražnik prijel in odpeljal — v — norišnico.

Ker je imela še precej premoženja, dobila je v norišnici boljšo postrežbo. In ako bi bil, dragi čitatelj, ti prišel morda slučajno v to norišnico, videl bi bil to nesrečno mater in gotovo bi se ti v srce smilila.

“Ali ste videli mojega sina Patra Bernarda?” je v svoji norosti izpraševala svoje sotrpinke v tužnem zavodu. “Ste ga li videli?” In takoj je padla na kolena in dvignila svoje roke pred vsakim in začela tako milo prositi, da se je vsakdo, ki ni bil nor, moral zjokati. “Lepo vas prosim! Lepo vas prosim! Moj sin je nedolžen! Izpustite ga! Ne umorite ga! Oh, oh!”

Da se ta prizor ni ponavljal, imeli so jo večinoma samo v posebni sobi. Vendar je njena postrežnica vsak dan najmanj enkrat morala videti ta ganljiv prizor. In vselej je uboga “nora mati” po tem zajokala, da je imela oboja lica vedno rdeča pod očmi od samih solza.

Po nekako štirih letih trpljenja, rešila jo je smrt.

* * *

Enako strašno je trpel Pater Bernard. Niso mu povedali, kaj se je zgodilo z materjo, ker so se bali, da bi ga bilo to gotovo umorilo, ali bi pa še sam znorel. Čudno se mu je sicer zdelo, da ga mati več ne obišče, dasi je obljubila, da bode velikokrat prišla, in da mu tudi ničesar ne piše, vendar potrpel je tudi to.

Ni tožil svojega gorja nikomur. Tiho in molčeče je živel in vršil ro-

čno delo, katero so mu naložili. Duhovske službe ni smel vršiti, niti maševati ni smel, zato je moral pomagati bratu vrtnarju na vrtu. Molče je kopal svoje gredice in jim zalival. Toda nikdar ni z nikomur ničesar govoril, razven, kar je ravno moral. “Saj je tako bolje! V pohujšanje sem sobratom,” si je mislil in molčal in trpel, trpel in molčal.

Toda tudi zanj je bil pretežak križ. Omahoval je pod njim. Dasi niti trideset let star, vendar je začel že siveti. Lica so venela in upadala, hrbet se je upogibal kot starčku. Sobratom se je smilil, “vendar kazen je radi pohujšanja,” so si mislili. Ogovarjali so ga večkrat. Toda ko so videli, da mu ni ljubo, so ga kolikor mogoče pustili pri miru.

Kolikor bolj pa je bil siromak molčeč do ljudi, toliko bolj pa je bil zgovoren — pred tabernakljem. Tam pa je izlival svojo srčno bol dan za dnem. Cele ure je preklečal tam v kotičku, da ga ni nihče mogel opaziti, razven, kdor je vedel, da je tam. In marsikako grenko solzo je tu izjokalo njegovo oko.

In tako je poteklo četrto leto stroge kazni, in dobil je nazaj dovoljenje, da sme maševati v samostanski kapelici. Velika tolažba je bila to zanj. Toda ni se je dolgo veselil. Že dalj časa ga je nadlegoval nekak čuden suh kašelj. “Sušica,” je rekel zdravnik.

In res je bila sušica.

Tako je komaj mesec dni maševal, ko se je moral vleči in ni več vstal.

“Zame ni več upanja. Hvala Bogu, bliža se moja rešilka — smrt,” je rekel predstojniku udano in se začel pripravljati za odhod v večnost.

Že preje pobožen, se je sedaj zdelo vsem sobratom, da je že bolj v večnosti pri Bogu, kakor na zemlji.

“Samo še to bi rad pred smrtjo

še enkrat dobro sv. spoved, predno je sprejel sv. popotnico.

“Bomo poizvedeli,” potolaži ga predstojnik.

Mr. in Mrs. Oman z družino, Chicago, Ill.

Mr. Oman je stopil na rep. socijalističnim lisjakom pri “miljonskim fondu”.

izvedel, kaj je z mojo ljubo materjo. Štiri dolga leta nisem več od nje čul. Na nobeno pismo mi ni odgovorila,” je prosil predstojnika, ko je opravil

“Ali bi mu povedali o smrti matere?” vprašal je predstojnik svoje brate za svet.

“Zakaj bi se mu ne povedalo? To

mu bo še v tolažbo," so svetovali.

In res se je globoko oddehnil ubogi bolnik, ko je čul, da je mati že pred pol leta umrla in šla pred njim v večnost, kjer ga pričakuje.

* * *

Bilo je drugi dan po tem, ko je bil Pater Bernard previden za umirajoče, ko pride v samostan okrožni sodnik, dve priči in stražnik, ter zahtevajo Patra Gvardijana.

"Pater Gvardijan," začne sodnik, "ali je res tu pri vas neki mlad Pater Bernard?"

"Da."

"Ali bi mogli z njim govoriti?"

"Ni mogoče!"

"Zakaj ne?"

"Na smrtni postelji je. Ne bode več dolgo."

"Ali je to Pater Bernard Waleser z Dunaja, ki je bil v pred dobrimi štirimi leti v B. urednik lista K. in je bil potem obdolžen od neke ženske nekega hudodelstva?"

"Da, to je on!"

"Pater Gvardijan, pojdite takoj z nami v ječo."

Začuden je odšel Pater Gvardijan in med potjo mu je sodnik pojasnil celo stvar.

"V ječi leži na smrt bolna neka ženska, ki je pred pričami izpovedala stvari, ki se tikajo Patra Bernarda. Imamo sicer tu celo njeno izjavo napisano in podpisano od tehle dveh prič in stražnika, vendar čujte jo vi sami iz njenih lastnih ust."

V bolniškem oddelku ječe je našel pater gvardijan neko žensko.

"Tu je predstojnik Patra Bernarda. Pater Bernard ne more priti sam sem, ker je na smrtni postelji. Pripeljali smo vam torej njega, da pred njim še enkrat izpoveste, kar ste pre-

je izpovedali pred nami," nagovori jo sodnik.

In res, to je bila ona nesramna ženska, ki se je dala podkupiti, da je pomagala uničiti nedolžnega Patra Bernarda na tako satanski način. Njeno grdo življenje se je nadmaščevalo. Tu leži sedaj v bolnišnici ječe kot nesrečna žrtva greha. In v teh strašnih trenutkih se ji je zbudila vest. Strahu je cele noči prekričala. Slednjič je dala poklicati sodnika in izpovedala desnico.

"O, oče, strašno, strašno! Kaj sem naredila? Ubogi Pater Bernard! Uboga njegova mati! Dvoje življenj sem uničila!" In še enkrat je izpovedala vso resnico, kako se je dala podkupiti nasprotnikom, da je povabila oni večer Patra Bernarda k sebi zato, da se je maščevala nad njim, in da je pomagala ga uničiti in ga odpraviti proč od časnika. "Ah, kako peče tu v srcu! Moj Bog, moj Bog! Kaj bode z mano v večnosti? Kako bodem dala odgovor od te strašne krivice." Reva se je zvijala in skoraj tulila samega strahu in kesanja.

"Pater Bernard je še živ. Toda tudi on je na smrtni postelji. Prepričan sem pa, da vam je že zdavnaj odpustil," odgovori Pater Gvardijan.

"Lepo prosim, dajte v vse časnike, da sem jaz lagala. Da sem po krivem prisegla in pričala zoper njega. Prosim, če res ne more več sem, da bi njega samega prosila odpuščanja, prosite ga v mojem imenu! Recite mu, da ga s povzdignjenimi rokami prosim, naj mi odpusti."

Nebeški smehljal je zaigral na obrazu Patra Bernarda, ko je poslušal pismeno izjavo nesrečne ženske o njegovi nedolžnosti.

Nebesa na Zemlji.

“Kako si dober, o Bog, da si mi dal doživeti ta dan! Ne radi mene, temveč, da bode popravljeno pohujšanje, katerega sem bil obdolžen, da je bil umazan moj redovni in duhovski stan! — Vse, vse je odpuščeno, povejte ji!”

In še mrtvo truplo svetega mučenika svoje gorečnosti — se je tako sladko smehljalo, da se je videlo — kako sladka je bila njegova smrt — smrt žrtve za Boga in bližnjega.

Nesrečna ženska ni več čula besedi “Odpuščeno,” po kateri je tako ko-

prnela, da bi jo čula pred smrtjo od žrtve svoje zlobe in pokvarjenosti, od Patra Bernarda. Ko se je vrnil Pater Gvardijan v ječo, bila je že mrlič.

Na dunajskem pokopališču pa še danes stojita dva lepa spomenika na dveh grobih, drug poleg drugega. Vedno zeleni bršljin se ovija okrog obeh in ju spojuje v en sam spomenik. Na obeh spomenikih pa stojijo na vrhu zlate črke vsekane v kamen: “Victimae Charitatis” — “Žrtve ljubezni”. — Pater Bernard in njegova mati, gospa Waleser, sta, ki počivata v teh grobih.”

Zato, ker ne spolnujemo dolžnosti drug do drugega, zato je toliko nereda na svetu.

(J. Z.)

*

Hočeš, da delo dobro vspeva?
Zgodaj naredi načrte si dneva.

(J. Z.)

*

Klepetec na strehi
vedno klepeče
naj veter od juga
ali severa vleče.

*

Dijaki v Kranju imajo na leto 365 dni počitnic. Le računajte:

1. za zabavo, spanje, jesti 12 ur na dan, to je skupaj	182½
2. V sredo in soboto je popoldne prosto, na teden torej dva pol, ali en cel dan	52
3. Nedelj je v letu	52
4. praznikov je	18
5. velikih počitnic	60
6. Pol dneva za sprejem	½

Skupaj 365

(J. Z.)

Oče: Ali ti nisem obljubil, da bodeš tepen, ako še enkrat to storiš.

Sinček: Res je oče, toda pomislite, da sem tudi jaz Vam obljubil, da ne bom več, pa sem še. Če jaz nisem držal obljube, torej je tudi vi niste dolžni držati.

(J. Z.)

*

Gospod, veliko si trpel. Da, vse si pretrpel in vse boje prestal. Vendar ene reči pa ti vendar nisi trpel: — — **dolgov. nisi imel.**

(J. Z.)

*

Oče: Poglej, Tonček, Franica se joka, ker ji nisi hotel dati polovico breskve.

Tonček: Saj sem ji dal celo peško iz katere lahko celo drevo zraste.

(J. Z.)

*

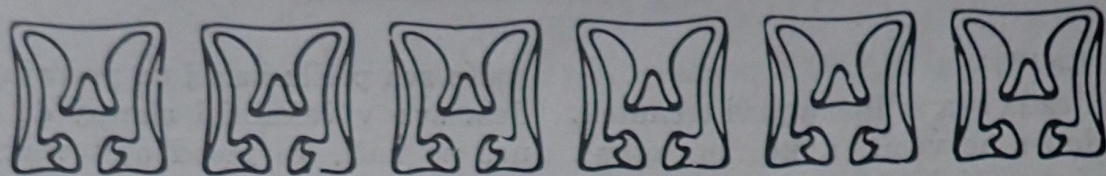
Najhujše delo je brezdelnost.

(J. Z.)

*

Kdor visoko stoji, veliko vidi — toda nanatančno.

(J. Z.)

JERNEJ ZUPAN

Blagemu prijatelju v spomin napisal K.

VSI ameriški Slovenci so rdeči," se je trdilo po listih.

Da to ne odgovarja resnici, kdo tega ne ve? Res je, veliko naših mož in mladeničev se nam je izgubilo. Veliko jih je utonilo v blatu nepoštenega življenja. Veliko si je dalo, da so jim nekateri krivi preroki nasuli nekakega rdečega peska v oči, v obliki nekakega socializma, ki je pa vse drugo samo socializem ne.

Toda, da pa je še mogočna vojska slovenskih mož in mladeničev med nami po raznih naselbinah, ki so ohranili svoje srce pošteno, ki so še zavedni in pravi Slovenci, ki so pravi biseri poštenih fantov in mož, je pa nepobitna resnica. Da, imamo takih zavednih mož in fantov še dosti. Da ne vemo toliko zanje, je vzrok to, ker ne silijo v javnost, ker so podobni duhteči vijolici, ki se tako milo razvija v senci in bujno cveče in razveseljuje vsakega, kdor pride mimo.

In taka skrita vijolica je bil rajni Jernej Zupan, ki je umrl v Chicagi na influenci lani oktobra meseca.

* * *

Prav dobro se še spominjam. Bilo je po zimi leta 1914.

Ustanovili smo v Chicagi Zvezo Slov. Duhovnikov in Zvezo Katol. Slovencev. Žalibog obe ti organizaciji nista vzbudili v Ameriki onega zanimanja, kakor bi bilo želeti. To pa največ radi tega, ker niso bili zanje navdušeni oni, ki so sprejeli službo v uradu.

Vendar pa so vsi zavednejši Slovenci uvideli velikansko korist, katero bi imel naš narod v Ameriki, ako bi se te dve organizaciji ukoreninile po vseh slovenskih naselbinah. In med prvimi in najbolj navdušenimi zagovorniki Zveze je bil rajni Jernej Zupan.

Dopis za dopisom je pošiljal v New York na uredništvo Ave Maria in pozdravljal novo organizacijo, dajal nasvete, kako naj bi se uredilo, da bi uspela, bodril in navduševal je.

"Želel bi se z Vami, g. urednik, osebno pogovoriti o tej zadevi. Tudi bi Vas rad poznal," je pisal.

In tako je bilo ono zimo, da sva se sešla v Chicagi na postaji. Čakal me je na kolodvoru. Jaz nisem poznal njega in on ne mene. Na postaji sem gledal okrog, kje bi opazil koga, ki tudi nekoga išče, ko pristopi k meni lep, krepak, čvrst mladenič, jako milih oči.

"Ste li Vi gospod K...?"

"Da! Ste Vi gospod Zupan?"

“Da!”

In rada sva se imela prvi trenutek. Še danes ne vem, kako in zakaj. Vendar vzljubil sem tega blagega mladeniča prvi trenutek. Cel njegov nastop, njegova odkrita poštenost, vse, vse mi je govorilo: “Pred seboj imaš biser slovenskega fanta!”

In vesel sem bil, da sem se ž njim spoznal. Šla sva po mestnih ulicah nekoliko na sprehod in sva govorila dolgo, dolgo. Veliko mi je vedel povedati! Kolikor dalj časa sva pa govorila, toliko bolj sem ga občudoval. Ta njegova navdušenost, te njegove lepe misli glede Zveze Katol. Slovencev, da občudoval sem ga!

“Pa kako vse to izpeljati, ko ni pomoči, ko ni sodelovanja? ko podirajo celo tisti, ki bi morali zidati?” sem mu oporekal.

Da ste ga tedaj videli, kako se mu je stemnilo čelo! Da ste videli te žalostne poteze na njegovem obrazu! Videlo se mu je, da čuti težo te zavire, da čuti žalost globoko v duši. Obmolknil je za trenutek.

“Da, to je res žalostno!”

In šla sva več kot cel “blok” mo-
če oba žalostna.

“Da, da!” je povzel zopet. “Kako lepo je doma! Krščanska socijalna zveza po celi domovini! Izobraževalna društva v vsaki gorski vasi! Orli! Marijine Družbe! Posojilnice in hranilnice! Da, da kako lepo je doma urejeno! Kako lepo bi bilo, ko bi bilo enako tukaj! Ko bi se dalo narediti...!” In zopet se je navdušil in govoril dalje in dalje.

Dolgo sva hodila. Toda zdelo se mi je kot trenutek. Govoriti s tako blagim mladeničem, poslušati tako navdušene besede — komu se ne dopade.

Ko sva prišla nazaj na postajo, sedela sva v čakalnici skoraj do ene ure po noči, ko je odhajal vlak, ki me je peljal proti zapadu.

To je bilo moje prvo srečanje z rajnkim Jernejem. Nikdar ga ne bom pozabil.

* * *

Od tedaj sva si veliko dopisovala. Tudi sva se videla skoraj vsakokrat, ko sem bil v Chicagi.

Zveza Katol. Slovencev ni napredovala. Bila je prenežna cvetka za naše rdeče in zanemarjene razmere. In v tem je prišel pa še nepričakovan napad nanjo v katol. listu od katoliškega duhovnika. “Kako je to žalostno,” je še pisal.

“Solze sem imel v očeh, ko sem to čital. Če je pa tako, — pa tudi jaz izgubim vse upanje, da bode kdaj bolje,” je pisal.

In od tedaj mi ni več pisal.

Umrl je v oktobru isto leto. Neizmerna škoda!

* * *

Pokojni Jernej Zupan je bil blag in idealen mladenič. Kot takega sem ga poznal v življenju.

In da je bil v resnici blag in plemenit mladenič, pa vem danes bolj, kakor sem vedel prej. Njegova sestra Mrs. H. Kušar iz Chicage, je bila tako prijazna, da mi je izročila celo njegovo zapuščino, katero je zapustil v rokopisih, 31 (reci in piši edenintrideset) popisanih in napol popisanih različnih zvezkov je ta njegova zapuščina. Kako sem hvaležen ge. Kušar za to zapuščino! Z veseljem sem začel pregledovati te zvezke in čitati.

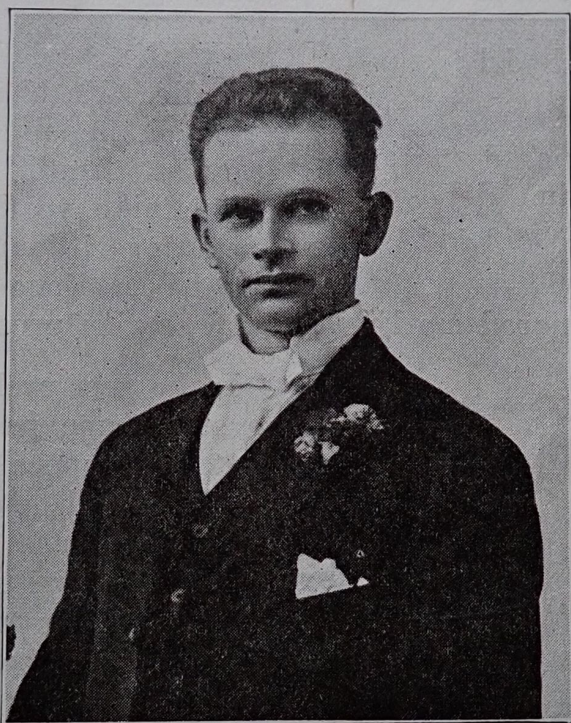
Zapiski gredo daleč nazaj skoraj v otroška leta, ko je bil šele 16-letni

fante doma v Naklem. Že takoj takrat pa je začel zbirati v "notes" misli, katere je kje čul in so se mu dopadle. Tako ima s kratko vsebino napisane vse pridige, katere je čul pri misijonu v Naklem. Napisane ima "skice" političnih in podučnih govorov in predavanj, katere je čul v

ši sovražnici." Naj tu pokažemo samo eno tako zasnovo:

"O disciplini." (Govor.)

1. Kaj je disciplina...? prostovoljna, brezpogojna ubogljivost do onih, ki so postavljeni, da vodijo.

†
Jernej Zupan.

"Domu" domačega izobraževalnega društva. Toda že takoj takrat se je pa tudi že sam poskušal, kako bi on predaval. Tako imamo napisane dispozicije za govor o "Omiki", o "Dolžnostih slovenskega fanta do svojega naroda," o "Kmetijskem stanu," o "Škricih," o "Krivični Avstriji, na-

2. Disciplina je, če se manjšina ukloni sklepom večine, če tudi manjšina morda drugače misli.

3. Disciplina je, ako spoštujemo bližnjega, spoštujemo njegove pravice, njegovo prepričanje.

4. Disciplina je, če priznavamo predstojnike.

Pod naslovom "Naša bodočnost" si je za svoj govor naredil sledečo nasnovo: "Slovenska dežela ima ugodna tla za zlato bodočnost, kajti tu je:

1. Narod, ki je strogo demokratskega duha. — Nikjer ni pravi demokratizem našel tako zgodaj navdušenih apostolov, ki so ga oznanjevali, in tako rodovitnih tal, kjer bi se bil tako hitro ukoreninil med ljudstvom. Naša duhovščina je demokratska z našim škofom na čelu. Naše učiteljstvo je demokratsko. Naše uredništvo je demokratsko, le del je okužen od Avstrije.

2. Naš narod je narod značajnih mož in ženâ. Poglejmo dolge vrste naših Orlov! Dolge vrste mož naše Kršč. socijalne zveze!

3. Naš narod je narod marljivih delavcev.

4. Naši sosedje (Nemci) so odvisni od delavstva. Naše delavstvo je odvisno od kmeta. To mora roditi prijateljsko razmerje med stanovi.

5. Maloposestnik je v večini in moči, kapitalistov ni."

Kako globoko zamišljen govor!

Pod naslovom: "Kako more ohraniti mladenič spolno čistost" (govor) ima napisano: Sledeča sredstva mora rabiti:

1. Molutev (zlasti premišljevalno molitev).

2. Post (pritrgovanje v uživanju in v počitku).

3. Popolna abstinenca.

4. Delo (in vaje telesa).

5. Pokora (mrtvenje telesnih počutkov, utrujeno telo).

6. Pogostni sprejem sv. zakramentov (mesečno najmanj).

7. Značajnost in možatost (pod častjo fanta, da bi se dal voditi nižjim živalskim strastem).

8. Resnoba življenja!"

Kako značilno za mladega fanta!

Ko je prišel v Ameriko, je tu nadaljeval isto delo. Zvezek za zvezkom je kupoval najrazličnejše velikosti in oblike, za kar ga je pač mislil porabiti in je mislil, da bode primerno vsebini. In vsako misel, vsak podučen nauk je zapisoval. Enako ima tudi iz tega časa več cerkvenih pridig, katere je kje čul in so se mu dopadle. Ko bi samo polovico tega priobčili, napolnili bi dva naša Koledarja. Čitatelj Koledarja najde v tem letniku več stvari, katere so se zdele dovolj dovršene, da so za javnost. Porabljene so kolikor je pač ozko omejen prostor dovoljeval.

In ko sem prelistoval in čital vse te stvari, me je ganilo! Tako blag fant, pa je moral tako zgodaj umreti? Tolik duh, pa je moral oditi, ne da bi se pokazal v javnosti? Koliko mladeniških src bi bil on navdušil za dobro, ko bi se mu bila dala prilika! Koliko bi jih za dobro navdušil že njegov lep zgled, njegov plemenit značaj! Res škoda! Tako pustimo neporabljeni velikanski narodni kapital, ker mu ne damo prilike, da bi se pokazal in izvrševal svoje od Stvarnika mu dane naloge in zmožnosti. Kolika odgovornost naših narodnih voditeljev pred Bogom že v tem!

* * *

2. Jernej veren mladenič.

Jernej Zupan je bil globoko veren fant. Kakor njegovi gorenjski vrhovi, tako je trdno stala njegova vera.

In to ni bila morda kaka mladeniška sentimentalnost, čustvena pobožnarija, ki ima tako pogosto svoje korenine v globoko razviti čustvenosti, pa brez podlage v razumu. Ne! Jernej je bil strogo veren, kajti njegova vernost je bila sad premišljevanja, čitanja, proučevanja. Sree je ve-

človeško nalogo na svetu:
kako je strašna!

Gorje mi, če je ne spolnim! —
Zato pa zdaj prosim Boga
le eno naj milost mi da:
nalogo življenja leto
da spolnim zvesto!

Srebrna Poroka Fr. Frank in Mrs. Marije Stuše, roj. Pražen, La Salle, Ill.

rovalo, ker so možgani tako ukazovali.

Kako ganljivo je čitati na pr. to-le njegovo pesmico:

Za pravo spoznanje življenja
Vedno sem prosil Boga!

Spoznal sem ga! Toda spoznal sem
pa tudi:

Ali ni to možato? Si morete misliti,
da tako piše in čuti 25 let star fant?

Še en dokaz:

Na prvi strani nekega zvezka ima
napisano: "Geslo mojega življenja
bodi: Ne delati dobrih del za hvalo
in baharijo, temveč za Boga in večno
plačilo!"

Značilni so še ti-le zapiski:

“Krepost! Kakor si lepa, tako si težko dosegljiva! Ravno zato si pa tako dragocena, ker si tako težko dosegljiva!”

“Vsak svetnik je pustil svet boljši kakor pa kakoršnega je našel!”

Pri tej njegovi globoki vernosti pa se posebno lepo blesti njegova otroška ljubezen do Marije.

L. 1918. si je za maj, torej za zadnji maj svojega življenja sestavil posebne “šmarnice”, katere je opravljal celi mesec. Obrabljene strani zvezka pričajo, da ga je imel Jernej pogosto v rokah.

Mesecu maju za to leto je dal ime: “V službo k nebeški Kraljici!” Cel mesec majnik si je razdelil v tri dele:

Od 1. do 12. maja je obstajala njegova šmarniška pobožnost v teh-le točkah:

1. Izpraševanje vesti. 2. Molitev. (Kesanje.) 3. Pridi sv. Duh. 4. Zdrava morska zvezda.

Namen teh šmarnic je, 1. da si izprosim od Boga milost pravega spoznanja, 2. pravo ljubezen do Marije, 3. da izženem iz srca posvetnega duha, 4. da napolnim svoje srce po Mariji z duhom Jezusovim in ljubeznijo božjo.

Drugi del “šmarnic” je obsegal dneve od 13. do 21. maja. Tu se posebno lepo vidi njegov duh. Vspored te pobožnosti je bil: 1. Pridi sv. Duh, napolni srce ubogega grešnika, (po “Vodniku” M. D.) 2. Zdrava morska zvezda! 3. Večkratni vzdih med dnevom pri delu: “Gospod, samo to mi daj, da vidim!” “Daj, da spoznam Tebe in spoznam sebe!” 4. Litanijske. 5. Rožni venec. 6. “Spomni se.” 7. Premišljevanje o Mariji.

Tretji del “šmarnic”, zadnjih 10. dni, si je določil: 1. Neprestano premišljevanje Jezusa. Skušati razumeti njegovo življenje. Vzbujati srčno hrepenenje se mu vedno bolj bližati z mojim življenjem kot svojemu idealu. 2. Posebno premišljevati Njegovo trpljenje in Njegov križ. 3. Občudovati neskončno ljubezen do nas zlasti v treh najžarnejših zvezdah, na katerih se ta ljubezen najčarnejše odseva: Križ, Tabernakelj, Presv. Srce! 4. Ponoviti vse molitve k Mariji z dostavkom litanij presv. Imena. 5. Z veliko pobožnostjo in resno pripravo prejeti sv. zakramente. 6. pred obhajilom prositi Marijo, naj prejme moje srce, naj mi pomaga, da vredno sprejemem Jezusa. 7. Popolna izročitev samega sebe Jezusu.

Za sklep teh šmarnic si je pa postavil dolgo molitev, katero pravi, da je zmolil kleče pred Marijino podobo. Molitev je tako ganljiva in je izliv tako globokega čustva, tako globoke vere, tako velikega hrepenenja po čistem in poštenem življenju, da silno škoda, da je prostor tu v Koledarju prekratko omejen, da je ne moremo priobčiti. Po teh izlivih vroče molitve se jasno kaže plemenitost tega fanta. “Mati Marija, naj raje preje umrem, kakor da bi kdaj moralno propadel! Vzemi me raje preje k sebi, predno bi izgubil vero, zašel na slaba pota...!” je molil še 31. maja.

Ko sem čital to molitev, sem vzdihnil: “Zdaj vem, zakaj si moral umreti, Jernej, v cvetu svoje mladosti! Tvoja molitev je pač bila uslišana!”

* * *

3. Jernej Zupan narodnjak.

Jernej Zupan je bil tudi navdušen narodnjak.

Mislim, da je najbolj značilno zanj, kar je napisal v ti-le pesmici:

Avstriji, pravijo,
naj poje se slava?
Baje nam je mnogo
Že dobrega dala.

Narodnost našo nam je ohranila,
ko ona še v prvih povojih je bila.
Toda molčite, sovragi, molčite!
Nikar nas za nos ne vodite!
Avstrija vedno je eno hotela
eno le dolga že leta želela:
Kako bi nas spravila v grob.

Meč je brusila,
da bi ga zarila
Slaviji naši globoko v srce.

*

Jezus moj zaklad si ti
Srce mojega srca!
O zato pa čutim rajski mir
naj je tudi brez zlata.

Vse sladkosti Ti si vir,
K sreči moji ti si ključ.
O, zato pa čutim rajski mi,
ko me obseva tvoja luč.

Jezus, Ti zaklad si moj,
Ti duše moje si srce.
O daj, da združen bom s teboj
Živ in mrtev veke vse.

(J. Z.)

Ne prizadevaj si vedno vrhunec doseči,
temveč zadovolji se s tem, ako si duh
svoj nagnil do premišljanja. Ako si pa
to dosegel, dosegel si veliko.

(J. Z.)

Kdor ne razume sovražnikov ljubiti, naj
se ne imenuje kristjana.

(J. Z.)

To je kratka črtica o našem blagem Jerneju! Naj bode to primeren spominček na grob tega blagega mladeniča, kajti zaslužil si ga je.

Naj bode pa ta njegov spominek lep nauk našim fantom! Fant, glej krasen zgled! Še ti tako! Slabi tovariši te vabijo na slaba pota! Jernej te s svojim zgledom vabi za seboj! Za kom boš šel?

Poglej življenje obeh: Jernejevo in tvojega slabega tovariša — pa se ti ne bode težko odločiti.

* * *

Ti pa, dragi Jernej, počivaj v miru v hladni zemljici! Pri Mariji pa ne pozabi tudi tisočev slovenskih fantov! Prosi zanje, da bodo šli za teboj.

Kdaj si začela spoznavati svojega moža?
— Takrat, ko sem ga prosila za novo obleko.

(J. Z.)

*

Človek mora veliko vedeti, da ve, kako malo ve.

(J. Z.)

*

Usmiljenje in dobrotljivost, sti podobni reki: Čim globokejši sta, tem bolj sta tihi.

(J. Z.)

*

Do sreče pridemo, ako si prizadevamo za čednosti.

(J. Z.)

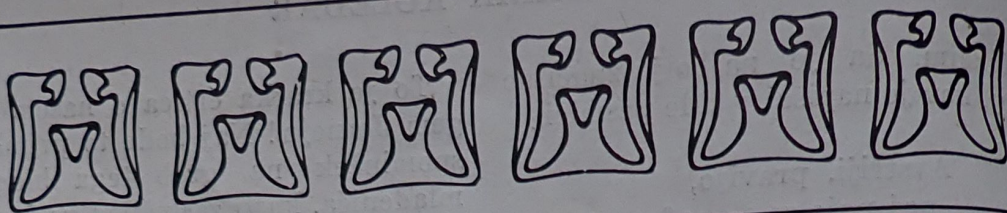
Do čednosti pa pridemo, ako naš duh nadvlada telo.

*

(J. Z.)

Krepost — kakor si lepa, kako si težavna in ravno zato si tako dragocena, ker si tako težko dosegljiva.

(J. Z.)

REV. ALOJZ KRAŠOVEC

Dne 3. marca ponoči je umrl v So. Chicago slovenski župnik Rev. Alojzij Krašovec. Dobil je pljučnico (influenca), ki ga je v 48. urah položila na mrtvaški oder. V nedeljo, to je dan popreje, je zjutraj še maševal. Tóda le z veliko težavo. Po prvi maši je legel in ni nič več ustal.

Rev. Al. Krasovec je bil rojen v Kankekee, Ill. l. 1892, kjer imajo njegovi stariši farmo. V mašnika je bil posvečen l. 1904. Najprej je bil nekaj časa župnik pri Sv. Stefanu v Chicagi. Nekaj let je bil potem kapelan v Jolietu. Ko je Rev. Fr. Šustaršič odšel v staro domovino, nadomestoval ga je Rev. Krašovec. Od l. 1911. je bil župnik v So. Chicago, kjer je tudi umrl.

Pokojni Rev. A. Krašovec je bil jako vesten in točen v svoji službi. To pričajo vse farne knjige izza njegovega pastirovanja. Bil je vzlasti vesten in natančen v svojem brevirju, t. j. duhovskih molitvah. Nobeno delo bi ga ne moglo odvrniti, da bi ga ne bil opravil o pravem času. V So. Chicago je imel težko stališče. Marsikaj je prestal.

Pokojni Rev. Krašovec je bil tudi naš podpornik in dobrotnik. Bil je član Zveze, naročnik Ave Maria in nam rad pomagal pri naših podjetjih. Večkrat nam je tudi kake novice sporočal.

Blagega slovenskega duhovnika in župnika, ter našega dobrotnika, priporočano v molitev in blag spomin. Truplo so odpeljali v Kankekee.

PRIJATELJU V ALBUM

Rev. Anton Sojar.

Bodi junak, ti, — dvigni ti glavo!
Tiho prenašaj — svoje gorje!
Volno trpečim — pojem jaz slovo,
v prsih jim bijo — hrabro srce.

Mati trpela je, — ki te rodila.
Oče tvoj bil je — tudi trpin.
Zate oba sta — mnogo molila.
Bodi obema — časten spomin.

Narod Slovenski — je narod junakov.
To zgodovinsko — opeva pero.
Kdaj si ti videl — bolj hrabrih
vojakov? —
Kaj bi ti žalosten — klonil glavo?

Bodi junak ti — vsaj si sin Slave.
V britkih se urah — čisti značaj!
Beda, trpljenje — rodi može prave.
Križeva pota — vodijo v raj.

GORIŠKA VELIKA NOČ

Samo za hip je solnce prisvetilo
in pala je tema . . . Na vekomaj?
Kdaj zopet nam zasiže zlat smehljaj?
Nad tisoč let to srce je molilo,

da vzide luč, in v črno noč blodilo
in čakalo, da vstane nov sijaj.
Le hip — za vedno nam je vgasnil
raj,
ko brat je prost, se solnce nam
zmračilo.

Povejte, kdo bolj siromak je zdaj
med siromaki? Luč vam prisvetila,
a črne sence pale so v ta kraj!

In naša srca so bolesti vpila:
"O Bog, ki daješ luč, odvzemi noč,
o Bog, daj novo vero, novo moč!"

FRANK P. INDIHAR.

Gilbert, Minn. — Edini Gilbertski domačin, ki je prinesel najvišjo žrtev za svojo domovino, je bil Frank P. Indihar. Bil je ubit v bitki 27. septembra. Njegov vojaški kaplan Rev. C. Call je osebno pisal starišem in jim naznanil žalostno vest in se jako pohvalno izrekel o blagem mladeniču. — Frank Indihar je bil rojen v Biwabik 12. sept. 1896. Šolo je izdelal v Gilbertu. Njegovi stariši so izmed najstarejših Gilbertskih družin. — Frank je bil jako priljubljen fant. — Bil je tudi član društva Sv. Alojzija števil. 161. K. S. K. J.

Blagi mladenič naj v miru počiva!

Hudo je, kdor nima matere! — Hujše je, kdor jo ima, pa ne more z njo govoriti! — Najhujše pa je, kdor jo ima, pa more z njo govoriti. — pa nočel!

(J. Z.)

Druga zlata zvezda Service Flag v Chicago, Ill.

Zadnji naš vojak, ki je padel na francoskem bojišču je bil Lojz Verbišar. Rojen je bil v Pittsburghu, Pa., 13. maja 1897. Šel je k vojakom prostovoljno iz navdušenja za svojo zvezdnato zastavo. Njegovi stariši žive v Chicago že nad šest let in Mr. Verbišar je član cerkvenega odbora.

Oba brata sta se tako dobro držala pri vojaki, da sta oba že prvo leto postala sarženta. Pokojni Alojz je služil pri Co. L 11 Inf. v Camp Forrest, Ga. Od tod je odšel na Francosko. Zadnji čas je hodil tudi v signalno šolo. Nekaj dni še pred smrtjo je dobila mati \$45.00 kot njegovo podporo starišem.

Ker nam je dal sobrat John Verbišar na razpolago zadnja Louisova pisma, pisana pred njegovo smrtjo svojim starišem, prinašamo na tem mestu ta pisma, ker sta precej zanimiva, prevsem polna spominov na chicaško mesto in želja po sliki očeta in matere.

11. avgusta 1918.

Dragi mi:—

Samo nekaj vrstic, v spričo, da se počutim dobro. Nam se godi tukaj fino, tudi vreme imamo lepo. Sedaj hodim v signalno šolo, kjer se mi prav dopade. Sedaj smo utaborjeni na nekem zelo mirnem in varnem prostoru, da se nam vsled tega ni potreba razburjati.

Stavim, da je v dragi in nepozabni mi Chicagi sedaj tudi prijetno. Nič bi ne oporekal, če bi bil sedaj zopet tamkaj.

S prisrčnimi pozdravi do vseh Vas
Vaš sin Louis.

†
Alojzij Verbišar.

P. S. Kako se Vam dopade priložena spominska kartica s Francoskega?

Ta razglednica je bila namenjena ljubljeni Louisovi materi menda v zadnji pozdrav. Kartica ima na zadnji strani lično v svilo izdelane grbe ententnih zaveznikov, pod isto je pa vшит napis "Souvenir de France" z označbo "To my dear Mother" (Moji dragi materi) s sledečimi vrsticami: "Draga mati! To Vam pošiljam, da boste znali, da se imam dobro. To spominsko kartico sem kupil za Vas v nekem malem francoskem selu.

Vaš zvesti sin

Louis.

Zadnje pismo, katero je pisal starišem pokojni Louis Verbišar 19 dni pred smrtjo se glasi sledeče:

16. avgusta 1918.

Dragi mi:—

Prejel sem Vaše težko pričakovano pismo. Veseli me, da je doma vse v redu.

O bratu Antonu nisem zadnji čas nič čul, upam, da dobim od njega kakšno pismo v kratkem.

Povem Vam odkrito, da kadar prebiram pismo z doma, se mi zdi, kot bi bil z Vami v Chicagi. Sedaj bi se imeli v Chicagu dobro, ker bi se kopali v jezeru. Tudi tu se fino zabavam, kolikor mi je mogoče. Zdrav sem tudi. Prejel sem tudi sliko sestre in eno kartico brata, ki hodi v šolo. Jaz hodim tudi v šolo (signalno).

Veseli me, da sta mati in oče zdrava. Pošljite mi sliko, katero bom imel v dragocenem spominu.

S pozdravom do vseh ostajam
udani Vam Louis.

Najmlajša žrtev za domovino.

Najmlajši vojak cele ameriške vojske je bil gotovo Mathew Duller, sin Alojzija Dullerja iz Chicage, Ill. Rojen je bil v Chicagu 9. avgusta 1902. Nosil je še kratke hlače, komaj 15 let star, se je prijavil za vojaka, ko so Združene države napovedale vojsko Nemčiji.

Mladi Matevžek, izvanredno močno razvit ali zrašččen si je nekega dne lanskega meseca septembra izposodil dolge hlače svojega starejšega brata in se je podal tebi nič, meninič v mesto v mornarični naborni urad. Ondi se je izjavil, da je že 18 let star, narkar so ga poslali v svrhu izvežbanja v Great Lake Naval Station, blizu Waukegana, Ill. Ker ni ta vojašnica dosti oddaljena od Chicaga, je prišel ponosni mornar Matthew Duller večkrat na obisk k svojim starišem sem-

†
Math Duler.

kaj v Chicagu; zadnjič smo ga videli tukaj o Božiču. Zatem so ga pridělili na bojno ladjo "Annapolis", kjer je je lepo in vestno zadržal, da je postal kmalu mornar I. razreda. Ta bojna ladja je opravljala službo v mehiškem vodovju v Tampico, Mehika.

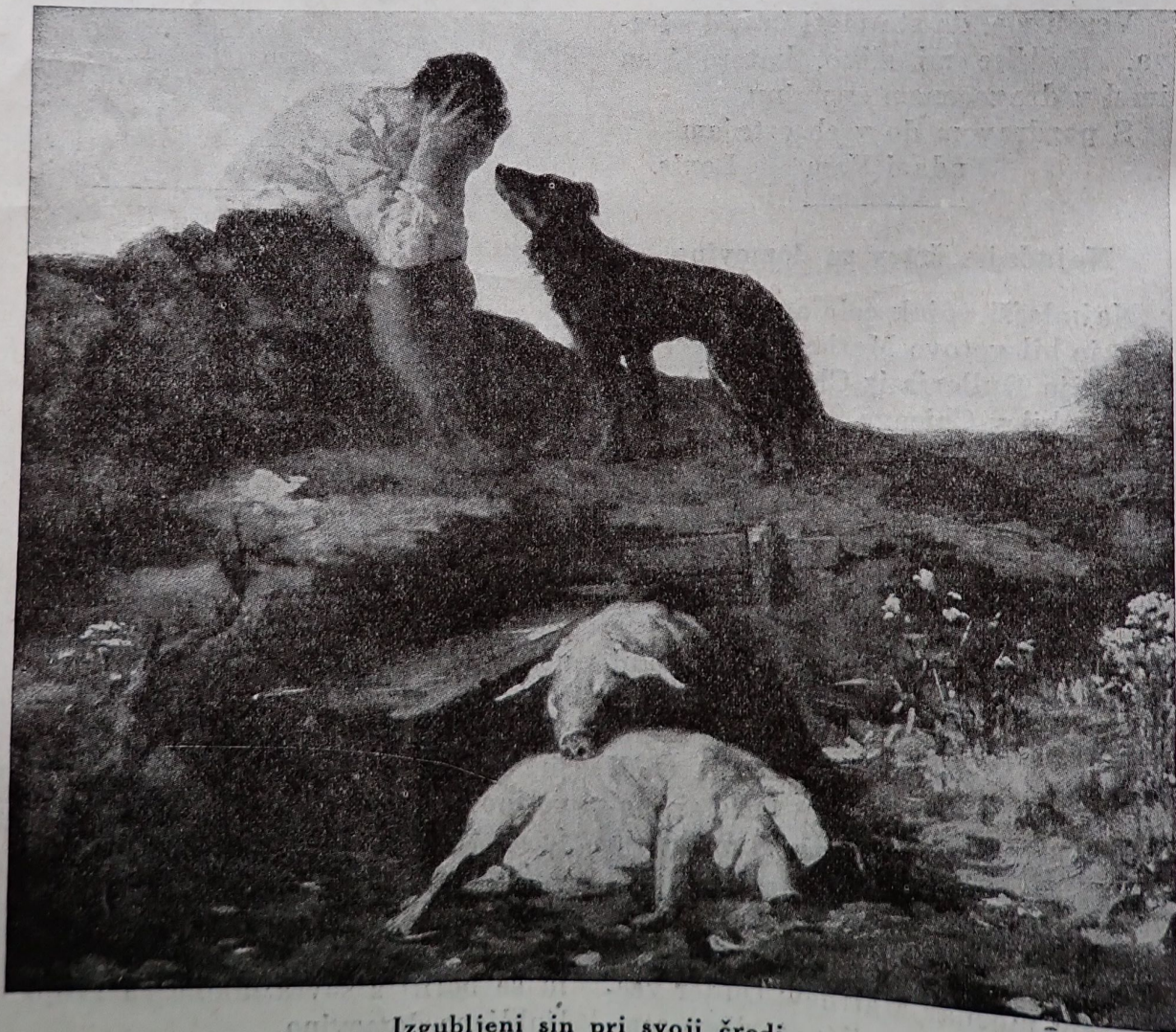
Ko se je vrnil naš mladi Matthew nekega dne lanskega meseca septembra iz mesta od nabornega urada, je ves navdušen in vesel povedal svojim starišem novico, da se je prostovoljno prijavil za mornarico. Zaeno je pa tudi prosil očeta in mater, da naj ga ne izdata vsled tega, ker je povedal, da je že 18 let star. Njegova edina želja je bila iti čez morje in se boriti s sovražnikom za svojo ljubljeno domovino.

Mornar Matevž Duller je večkrat pisal domov svojim starišem, kako je vesel, da je pri vojaki. Ker je bil prestavljen v drugo mesto, je mislil pri tej priliki še obiskati očeta, mater, brate in sestre v Chicagu; nakar so mu stariši poslali tudi nekaj denarja za potne stroške; denarno pismo je pa došlo žal nazaj. Mater je ta stvar zelo skrbela; pričakovala je uro za uro, dan za dnevom naznanilo od svojega ljubljene Matevža, kdaj bo prišel na dopust.

Dne 10. aprila 1918 so prejeli njegovi stariši od mornaričnega departamenta brzojavko, da je bil sin Ma-

tevž dne 5. aprila ubit v mestu Tampico, Mehika. — Kdo si more pri tem misliti razočaranje in žalost osobito skrbne matere? — V tej brzojavki je bilo tudi vprašanje, če naj vlada pošlje truplo ubitega Matevža v Chicago ali ne. Dullerjevi so se takoj na to brzojavno odzvali, da želijo svojega sina domov.

Pogreb se je vršil 17. aprila 1918. dopoldne ob 10. uri iz hiše žalosti v slovensko cerkev, od tam pa na Resurrection pokopališče na Summit. Mislimo, da tako veličastnega pogreba še ni imela naša slovenska naselbina v Chicagu. N. v m. p.f

Izgubljeni sin pri svoji čredi.

VSE ZA JESUSA.

K.

O kak rad bi kaj napisal,
kar ostalo večno bi!
Ker vse drugo čas bo zbrisal.
Vse črnilo obledi.

O kak rad bi nekaj ljubil,
kar je stalno in zvesto!
Ker vse drugo bom izgubil!
vse nestalno je tako!

O, kak rad bi dal življenje,
da ne živel bi zamanj!
Kaj je svet? Samo trpljenje,
le prevara! prazen sanj!

* * *

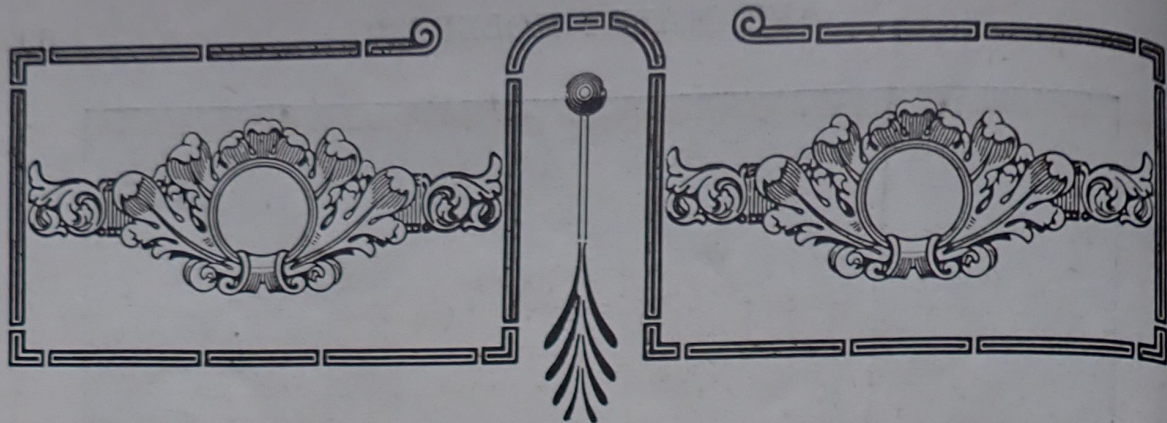
A zato:
pa besedo pišem samo eno:
Jezus!

srce ljubi samo Enega:
Jezus!

enemu življenje posvečeno:
Jezus!

Eden moj samo je, jaz njegov:
Jezus!

ČASTITI BRAT VIKTORIN PERC, O.F.M.

Življenjepisna črtica, dragemu sodelavniku in sobojevniku
v blag spomin spisal K.

Ne samo kar velewa mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan.

KOLEDAR "Ave Maria" pogreša letos zelo veliko, pogreša brata Viktorina. Lanski Koledar je pomagal urediti, da, kar je bilo okrasitve in uredniškega dela, je bilo skoraj vse njegovo delo.

Letos ko urejujemo ta letnik Koledarja pa brat Viktorin že spi večno spanje. Tam v Brooklynu, na pokopališču presv. Trojice, na lepem vzvišenem prostorčku je nov grob komaj zaraščen. Tam leži ta navdušeni in neumorni delavec za Boga in za bližnjega! Tam počiva mož, ki je padel v prezgodni grob kot živa žrtva ljubezni do Boga in naroda. Njegova duša se pa gotovo že veseli pri Materi Mariji, za katere čast se je toliko trudil in žrtvoval. Preveč je delal in preveč se je žrtvoval, zato so slednjič tudi njegove sicer junaske moči opešale in umrl je v najlepši dobi, komaj 35 let star.

Brat Viktorin je bil ozko v zvezi s Koledarjem "Ave Maria." Zato če

kdo, zasluži v prvi vrsti on, da mu postavimo primeren spomenik v koledarju "Ave Maria". On je bil, ki je tako požrtvovalno pomagal vse letnike urediti in okrasiti, da se nam zdi, da bi več letnikov ne bilo tako lepo okrasenih, ne tako lepo urejenih, kakor so bili v resnici, ko bi njegova ne bilo.

Naj bodo torej te vrstice v hvaležni spomin možu, ki zasluži, da ostane njegovo ime v hvaležnosti v spominu ameriških Slovencev.

* * *

Brat Viktorin je bil rojen 3. decembra 1883 v Preboju na Štajerskem, sin jako premožnih kmetijskih starišev. Njegov starejši brat je bil v šolah v Mariboru in je stopil v Frančiškanski red. To je Rev. P. Filip B. Perc O. F. M., večletni guardijan in župni upravitelj v več župnijah na Štajerskem. Tudi mlajšega brata so dali v šolo v Maribor, toda ker so ga potrebovali doma za delo, moral je pustiti gimnazijo in ostati doma pri stariših. Vendar ga je po-

†
Fr. Victorin Perc, O. F. M.

klic za redovni stan vabil tudi kot kmečkega fanta v tiho samostansko celico za bratom. V najlepši možki dobi, v 25. letu svoje starosti, se je odločil, da pusti doma posestvo in vse in odšel je v samostan, kjer je bil sprejet 10. januarja 1908. Prvo svojo redovno obljubo je naredil 10. januarja 1909. Ker ni znal nobenega rokodeljstva, dali so ga predstojniki v kuhinjo, kjer se je pa kmalu tako izuril, da je bil znan kot najboljši kuhar in še častniki so pošiljali svoje "kohe" k njemu v šolo. Toda le malo časa je bil v kuhinji. L. 1903 so ga predstojniki poslali v Ameriko skupaj s še enim bratom, ko se je ustavila prva slovenska frančiškanska družina v Rockland Lake, N. Y. Tu je pa dobil v svojo oskrb upravništvo "Ave Maria," katerega je vodil do 1907, ko smo začeli z lastno tiskarno. Tedaj je bil pa določen za poslovodjo tiskarne in pod njegovim vodstvom se je tiskal prvi slovenski Abecednik, Slov. Angleški katekizem, prvi Slov. Am. Molitvenik in vse knjige Zveze Kat. Slovencev. Ko smo prevzeli tednik "Slogo," postal je še urednik tega lista.

Poleg vseh teh služb je pa še veliko pisal za "Ave Maria", za Koledar, za knjige Zveze Kat. Slovencev itd. Sestavil je molitvenik "Ave Maria" in prestavil in priredil več iger za slovenski oder.

Na društvenem polju je bil jako marljiv. Takoj, ko je stopil v društvo Sv. Jožefa K. S. K. J. v Brooklyn, je bil izvoljen zapisnikom. Krepko je pomagal pri tem društvu urediti zamotane razmere, ki so se razvile v velik prepir.

Tedaj je stanoval v Brooklynu na Nassau Ave. Ko so pa Slovenci v

New Yorku dobili lastno cerkev in so se Slovenci in Slovaki ločili, tedaj je bil tudi brat Viktorin predstavljen v New York, kamor je že prej prišla "Ave Maria." Ko so se začele homatije pri društvu sv. Frančiška v New Yorku in je bilo društvo v nevarnosti, da bode celo odpadlo od Jednote, se je brat Viktorin zavzel za društvo, z velikim trudom navdušil vse, kar je bilo dobrih članov, da so se združili nazaj in rešili društvo. Vzel je tudi sam prestopni list in pristopil k temu društvu, katerega navdušen član je bil do smrti. Veliko je storil za njegov napredek, to vedo člani tega društva. Pri podružnici "Iliriji" S. N. Z. je bil zapisnikar. Ustanovil je slovensko godbo. Društvom, ki so prirejala v cerkveni slovenski dvorani svoje zabave, je pomagal, kolikor je mogel. Pisal je in prirejal je primerne igre in jih sam učil. Poskrbel je za lep oder, za "kulise."

Vse to pa je vzelo bratu Viktorinu ves prosti čas in velik del noči. Ako je šel ven, šel je rad samo k prijateljem, da se je z njimi pogovoril o tekočih vprašanjih društvenega življenja ali politike. Bil je navdušen Jugoslovan prav od začetka vojske in hud sovražnik Avstrije. Preveliko sedenje in premalo pregibanja zunaj na zraku, ga je naredilo tolstega in — mu povzročilo bolezen — in prezgodno smrt.

Lansko leto v jeseni, kmalu, ko je zbolel urednik Ave Maria, in je celo delo padlo samo nanj, za list in za Koledar in za vse zvezine knjige, lotila se je "flu" tudi njega. Toda bil je premočne narave, da bi se bil veliko zmenil za njo. Malo je pogojal. Vendar delo v tiskarni in pisarni ga je klicalo. Ni si dal počitka.

In res je "prebolel," kakor je mislil, to bolezen. Toda samo za kratek čas. Zopet in zopet so ga opozarjale bolečine, naj pazi nase. Tedaj je pa sprejel še uredništvo "Sloge," da je imel še več dela. Od februarja dalje je pa polegal in polegal. Iz "flu" se je razvila vodenica. Dvakrat sta mu dva zdravnika jemala

2.

Iz življenjepisa se jasno vidi izvanredna delavnost in marljivost brata Viktorina. In to je bil brat Viktorin. V začetku teh vrstic smo postavili besede pesnikove:

Ne samo kar velewa mu stan,
kar more, to mož je storiti dolžan!

New York

vodo iz telesa. Slednjič je moral v bolnišnico Sv. Frančiška v Bronx, od koder se pa ni več vrnil, temveč so ga pripeljali mrtvega. Umrl je 29. maja 1919 na praznik Vnebohoda Gospodovega in bil pokopan v ponedeljek 2. junija iz cerkve Sv. Cirila in Metoda v New Yorku na pokopališče prev. Trojice v Brooklynu.

In to po pravici, kajti malo imamo slovenskih mož, kateri so se bolj ravnali po teh besedah, kakor brat Viktorin. Kot redovni brat, ni imel dolžnosti sprejeti vseh služb, katere je on imel. Prav lahko bi bil živel mirno in tiho in tudi zložnejše v stanu, katerega si je izvolil. Ni mu bilo treba žrtvovati poznih nočij in

ne dolgih dnevov za pisalno mizo, v tiskarni, v narodnem delu. Storil bi bil popolnoma svojo dolžnost, ako bi bil vršil samo redovne dolžnosti.

Vendar brat Viktorin ni bil tak. Ljubil je svojega Boga, ljubil pa tudi svoj narod. Že z doma kot odločen Štajerec — naučen biti nevstrašen in junaški Slovenec, je to navdušenje ohranil do smrti. Vzlasti ga je pa navdušilo k tem požrtvovalnemu delu to, ko je videl žalostne razmere. Obiskal je skoraj vse naselbine od New Yorka do srednjega zapada. Na tem svojem potovanju je marsikaj videl in marsikaj skusil. Videl je, da je v sčiščenje naših zavoženih razmer potreben samo boj, odločen boj in sčiščenje možatega, pa odločnega verskega prepričanja. Videl je, da je tisto cincarsko katoličanstvo, tista mevžarija, katero so nekateri imeli kot katoliško prepričanje in jo kot tako širili v Jednoti in med narod, največje zlo za ameriške Slovence, zato se je pa tako rad spustil v kak boj in v polemiko. Seveda se je zato velikim zameril. Napadali so ga—od strani—proti verski listi iz Chicaga in večkrat Glas Naroda.

In vse to je bilo, kar je gnalo brata Viktorina do tako požrtvovalnega dela za katoliško zavest med nami ameriški Slovenci.

3.

Brat Viktorin ni imel visoke izobrazbe. Bil je samo leto in pol v gimnaziji v Mariboru, potem je pa celo prvo mladost preživel doma na kmetih.

In vendar je bil izobražen v vseh strokah. To izobrazbo si je pa pridobil z marljivim čitanjem in s samoizobrazbo.

Posebno je bil spreten v peresu. Vzlasti kratke črtice, opisovanje idiličnega kmetskega življenja, opisovanje narave, kako lepo in spretno je to razumel brat Viktorin.

Njegove povestice so ljudje radi brali.

Vse, kar je v listu "Ave Maria", ali "Slogi" ali kje drugje podpisano z "V," ali "V. P." ali "B. V." je njegovo delo. Njegovo delo je brošurica "Iz življenja za življenje," dva snopiča, katera je izdala Zveza Katol. Slovencev. Dramatiziral je povest "Čarovnica." Priredil, predstavil in spisal je več iger, ki so deloma bile že natisnjene, več jih imamo pa še v rokopisu. Sestavil je molitvenik "Ave Maria" z velikimi črkami, katerega smo izdali lani. Veliko je spisal za "Slogo," več uvodnih člankov, več povestij in več polemičnih člankov.

Veliko stvari je imel pa že zasnovanih za prihodnjost. Toda smrt ga je prehitela.

4.

Brat Viktorin je bil jako živahne in vesele narave. Ako je bil med svojimi prijatelji se je čutil silno veselega in je bil skrajno šaljiv. Zato so ga povsod radi imeli, kamor je prišel. Tako je med svojimi prijatelji v Brooklynu zasnoval šaljivo "Proti-alkoholno društvo," katere remu je preskrbel šaljiv "čarter."

Vendar je moral oditi, ko je bila božja volja tako.

Rad bi bil še živel, tako rad. Že skoraj umirajoč, še je mislil na svoje delo, na tiskarno, na "Slogo," na "Ave Maria." Komaj dobrih 10 dni pred smrtjo je še pisal iz bolnišnice piscu teh vrstic: "Vašo kartico sem sprejel. Hvala! Pisal Vam zato ni-

sem, ker sem upal iti že ta teden domov. In tudi čemu pisati? Veselega nič, slabega pa že tako povsodi dovolj! Tudi moram biti vedno v postelji. Sploh pokoneu biti ne morem. Zdravnik je rekel, da se naj pripravim za daljši čas ostati v bolnišnici. Najbolj mi je na srečo tiskarna in listi. Deset let bi še rad živel! Sicer pa, kakor je božja volja. Edino Bog in Marija me še lahko ozdravita, druge pomoči ni! Skrbite za tiskarno. Če bom ozdravel bo vse O. K. Če ne, pa . . . Prosim spomnite se me pri sv. maših bodisi za zdravje, če Bog tako hoče, če ne, za srečno smrt. Pripravljen sem na vse. Srčen pozdrav od Vašega Fr. Viktorina.”

In res je bila božja volja, da je umrl. Da, knjiga dobrih del življenja brata Viktorina je bila popisana. Bog jo je zaprl in njega poklical po plačilo.

Z Bratom Viktorinom smo veliko izgubili pri vseh podjetjih, katere smo začeli. On je bil močan steber vsega. Koliko in kaj nam je bil, to čutimo zlasti sedaj, ko ga nimamo več, ko je toliko vrzel praznih, ko toliko dela nima rokž ki bi ga izvršile, ko treba vse načrte spremeniti in preosnovati, ko nam tako manjka pomoči.

Marsikaka solza se nam v takih trenutkih porosi. Vendar . . .

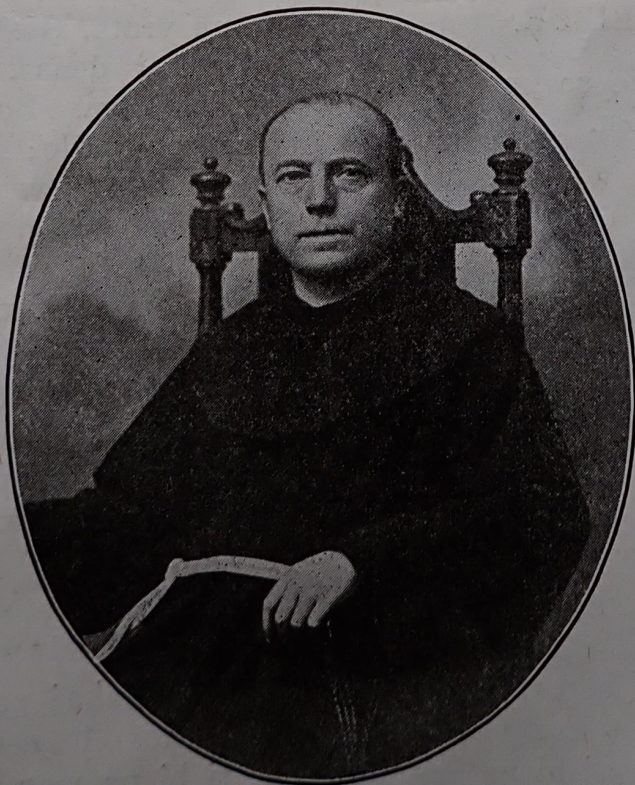
Bog je Gospodar!

Ti pa, ljubi in nepozabni sobrat, sotrudnik in sobojevnik — počivaj v miru!

Naj ti Bog sedaj obilo plača tvojo delo — tvoje žrtve zanj!

Tam pri Bogu in pri Mariji — prosi še za nas, prosi blagoslova za naša podjetja, prosi za svoj narod!

Brat Viktorin, slovenski narod ti bode pa ohranil hvaležni spomin!

Very Rev. P. Benigen Snoj, O. F. M.
Provincijalni Komisar Slovenskih oo. frančiškanov.

ZA NJEGA NI BILO PROSTORA

Spisal Rev. J. Plaznik.

Osebe:

Preblažena devica,
Sv. Jožef,
Dva angela varuha,
Angelji,
Pastirji.

Mizael, slep mož, oče judovske družine;
Sara, mati;

Rahela,
Marta,
Estera,
Miriam,

} Otroci.

Miriam je osem ali deset let stara;

Rahela je šestnajst ali sedemnajst.
drugi otroci so starejši.

PRVI PRIZOR.

Oprava, kakoršno so nosili Judje ob Kristusovem času.

Navadna soba v judovski hiši.

Čas, zvečer.

(Sara vstopi z leve strani. Gre čez oder k oknu na desni in gleda ven.)

SARA: Čas je že, da bi bili otroci doma: Tako nerada vidim, da so zunaj tako pozno, posebno še sedaj; ko je toliko tujcev v mestu. Ne vem, kaj je prišlo Avgustu v glavo, da privleče tako množico v mesto, da motijo naše mirno življenje. Lepa prilika, da zanesejo kako kužno bolezen. Kje so neki otroci. (Gre k vratom v ozadju in gleda ven.) Tema je že. Rahela vsaj bi pa že morala imeti več pameti. In še prihajajo tujci. Glej, kako gredo skozi

mestna vrata. Gostilničarji bodo sedaj delali denar. Kaj neki se s tem dekletom. Bojim se, da se jim je kaj prigodilo; nikoli še niso bile tako pozne. (Se vrne k mizi in čaka.) Najboljše bo, če povem očetu, pa naj jih gre iskati. Vendar pa tako nerada delam skrbi ubogemu možu.

(Slišijo se hitre stopinje. Vrata v ozadju se hitro odpro — in hrupno vstopijo štiri dekleta.)

MARTA: Oh, mama, ti bi morala biti zunaj, da bi videla, koliko ljudi prihaja.

ESTERA: Gotovo so izmed vseh narodov pod solncem.

MATI: Zakaj pa ste tako pozne? Rahela, dovolila sem ti iti ven z dekleti; ti bi pa morala imeti že toliko pameti, da bi ne ostajala zunaj, kadar se stemni.

RAHELA: (Se približuje materi z razprostrtimi rokami.) Draga mama, ne bodi huda. Ob potu smo se dele, ravno tamle zunaj vrat in gledale, kako so tujci prihajali. Tako oblečenih ljudi še nismo videli, zato smo pozabile, da je bilo že pozno, dokler ni Miriam skočila po koncu in rekla: "Pojdimo, sestrice, pojdimo! Mamo bo skrbelo, kje smo." Potem smo pa tekle, da nas sapa ni več dohajala, dokler jo nismo vjele tukajle. Saj ne boš huda mama; jaz sem kriva.

MATI: Za enkrat se že odpusti, če bote, drugikrat previdne. Bojim se ker je toliko tujcev tukaj. Kdo ve, kaj se lahko zgodi mojim deklicam.

MIMIAM: Ali ni Bog zapovedal svojim, angeljem, da nas varujejo draga mamica?

MATI: Res je, predraga moja mala; toda mi moramo tudi biti previdni in skrbni. Pojdite sedaj in odložite svoje suknjice, večerja vas čaka. Rahela, kadar bo oče skončal, ga pripelji sem. Ni mogel čakati tako dolgo; zato sem mu dala večerjo (se vsede in šiva.) (Otroci odidejo na levi. Rahela se vrne in privede slepega očeta na sredo odra in ga posadi na stol. Odide.)

MIZAEL: Kateri otrok pa jih ne gleda rad? Mi živimo v važnih časih, kakoršni se ne bodo vrnil v naših časih in tudi naši otroci jih ne bodo več doživeli. Sedaj lahko vidijo ljudi iz vseh delov sveta.

SARA: Res je, Mizael; toda izbrati bi si moral kako drugo uro za opazovanje in ne pustiti svoje matere v takih skrbih samo, da radovednost pasejo.

MIZAEL: Ne nameravam jih zagovarjati, ker so napačno delali;

morda pa se bodo kaj naučili in bo bolj previdni drugokrat. (Otrovi vstopijo in se spravijo okrog očeta in matere. Vsak ima kako delo, razven Miriam, katera sedi nekoliko nastran, globoko zamišljena.)

MARTA: Dragi oče, ali ne bi nam hoteli povedati, kaj vse pomeni, kar smo danes videli? Pri potu smo sedele celo popoldne in se čudile čudni opravi tujcev, ki so šli v mesto.

ESTERA: Da, oče; veliko jih je šlo peš, nekateri so jahali na konjih, nekateri pa so se vozili v takih vozovih, kakoršnih ne vidimo navadno pri nas.

MIZAEL: To vam lahko nakratko povem, moji dragi otroci. Cesar Avgust, o katerem ste že večkrat slišali, je postal ošaben in nam hoče naložiti večje davke. Zato je zapovedal, da se mora vsak človek zapisati, vsak v svojem mestu. Vsi, kateri so

Nepovabljen gost.

iz družine Davidove, morajo priti sem v Bethlehem. Ker so raztrešeni po vseh delih dežele, zato morajo nekateri dolgo potovati. Učite se iz tega, nikoli drugim ljudem brez potrebe delati sitnosti. Ali ste vsi tukaj, moji otročički? Miriam še nisem slišal, odkar je prišla v hišo. Kaj ti je, moj otrok?

MATI: Ta mala klepetulja je čudovito tiha.

(Miriam povesi glavo in ne reče ničesar.)

OČE: Ali veš, Rahela, kaj je mali?

RAHELA: Ne vem; najbrž premišljenje o skupini tujcev, katera je šla mimo nocoj; žena je bila lepa in se je tako sladko nasmejala naši mali sestrici, da je kar zletela k njej in jo pozdravila.

MIRIAM: Saj se ni samo nasmejala, Rahela. Rekla je — (se vstavi, kakor bi se bala razodeti skrivnosti.)

MATI: Kaj je rekla?

MIRIAM: (lahno). Ti ne morem povedati; mati.

MATI: Kaj? Svoji lastni materi ne moreš povedati, kar ti je rekla tujka? Lepa reč. Odzdaj naprej ne boš šla dalje, kakor do vrat.

OČE: Ne Sara; malica ne ve ničesar takega, kar bi tebi ne smela povedati.

MIRIAM: (povzdigne glavo in gre k materi). Mati moja, oče ima prav. Nisem hotela reči, da bi ne smela povedati tebi in njemu, kar je rekla lepa žena, toda, ne morem povedati vpričo vseh.

MARTA: O, tako! Se bojiš, da bi bile nevošljive tega, kar ti je povedala lepa tujka. Ne boj se, sestra moja. Čudim se tvojemu pogumu, da greš tako k tujki, katere nisi nikoli prej videla.

MIRIAM: (priprosto). Ne vem, zakaj sem to storila. Nekaj v njenih očeh me je kar vleklo k njej.

ESTERA: Res je bila lepa. Mož, ki je bil pri njej, je bil prijazen; morda je njen oče.

OČE: Ali sta šla peš?

RAHELA: Ne, oče; žena je jahala na malem osličku, katerega je mož vodil za uzdo. Bila sta trudna in zmučena, kakor bi bila prišla od daleč.

MATI: Gotovo sta pdišla od daleč.

OČE: Rad bi šel malo po vrtu, če me hoče katera izmed vas voditi.

RAHELA: Kako čudno govoriš, dragi oče; saj veš, da ti tvoja dekleta vedno rada vstrežejo.

OČE: Da, hčerke, dobro vem. Bog blagoslovi vse moje male. (Rahela ga odvede, pa ne skozi ona vrata, pri katerih so otroci vstopili s ceste.)

ESTERA: Ali nas boste peljali ven jutri, mati? (Rahela se vrne.)

MATI: Mogoče: obljubiti ne morem. Kdo ve, kaj se še lahko zgodi do sedaj. Treba je vpoštevati tudi očeta; ne moremo ga kar samega doma pustiti.

MIRIAM: Jaz bom ostala z očetom, draga mati.

MATI: Pa ne boš videla tujcev v pisanih oblekah.

MARTA: V kot se bo stisnila, pa sanjala o oni lepi ženski.

MIRIAM: Res je; ne gre mi iz spomina. O, če bi jo bila videla, mati! Tako lepa, tako dobra!

MATI: Gotovo nekoliko pretiravaš, mala moja. Kako pa veš, če je bila dobra ali ne?

MIRIAM: Dobre ljudi takoj poznam, kakor hitro jih vgleдам. Ta žena je zelo dobra; ravno tako je tudi mož.

(Sliši se rahlo trkanje na zadnja vrata.) ne morem vstreči. Nekateri izmed naših sosedom bi vam lažje postregli.

MATI: Odpri, Rahela. Nato bom že jaz gledala, da se vam nič hudega ne pripeti. MIRIAM: O, mati, mati, ne zavrnite ju! Saj še niste nikoli odgnali najslabšega berača!

(Rahela odpre vrata, drugi otroci radovedno gledajo, kdo bo vstopil.) SARA: Vprašam te, kam pa naj ju denem?

Mil. g. škof Trobec in Rev. J. Trobec in birmanci iz Rice, Minn.

Preblazena devica in Sv. Jožef se prikažejo pri vratih.)

MIRIAM: Gospa, moja lepa gospa. Mati, ta-le je. (Hiti nasproti, pozdravit Marijo in sv. Jožefa.)

SV. JOŽEF: (Sari.) Prišla sva prosit za prenočišče za nocoj. V gostilnah ni pristora več.

SARA: Mi je prav žal, da vama

MIRIAM: (navdušeno.) Gospa ima lahko mojo postelj; mož lahko počiva v očetovem stolu tukaj: (Marija se ljubeznjivo nasmehlja otroku.)

SARA: Prav nič se ne spodobi, da toliko govoriš. Tvoj jezik nikoli ne miruje. Otroci naj bodo tiho, kadar

stariši govore. (Miriam povesi glavo.)

SARA: Ne, draga moja, mi nima-
mo prostora.

MARIJA: (potegne Miriam k sebi
in jo ljubeznjivo poljubi na čelo.)
Draga moja mala, mi dva se ti lepo
zahvaljujeva, da si prosila za naju.
Kako ti je ime?

MIRIAM: Miriam me imenujejo.

MARIJA: Tudi meni je tako ime;
samo da meni pravijo Marija. Ne
bom pozabila na tebe, moj predragi
otrok, in obilno bo tvoje plačilo.
Tvoja mati pač ne ve, koga odganja
nocoj od svojega praga. Naj se tvo-
je drobno srčece ne razburja zato.
Gospod ne pozabi svojih. (Sv. Jožef
položi blagoslovljaje roke otroku na
glavo in oba odideta. Miriam hiti
k oknu in gleda v temo. Oče vstopi.)

OČE: Otrok moj, ali si me čisto
pozabil? Noč je ledeno mrzla.

SARA: Ne kregaj jih; dva tujca
sta nas zamudila. Miriam ju je ho-
tela kar tukaj obdržati čez noč.

OČE: Kje sta, da jima tudi jaz
rečem: dobrodošla! (Se vsede na ve-
lik stol na levi strani odra.)

MIRIAM: (se odstrani od okna.)
Dragi oče, odšla sta v temno, ledeno
noč. (Zajoka.)

MIZAEEL: (vstane.) Sara, kaj naj
to pomeni? Gotovo nisi zavrnila re-
vežev?

SARA: Storila sem to, kar se mi
zdi dobro za tebe in malčke. Kdo ve,
kako zlo, kakšno bolezen bi nam tuj-
ci prinesli ob tem času?

MIZAEEL: (nevoljno.) Ali misliš,
Sara, da on, ki redi ptice pod nebom
in zverine na polju, ne misli tudi na
nas in naše male? Veliko napako si
napravila, Sara, veliko napako.

(Vstane in tava proti vratom na ce-
sto, katera odpre in kliče v noč. Po-
sluša a nikakega odgovora ni. Mi-
riam gre do vrat.)

MIZAEEL: Otrok, v katero stran
sta šla?

MIRIAM: Obrnila sta se na desno
in izginila. O, oče! (zajoka.)

OČE: Pomiri se, otrok. Sedaj se
ne da popraviti. Jutri me boš vodi-
la okrog in ne bova prej prečivala,
da najdeva tujca. Če nimata dobre-
ga stanovanja, ju bova nazaj pripe-
ljala. Nikdo ne sme reči, da je Mi-
zael pognal od svojega praga reveže.

SARA: Meni se zdi, Mizael, da si
vso stvar preveč jemlješ k srcu. Ti
boš otroka čisto pokvaril če mu boš
vse dovolil. (zapusti sobo.)

MIZAEEL: Prijaznost in sočutje
moramo gojiti, ne zatreti. Pojdite
spat, otroci. Tako dolgo že dolgo ni-
ste čuli. (otroci pokleknejo pred oče-
ta za blagoslov. Ko položi roke Mi-
riam na glavo, pravi:)

OČE: Počivaj, malica, ker čaka te
dolg, trudapolen dan.

MIRIAM: Na trud še ne mislim,
če bi le mogla najti tujca.

OČE: Lahko noč in Božji angelji
naj te varujejo! (Sledi drugim otro-
kom. Mizael sedi in si z rokama
podpira glavo.)

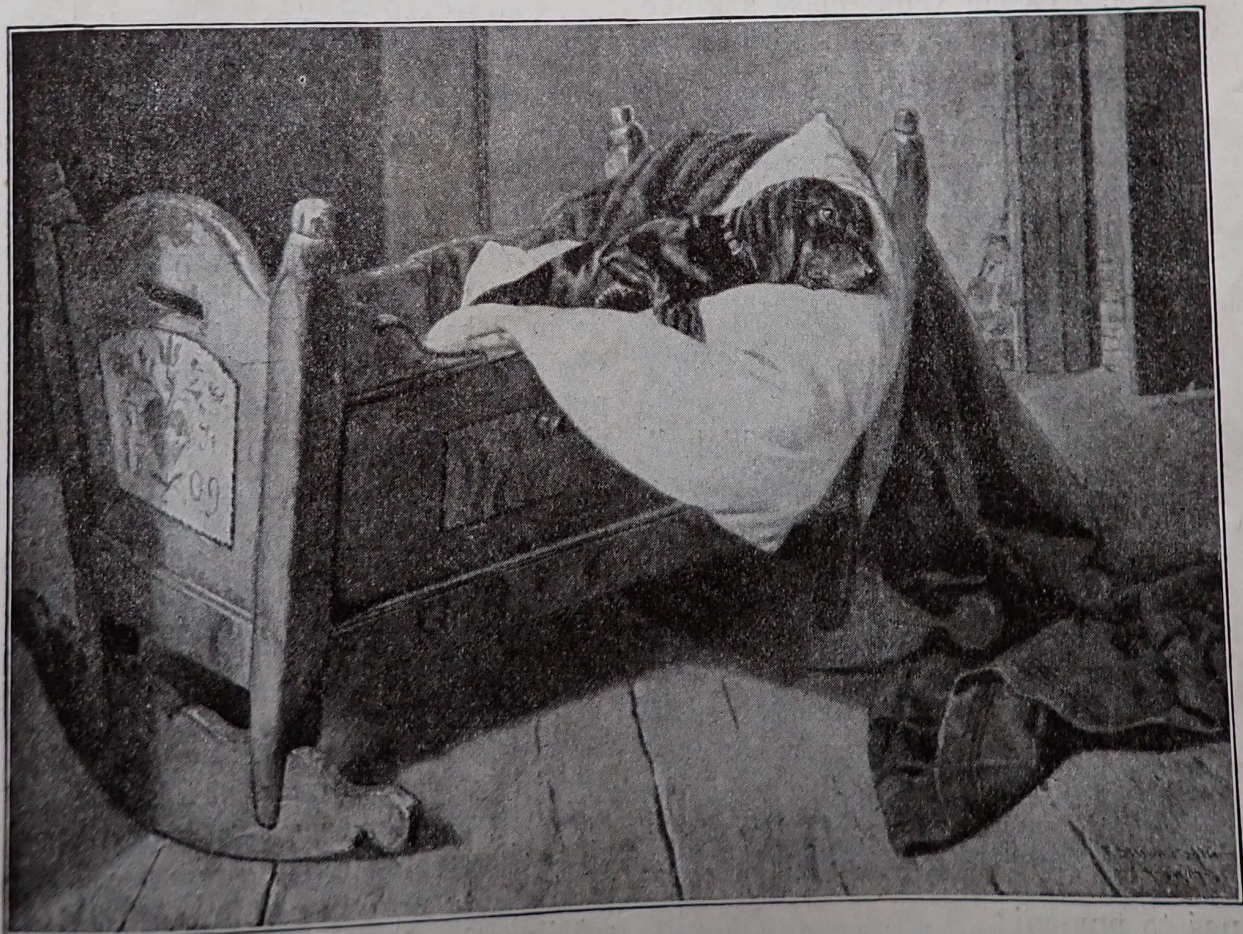
MIZAEEL: Nekaj posebnega mora
biti s tema tujcema, da imata tak
vpliv na malo. Še nikoli si ni kake
stvari tako jemala k srcu. Nedolžne
duše imajo veliko privlačnost med
seboj. Kaj je vendar moja dobra že-
na mislila? (Vstane.) Prav nič ne
koristi, če obžalujem. Jutri bom
vzel malo in šla bova iskat tujca.
(Zapušča sobo skrbno iskajoč izho-
da s palico. Tukaj oder potemni. Čez
nekaj časa vstopi Miriam.)

MIRIAM: Vse moje sestre mirno spe, jaz pa ne morem spati. Upala sem, da bom našla tukaj očeta, pa tudi ta je šel spat. (Gre k oknu in pogleda ven.) Kako burja piha okrog hiše. (Se vrne na oder.) O, draga gospa, ko bi vedela, da si dobro zavarovana. (Se vsede na očetov stol.) Kaj noč? Tema nam ne škoduje, vendar se jo otroci boje. Solčna luč je tako lepa, pa moj oče je ne vidi. Še svojih otrok ne vidi! Res, videl je druge, mene pa ni nikoli videl. Ko bi pač jaz mogla trpeti za njega! Jaz, kaj pa sem jaz? Uboga revna stvar, ki ni za nobeno rabo; oče pa bi lahko marsikaj dobrega storil. Bog že ve, kaj je bolj prav. (Se naslone nazaj, zapre oči, pa hi-

tro skoči po koncu.) Kaj! jaz naj spim, ko moja lepa gospa gotovo tava po temi? Ali je res, da ni v cellem našem mestu prostora za njo? Naše lepo mesto! Kaj je naša mati brala o njem v svetem pismu?

“In ti Betlehem, nisi nikakor najmanjši med vojvodi Judovimi; kajti iz tebe bo prišel vojvoda, ki bo vladal moje ljudstvo Izrael.” Da bi pač včakala ta dan! (Gre zopet k oknu, katero naj ima dolge, temne zavese, za katerimi je skrit angelj varuh.)

MIRIAM: Kaj je neki ta velika svetloba na nebu? Stoji mirno.) Še svetlejša je, kakor prej. Kaj to pomeni? Tam zadaj za hribi je, kjer pastirji čuvajo čede, kakor mi je oče

“Hm, kako je “fletno” biti “baby”.”

povedal. (Gre od okna in angelj varuh za njo.) Če bi le prišla nazaj; pustila bi jih noter, ker oče tako želi in — (stopa nazaj, ko vzre angelja.)

ANGELJ: Ne boj se, Miriam. Ne bom ti nič hudega storil. Ali ne veš, da je Bog svojim angeljem zapovedal, da te varujejo? Potem se ti ni treba bati, moja mala.

MIRIAM: Sedaj se te ne bojim; vstrašila sem se pa, ko sem te zagledala.

ANGELJ: Zavij se in hodi za mano.

MIRIAM: Moj plašč je tam v oni sobi in bojim se, da ne bi zbudila drugih: (Gleda okrog sebe.) Saj lahko vzamem očetovega, saj ga večkrat nosim. (Vzame velik plašč s kluke blizu vrat, gre na sredo odra in ga ogrne. (Angelj drži vrata odprta in oba gresta ven.)

(Zagrinjalo pade.)

Ko se oder pripravlja se lahko poje kako daljšo božično pesem pred zagrinjalom.

DRUGI PRIZOR.

Angelji pojejo "Adeste fideles" predno se zavesa dvigne. Betlehemska votlina. Preblašena Devica kleči na desni strani pri jaslicah, sv. Jožef na levi. Na desni, levi in v ozadju kleče angelji. Pastirji na obeh straneh v ospredju. Vsi kleče v globoki ponižnosti. Angelj varuh vstopi in vodi Miriam za roko. Otroek se začudeno vstavi. Ne reče ničesar dokler ni "Adeste" skončan.

MIRIAM: (Angelju varuhu.) Kaj naj to pomeni?

(Marija se obrne, ko začuje glas.)

MARIJA: Pojdi sem, moj otrok (drži roko stegnjeno proti Miriam, ki se približa brez strahu.)

MIRIAM: Draga gospa, vendar sem te našla. Če bi bil moj oče doma, bi te ne bili nikoli odpodili.

(Marija položi roko okrog nje in jo privije k sebi.)

MARIJA: Naj se ne vznemirja tvoje srčece. Vidiš! (Jo napravi, da poklekne.) Poklekni in moli! Glej, tvoj Bog, tvoj Zveličar, tvoj Mesija, katerega so želeli videti narodi, je postal malo dete za tebe, moja mala. (Miriam se globoko priklone med tem, ko angelji pojejo kako prikladno pesem. Da je petje mogočnejše, naj bodo pevi tudi za odrom. Nekateri moški glasovi naredo dober vpliv. Ko petje pojenja, Marija vstane, vzame Jezusa, se vsede na kako prikladno stvar in drži Jezusa tako, da lahko Miriam poljubi noge. Potem Miriam odgrne svoj plašč.)

MIRIAM: Draga gospa, ti in drago dete zmrzujeta. (Vstane in ogrne plašč Mariji.) Prosim te, vzemi to. Ko bi pač imela kaj boljšega za nje in Tebe! (Marija zavije Jezusa v plašč in se nasmehne Miriam, ki zopet kleči pri Marijnih nogah. Marija vrne plašč.)

MARIJA: Prav hvaležna sva ti, dragi otrok; toda, kar ni tvoje, tega še Bogu ne moreš dati.

MIRIAM: Res je; plašč je očetov; toda misliš li, da bi ga oče ne dal Njemu in tebi?

MARIJA: Vem, da bi ga rad dal; ne samo plašč, ampak vse, kar ima. Kljub temu ga vzemi in ko bo oče zjutraj vstal, ga ogrni s tem plaščem in oba bota prejela plačilo vajine darežljivosti. Ne smeš pozabiti, da moj Božji Sin povrne vsako stvar.

MIRIAM: Toda, draga mati, kaj naj dam Božjemu detetu?"

MARIJA: Ničesar drugega ne želi, kakor nedolžno srce. Pusti je pri njegovih nogah in imej je vedno tako čisto, kakor nocoj. Pojdi sedaj! Tvoj angelj te bo peljal nazaj v očetovo naročje.

(Miriam še enkrat poljubi detetove noge, tudi Marijino roko, vstane in odide v angeljevem spremstvu. Angelji pa pojo "Gloria in Excelsis.")

Zavesa pade.)

TRETJI PRIZOR.

Isto, kakor v prvem prizoru. Angelj vstopi z Miriam.

ANGELJ: Počivaj sedaj do jutra in ne pozabi, kaj ti je obljubila tvoja mati, moja Kraljica. (Pelje Miriam do velikega stola in ostane pri njej, dokler Miriam ne zaspi.)

Zagrinjalo pade.

ČETRTI PRIZOR.

Isto, kakor prej. Oder mora biti dobro rasvetljen. Miriam še spi na tolu. Mizaël pritava s palico v roki. Tipanje s palico zbudi otroka, ki hitro vstane in steče očeta pozdravit.

MIRIAM: Dobro jutro, dragi oče.

MIZAEL: (začudeno.) Dobro jutro, moja mala. Ti si pa zgodaj pokoncu in pripravljena za najino iskanje. (Miriam ga vodi k stolu in željno gleda po plašču. Najde ga na mizi, kamor ga je angelj položil skrbno zavitega. Vzame ga in se približa očetu.)

MIRIAM: Ali te ne zebe zgodaj zjutraj, oče moj? Naj te ogrnem s plaščem. Privij si ga prav okrog srca. Mizaël gleda proti dekletu. V

njenem glasu pozna razburjenje. Deklica stopi nazaj in dene obe roki na srce in gleda verno očeta.)

MIZAEL: (se ogrne s plaščem.) Mrzlo jutro je res, kakor praviš, toda zahvalimo Boga za vsako stvar. (Stopi na noge in objame otroka.) Moj otrok, mala moja, sedaj te vidim; nikoli te še nisem videl prej. Kaj to pomeni? Kaj si storila, da se mi je vid vrnil?

MIRIAM: Jaz nisem ničesar storila. Videla sem Mesijo in Njegovo mater, katera mi je rekla, naj te ogrnem s plaščem, v katerega je snoči zavila svoje dete.

MIZAEL: Snoči? Mesijo? Gotovo otrok, sanjala si — sanjala sladke sanje v svoji nedolžnosti.

Sloveči Tom z otoka Suva (Fidži), ki je pojedel že 29 žensk in 3 moške, predno je bil kriščen.

MIRIAM: Ne, oče moj, niso bile sanje. Kajti povedo oči? Ali sanjaš, da vidiš mene in vse okrog sebe?

MIZAEEL: Res je, moj dragi otrok. Ali mi neboš povedala, zakaj nas je Gospod vnovič blagoslovil.

MIRIAM: Da, oče; vse ti hočem povedati. Najprej se vsedi — tako, ko seoče vsede) — prinesla bom stolček k tvojim nogam — tako (se vsede k njegovim kolenom) — sedaj ti bom pa vse povedala. (Sklene roki na očetovih kolenih in ljubeznjivo gleda v njegov obraz. Oče položi roko na njeno glavo in ji vrača pogled.)

MIRIAM: Začeti moram z večerajšnjim dnevom. Ko sem stekla pozdravit lepo gospo, se je ta sklonila na malem osličku in rekla: "Ljubim te, moja mala." Oh, oče, ko sem slišala njen nizek glas, kakor sladka godba, mi je kar srce poskakovalo. Prijazen mož zraven nje se je samo nasmehnil in rekel: "Bog te blagoslovi." Gledala sem za njima, dokler jih pot ni zakrila. Stala sem, dokler me sestre niso poklicale. Cel večer sem bila, kakor v polsnu, dokler ni sta prijazna tujca prišla v hišo. Mislila sem, da bo moje revno mlado srce počilo, ko ju je mati odslovila. Šla sem spat, kakor si mi velel, pa ni bilo mogoče počivati, ko sem mislila, kako gospa hodi okrog ponoči in v mrazu. Nisem si upala zbuditi mojo sestro Estero. Vstala sem in prišla sem ter sedela nekaj časa na stolu. Potem sem šla k oknu, da bi morda opazila tujca. Oče, videla sem veliko luč na nebi, nad hribi, kjer pastirji čuvajo svoje čede. Zelo sem se čudila. Ko sem se vrnila od okna, sem opazila angelja v sobi. Zelo sem se prestrašila, pa angelj mi je rekel, naj se nikar ne bojim, ampak grem

z njim. Moj plašč je bil v spalnici. Ker nisem hotela zbuditi drugih, sem vzela tvojega, oče, in šla ven.

MIZAEEL: Kam, otrok?

MIRIAM: Ne vem kam; ali na vzhod ali zahod, sever ali jug. Ko sem prišla ven, sem zopet zagledala luč. Zdelo se mi je, kakor da sva se dvignila v zrak in šla nad hišami in drevesi. Ko sva se spustila na zemljo, me je angelj peljal v votlino v hribu. O, oče! Kako naj ti povem, kaj sem videla? Votlina je bila polna nebeške svetlobe in polna je bila angeljev do zadnjega kotička. Nekaj pastirjev je klečalo pri vhodu. Moje srce je kar poskakovalo, ko sem zagledala gospo in prijaznega starega moža. Vsak na eno stran nizkih jasli sta klečala, kjer je na slami ležalo nežno dete. Obdajala ga je svetloba, toda bila sem tako vesela, ko sem zagledala tujca, da skoraj nikogar drugega nisem videla. Potem me je Marija, tako ji je namreč ime, poklicala k sebi in velela naj poklekнем in molim lepega deteta, našega Boga in Zveličarja. Nato je pela množica angeljev. — O, kako lepo je pela, oče! Ko so nehati peti, sem Mariji ponudila tvoj plašč, ker je bila zelo mrzla noč. Tedaj je sedela in držala otročička v naročju. Dovolila mi je, da sem poljubila njegove svete noge. Potem sem jo ogrnila s plaščem, ona pa je deteta zavila vanj. Nato mi ga je vrnila, rekoč, da ji ne morem dati, kar ni mojega. Povedala sem ji, da bi bil ti pripravljen dati Bogu ne samo plašč, ampak vse, kar imaš, toda velela je, naj grem domu in ogrnem tebe s plaščem, da boš poplačan za svojo dobroto. Napravila sem, kakor mi je velela draga gospa in opazovala tvoj obraz, kako se bo razjasnil in kako

boš srečen še dolgo, dolgo časa. Da te bo Bog tako poplašal, pa nisem vedela.

MIZAEL: Čudna zgodba je to, moj otrok. Mesija, Izraelov Bog, rojen v votlini, v hlevu, kateri še za zverine ni pripravno stanovanje? Res, Božja, pota niso naša pota. Tako je hotel, da se dopolnijo pisma. V svoji zaslepljenosti smo pozabili na prerokbe, moj otrok dragi. (Vstane.) Miriam, ali misliš, da bi me mogla dovesti k hlevu?

MIRIAM: Ne, oče; ne znam pota. Strehe niso podobne hišnemu pročelju. Lahko pa poskusiva; angelji nama bodo pomagali. Ali bi ne bilo prav, če zbudiva mater in sestrice, da se vesele z nama?

MIZAEL: Ne mala moja; mislim da je boljše, da počakava, da zopet vidiva angelje. Morda je kak vzrok, da hočejo imeti prostor prikrit. Zato ne pravi nikomur, kogar srečaš.

MIRIAM: Gotovo jih boš pripeljal s seboj, da ostanejo pri nas?

MIZAEL: (se začudi.) Ne veš, kaj govoriš, otrok! Ali je revno Mizaelovo stanovanje pripravno za Onega, čigar sedež je v nebesih? Resnično, otrok, cesarjeva palača, ne, najsvetejše v krasnem jeruzalemskem templu ni pripravno stanovanje za nebeškega kralja!

MIRIAM: Oče, snoči ni bilo nobena kralja, da bi Ga bil pozdravil. Le nekaj revnih pastirjev, kakor mi je povedal angelj, so angelji poklicali, da Ga molijo. Odtod čudovita luč nad hribi.

MIZAEL: Vidiš, otrok, ker so pastirji, kakor ti, nedolžni in nepokvarjeni. Hiti otrok, solnce že kukava izza hribov. Ogrni plašč in šla bova. (Miriam gre v drugo sobo in vrne ogrnjena s plaščem. Mizael

ogrne svojega.) Predno pa greva, zapojva zahvalnopesem, katero je pel oni mladenič, čegar ime je tudi moje ime.

Tukaj oder potemni, da lahko prideta angelja varuha na oder in še več drugih angeljev zaporedoma psalm "benedicite" ali "canticum trium puerorum.")

Zavesa pade.

PETI PRIZOR.

Betlehemska votlina (brez pastirjev). Marija sedi z Jezusom v naročju. Sv. Jožef stoji blizu nje. Iz leve strani vstopijo Mizael, Miriam in angelja varuha. Gredo do Marije in pokleknejo. Marija stoji pokoncu in drži Jezusa v počesčenje. Angelji mogočno zapoje Sanctus in Benedictus. —

Iz New Yorške luke.

OČETOVA LJUBEZEN.

K.

Bilo je za časa velikega štrajka v Chicagi pred več leti. Cele tedne je že delavstvo pohajalo brez dela po ulicah in čakalo ureditve prepira.

Jacob Cvek je bil tudi zaposlen v tovarni in ker so vsi delavci pustili delo, pustil ga je tudi on. Delavska solidarnost mu je bila nad vse.

Ko je šel zadnjič domov iz tovarne in je nesel svojo plačo domov ženi, bolelo ga je srce. Dolg pri grocerju, dolg pri mesarju, mleko treba plačati, Johnek nima čevljev, Anica potrebuje krilo. tŠiri take plače pa bi še ne pokrile najnujnejših potreb. Sedaj pa še brez dela. Bog ve kdaj se bode poravnalo.

Tako je prišel žalosten domov in s strahom pripovedoval ženi, ki se je tudi prestrašila novice. Bila je zelo bolehnna. Že od zadnjega poroda se ni čutila več dobro. Kaj bode, ako jo bolezen položi na postelj?

In tako je bilo. Teden za tednom je mineval. Vršila so se pogajanja za poganjem, toda do zaključka je le nios prišli.

Pri Cvekovih se je začel oglašati glad. Jakob je sicer našel za kak dan dela, toda bilo je le malo. Glad in žalost sta pa položila ženo na postelj. Popolnoma je zbolela.

Možu se je večkrat stemilo pred očmi, ko je premišljeval svojo bedo in gorje. Kje naj najde hitro dela, da bode vsaj za najpotrebnejše?

Vsako jutro je šel od tovarne do tovarne in povpraševal po delu, toda nikjer ga niso hoteli sprejeti.

Tako je nekega jutra lačen taval v mrazu od tovarne do tovarne. Bilo je zelo mrzlo. Pred neko tovarno je

moral čakati, kajti pred njim jih je bila že dolga vrsta, ki so enako prišli za delom. Ko je tako čakal, pobral je časopis, katerega je nekdo vrgel proč in ga začel čitati.

"Bogati N. N. leži smrtno bolan v bolnišnici X. Samo zdrava človeška kri, katero bi hotel dati zdrav in krepak človek, bi ga še mogla rešiti. Lepo nagrado dobi oni možki, ki bi jo hotel dati!"

To oznanilo mu je padlo voči.

"Kaj pa, ko bi se jaz ponudil," si je misli "Zdrav sem."

"Za danes imamo dovolj delavcev, jutri jih bomo zopet potrebovali", naznani uradnik čakajočim delavcem.

"Sedaj mi pa ne kaže drugega," si je misli Jakob, "kakor da grem tja."

In odhitel je v bolničnico.

Zdravnik je vsega preiskal.

"Da vi ste zdravi, vaša kri bode dobra."

In dal si je prerezati žilo in je prodal svojo kri za družino.

Z velikim veseljem je prišel in prinesel otrokom kruha in vsega potrebnega.

"je si dobil ta denar?" vpraša ga žena.

"Bolje žena, da ne izveš."

"Vendar ne boš skrival ničesar pred ženo."

Dolgo ni hotel povedati. Slednjič je povedal vse.

"S krvjo si nam kupil kruha?"

"Da žena! Nisem mogel več gledati vašega glada."

In veseli so objeli otročiči svojega dobrega očeta.

“SURSUM CORDA”!

K.

“Sursum corda!”

“Kvišku srca”.

Tako kliče mašnik Gospodov izpred altarja pri vsaki daritvi človeškemu rodu.

Človeška srca, navzgor! Kvišku! — Nikar navzdol!

Na kvišku gre težko, silno težko. Treba sile. Treba truda.

Navzdol gre sami, gre lahko!

Višina nas namreč samo k sebi vabi, — prepad nas pa vase vleče!

Zato blagoslovljena usta, ki mi tako zvesto kličete svoj: “Sursum corda!” — “Kvišku srca!” Kajti to je klic k sreči!

Človek je vstvarjen, da gre naprej, vedno naprej, vedno navzgor, vedno kvišku od nepopolnega k popolnemu, od popolnega k popolnejšemu, itd. Vedno dalje! Vedno naprej! Vedno navzgor!

Cilji človeškega hrepenenja navzgor se imenujejo **ideali, vzori!**

Konec nazadovanja — sa imenuje — **prepad.**

Hrepenenje navzgor je hrepenenje duha. Cilj in konec tega hrepenenja duha je svoboda duha. Ko se

duh popolnoma otrese vpljiva prahu, vpljiva materije, vpljiva poželenja, se more dvigniti kot mogočen orel nad nizke meglene doline, visoko kviško v zračne višave. In kolikor višje se dviga, toliko manjša se mu zdi zemlja, toliko širše je njegovo obzorje, toliko večji je njegov pogled.

Hribolazec, ki se plazi po strmih pečinah visoke gore proti vrhu, kako lepa slika je to človeškega hrepenenja po idealih, po vzoru!

Težka in strma je pot, vendar cilj — ideal — vrh gore — ga vabi k sebi in hribolazec se plazi od pečine do pečine, od strmine do strmine vedno dalje, vedno višje. Doseči hoče vrh!

In kolikor višje je, toliko lepši je razgled.

Hrepenenje navzdol je sila snovi, materije, sila tega prahu, mesa, na katerega je navezan človeški duh, je boj mesa proti duhu. Konec, cilj tega hrepenenja je sužnost duha pod oblastjo mesenosti, ko je duh popolnoma uklenjen v spono raznih tisočeri poželjenj, ko se mora popolno-

ma ukloniti gospodarstvu peterih čutov in sedmerih strasti.

Pravljica o globoki dolini, katero čuva zmaj z sedmimi glavami, da ne more priti iz nje, kdor enkrat tja zaide — kako lepa slika človeškega cilja — konca navzdol.

Zato gorje mu, kdor izgubi ideale, kdor se spusti v prepad! Izgubljen je! Sužnost zmaja v dolini, sužnost človeških strastij je strašna!

Ko stopa popotnik po široki in gladki poti, ki vodi v to dolino, vedno ožje in ožje je njegovo obzorje.

Kamen, ki se je zavalil z vrha hriba proti dolini, drvi z vsako inčo tega padca hitreje in hitreje proti nižavi.

Kolikor dalje se vali, toliko težje se ustavi.

In ta dolina — cilj človeka navzdol — je — materija ali snov, ki obstoji v skoposti, mesenosti, uživanju, v pijačevanju itd.

Hrepenenje na kvišku nas približuje konečnemu idealu našega srea — popolni sreči, popolni blaženosti, popolni zadovoljnosti v popolni lepoti, ki je pa vse združeno in zapopadeno samo v eni besedici — Bog.

Hrepenenje navdol nas približuje nezadovoljnosti, sramoti, nesreči, poginu, propadu — ki vse je izraženo v eni besedici — hudič.

Zato kdor hiti k Bogu, za ideali, hiti kvišku, hiti navzgor, napreduje.

Kdor hiti za materijo, za uživanjem, pada proti globini, hiti navzdol, nazaduje, poginja.

Mlad človek idealist, spremljiv za vse, kar je lepega in dobrega — denite ga kamor hočete, povsod bo napredoval. Ideali, vzori vlečejo vedno naprej in naprej, da se v svoji stroki vedno izpopolnjuje.

Mladenič materijalist, pozna samo jedno: uživanje, materijo snov, denar, mesenost, pijačo itd. Denite ga kamor ga hočete, nikjer ne bode vspel! Materija, snov, posvetnost ga vleče vedno nižje in nižje. Ni mu mar napredek, ni mu mar izobrazba, izpopolnjevanje. Kolikor več pijače, kolikor več plesa, kolikor več mesenosti, toliko več zadovoljnosti občuti.

In konec teh dveh?

Prvi doseže vspehe, ki osrečijo njegga samega, mu dosežejo čast, narod je ponosen nanj! Spomeniki se mu postavljajo, ulice, mesta, reke, gore se po njem imenujejo. Vse ga občuduje radi njegovih idealov. George Washington, Napoleon, apostoli, mučenci, Shakespeare, Szienkiewicz, Kossuth, Baraga, Sv. Frančišek, ...

Drugi, ki se vda pijači, se uda igraželjnosti, mesenosti, si nakoplje denarja, imetja je največkrat v nesrečo sebi in svojim. Izgine iz površja človeške družbe, kakor bi ga ne bilo, dostikrat se sramuje sam sebe, se ga sramuje njegova družina, njegov narod itd. Judež, milijone pijancev, nečistnikov, skopuhov, kapitalistov, itd.

Dijak v šolah z ideali napreduje v študijah, doseže svoje cilje. — Dijak brez idealov se vda lenobi, strastem in "falira".

Očeta, ki ima ideale, ga ti ideali priganjajo, da skuša dati otrokom boljše vzgoje, kot jo je imel sam. Sebi pritrga, in da za vzgojo in izobrazbo otroka. Da ga v šole, preskrbi rokodelstva itd. — Oče brez idealov misli na lastno komoditeto, na pijačo, zanemari otroke, zanemari

družino, vse. Materijalizem ga vleče navzdol in z njim celo družino.

Idealnega časnikarja ženo njegovi ideali vedno dalje za napredek in zmago principov, za resnico in pravico. — Časnikar brez idealov dela samo za denar, za materijo snov, zato mu je vse dovoljeno, samo da doseže materijo, denar, hvali greh in laž, blini se narodu, le da je denar, drugega nič.

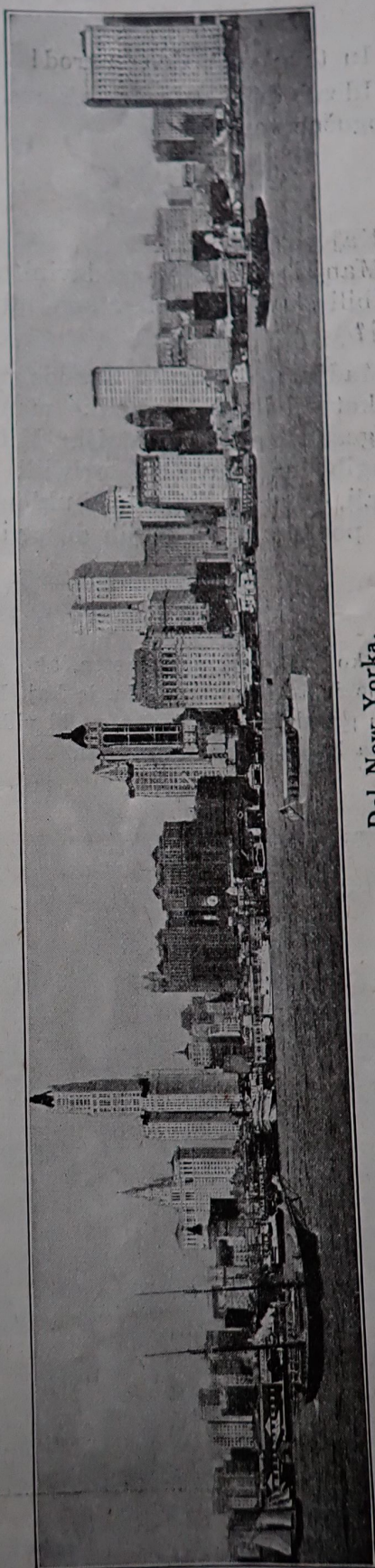
In tako je vsak človek.

In tako pa tudi vsak narod.

Narod z ideali napreduje, zmaga, se širi in zagotovljen mu je obstanek. — Narod brez idealov nazaduje, leze v sužnjost idealnejšega, tone in utone.

Egipčani so sloveli v svojem času, dokler so imeli ideale. Ti so jih priganjali, da so šli za njimi in tako napredovali. Sfingasa, s svojim hrepenečim pogledom v daljavo, je slika te dobe njih idealizma. Piramide še danes oznanjujejo njihov idealizem. Toda izgubili so ideale, obrnili so se k materiji? — Kje so danes? Le vprašujoča, na pol podrta Sfinga v Saharski puščavi žalostno gleda v daljavo za svojim narodom. Izneveril se je svojim ciljem in poginil je.

Cel tedaj znani svet je trepetal pred slavnim Rimom in se mu klanjal, dokler je Rim šel za svojimi ideali. Toda zgubil je te svoje ideale izpred oči in — legel je v grob. Podrti "Forum Romanum" v Rimu, mogočni Amfiteater žalostno sameva in priča o dobi, ko je Rimski narod imel še svoje ideale. Toda padli so rimski ideali, padlo je ljudstvo, padel je Rim v razvaline.

Del New Yorka.

In tako vsak drug narod!

Ideali držé mogočne zidove, držé mogočne narode!

* * *

Kaj pa naš narod?

Manjši narodi v zgodovini sveta so bili slavnejši, kakor smo mi? Zakaj?

Madžari so prišli v Evropo pozneje kot mi in jih je veliko manj, pa so gospodovali v Avstriji. Milijone drugih narodov so prisilili njih ideali, da so se jim morali ukloniti in jim pomagati, da bi jih dosegli.

Kje so naši ideali!?

Da, dajte slovenskemu narodu ideale in rešili ste ga! Pa naj ga tudi sovražniki razdele v tej vojski na sto koscev, dokler ima teh sto koscev iste ideale, ne bodo ga uničili, ne bodo ga zlomili. Nepremagljiv bo, ako bodo nepremagljivi njegovi ideali! Duh je več kot telo.

Dajte Ameriškim Slovincem idealov, pa ste jih rešili, pa ste jim zagotovili krasno prihodnjost.

Zato pa "Sursum corda!" "Bratje, kvišku srca!" Naprej po strmi poti za našimi vzori.

Kako je človek nespameten, ako se povišuje in si domišljuje, da je kaj. Ko bi samo premislil svojo hrano, pa bi videl, da je vsa hrana iz gnoja in prsti.

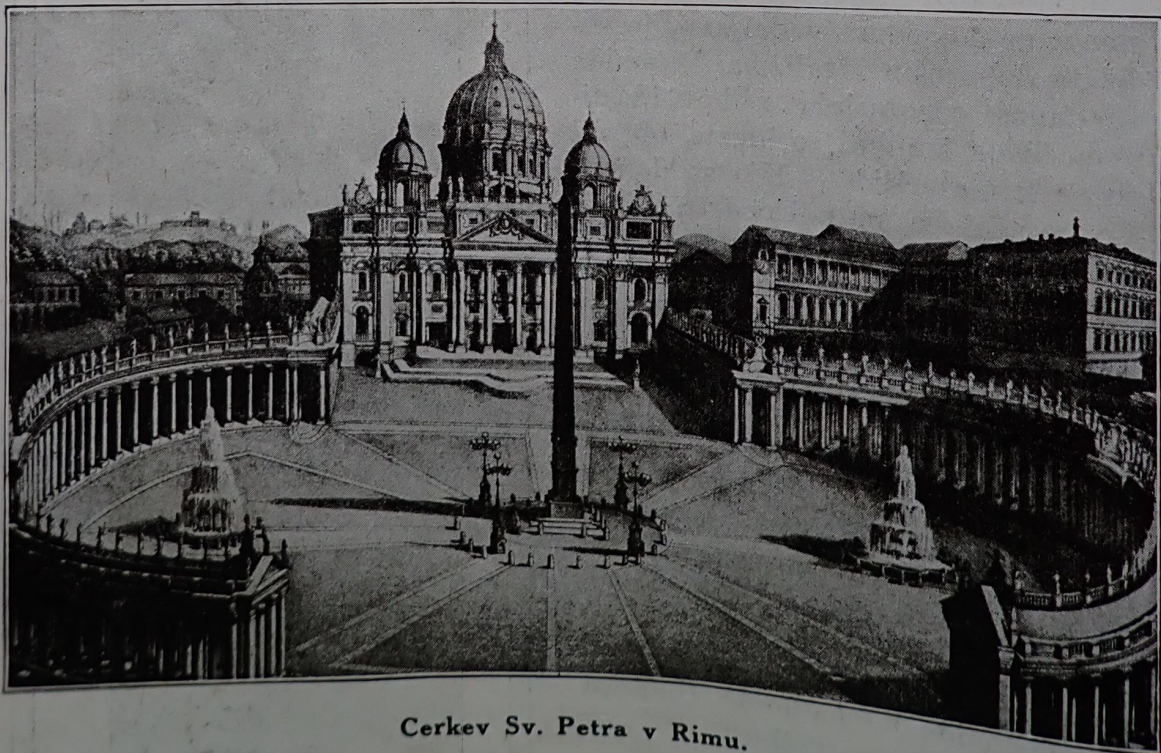
(J. Z.)

Kdor ne ve, kaj bi delal, mu hudič hitro najde delo.

(J. Z.)

*
Pokvarjen želodec in pokvarjeno srce se kažeta na jeziku.

(J. Z.)

Cerkev Sv. Petra v Rimu.

Nazaj k srcu Jezusovemu.

Šest let je tega, kar je Frank v Ameriki. Komaj sedemnajst let je bil star, ko je odhajal od doma.

Šest let ni ravno tako dolga doba, vendar za Franka je bila dolga. Marsikako preskušnjo življenja je prestal. Premlad in neizkušen je šel med svet.

Zašel je na zelo slaba pota. Zgubil je vero in poštenje. Vse!

Pred kratkem se je preselil od družine, kjer je bil do sedaj od kar je bil v Ameriki.

Ko je pa pospravljaj, padla je izmed kupčka perila, ki je bil na dnu, molitvena knjižica.

Dolgo je že Frank ni imel v rokah. Vzel jo je v roke. Nasmehnil se je prezirljivo, ko je odpenjal zaponko platnic.

“Humbug!” je rekel polglasno sam pri sebi.

“Mojemu ljubemu sinu Francelju za spomin na poti v Ameriko — ljubeča mati.” — je bilo z okorno pisavo napisano na prvi strani.

Franku so se poteze na obrazu stemnili. Nekaj mu je skalilo veselo razpoloženje.

Frank obrne drugo stran. Bila je naslovna. Lepa sličica presv. Srca

je bila na eni, naslov knjige na drugi strani.

Obrne še naslednjo stran.

“O presveto Srce Jezusovo, čuvaj moje ljubo dete, na nevarnih potih v tujini! Tebi ga posvečujem! Prosim Te, ohrani mi ga poštenega in vrni ga, kakršen odhaja. Marija, ti mi ga dobrega in vernega pripelji nazaj!”

Sin, ostani zvest Jezusu in Mariji!
Tvoja ljubeča mati.

Tako je čital napisano! Ljubeča mati je napisala.

Nekaj ga je streslo!

Vest se mu je zbudila.

“Ohranimi poštenega in vernega, kakršen odhaja!” — mu je donelo globoko doli v duši.

Da tak je bil, ko je odhajal.

In danes — —?

Sram ga je bilo samega sebe. — —

— — — — —

V nedeljo ste ga videli zopet pri sv. zakramentih. Pustil je slabo stanovanje, kjer so ga pokvarili, pustil tudi slabe prijatelje — pustil slabo življenje.

Sedaj je pošten fant.

Johnny: “Mama, prosim nikel.”

Mama: “Zakaj ga boš rabil?”

Johnny: “Dal ga bodem hromemu človeku.”

Materi se je dobro zdelo, da je njen 8-letni sinček tako dobrosrčen. “Na tu imaš! — In kje, je ta hromi človek?”

Johnny: “Tikete prodaja v ‘Movies’.

Kdor sebe poboljša, poboljša s tem tudi druge.

(J.Z.)

*

Umetnost je umetnost tako porabiti, da se umetnikom izplača.

(J.Z.)

*

NE PRAVI NASVET

K.

“Gospod župnik, omožila bi se rada,” rekla je sramožljiva Jernačeva Jerca in povabila glavo. Zato sem vas pa vprašala vprašat, kaj vi pravite, na to?”

“Na kom si pa izgubila svoje oči, Jerica?” vpraša gospod župnik in sede za pisalno mizo.

“Gospod, gotovo ga poznate. Ni ravno tako napačen človek?”

“Povčej ime!”

“Lojzetov France! Kaj pravite, gospod župnik na to?”

“Lojzetovega Franceta misliš? Je to resnica, ali se samo šališ?”

“Resnica! Zakaj bi se šalila!”

“Jerica, povem ti odkrito: nikar!” Jerica je zardela.

“Kaj pa imate proti njemu? Saj je fest mož!”

“Da, fest mož je! Toda pomisli: udovec je!”

“To ni nič hudega! Zato sem se pa odločila, da se bom možila, ker je udovec. Kaj hočem s kakim norim fantom. Saj veste kakšni so fantje dandanes!”

“Vendar, Jerica, pomisli ima pet otrok!”

“Gospod župnik, to je pa ravno, da me je ganilo. Ubogi otročki potrebujejo maetr. Gotovo bom s tem dobro delo storila!”

“Vendar, Jerica, pomisli France ne več mlad!”

“Res je! Vendar je še bolj fest, kot marsikak fant!”

“Vendar, Jerica, spomni se, kako je grdo ravnal z ubogo rajnco ženo!”

“O, saj pa z menoj ne bo. Mu bom že pokazala. Me bode moral tako ubogati kot ura. Vsaj mi je to tudi že obljubil!”

“Vendar, Jerica, pomisli preje! France niti svoje bajte nima. Po stanovanjih se potika. Tudi zaslužka nima!”

“Zaslužek se bode že dobil, gospod župnik. On je izučen črevljar, do sedaj ni delal, ker revež doma nobenega reda ni imel. Saj imam tudi jaz zdrave roke?”

REV. F. S. MAŽIR,

Župnik v Springfield, Ill., in kaplan državne zbornice države Illinois.

“Vendar Jerica, pomisli, da je France popoln brezverec!”

“O, gospod župnik, le meni ga pustite! Nu bom že pokazala, če ho-
de hodil v cerkev ali ne. Ali ga ni-
ste videli, da je bil zdaj že dve ne-
delji pri sv. maši?”

“Pa se nekaj, Jerica, France je
velik pijanec!”

“Aha, samo enkrat se bode napil,
ko bova skupaj, pa ga bom naučila,
da se ga bode pa vendar sem pa tja
kako literček zvrnil. Delavni člo-
vek potrebuje!”

“Toda, Jerica, pomisli, da je kra-
ljev pobil sebe, ko je pred par leti
pijan padel.”

“Gospod župnik, kdo bi gledal na
nas!”

“Jerica, Jerica! Ti vse pre lahko
vzameš te stvari. Toraj pomisli: ti
si mlado dekle, on je star udovec s
petimi otroci, pijanec, brezverec,

delomržen pohabljen človek. Pa ga
hočeš vendar vzeti?”

“Jaz pa mislim, da ni tako hu-
do!”

“Ga hočeš vkljub vsemu temu
vzeti?”

“Mislila sem, da bi ga kar!”

“Zakaj si me pa prišla vprašat za
svet, ako si se že tako trdno odloči-
la?”

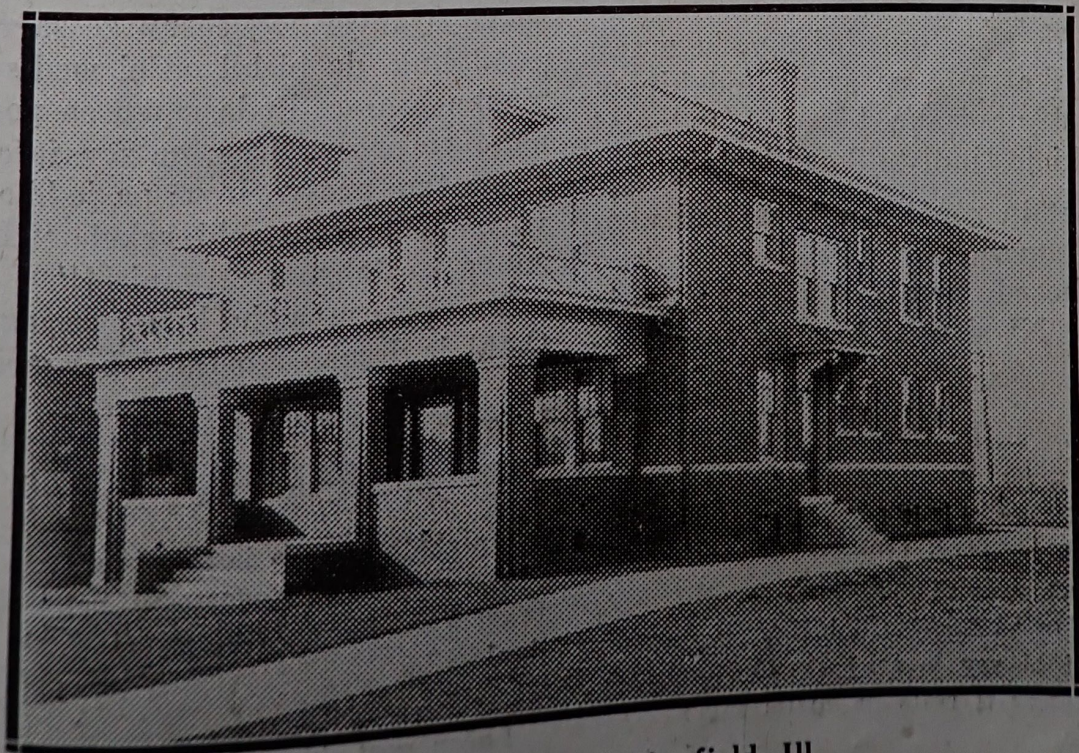
“I no, sem mislila, da mi boste
prav svetovali!”

“Ali ti nisem!”

Jerica je šla in se omožila. Na g.
župnika je bila zelo huda, ker je ji
“niso prav svetovali.”

Toda ta jeza se ni dolgo kuhala.
Črez dober teden po poroki mu je
iz srca odpustila, ko se je prvič vsa
raztepena in obvezana skrivala v hi-
ši, da bi je kdo ne videl.

Je pač križ če človek za možitev
ne dobi pravega sveta!

Župnišče v Springfield, Ill.

POGLEJ SRCE . . . !

K.

Dobra žena je imela moža, ki je bil velik pijanec. S slabimi tovariši po salonih ni zapil samo svoj denar, temveč tudi svoje poštenje in svojo vero. Bil je sveti misijon v župniji.

“Pojdi vsaj iz radovednosti k sv. misijonu,” mu je prigovarjala žena.

Kletev in grdo zmerjanje je bil močev odgovor na lepe besede žene.

Misijon se je bližal h koncu.

“Krasen kip presv. Srca je bil sinoči blagoslovljen,” pripovedovala mu je žena v soboto pri obedu. “Tako krasnega kipa še nisem videla. Pojdi pogledat. Vredno je, da ga vidiš.”

Mož je sicer molčal, vendar, ko je šel popoldne mimo cerkve gnala ga je radovednost, da bi videl ta novi kip. Res, dopadel se mu je! Vstavil se je pred oltar in ga opazoval. Bil je čisto sam v cerkvi.

Ko ga tako ogleduje, pade mu v oči velika rana na srcu. Pod kipom je videl napisane besede: “Poglej Srce, ki je ljudi tolikanj ljubilo!”

Zopet in zopet mu je pogled uhal na zevajočo rano na presv. Srcu in na besede pod kipom. Nekaj ga je streslo. Ni si upal kipu v obraz po-

gledati, kakor bi se bal, da bode še na narejenem obrazu videl mili očitajoči pogled, ki mu bode zaklical: “In ti ga vendar sovražiš!”

Solze so ga zalile.

Sam ni vedel, kdaj zašibila so se mu kolena in — pokleknil je.

Malo je govoril pri večerji.

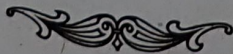
Kako se je začudila žena, ko je šla zvečer od misijonske pridige, pa kdo je stal pri misijonarjevi spovednici v vrsti? — Mož!

“Odpusti mi žena,” je rekel zvečer, ko je prišel domov. “Drugace bomo živeli v prihodnje!”

In res so drugače živeli v tej hiši. Velika slika presv. Srca je krasila sobo in rdeča lučka je marsikako noč prebrlela pred to sliko.

Toda spreobrnjenje ni lahko. Tudi njega so vlekli stare strasti nazaj. In večkrat je po večerji že zagrabil za klobuk, da bi bil odšel med svoje vinske bratce. Poda samo en pogled na sliko presv. Srca, na zevajočo rano na tem presv. Srcu; pa je bilo dovolj, da je sam sebi rekel: “Hočeš znova to dobro srce raniti?”

In skušnjava je bila premagana. Ostal je doma — ostal dober mož.

Kakor ti želiš,
da bi drugi bili,
tak najprej bodi sam!
Kje bi taki se dobili,
ki bi vse le prav storili,
kakor ti želiš in misliš sam?

(J. Z.)

Malokatera duša je tako čista, da bi si upala stopiti v javnost pri belem dnevu taka, kakršna je. Kaj bo šele na sodni dan!

(J. Z.)

*

Lačen gost, ki se brani jesti, češ da ni lačen, nam zameri, ako mu verjamemo.

S Križem in Trplenjam ti Sveti Raj Odpiram.

Župnija sv. Lovrenca v Newburghu v Cleveland, O. — Župnija svetega Lovrenca je doživela marsikaj zanimivega, od kar je izšel zadnji koledar Ave Maria. Marsikaj smo imeli lepega, pa tudi marsikaj slabega. Napredek župnije je bil dovoljen, dasi je tudi tukaj, kakor po vseh slovenskih župnijah, nekaj takih članov, ki v resnici niso člani, ker ne spolnujejo ne verskih in ne drugih dolžnosti in delajo z besedo, če že ne tudi v dejanju, proti vsakemu napredku. Vendar v vsaki večji vreči jabolk je gotovo nekaj gnjilih. Splošno se pa lahko reče o faranih svetega Lovrenca, da so med prvimi slovenskimi katoličani v Ameriki. Da v verskem oziru niso za drugimi dobrimi Slovenci, kažejo štiri cerkvena društva, ki se lepo razvijajo med članstvom župnije: Društvo Presvetega Rešnjega Telesa za žene, Društvo Kraljice Majnika za dekleta, Društvo Najsvetejšega Imena za može, fante in dečke. To so štirje varuhi svete vere in katoliškega prepričanja med našimi Slovenci v sedanjem mlačnem svetu.

Sveto birmo smo imeli 22. junija in 280 otrok je sprejelo svetega Duha.

Šola je imela leta 1918—1919 486 obiskovalcev in je z jako dobrimi spričevali

in dobrim vspehom graduira 5 dečkov in sedem deklic.

V finančnem oziru, hvala Bogu, in marljivim faranom, je župnija svetega Lovrenca v zelo dobrem stanju in ima danes, ko to pišemo, \$11,000.00 (reci in piši enajst tisoč) na banki nabranega za novo cerkev in pri tem nič dolga.

Nujno potrjujemo nove cerkve in po večanja šole. Vse je premajhno. Župnija raste, šola raste.

Večina Slovencev v naši naselbini so silno marljivi v tem oziru in silno veliko store in žrtvujejo za napredek. Vendar pa imamo tudi mi več takih, ki da po en dolarček na leto, potem pa celo leto kriči in vprašuje "Kam je šel denar?" To so pa sadovi izobraževanja boljševiskih listov. Cerkev bi radi rabili, kadar so v sili. Kar je pa bremena za vzdrževanje, to pa drugim prepustijo.

Slovenci v Newburghu so zadnja leta dobro napredovali v **gospodarskem oziru**. Veliko, ki še niso imeli svojih domov, so si jih nabavili zadnja leta. Vsi jih seveda še niso popolnoma izplačali, pa bodo že počasi. Mesto da bi ljudje plačevali večni rent, plačajo raje vsaki mesec nekoliko več, pa bode hiša počasi njih lastnina. Z rentom pa nikoli. Takoj pa, ko imajo ljudje svoj dom, so veliko bolj zadovoljni, in se bolj zanimajo za vse v naselbini, kakor pa preje. Tudi nova nalezljiva bolezen, boljševizem, se jih ne prime. Ta bolezen je pač nevarna samo za one, ki so leni in zapravljivi, pa bi vendar radi vsega dosti imeli in lepo zložno živeli.

V političnem oziru so tukajšnji Slovenci še malo boječi. Veliko jih je še le novih državljanov in zato se še ne zavedajo svojih pravic in tudi ne svojih dolžnosti; še ne vedo, kaj se pravi biti pravi Amerikane. Seveda v politiki človek ne sme biti boječ, temveč se mora vedno in povsod nevstrašeno pokazati.

Tudi v tej naselbini se dela za **Društveni Dom**, ki bode v resnici potreben za naselbino. Načrti so že napravljeni in vse kaže, da bode to zelo krasna stavba, ki bode krasila celo okolico. Treba je le pravega zanimanja in skupnega delovanja, pa vse gre.

Nekaj posebnega in med Slovenci novega pa je to, da so župljani pokazali, kako ljubijo svojega duhovnega pastirja s tem, da so mu kupili **krasen avtomobil**, da bode tako častiti gospod lažje obiskoval bolnike po svoji tako prostrani župniji. V resnici nekaj posebnega je, kako tukaj v tej župniji Slovenci ljubijo svojega duhovnika, Rev. John Omana. Otroci bi ne mogli biti svojemu lastnemu očetu tako udani, kakor so ti župljani svojemu duhovnemu očetu. Ta ljubezen in spoštovanje 4. božje zapovedi, pa rodi očitne sadove v vseh podjetjih župnije. Česar se loti župnija, vse se posreči. Da, ko bi res župljani pogosto mislili na to, da je 4. božja zapoved še v veljavi in da je še nad nami tisti močni Bog, ki more kaznovati onega, ki je ne drži! Obenem pa na drugi strani kaže to, koliko se da med našim dobrim slovenskim ljudstvom doseči, kako je to ljudstvo hvaležno svojemu duhovniku, ako spozna, da se zanj žrtvuje.

Zato je ta dar Slovencev v Newburghu značilen za g. župnika in za župljane.

Cleveland, O. — Župnija sv. Vida.

Ko je odšel Rev. J. Novak v Willard, Wis., da je prevzel župnijo Sv. Družine, poslal je škof na njegovo mesto za kaplana Rev. Antona Bombača, novomašnika.

Hiša za sestre je bila popolnoma prenovljena.

Lorain, Ohio. — Župnija Sv. Cirila in in Metoda. — Božična kolekta je bila nad tisoč dolarjev, kar se je splošno smatralo za nemogoče.

Hiša za sestre bode prvo delo, katerega bomo naredili.

Chisholm, Minn. — Župnija Sv. Jožefa, Sv. misijon je bil od 8. do 15. junija. Vodil ga je Rev. Vencel Šolar, O. S. B.

Društvo krščanskih mater je bilo ustanovljeno ob sklepu sv. misijona.

Društvo Najsv. Imena je bilo enako sad, katerega je prinesel ta sv. misijon.

Ely, Minn. — Župnija Sv. Antona. — Altarno društvo žena in deklet je bilo ustanovljeno in je že veliko storilo za krasenje naše cerkve.

Fer je bil 8. junija in prinesel čistega dobička \$1.254. 98.

Forest City, Pa. — Župnija S. Jožefa. — Cerkev, ki je bila napol porušena, so prenovili in popravili.

Članice Marijine družbe so kupile nov kip Sv. Antona.

Materino društvo je kupilo nov kip Žalostne Matere božje.

Gilbert, Minn. — Župnija Sv. Jožefa. — Cerkveno slovensko petje se je vpeljalo vsako nedeljo pri prvi sv. maši.

K sv. Birmi je pristopilo junija meseca nad 200 otrok.

Gorman—Willard, Wis. — Župnija Sv. Družine. — Novo življenje se je začelo v naselbini s prihodom Rev. John Novaka, novega župnika.

Društvo Krščanskih mater je bilo 8. dec. 1918. ustanovljeno, ki je obenem altarno društvo, ki skrbi za snago in kras cerkve.

Krasen Kip Matere božje je kupilo naše materino društvo.

V Hibbingu, Minn., je veliko Slovencev in Hrvatov. — Škof Duluthski je poslal v to naselbino Rev. J. Soriča (hrvata) da ustanovi za nje župnijo.

Indianapolis, Ind. — Župnija Presv. Trojice. — Sv. misijon je bil od 2. aprila do 4. maja. Vodil ga je Rev. F. S. Ažbe, Misijonski križ in dva kipa angelov je bilo slovesno blagoslovljeno ob sklepu misijona.

Ustanovilo se je možko društvo Najsv. Imena.

New York. — Župnija Sv. Cirila in Metoda. — Cerkveni pevski zbor, ki je znan kot "Pevsko in Dramatično Društvo 'Domovina'", je obhajal v jeseni desetletnico svojega obstanka. Društvo je tekom deset let oskrbovalo vse cerkveno petje v občini Sv. Cirila in Metoda, in poleg tega plačalo preje vse stroške zvezane s cerkvenim petjem, od kar ima pa cerkev organista, — pa polovico. Gotovo veliko dobro delo. Kaj čuda, da se je cela naselbina veselila tega dogodka.

Marijina družba je enako obhajala svojo desetletnico decembra meseca. To je bilo prvo cerkveno društvo v New Yorku, ki se je ustanovilo še predno se je začela cerkvena občina v New Yorku. Ustanovil ga je Rev. K. Zakrajšek O. F. M. kot dekleško društvo z društ. klubovo sobo. Marijina družba v New Yorku je od začetka svojega obstanka vršila krepko svojo apostoljsko delo med New Yorškimi slovenskimi dekleti. Marsikako dobro delo je dosegla.

Slovensko godbo so ustanovili meseca septembra.

Rice, Minn. — Župnija Sv. Štefana. — Sv. Birma je bila 15. junija. Sv. Birmo je izvršil Rt. Rev. J. Trobec

Sheboygan, Wis. — Župnija Sv. Cirila in Metoda. — Župnija je dobila krasno šolsko poslopje. — Januarja se je odpovedal župniji Rev. Jakob Černe in odšel v Milwaukee. Na njegovo mesto je prišel Rev. Alojzij Mlinar iz Barbertona in se lotil z navdušenjem dela v župniji.

So. Chicago, Ill. — Župnija Sv. Jurija. — Rev. J. Krašovec, župnik je umrl na influenco 3. marca. Šel je previdet neko žensko, ki je imela influenco in jo nalezl. — Umrl je samo 6ur za svojim najbližjim sosedom Hrvatom Rev. Caničem.

Novi župnik Rev. J. Plaznik je nastopil svojo službo takoj po smrti Rev. Krašovca. Lotil se je z navdušenjem dela za napredek svoje župnije.

Veliko poprav v zakristiji se je izvršilo, ki so bile zelo potrebne.

Enako je dobila cerkev lep nov oltar.

Slovesen blagoslov altarja je bil 10. avgusta.

Rev. J. Plaznik pa je bolehal, bil je operiran in zato se je odpovedal župnji in sprejel službo duhovnika pri poljskih sestrarh "Nazareške družine" v Des Plaines.

Na njegovo mesto je bil imenovan Rev. A. Sojar.

So. Chicago, Ill. — Hrvatska župnija presv. Srca Jez. je izgubila svojega mladega in navdušenega župnika Rev. Mat. Canič, ki je umrl za influenco 3. marca, isti dan ko Rev. A. Krašovec. Na njegovo mesto je prišel Rev. Luka Teržič O. F. M.

So. Omaha, Nebr. — Hrvatsko Slovenska župnija Sv. Petra je dobila nove krasne zvonove.

Springfield, Ill. — Župnija Sv. Barbare, je dobila novo krasno župnišče, ki je bilo slovesno blagoslovljeno spomladi.

Rev. F. S. Mažir, slovenski župnik je je dosegel čast. kakoršne še noben slovenski duhovnik v Ameriki ni. Bil je izvoljen za kapelana senatske deželne zbornice v Springfieldu. Njegova dolžnost je, da pred vsako sejo opravi molitev.

Steelman, Pa. — Hrvatska župnija Marije Vnebovzete je izgubila svojega župnika Rev. A. Žuviča, ki je umrl koncem maja, zadet od mrtvouda.

Na njegovo mesto je bil poslan Rev. Ambrož Sirca, O. F. M., hrvatski župnik iz Chicago, Ill. — Župnijo so sprejeli jugoslovanski Frančiškani v svojo oskrbo.

Barberton, O. — Slovenska cerkvena občina je ostala brez duhovnika po odhodu Rev. A. Berka. To je seveda verske razmere v naselbini še bolj poslabšalo. Meseca decembra je pa prišel v naselbino Rev. Alojzij Mlinar. Lotil se je dela z navdušenjem. Toda videl je toliko nepremestljivih težav na poti svojega delovanja, da je videl, da bode najbrže ves njegov trud brezvspešen. Zato je po nekoliko mesecih odšel iz naselbine. Naselbina je tako zopet ostala brez duhovnika. Mr. Okoliš, cerkveni mož, piše: "V verskem pogledu vam rečem, da gre tukaj pri nas slabo, zelo slabo. Bojim se, da bode naša slovenska župnija Presv. Srca Jezusovega

pokopana za vedno. Meni in vsem, ki smo se toliko trudili za to stvar in ki smo v začetku navduševali rojake, ko smo začeli, je jako hudo. Koliko potov smo storili v deževju, v mrazu, v zimi. Sedaj pa vse nič! — Ubogo ljudstvo! — Otroci so prosili kruha, toda nihče ni bil, ki bi ga jim dal'', poje prerok Jeremija.

Bridgeport, Conn. — Cerkev sv. Križa je bila od zadnjega sporočila krasno preslikana. Goreči g. župnik Rev. M. Golob je spravil z veliko požrtvovalnostjo lepo svoto potrebnega denarja skupaj, da je preskrbel to slikanje. Vse delo je mojstersko lepo izvršil naš rojak akademični slikar g. Ivan Gosar iz So. Bethlehem. — Slovesen blagoslov slikarije je bil na praznik "žegnjanja", ali farnega patrona Povišanje Sv. Križa, 22. sept. lani.

Brooklyn, N. Y. — Cerkvena občina Žalostne M. B. — Cerkvena občina ima leto krepkega dela in prizadevanja za napredek za seboj. Ko je nastopil Rev. Stanislav Drev. O. F. M. svojo službo meseca januarja, lotil se je dela z vso energijo in z vsem navdušenjem novomašnika. Vedno več in več rojakov se je oklepalo svoje cerkvene občine.

Chicago, Ill. — Župnija sv. Štefana.

Mirno in zadovoljno je praznovala župnija Sv. Štefana svojo dvajsetletnico. Kot nevesta se je pripravila za to slavnost. V dobrem sv. misijonu l. 1917., katerega je vodil Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M. se je župnija umila v spokorni sv. spovedi in se oblekla v svatovsko obleko milosti božje.

Toda niso še oddoneli glasovi ubranega potrkanja zvonov ob slavnosti, ko se je začelo kazati, da se bode morala izvršiti sprememba v župniji. In res, se je decembra meseca Rev. Anton Sojar odpovedal svoji župniji in nadškof je poklical na njegovo mesto slovenske Frančiškane iz Brooklyna, ki so poslali tja na njegovo izrečno željo Rev. Kazimirja Zakrajška O. F. M. Od 25. decembra do 19. januarja so oskrbovali župnijo č. oo. Benediktini. Dne 20. januarja je pa nastopil novi župnik svojo službo. Burni so bili pr-

vi meseci. Toda počasi se je vse uredilo in lepo in mirno napreduje župnija Sv. Štefana na zadovoljnost in veselje vseh, katerim je v resnici pri sreči napredek župnije in verskega življenja.

Z novim g. župnikom je poslal slov. frančiškanski komisariat še dva brata lajika, Ven. brata Antonina Šega O. F. M. in Ven. brata Serafina Vene O. F. M.

Župnija brez dobro urejenih cerkvenih društev je dandanes neurejena vojska. Tako se je tudi društveno življenje lepo razvilo v župniji Sv. Štefana.

Možje so bili že preje združeni od sv. misijona v moškem društvu Najsv. Imena. To društvo se je reorganiziralo 29. junija, dobilo nov odbor in začelo svoje delovanje z novim navdušenjem in novimi močmi.

Matere so dobile svoje društvo že maja meseca. Toda društvo se je popolnoma uredilo še le 6. julija. Dobilo je svoj odbor in uredilo svoje poslovanje.

Deklištvo društvo se je začelo že 16. februarja. Vendar je bil slovesni sprejem v društvo še le 4. maja.

Mladenci so si ustanovili kot oddelek društva Najsv. Imena svoj poseben klub, katerem so dali ime "Mladeniški Klub Sv. Štefana" (St. Stephens Y. M. C.) — Prvi sestanek fantov je bil že 9. februarja. Ustanovitev je bila pa 17. februarja. S 1. marcem si je Klub preskrbel svojo društveno dvorano. V ta namen so si najeli na 1823 W. 22. St. prostor s kegliščem, katerega so opremili z vsem potrebnim pohištvo, tako, da najdejo vsi naši fantje večer za večerom tu svoje poštene zabave in razvedrila.

Možje so si spremenili podružnico Woodrow Wilson SNZ. v moški klub in imajo skupaj s fanti svojo klubovo sobo.

Deklice, ki so že opravile sv. obhajilo niso še 16 let stare so se združile v društvo sv. Neže.

Dečki enake starosti so si ustanovili društvo Sv. Alojzija.

Naši ministrantje so se pa organizirali v društvo strežnikov Sv. Kazimirja.

Tudi se je organiziral naš **cerkveni pevski zbor**. Izvolil si je odbor, ki vodi vse zborovo delovanje.

Od 1. do 8. junija je bilo ponovljenje sv. misijona, katero je vodil Rev. Anzelm Murn O. F. M. slovenski župnik iz So. Bethlehem, Pa.

27. aprila je bilo zopet po večletnem prestopu slovesno prvo sv. Obhajilo otrok, ki se je izvršilo jako slovesno.

15. junija je slavilo društvo Sv. Štefana št. 1 K. S. K. J. svojo 25letnico obstanka. Slovesnost je bila jako lepa.

22. junija je priredili Zveza Jugoslovanskih žena in deklet slovesen sprejem iz vojke došlim našim slov. vojakom. Cela slovesnost dopoldne v cerkvi pri sv. maši, kakor popoldne v dvorani se je prav dobro izvršila pod vodstvom predsednice Mrs. H. Kušar. Popoldne je bil slavnostni govornik congressman Sabbath iz Washingtona, D. C.

Med počitnicami smo imeli dve slovenski sestri, ki sti vodili takozvano "Summer School", — poletno šolo, kjer so učile otročiče v slovenščini in petju, Ta šola se je slovesno zaključila z igro 16. in 7. avgusta.

Katol. šola sv. Štefana je bila zelo potrebna. Toda na cerkvi je še nekaj dolga, razmere v deželi so jako negotove, draginja velika, stavbeni material jako drag delavci silno dragi. Trikrat toliko stane zidanje danes, kakor je pred tremi leti. Zato še takoj sedaj ne moremo misliti na zidavo nove šole. Pač pa smo najeli v šoli sv. Pavla dve sobi dobili smo si dve sestri in za silo odprli štiri nižje razrede šole sv. Štefana. To je samo poskus, da vidimo če bode šlo na ta način. Vsaj za ta leta bi radi poskrbeli, dokler ne bode mogoče kaj pozidati.

Slovenska katoliška društva v Chicagi, Ill.

Društvo Sv. Štefana št. 1 K. S. K. J. Redna seja se vrši vsako prvo soboto v mesecu, v slovenski cerkveni dvorani.

Društvo Sv. Alojzija št. 4 K. S. K. J. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v Slovenski cerkveni dvorani.

Društvo Marije Pomagaj št. 78 K. S. K. J. Redna seja se vrši vsako tretjo ne-

deljo v mesecu v Slovenski cerkveni dvorani.

Društvo Sv. Jurija št. 960 Red Katoliških Borštarnarjev. Redna seja se vrši vsako drugo nedeljo v Slovenski cerkveni dvorani.

Društvo Sv. Neže št. 826 W. C. O. F. Red Katoliških Borštarnaric.

Društvo Zvon št. 70 K. S. K. J. Redna seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu v Slovenski cerkveni dvorani.

Samostojno Društvo "Danica". Redna seja se vrši vsaki tretji petek v mesecu v Slovenski cerkveni dvorani.

Društvo Sv. Družine št. 9. Redna seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu v Slovenski cerkveni dvorani.

Stavbinsko in posojilno društvo "Slovenski Dom" Društveno zborovanje vsaki torek v Slovenski cerkveni dvorani.

Virginia, Minn. — ni še slovenskega duhovnika. Vendar je precej Slovencev. Rev. A. Pirnat, je začel hoditi v to naselbino vsaki mesec enkrat, da opravi slov. službo božjo.

Kardinal John Murphy Farley D. D., nadškof New Yorški, je umrl 17. septembra v 77 letu svoje starosti. Bli je eden izmed večjih ženijev: največjih mož sedanjih dobe v kat. cerkvi. — V lanskem koledarju čitamo še njegovo priporočilno pismo, s katerim je priporočal naša podjetja, Koledar Ave Marie in Zvezo Katol. Slovencev. — Naj v miru počiva blagi mož!

Denver, Colo. — Mr. George Pavlakovič sporoča: Dne 17. avgusta t. l. bo ostal gotovo v vednem spominu vsem Slovanom v Denverju. tako tudi drugim, ker ta dan se je na najslavesnejši način blagoslovilo vogelni kamen naše nove Slovenske cerkve Kraljica Sv. Rožnega Venca.

Že na predvečer omenjenega dne so naši rojaki in farani postavili šotore za prodajo jedi in pijače; dalje so tudi postavili mlaje in zelenje okoli cerkve; vse je bilo okusno okrašeno tudi z ameriški zastavami in raznimi rožami. Ljudstvo je pričelo prihajati k cerkvi in šotorom

že ob Sih zjutraj, tako da so imeli naši cerkveni odborniki polne roke dela.

Opoldne se je pa pričela zbirati prava množica ljudstva od vseh strani; društva, člani in posamezniki. Velika slavnostna parada se je pričela ob 2. uri pop. in sicer od cerkve po 47. cesti dalje po Washington St. do 51. ceste potem pa zopet nazaj po omenjeni cesti do 45. dalje do Penn St. potem pa po 46. do poljske cerkve. Tam je čakala vernike čast. duhovščina z mil. škofom J. H. Tihenom na čelu. Vseh duhovnikov je bilo 18 in med temi so bili trije slovenski in sicer: Rev. Ciril Zupan O. S. B. iz Pueblo, vstanovnik naše slovenske cerkve; dalje Rev. Anton Schiffer, župnik iz Rock Springs, Wyo., in Rev. Anton Prinčič, ki se zdravi v bolnici sv. Antona tukaj. Pred cerkvijo so naredili otroci špalir mil. gos. škofu. Iz poljske cerkve se je jela parada dalje pomikati do prostora naše nove cerkve. Bilo je tedaj na tisoče naroda okoli cerkve zbranega, ki so pričakovali slavnostnega in važnega trenutka blagoslovljenja vogelnega kamna. Molitve so se pričele točno ob 3. uri in blagoslovljenje.

Po končanem obredu je imel prvi pridigo mil. g. škof potem pa Rev. Ciril Zupan in Rev. Schiffer. Sledilo jim je še dosti drugih govornikov, tako naprimer denverski župan in drugi veljaki. Govori so

trajali do malega 2 ure. Pri blagoslovljenju in med odmori je igrala godba; tako je nastopil tudi naš pevski klub "Slovenec" z nekaterimi krasnimi točkami. Ta slavnost je trajala do 7. ure zvečer; zatem se je pa pričela velika veselica v Domu slovenskih društev, ki je bila tudi izborna obiskana.

V paradi so bila sledeča društva: Društvo Poljski Sokoli, poljsko dr. sv. Jožefa, slovaški Narodni Spolek, dr. sv. Jakoba št. 12 N. H. Z., dr. sv. Jožefa št. 21 K. S. K. J., dr. sv. Roka št. 113 K. S. K. J., dr. sv. Martina št. 1 Z. S. Z., dr. Vitezi Kolumba št. 218, dr. sv. Alojzija št. 19 Z. S. Z., dr. sv. Ane št. 140 N. H. Z., dr. Kraljica sv. Rožnega Venca št. 7 Z. S. Z., Pevski in dramatični klub "Slovenec."

Vseh dohodkov je bilo s kolekto vred \$1037.61; vsem darovalcem, ki so prispevali k tej kolekti, se lepo zahvaljujem.

Naša nova cerkev bo veljala \$25,000, v dolžini bo merila 96 čevljev, v širini pa 47.7. Prostora bo imela za 420 sedežev, krasila jo bosta dva zvonika, ali stolpa, zgrajena bo iz najboljše bele žgane opeke in mora biti gotova do 15. dec. t. l.

Za sedaj je pomožni župnik te cerkve Rev. Ciril Zupan iz Pueblo, Colo., ki se trudi že več kot leto dni tudi z nami v Denverju.

Slovensko časnikarstvo v Ameriki.

Letošnje leto so izhajali v Ameriki sledeči slovenski časopisi:

1. **AVE MARIA.** — Polmesečnik nabožne in apologetične vsebine. — List stane \$2.00 na leto. Pisarna je na 1856 W. 22. Place, Chicago, Ill. — Letošnje leto se je list zopet preselil in sicer iz New Yorka v Chicago. Ta sprememba se je izvršila po posebni želji Chicaškega nadškofa, ki pozna dobro naše verske in cerkvene razmere in ve, kako nam je takle list potreben. —

V resnici je "Ave Maria" najpotreb-

nejši list med ameriškimi Slovenci. Dva-najsto leto že izhaja in je veliko dobrega storil med Slovenci za probujo katoliške zavesti in katoliškega prepričanja. — Zato bi ne smelo biti katoliške hiše v Ameriki, kjer bi ne ležal ta list na mizi. — Čitatelj, ali si naročnik tega lepega in prepotrebne lista? Je tvoj stanovitni obiskovalec in pridigar? — Če nisi naročen, ali ne misliš, da je tvoja dolžnost, da si ga nemudoma naročiš? — Da, prijatelj, list zasluži, da ga čita, naroča in podpira vsak zaveden Slovenec v Ameriki.

2. **SLOGA**. — List "Sloga" izhaja ravno tam, kjer "Ave Maria" in je nekako bratec "Ave Maria." Ustanovljen je bil v Clevelandu. Toda preselil se je za malo časa v New York. Od tam ga je prevzela "Delniška Tiskovna Družba Edinost" iz Chicago, Ill.

3. "Glasilo K. S. K. J." — Izhaja v Chicago, Ill. — Ta list, tednik, je ostal stanovitven svoji smeri in svoji nalogi, za katero je bil ustanovljen. — To je uradno glasilo K. S. K. J., vendar prinaša toliko podučne stvarine, da ga prav toplo priporočamo vsem katoliškim Slovincem, tudi onim, ki niso člani te jednote. Našli bodo v njem vsak teden veliko jako zanimive in podučne stvarine.

6. "Amerikanski Slovenec." Poltednik. Izhaja v Jolietu, in ga izdaja Tiskovna družba Am. Slov.

5. "Slovenske Novice" so lokalni list za Calumet, Mich. Ta tednik, ki vrši svojo nalogo, katero je sprejel pri ustanovitvi. List se lahko imenuje katoliški tednik. Gotovo bode zanimiv za vsakega, ki si ga naroči.

6. "Prosveta", dnevnik, je glasilo S. N. P. J. — Ta list je večkrat napadel vero in cerkev, zato ga lahko štejemo med proticerkvene in protiverske liste. Zaveden katoličan ga ne bode, ne čital, še manj pa naročal.

7. "Glas Naroda", je najstarejši dnevnik. — Je list šifkartaške tvrdke Frank Sakser, ki je predsednik Slovenske tiskovne družbe, ki ga izdaja. — List, ki jako rad spreminja barvo bodisi v politiki, bodisi v verskih nazorih.

8. "Enakopravnost", dnevnik, katerega izdaja delniška tiskovna družba ENAKOPRAVNOST. List zagovarja socijali-

zem in radikalizem. Napadel je večkrat tudi neljube mu duhovnike. Katoličanom ni prijazen in zato mu tudi katoličani ne morejo biti prijazni.

9. "Ameriška domovina", izhaja vsaki drugi dan, to je trikrat na teden v Clevelandu. Ta list se je letošnje leto jako spremenil in zelo napredoval. Izdajata ga Mr. J. Debeve in Mr. L. Pirc. — List ni katoliški list, vendar je jako pravičen tudi veri in cerkvi in sprejema tudi cerkvene novice. Je odločen borilec proti slepljenju naroda, proti slovenskim rdečkaljem in vsemu, kar je narodu škodljivega. — Radi tega se je zadnje mesece jako priljubil ameriškim Slovincem, ki ga pridno naročajo in pridno bero. — List prav toplo priporočamo vsem zavednim kat. Slovincem.

10. "Proletarec", socialistični tednik, katerega katoliški Slovenci ne bero.

11. "Čas" mesečnik.

12. "Slovenija", tednik v Milwaukee, Wisc. Je sicer lokalni list in vendar je krepko posegel v boj za razkrinkanje slovenskih narodnih škodljivcev.

13. "Slovenska Družina" baje izhaja v Clevelandu, katere pa nismo imeli časti in sreče srečati, da bi vedeli, kak list je to in če res izhaja. Kakor so razni listi poročali, je pisal jako bogokletno.

14. "Glas Svobode" je odločno proti katoliški in proti verski list. O veri piše več kakor "Ave Maria". Napada vse, kar je v zvezi z Bogom in vero. Spada med one liste, kateri so vsakemu katoličanu prepovedani pod smrtnim grehom čitati, naročati ali podpirati. To pa radi njegovih strašnih bogokletij, v katerih obmetava z blatom vse, kar je svetega katoličanu.

Društva mož i fantov.

Štev. 1. **BROOKLYN, N. Y.** — Župnija Žalostne Matere Božje.

Duhovni vodja: Rev. Stanislav Drev OFM.

Tajnik: Frank G. Tassotti, 130 Scholes Street.

Štev. 2. **NEW YORK, N. Y.** — Župnija Sv. Cirila in Metoda.

Duhovni vodja: Very Rev. Benignus
Snoj OFM.

Predsednik: Jernej Podboršek,

Tajnik: Frank Potočnik,

Blagajnik: Anton Plevel.

Društvene seje: osemkrat na leto, drugo nedeljo v mesecu.

Skupno sveto obhajilo štirikrat na leto.

Štev. 3. **CLEVELAND, O.** — Župnija
ja Sv. Lovrenca, Newburgh.

Duhovni vodja: Rev. John Oman,

Predsednik: Jos. Lekan,

Tajnik: Florijan Cesar,

Blagajnik: Jos. Jerič, Ml.

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Skupno sveto obhajilo: štirikrat na leto.

Štev. 4. **PITTSBURGH, PA.** — Župnija
Matere Božje.

Duhovni vodja: Rev. John C. Mertelj,

Predsednik: Frank Cvetič,

Podpredsednik: Joseph Lokar,

Tajnik: Mihael Žugelj,

Blagajnik: John Bojanc,

Delegati: John Bojanc, Frank Golobič,
George Mihelič, George Veselič.

Maršal: Vilko Tomec.

Štev. 5. **CHICAGO, ILL.** — Župnija Sv.
Štefana.

Duhovni vodja: Rev. K. Zakrajšek,
OFM.

Podpredsednik: John Oman,

Tajnik: Jakob Turšič.

Blagajnik: Karol Bonča,

Maršal: Feliks Zavratnik,

Delegata: Frank Banič, Jakob Turšič.

Društvena seja petkrat na leto.

Skupno sveto obhajilo štirikrat na leto.

Štev. 6. **SO. CHICAGO, ILL.** — Župnija
ja Sv. Jurija.

Duhovni vodja: Rev. Anton Sojar,

Štev. 7. **CLEVELAND, O.** — Župnija
Sv. Lovrenca.

(Mladeniško društvo.)

Duhovni vodja Rev. John J. Oman,

Štev. 8. **CHICAGO, ILL.** — Župnija
Sv. Štefana.

(Mladeniško društvo.)

Duhovni vodja: Rev. K. Zakrajšek
OFM.

Predsednik: Jos. Gregorich,

Podpredsednik: John Petrovčič,

Tajnik: Math Turšič,

Blagajnik: Andrew Ogrin,

Zapisnikar: Frank Biček.

Društvene seje vsaki mesec dvakrat,
prvi in tretji četrtek.

Skupno sveto obhajilo vsako leto štirikrat.

(Ima svojo klubovo dvorano.)

Štev. 9. **FOREST CITY, PA.** — Župnija
ja Sv. Jožefa.

Duhovni vodja Rev. Jos. Tomšič,

Predsednik: Frank Pancar,

Tajnik: Peter Srnovršnik,

Blagajnik: Frank Vavtar,

Društvo zboruje vsaki tretji ali četrti mesec.

Skupno sv. obhajilo: nedeljo po društveni seji.

Štev. 10. **SHEBOYGAN, WIS.** — Župnija
ja Sv. Cirila in Metoda.

Duhovni vodja: Rev. Alojzij Mlinar,

Predsednik: Frank Mikolič,

Tajnik: John Udovič,

Blagajnik: John Udovič,

Društvo zboruje štirikrat na leto.

Skupno sveto obhajilo štirikrat na leto.

Štev. 11. **KANSAS CITY, KANS.** —
Župnija Sv. Družine.

Duhovni vodja: Rev. Jno. Perše.

Štev. 12. **INDIANAPOLIS, IND.** —
Župnija Presv. Trojice.

Duhovni vodja: Rev. Ciril Orendač,
O. M. C.

Štev. 13. **BRIDGEVILLE, PA.** — Župnija
ja Sv. Barbare.

Duhovni vodja: Rev. Albin Moder,

Štev. 14. **CHISHOLM, MINN.** — Župnija
ja Sv. Jožefa.

Duhovni vodja Rev. J. Schiffrer.

Štev. 15. **ST. STEPHNE, MINN.** — Župnija
ja Sv. Štefana.

Duhovni vodja: Rev. John Trobec.

Društva krščanskih mater.

Štev. 1. **New York, N. Y.** — Župnija Sv. Cirila ni Metoda.

Duhovni vodja: Very Rev. Benignus Snoj, OFM.

Predsednica: Frančiška Bugar,

Tajnica: Mary Jazbec,

Blagajnica: Mary Luteršek,

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Skupno sv. obhajilo petkrat na leto.

Štev. 2. **Brooklyn, N. Y.** — Župnija Žalostne matere Božje,

Duhovni vodja: Rev. Stanislav Drev, OFM.

Štev. 3. **Lorain, O.** — Župnija Sv. Cirila in Metoda.

Duhovni vodja: Rev. Anton Berk.

Štev. 4. **Eveleth, Minn.** — Župnija Svete Družine.

Duhovni vodja: Rev. Anton Leskovec.

Štev. 5. **Cleveland, Ol.** — Župnija Sv. Lovrenca, Newburgh,

Duhovni vodja: Rev. John J. Oman,

Predsednica: Ana Baznik,

Tajnica: Mary Snyder,

Blagajnica: Mary Miklavčič, st.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo.

Skupno sv. obhajilo vsako prvo nedeljo.

Štev. 6. **Pittsburgh, Pa.** — Župnija Matere Božje,

Duhovni vodja: Rev. John Mertel.

Predsednica: Mary Cogha,

Tajnica: Agnes Gorišek,

Društvo zboruje vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Skupno sv. obhajilo vsako tretjo nedeljo meseca.

Štev. 7. **Forest City, Pa.** — Župnija Sv. Jožefa.

Duhovni vodja: Rev. Jos. Tomšič.

Predsednica: Fanny Susman,

Tajnica: Pavla Osolin,

Blagajnica: Pavla Osolin,

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu.

Skupno sv. obhajilo vsako drugo nedeljo v mesecu.

Štev. 8. — **Chicago Ill.** — Župnija Sv. Štefana.

Duhovni vodja: Rev. K. Zakrajšek OFM

Predsednica: Mary Kremesec,

Tajnica: K. Kremesec,

Blagajnica: H. Bonča.

Sejo ima vsako leto petkrat

Skupno sv. obhajilo vsak mesec prvo nedeljo.

Štev. 9. — **Willard, Wis.** — Župnija Sv. Družine.

Duhovni vodja: Rev. John Novak,

Predsednica: Mrs. Kobal.

Tajnica: Mrs. Perko.

Blagajničarka: Mrs. Perovšek.

Štev. 10. — **Indianapolis, Ind.** — Župnija Sv. Trojice.

Duhovni vodja Rev. Ciril Orendač OMC

Štev. 12. — **Kansas City, Kans.** — Župnija Sv. Družine.

Duhovni vodja: Rev. John Perše,

Predsednica: Katerina Majerle,

Tajnica: Jozefa Zupan,

Blagajničarka: Mary Majerle.

Štev. 13. — **Canonsburg, Pa.** — Župnija Sv. Patricija.

Duhovni vodja: Rev. J. Zacharski,

Predsednica: Mary Bevec,

Podpredsednica: Alojzija Vehovec,

Tajnica: Terezija Sinaj,

Blagajnica: Ana Krek.

Štev. 13. — **Greaney, Minn.** — Podružnica slovenske cerkve v Eveleth, Minn.

Duhovni vodja Rev. Anton Leskovec,

Predsednica: Uršula Babič,

Tajnica: Mary Novak,

Blagajnica: Mary Sadar.

Štev. 14. — **Sheboygan, Wis.** — Župnija Sv. Cirila in Metoda.

Duhovni vodja: Rev. Alojzij Mlinar,

Predsednica: Ana Mikolič,

Tajnica: Mary Kronovšek,

Blagajničarka: Matilda Frančič,

Društvo zboruje trikrat na leto.

Skupno sv. obhajilo trikrat na leto.

Slovenski Duhovniki v Ameriki.

Rt. Rev. Trobec Jakob, D. D. Rice, Minn. Bivši škof v St. Claud, Minn. V mašnika posvečen 6. septembra 1865, v škofa posvečen 21. septembra 1897. Resigniral na škofijo 15. aprila 1914.

Rt. Rev. Buh Joseph F. generalni vikar škofije Duluth, Duluth, Minn.

Very Rev. Snoj Benignus O. F. M. Commissary Provincial provincije Sv. Križa, in župnik slovenske cerkve Sv. Cirila in Metoda 62 St. Marks Place, New York, N. Y.

Very Rev. Seliškar John, D. D. St. Paul Seminary, St. Paul, Minn.

Very Rev. Šavs Mathias, dekan škofije St. Paul, Shakopee, Minn.

Rev. Ažbe F. J. 620—10th Str. Waukegan, Ill. Slovenska župnija Matere Božje.

Rev. Bajec F. X. 657 James St. St. Paul Minn. Nemška župnija.

Rev. Bilban Mathias, Gilbert, Minn. Slovenska župnija Sv. Družine.

Rev. Berk Anton, 1709 E. 31st. St. Lorain, Ohio. Slovenska župnija Sv. Cirila in Metoda.

Rev. Blažič John, Lacrone, Pa. Slovaška župnija.

Rev. Blaznik A. L. 46 Conklin Ave., Haverstraw, N. Y. Slovaška župnija Sv. Marije.

Rev. Božja Vincent, Morgan, Minn.

Rev. Bombač, A. 1114 Norwood Rd. Cleveland. O. Kaplan slovenske župnije Sv. Vida.

Rev. Černe Jakob, 710 Galena St. Milwaukee, Wis. Hrvatska župnija.

Rev. Čiček Bonaventura O. M. C. 183 Central Ave. Albany, N. Y.

Rev. Drev Stanislav, O. F. M. Brooklyn, N. Y. Slovenska župnija. 62. St. Marks Place New York.

Rev. Ferjančič Joseph, Tower, Minn. Slovenska župnija Sv. Martina.

Rev. Forster August, S. J. 235 N. Convent St. Trinidad, Colo.

Rev. Golob Mihael, 450 Pine Str. Bridgeport, Conn. Slovenska župnija Sv. Križa.

Rev. Golob Joseph, O. S. B. Lackey, Wash.

Rev. Gruden John, S. T. L. L. Ph. Profesor St. Paul Seminary, St. Paul, Minn.

Rev. Gladek L. Steelton, Pa. Slovenska župnija Sv. Petra.

Rev. Homar Romann O. S. B. Beaulieu, Minn. Indijanski misijonar.

Rev. Hribar Vid, 428—6th St. Barberton, Ohio. Angleška župnija.

Rev. Jager F. St. Bonifacius, Minn. Angleška župnija.

Rev. Jerše John, New Duluth, Minn. Slovensko-angleška župnija.

Rev. Jevnik F. A. Portage, Pa. Slovaška župnija.

Rev. Judnič John, 424 West 2nd Str. Leadville, Colo. Slovenska župnija.

Rev. Judnič Joseph, 4746 Carey St. East Chicago, Ill. Hrvatska župnija.

Rev. Kastigar Alojzij

Rev. Kebe M. 1024 Jeney Lind St. McKeesport, Pa. Hrvatska župnija.

Rev. Klopčič L. 8th, St. Calumet, Mich. Slovenska župnija Sv. Jožefa.

Rev. Kompare J. 1035 Chouteau Ave., St. Louis, Mo. Hrvatska župnija Sv. Jožefa

Rev. Kraker John, Hermansville, Mich. Angleška župnija Matere Božje.

Rev. Lampe Simon O. S. B. Clouquet, Minn. Indijanska župnija Sv. Družine, Chippewa, Indijanski misijonar.

Rev. Leskovec Anton, 307 Adams St. Eveleth, Minn. Slovenska župnija Sv. Družine.

Rev. Mažir F. 1703 So. 15th St. Springfield, Ill. Slovenska župnija Sv. Barbare

Rev. Mertel John, 223—57th, St. Pittsburgh, Pa. Slovenska župnija Matere Božje.

Rev. Mihelčič Francis, Ely, Minn. Slovenska župnija Sv. Antona P.

Rev. Mihelič Valentin.

Rev. Mikš A. St. Michael, Minn. Angleška župnija Sv. Mihaela.

Rev. Missia F. profesor St. Paul Seminary, St. Paul, Minn.

Rev. Mlinar Alojzij, New Jersey St. Sheboygan, Wis. Slovenska župnija Sv. Cirila in Metoda.

Rev. Moder Albin, Bridgeville, Pa. Slovenska župnija Sv. Barbare.

Rev. Murn Anzelm O. F. M. 408—5th, St. So. Bethlehem, Pa. Slovenska župnija Sv. Jožefa.

Rev. Ogulin A. 547 Thomas St. St. Paul, Minn. Nemška župnija Sv. Neže.

Rev. Oman J. J. 3547 E. 80th St. Cleveland, Ohio. Slovenska župnija Sv. Lovrenca.

Rev. Orenda č. Ciril O. M. C. 907 N. Holmes Ave. Indianapolis. Ind. Slovenska župnija Presv. Trojice.

Rev. Pakiž Marko, 446 —52nd Ave. West Allis, Wis. Slovenska župnija Marije Pomagaj.

Rev. Pirnat Alojzij, New Duluth, Minn. Mešana župnija Sv. Elizabete.

Rev. Pirnat J. 405 Alder St. Anaconda, Mont. Mešana župnija.

Rev. Pirnat Mihael, Meaddeville, Mont. Cerkev Božjega Odrešenika. Mešana župnija.

Rev. Pirnat Anton, 2565 York St. Toledo, Ohio. Slovaška župnija Sv. Rožnega Venca.

Rev. Plaznik John, Des Plaines, Illinois. Urednik dnevnika "Edinost".

Rev. Plevnik John, N. Chicago, Str. Joliet, Ill. Slovenska župnija Sv. Jožefa.

Rev. Podgoršek A. P. Dorrance, Kansas, Angleška župnija.

Rev. Podgoršek F. 430 Center St. Whiting, Ind. Hrvaška župnija Sv. Petra in Pavla.

Rev. Polak Joseph, St. Thomas Orphans Home, Great Falls, Mont.

Rev. Ponikvar J. B. 1114 Norwood Rd. Cleveland, Ohio, Slovenska župnija Sv. Vida.

Rev. Požek F. New Ulm, Minn. Angleška župnija Sv. Jurija.

Rev. Prinčič A. A. Tucson, Arizona.

Rev. Remškar Peter, Camby Minn. Mešana župnija Sv. Petra.

Rev. Režek A. J. L. L. D. Houghton, Mich. Angleška župnija Sv. Ignacija.

Rev. Šaloven F. S. 542 Crossat St. La Salle, Ill. Slovenska župnija Sv. Roka.

Rev. Schriffrer A. Rock Springs, Wyo. Slovenska župnija Sv. Cirila in Metoda.

Rev. Schiffrer E. J. Chihsolm, Minn. Slovenska župnija Sv. Jožefa.

Rev. Schiffrer Valentin, Madison, Minn. Nemška župnija Sv. Mihaela.

Rev. Schiffrer Vincenc, O. S. B. Opatija Sv. Janeza, Collegeville, Minn.

Rev. Širca Ambrož O. P. M. Steelton, Hrvatska župnija.

Rev. Smolej John C. Iron River, Wis. Mešana župnija Sv. Mihaela.

Rev. Sodja Joseph, Geavles, Minn. Angleška župnija.

Rev. Sojar Anton, 9546 Ewing Ave. So. Chicago, Ill. Slovenska župnija Sv. Jurija.

Rev. Škur Joseph, 15519 Holmes Ave. Collinwood, Cleveland, Ohio. Slovenska župnija.

Rev. Šolar Vencel, O. S. B. Sub-Prior, in Profesor, St. Bede College, Peru, Ill.

Rev. Šprajcar Peter, Ironwood, Mich. Slovaška župnija Presv. Trojice.

Rev. Štefanič J. A. Avon, Ohio. R. F. D. Angleška župnija.

Rev. Stukel Joseph, 6005 S. Marshfield Ave. Chicago, Ill.

Rev. Stukel M. New Market, Minn. Angleška župnija.

Rev. Tomšič Joseph, Box 657 Forest City, Pa. Slovenska župnija Sv. Jožefa.

Rev. Trobec John, R. 2. Rice, Minn. Slovenska župnija Sv. Štefana.

Rev. Turk F., 245 Linden Ave. San Francisco, Cal. Slovenska župnija.

Rev. M. Tušek,

Rev. Verhunc Joseph, 301 Forward Ave., Pittsburgh, Pa. Slovaška župnija.

Rev. Vilman A., Watkins, Minn. Meeker Co. Angleška župnija Sv. Antona.

Rev. Zakrajšek Kazimir, O. F. M. 1825 West 22nd Place, Chicago, Ill. Slovenska župnija Sv. Štefana.

Rev. Zupan Peter O. S. B. 806 East B. St., Pueblo, Colo. Slovenska župnija Marije Pomagaj.

Rev. Zaplotnik John, 3603 W. St., So. Side. Omaha, Nebr. Župnija sv. Petra in Pavla.

Rev. Zupan Ciril O. S. B. 806 East B. St. Pueblo, Colo.

Jugoslovanski Frančiškanski Komisarijat Provincije sv. Križa iz Ljubljane.

za Združene Države Ameriške.

Very Rev. Benigen Snoj O. F. M. provincijalni komisar, 62 St. Marks Pl. New York.

Komisarijalni svetovalci:

Rev. Anzelm Murn O. F. M.

Rev. Ambrozij Širca O. F. M.

Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

Komisarijat spada pod upravo Ljubljanske provincije in upravlja sledeče redovne hiše, oziroma župnije v Z. D.

1. New York. — Župnija Sv. Cirila in Metoda (slovenska) — 62 St. Marks Place.

Very Rev. Benigen Snoj, O. F. M. župnik in predstojnik.

Rev. Stanislav Drev O. F. M., župnik Brooklynske cerkvene občine.

Ven. brat Bonifacij Dimnik, OFM.

Ven. brat Paskal Sedlak OFM.

2. New York. — Župnija Sv. Cirila in Metoda (hrvatska) — 552 W. 50th Street

Rev. Irenej Petriček OFM, župnik in predstojnik.

Ven. brat Ivan Čubanec, O. F. M.

3. So. Bethlemen, Pa. — Župnija sv. Jožefa, (slovenska), 410 E. 5th Street.

Rev. Anzelm Murn OFM, župnik in predstojnik.

Ven. brat Fidelis Jagodic OFM.

Ven. brat Alfonz Pluchta OFM.

4. Chicago, Ill. — Župnija sv. Jeronima (hrvatska) — 217 W. 25 Street. Rev. Placid Belavic, OFM, župnik.

5. Chicago, Ill. — Župnija Sv. Štefana (slovenska) — 1852 W. 22 Pl.

Rev. Kazimir Zakrajšek OFM, župnik in predstojnik.

Ven. brat Serafin Vene OFM.

6. So. Chicago, Ill. — Župnija Presvetege Srca (hrvatska) — 2906 E. 96 Street.

Rev. Luka Terzič OFM, župnik.

7. Lackawanna, N. Y. — Župnija Gospe Presv. Srca (hrvatska) — Ridge Road and Croatia Ave.

Rev. Leo Medič OFM, župnik.

8. Carteret, N. J. — Župnija Presvetege Srca, (slovaška).

Rev. Honorij Frastacky OFM. župnik.

9. Steelton, Pa. — Župnija Marijinega vnebovzvetja. (hrvatska.)

Rev. Ambrozij Širca OFM. župnik.

10. Middletown, Pa. Sirotišnica I. Kat. Slovaške Jednote.

Rev. Anton Žakovič OFM. kapelan.

11. Brooklyn, N. Y. — Slovenska cerkvena občina Žalostne Matere božje. Morgan Ave in Jefferdson Štr.

Rev. Stanislav Drev O. F. M. župnik.

V bogoslovju Green Bay, Wis.

Rel Fr. Leo Novicki O. F. M. bogoslovce II. letnika.

V modroslovju — Croghan, Lewis Co. N. Y.

Rel. Fr. Dominik Dohanjoš, O. F. M.

V novijatu — Paterson, N. J.

Rel. Fr. Frančišek Vilha, O. F. M. klerik.

Ven. Fr Antonin Šega O. F. M. lajik.

Ven. Fr. Jernej Foltinek O. F. M. lajik.

Slovenske šolske sestre sv. Frančiška iz Maribora.

Slovenske šolske sestre iz Maribora za Ameriko še niso organizirane. (Do sedaj vodijo sledeče jugoslovanske šole v Ameriki:)

1. Kansas City Kans. — Šole Sv. Janeza Krstnika (Hrvatska) — 706 N. 4th Street.

Sr. M. Bonaventura, predstojnica.

Sr. M. Aurelija.

Sr. M. Božana.

Sr. M. Blondina.

Sr. M. Emilijana.

Sr. M. Bertranda.

Sr. Marija.

Sr. Josefa.

2. Kansas City, Kans. — Šola Sv. Družine, (slovenska). — 515 Ohio Str.

Sr. M. Sabina, predstojnica.

Sr. M. Edit.

Sr. M. Hugolina.

3. Joliet, Ill. — Šola Matere Božje, (Hrvatska) — 966 Broadway.

Sr. M. Klotilda, predstojnica.

Sr. M. Amata.

Sr. M. Lea.

Sr. M. Febronija.

Sr. Julija.

4. So. Chicago, Ill. — Šola Presvetega Srca Jezusovega (Hrvatska) — 2906 E. 96 Street.

Sr. M. Romana, predstojnica.

Sr. M. Kordula.

Sr. M. Pavla.

4. La Salle, Ill. — Šola Sv. Roka, (Slovenska) — 542 Crossat Street. —

Sr. Sebastijana, predstojnica.

S. M. Remigija.

Sr. M. Salezija.

Sr. M. Benigna.

Slovenska duhovska Zveza v Ameriki.

Rev. Jos. Kompare, predsednik,

Rev. Kazimir Zakrajšek, tajnik.

Rev. John Plevnik, blagajnik.

Člani Zveze so:

Rt. Rev. Jakob Trobec D. D. škof v pokoju,

Rt. Rev. Msgr. Jos. F. Buh, V. G.

Very Rev. Benigen Snoj O. F. M. prov. komisar.

Rev. F. J. Ažbe,

Rev. Anton Berk,

Rev. John Blažič,

Rev. Jakob Černe,

Rev. Mihael Golob,

Rev. Jos. Judnič,

Rev. Jos. Kompare,

Rev. John Novak,

Rev. John Oman,

Rev. Marko Pakiž,

Rev. Anton A. Pirnat.

Rev. John Plaznik,

Rev. John Plevnik,

Rev. Frank Podgoršek,

Rev. S. Rant,

Rev. Fr. Šaloven,

Rev. Anton Schiffrer,

Rev. Anton Sojar,

Rev. P. Sprajcar,

Rev. Jos. Strukelj,

Rev. Jos. Tomšič,

Rev. Jos. Vrhunec,

Rev. Anton Vilman,

Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M.

Rev. Ciril Zupan O. F. M.

Slovenska duhovska Zveza je imela septembra meseca 1918 po dveh letih zopet svojo konvencijo, katero je sklical predsednik Rev. J. Kompare, Namen te konvencije je bil, da bi se ameriška slov. duhovščina izjavila glede naše tedanje narodne politike doma. Duhovska zveza je

izdala posebno "Izjavo" svojega političnega prepričanja, katero izjavo je podpisala veliko večino ameriške slovenske duhovščine.

Iztis te izjave je bil poslan na predsednika Wilsona, tajnika Lansinga, vse senatorje, kongresmane, v London, v Pariz, v Rim in v Vatikan.

Izjava slovenskih duhovnikov v Ameriki

15. okt. 1919.

Zveza Slov. Duhovnikov je odobrila program Solv. N. Zveze in ga spopolnila. Glasi se:

Mi slovenski duhovniki, državljani Z. D. na svojem sestanku 15. oktobra 1918 v Jolietu, Ill., s tem izjavljamo:

1. — da izražamo svoje globoko spoštovanje, hvaležnost in udanost vladi Z. D. in njih velikemu predsedniku Woodrow Wilsonu v tej njegovi strašni borbi za svobodo in demokracijo in samoodločevanje narodov sveta.

2. — da mi s tem dajamo naši vladi in našemu velikemu predsedniku Wilsonu vso svojo moralno in gmotno pomoč in da pozivamo vse Slovence Združenih Držav, da naj drage volje prineso vse in vsake žrtve, katere bode zahtevala od njih naša vlada.

3. — da smo prepričanja, da je trajni svetovni mir mogoč edino na podlagi popolne svobode samoodločbe vseh narodov in da se jugoslovansko vprašanje da rešiti samo na podlagi teh načel.

4. — da, uživajoč sami pravo demokratsko svobodo v tej naši novi domovini, priporočamo svojim rojakom v stari domovini kot podlago njihovega samoodločevanja ustavo Združenih Držav.

5. — da v imenu naroda doma prosimo našo Ameriško vlado in našega predsednika Wilsona, da čuva in brani sveta tla slovenske zemlje pri regulaciji novih meja bodoče Jugoslavije s posebnim ozirom na Trst, Gorico, Primorje, Koroško, Štajersko in Ogrsko.

6. — da stoje solidarno na izjavi S. N. Z. sklenjene na njeni konvenciji dne 16. aprila 1918 v Cleveland, O., ki se glasi:

Slovenska Narodna Zveza na svoji prvi konvenciji dne 16. aprila, 1918, v Cleveland, Ohio, svečano izjavlja:

1. Da smo Slovenci, Hrvati in Srbi ni en narod.

2. Da mi Slovenci osamljeni ne moremo eksistirati in vidimo rešitev našega naroda samo v političnem združenju s Hrvati in Srbi v svojo samostojno in neodvisno državo.

3. Da morajo biti vsi trije deli jugoslovanskega naroda popolnoma enakopravni in da mora biti ta enakost zagantirana v osnovnih ali temeljnih državnih zakonih.

4. Da stojimo krepko na stališču principov našega predsednika Wilsona, pa katerih ima vsak narod elementarno pravico, določati si sam svojo usodo in obliko svoje države.

Vsled tega Slovenska Narodna Zveza kot ameriška organizacija izjavlja:

Da ima jugoslovanski narod v domovini neovrženo pravico, da si uredi svoje politično in državno življenje v svojem ustavotvornem državnem zboru, ki mora biti izraz prave narodne volje in mora imeti najvišjo suvereno oblast.

Vendar pa Slovenska Narodna Zveza v Ameriki globoko prepričana, da je edino popolna demokracija za zdrav ekonomski, kulturni in državni razvoj vsakega naroda, predvsem pa jugoslovanskega naroda absolutno potrebna, smatra umestno izjaviti, da mora bodoča ustava našega naroda temeljiti na sledečih modernih demokratskih osnovah:

1. Popolna svoboda govora in tiska.
2. Popolna verska in politiška svoboda.
3. Popolna svoboda pouka.
4. Splošna, enaka, direktna, tajna in proporcijonska volilna pravica obeh spolov za vse politične in samoupravne zastope.

6. Najširša avtonomija samoupravnega življenja.

7. Narodni referendum in inicijativa.

8. Odgovornost vseh javnih uradnikov narodu samemu.

9. Popolna enakopravnost vseh državljanov pred zakonom.

10. Odprava plemstva in vseh srednjeveških fevdalnih protidemokratskih pravic.

11. Podržavljenje vseh velikih posestev, ki so v rokah nemških in madžarskih magnatov.

12. Rešitev agrarnega vprašanja kot najvažnejšega vprašanja poljedeljskega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v smislu socialne pravičnosti.

7. — da obsojamo politično združenje med nami Ameriški Slovenci, katerega socialistični voditelji, ki nima nobene zaslombe v narodu v starem kraju, hočejo na premeten način pod krinko nekega takozvanega republikanskega Združenja zanesti med Jugoslovane v Ameriki razdor in nekaj, kar ni nič drugega, kakor goli Boljševizem v jugoslovanski obliki.

8. — izražamo svoje globoko spoštovanje onim jugoslovanskim višjim pastirjem in voditeljem naroda v Evropi, ki so tako odločno odobrili majsko deklaracijo in tako nevstrašeno nastopili za njeno uresničenje, katere jedro je kratko razložil poročevalec Jugoslovanske Dem. Stranke Dr. Ravnikar, dne 29. in 30. junija 1918 na njenem ustanovnem shodu v Ljubljani, v Avstriji, ki se glasi: Jugoslovani neomajno vstrajajo na načelu narodnega samoodločevanja: Jugoslovani (zahtevajo za troimeni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov narodno državo, urejeno na demokratskih načelih, v kateri bode priznana enakopravnost vseh razredov in narodnih slojev, brez razlike na spol, katerim mora tajna in direktna volilna pravica odpreti pot v vse zakonodaje in avtonomne uprave od občine do parlamenta. Vse institucije te države morajo biti demokratske, da bode narod sodeloval v najširšem obsegu. V vseh narodnih vprašanjih mora odločevati cel skupen narod potom splošnega glasovanja.'

9. — da izražamo globoko spoštovanje vsem onim našim rojakom mučenikom v Avstriji, ki so morali na sebi občutiti vso težo krute Avstrijske avtokracije in posebno pa našim jugoslovanskim divizijam, ki se bore tako zmagoslavno s zavezniškimi armadami na vseh bojiščih in jih pozivljamo naj junaško vstrajajo v začetem boju do konečne zmage.

“Service Flag.” — to je zastava s toliko zvezdami kolikor je kaka skupina ljudi, župnija, ali naselbina, dala vojakov stricu Samu, da je izvojeval v Evropi slavno zmago, visi tudi v vseh slovenskih cerkvah Amerike. — In res smo lahko Ameriški Slovenci ponosni na to, kar smo storili za našo novo domovino v času svetovne vojske. Lepo število slovenskih fantov smo poslali čez morje borit se za naša naša Zvezdnate Zastave.

Krepko smo pomagali tu s kupovanjem obveznic državnega dolga ali Liberty Loan — bondi. Naše organizacije so jih za stotisoče dolarjev kupile.

Enako smo bili Slovenci krepko pri delu pri raznih nabiranjih za pomoč vojakov: Tako rdečega Križa, tako Knights of Columbus, itd.

Povsodi se je zlasti naše ženstvo odlikovalo in zaslužilo marsikako priznanje.

Slovenske župnije.

1.—Barberton, O. — Župnija Presv. Srca.
(Škofije Cleveland).
Župnik: —

2.—Bridgeport, Conn. — Župnija sv. Kri-
ža. (Škofija Hartford.) — Ustanovlje-
na 1913. — Župnik: Rev. Mihael Golob,
450 Pine Str.

3.—Brooklyn, N. Y.—Cerkvena Občina
Žal. M. B., (Škofija Brooklyn). Žup-
nik: Rev. Stanislav Drev OFM., 62 Str.
Marks Pl., New York. Organist: M.
John Končan.

4.—Calumet, Mich. — Župnija Sv. Jožefa.
—(Škofija Marquette) — Župnik: Rev.
L. F. Klopčič, Eight St. — Organist: Mr.
Raday.

5.—Chicago, Ill.—Župnija Sv. Štefana. —
(Nadškofija Chicago). Župnik: Rev.
Kazimir Zakrajšek, O. F. M., 1852 W.
22. Place.

6.—Chicago, Ill. — Župnija Sv. Juriša.—
(Nadškofija Chicago). — Župnik: Rev.

A. Sojar, 1947 Ewing Ave., So. Chica-
go, Ill. Organist: Mr. J. Smrekar.

7.—Cleveland, O. — Župnija Sv. Vida.—
(Škofija Cleveland, O.) Župnik: Rev.
Jernej Ponikvar, 1114 Norwood Rd.
Kaplan: Rev. Anton Bombač.
Organist: Mr. J. Holmar.
Šola: Sestre Notre Dame reda (Cleve-
land).

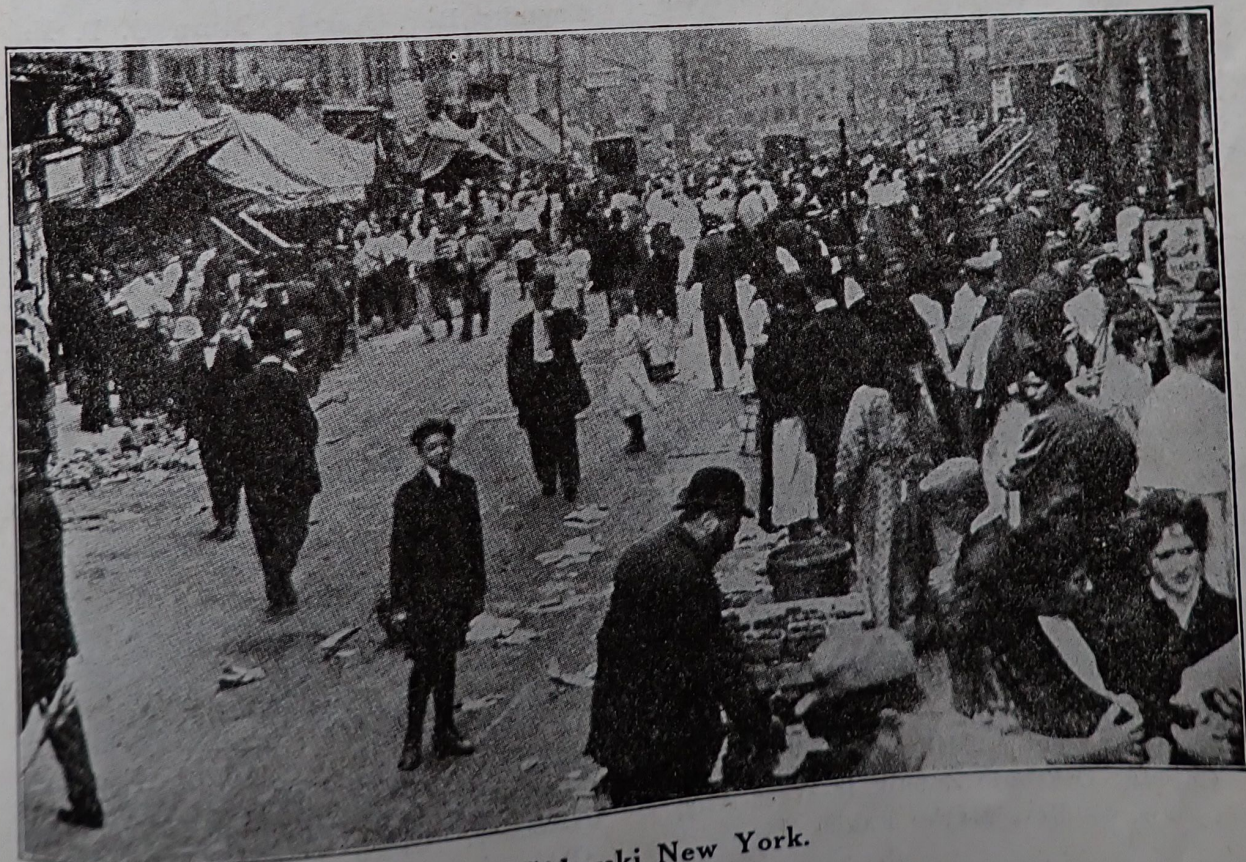
8.—Cleveland, O. — Župnija Sv. Lovren-
ca (Newburg, (Škofija Cleveland.)
Župnik: Rev. J. J. Oman, 3535 E. 80.
St.

Učiteljice: Sestre reda Sv. Dominika.
(Cleveland.)

9.—Cleveland, O. — Župnija Marije Vne-
bovzete. — (Collinwood) (Škofije Cle-
veland).

Župnik: Rev. Jos. Skur, 15519 Holmes
Ave.

Učiteljice: Sestre Uršulinke. (Cleve-
land).

Židovski New York.

- 10.—Denver, Colo. — Cerkev Marije Kraljice rož. Venca. (Škofija Denver.) (Ustanov 1919).
- 11.—Eveleth, Minn. — Župnija Sv. Družine.—(Škofije Duluth.)
Župnik: Rev. A. Leskovec, 307 Adams Ave.
- 12.—Forest City, Pa. — Župnija Sv. Jožefa. — (Škofija Scranton.)
Župnik: Rev. Jos. Tomšič. Box 657.
Organist: Mr. Peter Srnovršnik.
- 13.—Indianapolis, Ind. — Župnija Presv. Trojice. (Škofija Indianapolis.)
Župnik: Rev. Ciril Orendač, O. M. C. 907 N. Holmes ave.
- 14.—Joliet, Ill. — Župnija Sv. Jožefa. — Nadškofija Chicago.)
Župnik: Rev. John Plevnik 813 Chicago, St.
Organist: Mr. J. Cvek.
Učiteljice: Sestre Sv. Frančiška (Joliet).
- 15.—Kansas City, Kans. — Župnija Sv. Družine. (Škofija Leavenworth).
Župnik: Rev. John Perše, 515 Ohio St.
Organist: Š. sestre.
Učiteljice: Šolske sestre sv. Frančiška (Maribor.)
- 16.—LaSalle, Ill. — Župnija Sv. Roka.— (Škofija Peoria.)
Župnik: Rev. Fr. S. Šaloven.
Učiteljice: Šolske sestre Sv. Frančiška (Maribor).
- 17.—Leadville, Colo. — Župnija Sv. Jožefa. — (Škofija Denver.)
Župnik: Rev. John Judnič, 424 W. 2. Street.
- 18.—Lorain, O.—Župnija Sv Cirile in Metoda. (Škofija Cleveland.)
Župnik: Rev. A. Berk.
Učiteljice: Sestre reda Notre Dame. (Cleveland).
- 19.—Milwaukee, Wis. — West Allis, Wis. — Župnija Marije Pomagaj. — (Nadškofija Milwaukee).
Župnik: Rev. Marko Pakiž, 446—52. Ave. West Alis, Wis.
- 20.—Milwaukee, Wis. — Cerkev Sv. Janeza.—(Nadškofija Milwaukee).
Župnik: Oskrbuje Župnik iz West Alis, Wis. — Rev. Marko Pakiž.
- 21.—New York, N. Y. — Župnija Sv. Cirila in Metoda. — (Nadškofija New York.)
Župnik: Very Rev. Benigen Snoj OFM. 62 St. Marks Pl.
Organist: Mr. John Končan.
- 22.—Pittsburgh, Pa. — Župnija Matere Božje. (Škofija Pittsburgh, Pa.)
Župnik: Rev. John Mertel. *
Učiteljice: Sestre Reda Notre Dame. (Baltimore.)
- 23.—Pueblo, Colo. — Župnija "Marije Pomagaj". (Škofija Denver).
Župnik: Rev. Ciril Zupan O.S.B. 8062 B. Street.
Učiteljice: Sestre reda Sv. Benedikta (Chicago.)
- 24.—Rock Springs, Wyo. — Župnija Sv. Cirila in Metoda. (Škofija Cheyenne).
Župnik: Rev. Anton Schiffrer.
- 25.—Sheboygan, Wis.—Župnija Sv. Cirila in Metoda. (Nadškofija Milwaukee).
Župnik: Rev. Alojzij Mlinar.
- 26.—So. Bethlehem, Pa.—Župnija sv. Jožefa. — (Nadškofija Philadelphia).
Župnik: Rev. Anzelm Murn O. F. M. 410 E. Fifth Street.
Organist: M. J. Koprivšek.
- 27.—Springfield, Ill.—Župnija Sv. Barbare. (Škofija Alton).
Župnik: Rev. Fr. S. Mažir, 1703 So. 15th St.
Učiteljice: Sestre reda Presv. Krvi (Alton).
- 28.—Steeltown, Pa.—Župnija Sv. Petra. — (Škofija Harrisburg, Pa.)
Župnik: Rev. Luka Gladek.
Učiteljice: Sestre Sv. Cirila in Metoda (Middletown, Pa.)
- 29.—Tower, Minn.—Župnija Sv. Martina. (Škofija Duluth).
Župnik: Rev. Jos. R. Ferjančič.
- 26.—Waukegan, Ill. — Župnija Matere božje. (Nadškofija Chicago).
Župnik: Rev. Fr. S. Ažbe.
Organist: Mr. J. Kunst.
Učiteljice: Sestre reda Sv. Benedikta. (Chicago.)

Društvo alt. strežnikov Sv. Štefana, Chicago, Ill.

MEŠANE SLOVENSKE ŽUPNIJE,

t, j. župnije, ki imajo slovenskega duhovnika, toda je tudi župnik vseh drugih narodnosti, bivajočih v župniji.

- 1.—Anaconda, Mont.—Župnija Sv. Petra in Pavla. — (Škofija Helena).
Župnik: Rev. J. Pirnat.
Učiteljice: Sestre iz reda Sv. Dominika.
- 2.—Bridgeville, Pa. — Župnija Sv. Barbare. — (Škofija Pittsburgh).
Župnik: Rev. Albin Moder.
Učiteljice: Dve svetni učiteljici.
- 3.—Chisholm, Minn.—Župnija Sv. Jožefa. — (Škofija Duluth).
Župnik: Rev. J. Schiffer.
- 4.—Ely, Minn.—Župnija Sv. Antona.
Župnik: Rt. Rev. Mgrs. F. J. Buh, V. G. v pokoju.
Rev. John Michelčič.
- 5.—Gilbert, Minn.—Župnija Sv. Jožefa. (Škofija Duluth).
Župnik: Mat. Bilban.
- 6.—Ironwood, Mich.—Župnija Presv. Trojice. — (Škofija Marquette).
Župnik: Rev. Peter Sprajcar.
- 7.—Iron River, Wis.—Župnija Sv. Mihaela. — (Škofija Superior).
Župnik: Rev. J. Smoley.
- 8.—Meaderville, Mont.—Župnija Božjega Odrešenika. — (Škofija Helena).
Župnik: Rev. M. Pirnat.
- 9.—San Francisco, Cal.—Župnija Rojstva Gospodovega. (Škofija San Francisco).
Župnik: Rev. Fr. Turk, 245 Linden Av.
- 10.—New Duluth. — Župnija Sv. Elizabete (Škofija Duluth).
Župnik: Rev. Aloj. Pirnat.
Kapelan: Rev. John Jershe.
- 11.—St. Louis, Mo.—Župnija Sv. Josipa. (Hrvatska, kamor spadajo tudi Slovenci.) — (Škofija St. Louis).
Župnik: Rev. Jos. Kompare, 1035 Chouteau Ave.
- 12.—St. Stephens (Rice), Minn. — Župnija Sv. Štefana. — (Škofija St. Cloud).
Župnik: Rev. John Trobec.
- 13.—So. Omaha, Neb.—Župnija Sv. Petra in Pavla (Hrvatska, kamor spadajo tudi Slovenci). (Škofija Omaha).
Župnik: Rev. John L. Zaplotnik.

OPOMBA.

Ako bi bile v tem izkazu kake pomote, lepo prosimo čč. gospode duhovnike, ali čč. sestre, da mi blagovole to sporočiti. Zelo bom hvaležen.

Enako prosim gg. organiste, katerih imena bi ne bila pravilna ali popolna, enako, katerih imena sploh nisem imel na razpolago, naj mi blagovole oprostiti; ob enem mi naj pa sporoče gotovo svoje ime in svoj naslov, da morem cel izkaz izpopolnjevati od leta do leta.

Statistiko sestavljati je najtežje delo pri koledarju. Urednik tako pazi in pazi, da bi bilo vse popolno in pravilno. Toda, kdo ne ve, kako težko je dobiti podatkov iz raznih naselbin. Pišemo g. župniku, je preveč obložen z delom! Na dva, na tri pisma niti odgovora ne dobim. Prav pogosto! Pišem zastopniku, ali ne ve, ali pozabi sporočiti.

Večkrat sem se že temu ali onemu zameril, ker je bil izpuščen iz raznih imenikov. Vendar, če ne vem, kako bi pazil pri urejevanju, se vendar zgode napake. Velikokrat je v redu v rokopisu. Pride stavljeno, pa manjka. Popravljalvec je v naglici prezrl.

Zato bi mi silno veliko pomagali vsi zastopniki, vsi čč. gg. in sploh vsi, katerih se tiče, da bi mi septembra meseca gotovo sporočili vsako leto vse podatke, katere želijo imeti natisnjene v koledarju. Posebno sedaj v prihodnje, ko bomo zopet zvezani s starim krajem. Naš koledar bode nekaj "Adresar" — naslovnik za ameriške Slovence.

Zato bi vsakdo s tem storil ne samo uredniku uslugo, temveč tudi sam sebi.

Vsem pa, ki so mi poslali kake podatke za te imenike, se pa prav srčno zahvaljujem.

Rev. P. Kazimir, O. F. M.

Oni, ki so Kristusovi, so svoje meso križali.

*

Kdor ne vzame svojega križa nase in ne gre za menoj, ta ni mene vreden.

Slovenska Narodna Zveza.

1. Kakor smo poročali v lanskem Koledarju, se je ta organizacija ustanovila, da bi pomagala narodu v stari domovini do svobode in neodvisnosti. Bila je to potrebna organizacija, ker je bila njena nasprotna organizacija popolnoma socialistiških boljševiških tendenc in idej. Nasprotni organizaciji je bilo več do razširjanja breznarodnega internacionalizma, socialne revolucije in boljševiških idej.

za to, da se bode pognala za naše pravice in da bode v odločilnem trenutku zahtevala našega osvobojenja. Toda možje nasprotne organizacije so bili znani kot možje, ki so nasprotni vsaki organizirani vladi, toraj tudi naši ameriški. Videli so, da ti možje toraj ne uživajo posebno velikega zaupanja pri naši vladi in da treba pokazati tej vladi, da nismo vsi Slovenci res taki prekueuhi, katerih ideal je le po-

Ob košnji.

kakor pa resnične prostosti in svobode
naroda. Zato so bili pravi rodoljubi pri-
siljeni ustanoviti S. N. Z., da je sproti
popravljalna, ker so ti možje pokvarili, ko-
likor se je pač dalo popraviti. Vse svoje
upanje smo mi ameriški Slovenci namreč
stavili v našo vlado Z. D. oziroma v pred-
sednika Woodrow Wilsona. Vedeli smo le-
predobro, da od Evropske diplomacije pri-
čakovati kakih pravic in svobode, bi bila
nemiselnj. Zato so ti možje videli, da je
pred vsem treba pridobiti ameriško vlado

diranje avtoritete, temveč, da je naš narod v veliki večini narod reda in discipline, ki zna spoštovati zakon in oblast. Temu primerno je potem S. N. Z. uredila svoje korake in svoje delovanje. Stopila je v ozko zvezo z Londonskim Odborom, kateremu je predsedoval Dr. Ante Trumbić in z Jugoslovanskim Narodnim Svetom v Washingtonu, kateremu je predsedoval Dr. Ante Biankini. Poslala je v ta "Svět" svoje tri zastopnike: Rev. K. Zakrajšeka OFM., Mr Paul Schnellerja pred-

sednika Zveze in KSKJ. in Dr. Kerna iz Clevelanda.

2. Vspeh tega delovanja je bil naravnost velikanski. Predno se je Zveza ustanovila je naša vlada še slovesno izjavila, da je zadovoljna, ako da Avstrija svojim narodom samo avtonomijo, da pa naj Avstrija ostane. Toda malo mesecev potem, 4. julija je pa že Wilson izjavil, da ta izjava več ne velja in septembra je že izjavil, da zahteva tudi Jugoslaviji popolno svobodo in neodvisnost in sicer, ne kaki mali Jugoslavicci brez Srbov in Črnogorcev, temveč veliki združeni in zjedineni Jugoslaviji, prav taki kakoršno je zasnoveval Londonski odbor, Jugoslovanski Svet v Washingtonu in kakoršna je bila sanj dolgih let vseh pravih Jugoslovanov.

Da, tako dobro je bilo celo delo izpeljano, da ga niso mogle uničiti vse razne Italijanske in mažarske mahinacije, ki so se s peklensko silo zagnale v to delovanje, da bi ga uničile. Začela se je velika proti propaganda med Ameriškimi Jugoslovani posebno med delom Slovencev in med Hrvati. Da bi bolj gotovo dosegli svoje namene, zanesli so med naš in hrvatski narod vprašanje o bodoči obliki te naše nove države. Pod krinko republikanizma so pomagali uničevati delo osvobojenja. Poskušali so tudi z idejo "Slovenske republike" in "Hrvatske republike" in ščuvali proti Srbiji. Da bi to ščuvanje bilo uspešnejše, skrili so ga pod krinko nasprotstva proti "kralju Karadžorđeviću" in pod parolo: "Na boj proti monarhistom", tako so namreč imenovali pristaše S. N. Z. — Res, jako premetena je bila ta propaganda in res čudno je, kako je bilo mogoče, da se ji narod v veliki večini ni vsedel na limance. Iz tega pa sledi, kako velikansko delo je izvršila Slovenska Narodna Zveza, da je tako uspešno parirala tej močni in bogato plačani propagandi, kajti imela je še drugega sovražnika — "avstrijanstvo", ki je bilo globoko vkoreninjeno v naš narod. Del našega naroda o kaki Jugoslaviji niti slišati ni smel, ne da bi se do skrajnosti ne razburil..

Toda tudi v tem je Slov. Narodna Zveza zmagala in danes ga ni pravega Slovence v Ameriki, ki bi ne bil s celim srcem Jugoslovan.

3. Nasprotovanje Zvezi od strani naših radikalnih socialstov na eni strani in naših avstrijakov na drugi je bilo v resnici zelo veliko. Koliko črnila se je pretilo, ko so se pisali strupeni članki proti to delovanje proti Zvezi ni bilo brez uspehov. Vzbudilo je nezaupanje pri narodu do nje. In tako je bila pomoč in sodelovanja naroda pri delu Zveze primoma jako pičila. Denarna podpora je bila posebno slaba. Ustanovilo se je precej podružnic po slovenskih naselbinah. Toda nasprotniki so bili takoj poleg in so skušali škodovati s tem, da so zanašali v te podružnice prepire in da so zavirali njih razvoj. V več naselbinah so celo poskušali jih privedi v nasprotno organizacijo. Zato se je morala boriti Zveza tudi s finančnimi težavami. V tem se je pa izkazal najbolj dični Cleveland, kateremu gre pa ta nevenljiva čast in zasluga, da je cel čas bil v prvih vrstah pri vsem tem delu, da so ravno Clevelandčanje najdalj vstrajali in velik del vseh stroškov sami pokrivali. Tisočaki so šli iz te naselbine za to stvar. Ko bi bile vse druge naše slovenske naselbine storile enako, koliko bi se bilo storilo več za naš narod.

Iz tega pa sledi samo, kako velikansko je bilo v resnici delo, katero je ta organizacija izvršila za svoj narod.

4. S kakšnimi sredstvi so se borili nasprotniki proti nji, so pokazali zlasti nekateri surovi izgredi ob priliki raznih Zvezinih posvetovanj. Republikanci ali bolj radikalni socialisti so se napehali v dvorano in tam vprizarjali najsurovejše izgrede. Da, celo nože so rabili v Clevelandu. Danes je jasno, da je bila to vse plačana nemška propaganda, katere je imela namen razbiti narodno edinstvo.

5. Za ustanovitev in vodstvo Zveze sta si pa največ pridobila zaslug odposlanca

Londonskega Odbora, Dr. B. Vošnjak in Dr. D. Marušič. Velike so bile žrtve, karere sta ta dva moža prinesla za svoj narod v Ameriki. Marsikaj bi se ne dosepravem času.

Kmalu ko se je začela mirovna konferenca, odšla sta oba ta dva moža v domovino, v Pariz, kjer sta z neumorno delavnostjo pomagala izbojevat pravične sklepe za domovino.

Nasprotna republikanska organizacija je zlasti proti temu dvema možema izlivala ves svoj žolč in ves svoj srd. Marsikak napad na njih poštenje in osebno čast smo čitali po njih glasilih.

*

6. Pa tudi drugi možje niso bili izvzeti preganjanju na eni strani rdečkarjev, na drugi strani "avstrijakov". Naj omenjam predsednika Sl. N. Z. Mr. Paula Schnellerja, kateremu gotova avstrijska klika ni mogla pozabiti njegovega dela "proti ljubi Avstriji", kakor so rekli, in porabili so prvo priliko, da so ga udarili. Veliko preganjanje je prestal Rev. K. Zakrajšek, katerega so celo tirali pred sodišče. Da, strašnega terorizma so se posluževali od obeh strani in proti vsakemu, da bi tako škodovali delu Sl. N. Zveze in ga uničili.

Vkljub vsemu temu je pa šla Sl. N. Zveza ali bolje "Zvezica", kakor so jo zaničljivo nasprotniki imenovali, naprej, in je dosegla ne "vspehice" temveč velikanske vspehe, katere bode znal ceniti naš narod doma še pozna leta.

*

7. Takoj po končani vojski je videla Zveza, kakor Jugoslovanski Narodni Svet, potrebo materialne pomoči domovini. S posredovanjem Jugoslovanskega Narodnega Sveta se je ustanovila v New Yorku organizacija najodličnejših Amerikancev pod imenom "American Yugoslav Relief". Da bi bilo delo pri tej organizaciji bolj uspešno, in ker so možje pri Zvezi mislili, da naši republikanski socialisti vsaj pri tako plemeniti stvari ne bodo nasprotovali — ponudili so jim roko

v spravo. Podpisala se je neka pogodba ali bolje nekak sporazum, po katerem naj bi se bili vsi združili za delo pri tej novi organizaciji. Podpisali so res ta "Sporazum" vsi slovenski člani Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Washingtonu in vsi člani Sl. Republičanskega Združenja. Toda ni se še posušilo črnilo na podpisih tega "sporazuma", ko so že naši republikanci v nasprotje tej organizaciji začeli nekak "Milijon dolarski fond" za propagando proti Italiji.

"Še meni malo!"

8. Ta "Fond" je vzdignil veliko prahu med Slovenci v Ameriki. Toda morda je največ pripomogel, da so se tudi oni Slovenci začeli zavedati, ki so prej verjeli vsej proti-jugoslovanski nemški plačani propagandi. Nabrali so res lepo svoto, ne sicer milijon, tudi ne pol milijona, vendar pa nekaj več kakor \$50,000, vsaj kakor pravijo. Če je res ali ne, tega ne vemo, ker računov še ni bilo izdanih.

Proti temu Reliefu se je pokazalo tudi med avstrijaki nasprotje, ki so doslegli, da se ni izplačala večja svota odglasovana v ta namen.

V tej sili se je pa pokazal zopet Cleveland kot naselbina pravih mož in žena. Zveza Jugoslovanskih žena in deklet je krepko nastopila in v najkrajšem času nabrala veliko tisoč in tako rešila Relief propada in tako mu zagotovila sodelovanje vzlasti milijonarke Harrimance, ki je obljubila, da bode dala \$25.000 ako Slovenci sami toliko zbero.

Danes je ta "American Jugoslav Relief" od vlade priznana organizacija, katero podpira tudi vlada, da daje sredstva Mr. Hooverju za prehrano lačnih otrok v Jugoslaviji. Tudi naši republikanci so spoznali svojo veliko zmoto in danes ga priporočajo.

*

9. V januarju je pa prišel domov iz Makedonske fronte naš rojak Rev. F. Jager, kamor je bil poslan kot vodja ekspedicije ameriškega rdečega križa, da nese pomoč Jugoslovanski vojski, da so se tako pripravili za novo ofenzivo, katero so tudi slavno izvršili s porazom Bulgarov. Ta gospod je videl veliko revščino doma. In zato je izposloval od vlade zagotovilo, da bode smel vsak ameriški Jugoslovčan poslati domov svojim lačnim in strganim dragim zaboju stvari. Ustanovil je takozvani "Jugoslav Relief". In tedaj se je začela povest o tolikanj prerekanjih "kištah"!

Kakor pri vsaki stvari, ki se je začela v korist naroda od strani naroda samega, tako so se postavili naši republikanci v odločno nasprotje tudi tej organizaciji. Da bi jih pridobil za sodelovanje, ali da bi vsaj ne nasprotovali, povabil je Father Jager vse, tudi najskrajnejše elemente v to organizacijo. Toda zastoj je bilo. Oni pač sovražijo vse, kar je konstruktivnega, oni znajo samo podirati. Vkljub nasprotovanju pa je ta organizacija začela svoje delovanje. Ustanovila se je posebna pisarna v Chicago, katero je vodil Mr. W. Predovič, Puebloski rodoljub. Velikansko

je bilo nasprotovanje tudi tej stvari. Vse, vse, se je storilo od nasprotne strani, da bi narod odvrnili, da bi ne poslal ničesar domov. Zopet očevidno nemški vpljivi Narod mora stradati, da bode toliko bolj oslabil in toliko bolj sprejemljiv za vse mahinacije nasprotnikov. In res mesto 200.000 zabojev, kolikor se jih je pričakovalo, da jih bode, dobilo se jih je samo nekako 2600.

Vlada je preje obljubila, da bode dala za prevoz teh zabojev poseben parnik in da ne bode treba plačati ne izvoznine in ne uvoznine. Toda pogoj ni bil splošen. Zabojev ni bilo za cel parnik. Vlada se je zato branila priznati celo stvar kot narodno in dobrodelno. Bala se je, da je to samo kaka osebna trgovina pod frinko dobrodelja. Zato je naletel Mr. Predovič na velikanske težave predno je izposloval vse potrebno, da so mogli zaboji iz New Yorka. Razni kongresmani in senatorji v Washingtonu so morali posredovati, da je vlada slednjič dala na razpolago parnik. Tako so stvari mesto 1. maja odšle šele sredi junija.

Nasprotniki, ki so preje največ storili, da so preprečili uspeh, da se ni nabralo toliko zabojev, kolikor se je obetalo in kolikor se je pričakovalo, ki so toraj bili glavni povzročitelji vseh težav, ko niso mogli družega več pisati proti tej najplemenitejši narodni stvari, so pa nabiratelje dolžili, da so lagali, ker so obetali, da bodo šli zaboji maja, pa so šli še le junija.

Tu vsak zaveden in trezno misleč rojak zopet lahko sprevidi, kakšni možje so to, ki vse to delajo in kako sovražijo svoj narod, da ga tako izdajajo in tako begajo in mu tako škodujejo. Vsak zopet tukaj lahko sklepa, da morajo biti za vse to delo najeti, ker drugače je nemogoče si misliti, da bi bil kdo zmožen toliko narodu škodovati.

In tako so vendar prišli zaboji domov. In seveda naravno, zavladovalo je silno veliko veselje, kajti pisma so začela prihajati, ki so tožila o strašni revščini in strahnem pomanjkanju doma. Nastala je tudi

strašna draginja. Denar je izgubil popolnoma svojo veljavo. Za tri ameriške cente si lahko kupil krono. Tako je stala ena obleka po 1200 kron in še več. Tedaj se je pa pokazalo zopet kako plemenito je bilo to delo, katerega je izvršil "Jugoslav Relief" in kako strašno podlo je bilo od republikanskih časnikov in organizacij, da so lačnim svojim rojakom ukradli košček kruha izpred ust, ko so branili rojakom poslati zaboje domov. Lahko rečemo, da so stotisoč rojakov odvrnili, da niso poslali nič.

Seveda je pa tudi to prišlo na dan. Pisma so začela prihajati iz domovine, kjer so sorodniki, otročki, žene, pisale svojim možem s solzami v očeh, ko niso nič dobile, drugi so pa dobili. Marsikak rojak, ki se je dal premotiti, ki ni bil moder dovolj, da bi ne vrjel tem plačanim sovražnikom naroda, da bi bil bolj verjel pismom iz domovine in možem, o katerih ni imel uzroka dvomiti o njih poštenosti in njih plemenitosti namenov, je bil silno razočaran.

To je kratka kronika o delovanju Sl. N. Zveze. Vsega, kar je Zveza storila, minulo leto, ni mogoče popisati.

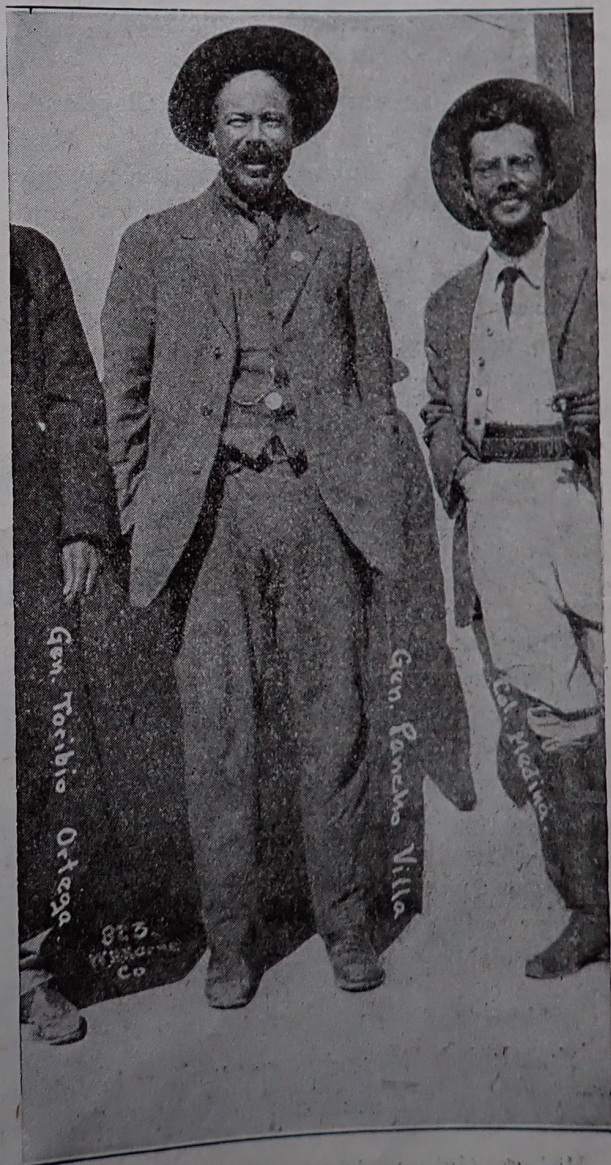
Vendar že to, kar smo tukaj navedli, je dovolj, da pokaže, da bi ne smelo biti rojaka v Ameriki, ki bi bil še tako zaslepljen, da bi ne videl, kdo ima prav, kdo v resnici dela narodno in kdo nasprotno hoče samo narod izkoriščati v svoje sebične namene.

Slovenska Narodna Zveza je pa doslej tako lepih uspehov tudi radi tega, ker je bila v resnici "narodna" Zveza. Obsegala je namreč vse sloje in vse politične barve. Tu so bili združeni slovenski duhovniki s socialisti in brezverci v složnem delovanju. Mej tem ko je bila nasprotna organizacija celi čas in je še danes samo strankarska organizacija, s strankarskimi nameni in v strankarske svrhe. Komur je pa strankarstvo več, kakor pa narod, ta bo po kmalu tudi one pristaše izgubil, katere ima.

V času prohibicije v vlaku. — Potnik (v spalnem vagonu predno so potniki zasпали): Ali ima kdo steklenico viski-ja? V sosednem vagonu je neka ženska omedlela!"

Ni bilo pol minute, ko je izza vseh zagrinjal molela roka s pol prazno "flaško" "Here! Sir!"

Potnik zagrabi najbližjo steklenico in potegne precej globoko iz steklenice in jo vrne z besedami: "Hvala, Sir! Je že boljše! Tako me vedno razburi, ako vidim žensko omedleti. Prav prileglo se mi je."

Pancho Villa,
Meksikanski bandit.

Zveza Jugoslovanskih Žen i Deklet.

Ta organizacija se je ustanovila v Celovclandu kot ženski oddelek Slovenske Narodne Zveze. Njen namen je bil pomagati pri nabiranju darov in narodnega davka, kakor tudi s šivanjem in drugače slovenskim vojakom prostovoljcem, ki so šli v domovino se borit za našo svobodo.

Po Ameriki se ta organizacija ni veliko razširila, čemur je vzrok gonja od nasprotne strani proti Zvezi in vsemu, kar je bilo z njo v zvezi. Velikanske stvari bi se bilo doseglo, ko bi se bila ta organizacija razvila po vsej Ameriki in bi delovala tako vzorno in s tolikim navdušenjem, kakor je delovala v Clevelandu in v Chicagi.

Omeniti ne smemo pozabiti Cleveland-ske podružnice, ki je pod vodstvom Mrs. Zalokarjeve nabrala tisoče in tisoče in jih poslala Jugoslav American Reliefu v New York.

Enako ne smemo pozabiti podružnice v Chicago, Ill., kjer je ta podružnica enako silno veliko storila v tem oziru za narod. Pod vodstvom Mrs. Kušarjeve je nabra-

la blizu več tisoč dolarjev in je zlasti ve-
liko pomagala pri Chicaškem Jugoslav Re-
liefu. Poslala je veliko število velikih za-
bojev domov v domovino z razno obleko
in živili. *... ne sme zaspati! Dolž*

Ta organizacija ne sme zaspati! Dolžnost vseh narodovih voditeljev mora biti, da jo vzdrže, razširijo in okrepe po vseh slovenskih naselbinah. Naše slovensko ženstvo je jako prebujeno. Treba mu samo vodstva, pa bode krepko poseglo v naše razmere in veliko pripomoglo, k rešitvi vseh naših vprašanj in vseh naših homatiij.

Upamo, da bomo prihodnje leto mogli v našem Koledarju že sporočati o lepo speljani organizaciji in o veliko podružnicah. Veliko bodo lahko storile v tem smislu že obstoječe podružnice.

Ne smemo pa pozabiti omeniti tudi podružnice v Sheboygan, Wis. Tudi Sheboygansko ženstvo se je izvrstno izkazalo za časa zbiranja zabojev Jugoslav Reliefa.

Slovensko ženstvo, na noge!

Jugoslav American Relief.

Jugoslav American Relief. je bil vstano-
novljen v New Yorku s posredovanjem
Jugoslovanskega Narodnega Sveta iz Wa-
shingtona. Izmed Slovencev je pomagal pri
ustanovitvi Rev. . Zakrajšek O. F. M. član
J. N. S — — Ta organizacija obstoji iz
samih Amerikancev, ki se zanimajo za pri-
hodnost Jugoslavije. Ta Relief je sprejel
nalogo pred vsem pobirati po celi Ameriki
med Amerikanci darove ter ž njimi poši-

ljati podporo in pomoč revežem in sirotam v Jugoslavijo. Zato organizacijo se je predvsem zavzela Mrs. Harriman, milijonarka, ki je prispevala prvih \$25,000 dolarjev. Za ta Relief so posebno veliko storile Clevelandske žene združene v Zvezi Jugoslav. Žena in Deklet. Nabrale so veliko tisoč dol. in jih izročile temu Reliefu, da jih je poslal Mr. Hooverju v Evropo.

Hudobni bode vedno potegnil s hudobnim.
(J. Z.)

Sreča je podobna mesecu, ki odseva v jezeru.

Boj se tistega, ki se samega sebe boji.
(J, Z,)

Ne moremo je prijeti, ker je samo od-
sev prave sreče v nebesih pri Bogu.
(J. Z.)

Jugoslav Relief v Chicagu.

Jugoslav Relief v Chicagu je bil pred vsem delo Rev. F. Jagra, kapitana Ameriškega Rdečega Križa. On je videl doma veliko potrebo najpotrebnejših stvari, katero trpi ljudstvo. Zato se je zavzel, da je izposloval dovoljenje od Ameriške vlade, da bode pomagala da bode poslano blago prišlo domov. Razlika med Jugoslav-American Relief in Jugoslav Relief je bila v tem, da je prvi zbiral samo denar in v Evropo pošiljal samo denar. Father Jagrova misel je pa bila, da bi se dalo več narediti, ako se pomaga, da ljudje sami kupijo blaga in ga pošlje vsak svojim ljudem domov.

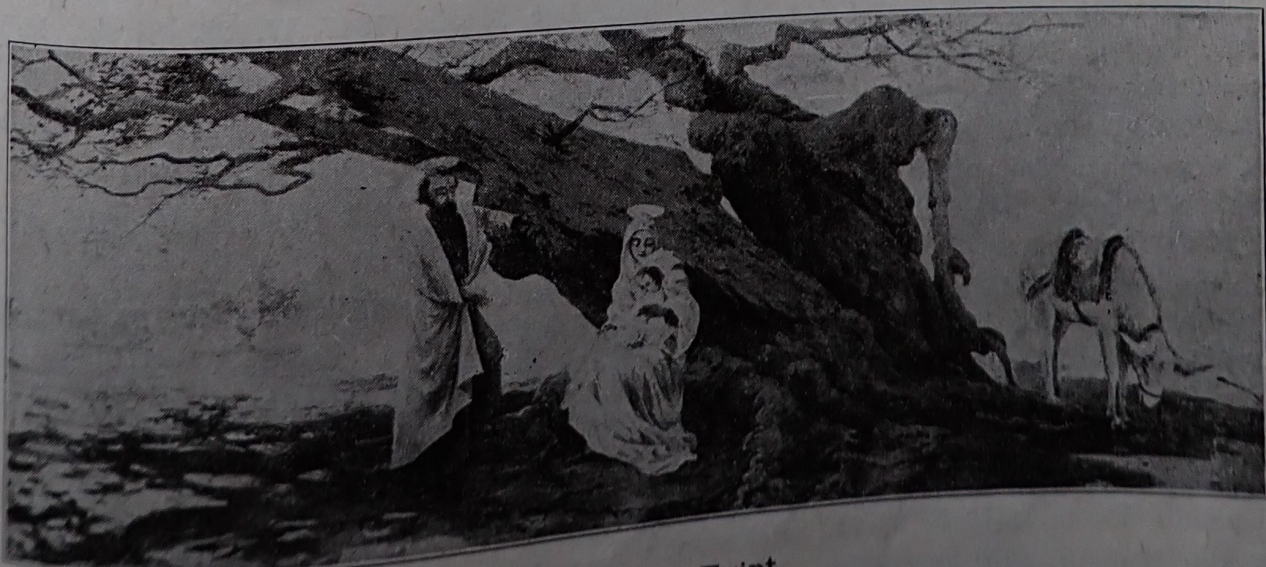
Za to delo je navdušil predvsem g. Walt. Predoviča, trgovca iz Pueblo, Colo.

Father Jager je hotel pri tem delu združiti vse ameriške Slovence brez razlike prepričanja. Toda pokazalo se je, da je to nemogoče. In res, velik odpor se je začel od strani naših socijalistov. Po vseh svojih listih so delali na vso silo, da bi kolikor mogoče odvrnili Ameriške Slovence, da bi ne poslali ničesar domov, češ, da doma v starem kraju ne potrebujejo "sraje in cap", da potrebujejo samo politike. Da, ta doba je najsramotnejša stran v zgodovini Ameriških Slovencev, ki bode črn madež za vse one liste in za vse one posameznike, ki so storili ta velik narodni

greh. Kot organizacija je vodilo ves ta odporni boj Slov. Republičansko Združenje, ki je prav takrat pobiralo svoj "milijon-dolarski fond." Da, ta milijon dolarski fond se je začel največ proti American Relief in proti Jugoslav. American Relief, kar je razvidno iz oglasa, s katerim je bil napovedan ta fond.

Celo delo je pri Jugoslav Relief vodil g. W. Predovič s pomočjo Zveze Jugosl. Žena in Deklet in S. N. Z. "Listi", ki so mu pomagali so bili "Sloga", "Ave Maria", "Ameriška Domovina", "Slovenija", "Slov. Novice" in "Amer. Slove-nec." Vsi drugi listi so bili nasproti.

Vspeh tega dela je bil precejšen. Nekaj nad pol drugi tisoč zabojev, v vrednosti skoraj pol milijona dolarjev je odšlo iz New Yorka proti Jugoslaviji, kamor je dospelo 3. julija. Tam je vlada poslala poseben vlak, ki je čakal na te zaboje in jih odpeljal v Ljubljano, od koder so jih razposlali po celi deželi. Veliko veselje je zavladelo, kamor so zaboji prišli. Marsikaka grenka solza se je prelila v hiši, kjer se jih njih Amerikanec ni spomnil, oziroma, kjer je "Amerikanec" bolj verjel svojim laži-voditeljem, kakor pa svojim otročičem, ali svoji družini doma.

Na begu v Egipt.

Seznam slovenskih trgovcev.

Velikanske važnosti za naš gmotni in gospodarski napredek bode, ako dobimo počasi seznam vseh slovenskih trgovin in podjetij, kolikor jih imamo do sedaj po celi Ameriki. Prepričani smo bili, da nam bode mogoče že za letošnjo številko spraviti precej natanjčno statistiko. Toda selitev našega podjetja, težave v tiskarni, smrt v osovju nas je zadržalo.

Zato bomo pa skušali na vsak način za prihodnji letnik sestaviti kolikor le mogoče natanjčen zapisnik vseh slovenskih trgovcev iz vseh naših slovenskih naselbin z njih natanjčnim naslovom.

Že sedaj opozarjamo slovenske trgovce na to in jih prosimo, da nam bodo prihodnje leto gotovo šli na roke in nam poslali vse podatke, za katere bomo prosili. Dandanes, ko imamo tako lepo urejeno "Parcel Post", kako lahko bi se mi podpirali med seboj. Posebno bode to velike važnosti za slovenske farmarje, ki bodo lahko po najbližnjih slovenskih naselbinah za majhno ceno razpečavali svoje poljske pridelke.

Za letos smo dobili v sili samo tele trgovce:

Razni trgovci v Cleveland, oddelek Newburg, Ohio.

John Banič, 3688 E. 78 St., trgovec z grocerijo;

Jos. Furlan, 3604 E. 81 St., grocerija in mesica;

Jos. Jerič, 3525 E. 81 St., trgovina s poštivom in železnino in barvami;

Jakob Jančar, 3600 E. 81 St., obleka in obuvalo;

Anton Jeršan, 3545 E. 81 St., trgovina za obleko, čevlje, kakor tudi vse šolske potrebščine, "candy" in druge dobre reči;

Korenčan in Jerič, 3587 E. 81 St., grocerija in mesnica.

Kastelic Frank, 3573 E. 80 St., mlekarna;

Frank Kužnik, 8101 Aetna rd., gostilna;

John Kastelic, 3602 E. 82 St., trgovina z candy, ice cream itd.;

John Godec, 8018 Mannsfield, candy, ice cream in tobak;

Vincene Gnidica, 3615 E. 81. Str. gostilna;

Ted. Kekič, 3565 E. 81 St., gostilna;

Frank Ločnikar, 3583 E. 81 St., brivnica;

Frank Lazar, 3636 E. 80 St., šolske potreščine in slaščice;

Tomaž Mrvar, 3563 E. 82 St., krojač;

John Ovník, 8006 Marble Ave., grocerija;

Jos. Perko, 8001 Aetna Rd., gostilna;

Jos. Pečun, 3592 E. 80 St., grocerija in mesnica.

Mike Plut, 3611 E. 81 St., grocerija;

Mary Polončič, 8002 Union St., gostilna, kakor tudi "candy" in "ice cream";

Frank Planinšek, 7901 Marble St., "candy" in dobre reči;

Math Sirk, 3571 E. 82 St., gostilna;

Jos. Smrekar, 8117 Aetna Rd., gostilna;

John Slabe, 3777 W. 14 St., trgovina z obuvali;

Louis Prhne, 7810 Broadway, krojač;

Ana Zagore, 7908 Marble Rd., trgovina z "candy" in drugimi dobrotami;

Vencel Telatko, 3562 trgovina z grocerijo.

Trgovska podjetja v Chicago, Ill.

Ave Maria, 1847 W. 22. Street, knjigarna, list.

Edinost Publ. Co. 1847 W. 22. Str., tiskarna, pošiljanje denarja, šifkarte, list.

J. Žefran, 2313 So. Lincoln Str., grocery,

Frank Tomažič, 1858. W. 22. Street, grocery.

John Gottlieb, 1821 W. 22. Street, grocery.

J. Zeman, Blue Island, grocery in mesar.

Andrew Glavach, W. 22. Street, pogrebnik.

Frank Grill, 1818. W. 22. Street., mlekar.

John Keržičnik, 1901 W. 22. Street., t
expres, premog.

Anton Gregorich, 1845 W. 22nd Street,
Pool room in express, premog.

John Kosmach, 1805. W. 22. Street.,
barve, hardware.

John Zvezich, 1802. W. 22. Street, gro-
cery.

Math Kremesec, W. 22. Street, mesar.

Frank Mravlja, 1903. W. 22. Street.,
candy, sladoled, cigare.

Martin Nemanič, 1902. W. 22. Street.,
saloon.

John Fabian, 1932. W. 22. Street., kro-
jač.

Slovenski Dom, stavbinsko in posoje-
valno društvo, v cerkveni dvorani, zbo-
ruje vsaki torek zvečer.

Jugoslav. stavbinsko posojilno društvo,
zboruje na 1902, W. 22nd Street.

Alois Stritar, 2018. W. 22. Pl., grocery.

John Vrošič, 2057. W. 22. Street., črev-
lje, črevljar.

M. Mladič and J. Verderbar Co., 2603
So. Lawndale ave., izdelovalci brezalko-
holnega piva.

Frank Stonich, 7. W. Madison Str., zla-
tar.

Snažite svoja stanovanja! Nesnažna sta-
novanja so znamenje nesnažnih značajev
in neolike. Ako hočesh vedeti, ali v kaki
hiši olikani ljudje stanujejo, poglej njih
stanovanje. Nesnažne italijanske in židov-
ske ulice so znamenje za ta dva nesnažna

naroda. Zato rojaki, ki želite sebi in svo-
jemu narodu čast, rast in napredek, skr-
bite tudi za lepo zunanost naselbine, kjer
bivate. Nihče ne more dati časti narodu,
ki živi v zunanje nemarni in nesnažni na-
selbini. (J. Z.)

SLOVENSKA KAT. CERKVA
V WILLARD WIS.
Cerkev slovenske farmerske naselbine v Willard, Wis.

Nekoliko zgodovine Združenih Držav.

L. 1492 je odpotoval Krištof Kolum iz Španske čez ocean proti Ameriki. Bil je prepričan, da je svet okrogel, zato je mislil, da bode prišel v Azijo. Po šestih tednih potovanja je prišel v Ameriko.

Priseljenci. — Ko se je v Evropi razvedelo o novem svetu, poslali so mnogi narodi naseljence sem v Ameriko. Prišli so iz Španske, Portugalske, Francije in Anglije. Naselili so se zvečine po pokrajinah ob obrežju Atlantskega oceana.

Po prvih tristoletih, živelo je nekako tri milijone prebivalcev ob atlantskem oceanu. Po številnih vojskah s temi prebivalci zasedla je Anglija skoro celo severno Ameriko in ustanovila trinajst kolonij.

Boj za neodvisnost. — Te kolonije so upravljali uradniki, katere je pošiljal angleški kralj. Toda postave, po katerih so vladali ti uradniki kolonije, so bile tako krivične, da so jim naseljenci odrekli pokorščino. Po dolgi, osvobojevalni vojski so prisilili Anglijo, da jim je dala prostost. Vsi uplivnejši možje vseh kolonij so podpisali izjavo, s katero so razglasili vse kolonije neodvisne od Anglije. Ta izjava se imenuje: Deklaracija neodvisnosti (Declaration of Independance) podpisana je bila 4. julija 1776.

Nova vlada. — Z letom 1789 začenja se novo življenje za našo deželo. To leto je bila narejena ustava (Constitution) Z. D. Vrhovni poveljnik ustaške vojske, George Washington, je bil izvoljen za prvega predsednika. Ko je bil dvakrat izvoljen je izstopil iz javnega življenja.

Razvoj Z. D. — Od tedaj so Z. D. rasle z izvanredno naglico, kakor v ozemlju, tako v prebivalstvu. L. 1803 kupile so Z. D. velik del zemlje od Francije, to so države na zapadnem delu reke Mississippi, potem so kupile Florido in Alasko. Kalifornija, Nova Meksika in Arizona so bile osvojene po vojski z Meksiko.

Državljanska vojska. — Prepirl med severnimi in južnimi državami glede svobode sužnjev je povzročil državljansko vojsko. Vsi veliki možje severa in juga so si skozi dvajset let prizadevali, da bi preprečili to vojsko. Toda, ni se jim posrečilo. Po izvolitvi predsednika Abrahama Lincolna izstopil je jug iz Z. D. in si postavil svojo vlado. Po dolgotrajni vojski je sever zmagal. Abraham Lincoln je z veliko modrostjo in previdnostjo vodil sever skozi to žalostno dobo do konečne zmage. L. 1865, sredi vojske, je razglasil svobodo vseh sužnjev. L. 1865 ko je bila vojska končana, je bil umorjen za vratno.

Po državljanski vojski. — Sever in jug sta pozabila na to vojsko, se pomirila in se združila za novo skupno delo, za skupni napredek, katerega so naredile Z. D. od tedaj. Velikanska mesta so zrastle, tisoče milj železnice se je pozidalo, naseljenci iz vseh delov sveta so se naselili v Z. D. in postali državljani te velike države.

Kratka in neznatna vojska je nastala s Španijo l. 1898, ko so Z. D. kupile Philipinske otoke in ko je otok Kuba razglasil neodvisno vlado.

*

Blagor mu, kdor v delu najde svoj sladkor (candy)
(J. Z.)

Skrivnostna zdravila.

Neka dobra in poštena žena je morala veliko hudega prestati.

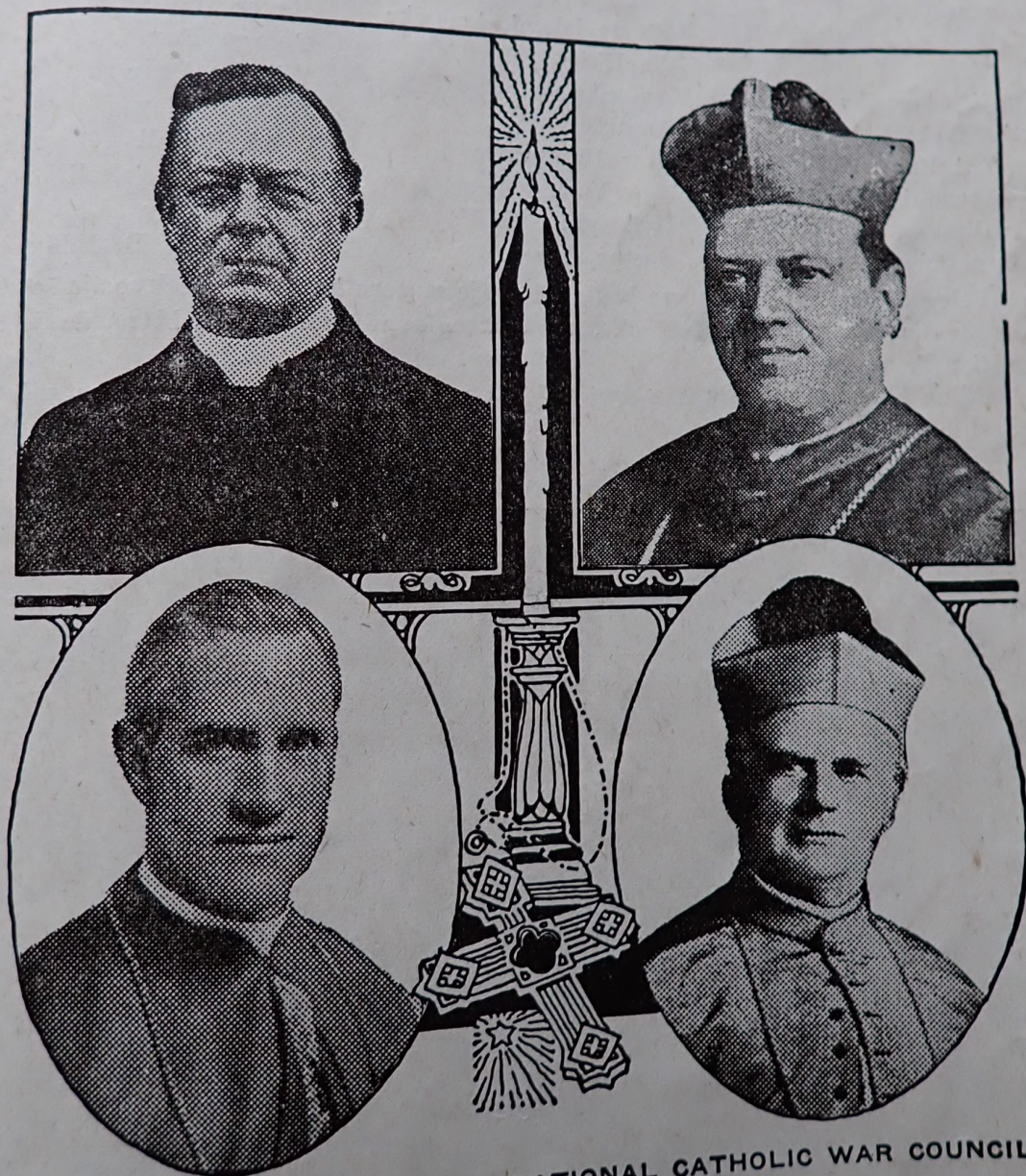
“Kako je mogoče, da ste pri tolikih križih in težavah vendar vedno veseli? Saj je to vendar nemogoče!”

“Da, nemogoče bi bilo, ko bi ne imela skrivnostnih zdravil?”

“Skrivnostna zdravila? Kaj mislite s tem?”

“Veliko križev imam! Veliko

hudega moram prestati. Pa to je lahko, ker vporabljam sledeča zdravila: zoper krivice od ljudi vporabljam ljubezen, proti nesrečam, ki me zadevajo, vporabljam udanost v voljo božjo in proti trpljenju in boleznim — potrpežljivost — pa vse lahko prestanem. — Vsa ta skrivnostna zdravila pa dobivam pri Križu.”

ADMINISTRATIVE COMMITTEE, NATIONAL CATHOLIC WAR COUNCIL.

Bishop Peter J. Muldoon, Rockford, Ill.
Bishop Patrick J. Hayes, New York.

Bishop Joseph Schrembs, Toledo, O.
Bishop William T. Russell, Charleston, S.C.

AVE MARIA KOLEDAR

KRŠČANSKE SEKTE IN KATOLIŠKA CERKEV.

Ime	Kje je ustanovljena?	Ustanovitelj	Leto
Pravoslavna cerkev	Carigrad	Focij	9. stol.
Luterani (protestantje)	Nemčija	Luter Martin	1517.
Anabaptisti	Nemčija	Nikolaj Stork	1521
Kalvini (ki se imenujejo tudi Prezbiterijanci, Re- formirani, Puritanci, Kon- gregacijonalisti)	Švica	John Calvin	1534
Episkopaleci	Anglija	Henrik VIII.	1534
Unitarski kongregacijona- listi	Nemčija	Celarij	1540
Prezbiterijanci (stare šole)	Škotska	Generalni shod	1560
Kongregacijonalisti	Anglija	Robert Browne	1583
Baptisti	Rhode Island, Amerika	Roger Williams	1639
Quakerji	Anglija	George Fox	1647
Quakerji (Amerikan)	Amerika	William Penn	1681
Metodistovski Episkopaleci	Anglija	John Wesley	1739
Free Will Baptisti	New Hampshire	Benj. Ranall	1780
Free Communion Baptisti	New York	B'jah Corp, okoli	1800
Spiritualisti	Hydesville, N. Y.	Fox Family	1848
Christian Scientists	Boston, Mass.	Mrs. Mary B. Eddy	1892

Poleg teh sekt, ki so se vse ločile od svoje matere katoliške cerkve, je še skoraj brez števila drugih krščanskih sekt, ker se te glavne cepijo tako hitro, da je težko slediti njih razcepljevanju.

Edina katoliška cerkev ima svoj začetek v Jeruzalemu in ima svojega začetnika Jezusa Kristusa.

“Pa se poskusiva!”

"O salutaris hostia . . ."

Najbolj nesrečna družina.

K.

AKO pogosto revnejši človek premišljuje svojo revščino in zavida blaginjo onih družin, ki so bogatejše. Toda pri tem pa ne pomisli, da je gastvo sami plašč, s katerim se zakriva veliko bolj žalostno življenje, kakor pa je njegovo.

Za vzgled tega lahko služi bivša cesarska družina Habsburška.

Kako marsikdo je zavidal v državi to družino, češ, kako se dobro imajo. V resnici je pa ta družina imela življenje, da se po pravici lahko imenuje najnesrečnejša družina.

Nikdar ni kaka družina propadla pod bolj nesrečnimi udarci, kakor ravno ta družina.

Sicer pa smelo lahko trdimo, da je malo vladajočih družin imelo na svoji vesti toliko krivic, kakor ravno ta družina, da so bile te nesreče tudi kazni božja.

Neka brezsrčna usoda se zdi, da je visela nad celo vlado cesarja Franca Jožefa od začetka do konca.

Čudno pri tem je to, da se je bivši cesar Franc Jožef pri neki priliki izrazil pred ljubljanskim škofom Pogacarjem, znanim velikim slovenskim rodoljubom, "da čuti, da je on zadnji Habsburgovec na tem prestolu." Tako se je cesar izrazil kakih 50 let pred svojo smrtjo. Toraj je moral že videti nad seboj Demoklejev meč, ki bode nekega dne padel na glavo tej družini in jo uničil, kar se je res zgodilo.

Cesar Franc Jožef je nastopil svojo vlado z revolucijo l. 1848.

Njegov prednik je umrl v blaznosti.

Njegova žena Elizabeta je bila zaklana v Švici.

Nadvojvoda Maksimilijan je bil ustreljen kot Meksikanski kralj.

Žena Maksimilijanova še živi v norišnici.

Nadvojvoda Johan je osramotil celo družino z grdim življenjem, si dal ime John Orth in izginil brez sledu.

Sestra cesarice Elizabete, vojvodinja Anguoleme je zgorela v Parizu.

Cesarjev edini sin Rudolph je padel kot žrtva nemoralnega življenja. Našli so ga ubitega v gradu v Mayerlingu.

Naslednjik njegov, nadvojvoda Franc Ferdinand in žena sta bila ustreljena v Sarajevu, kar je povzročilo svetovno vojno.

Najnovejši škandal Habsburške družine je pa povročila hči cesarjeviča Rudolfa, Elizabeta Marija, žena princa Windish-Graetza. To je določil nemški cesar pred štirimi leti, da bode kraljica belgijska, ker je bil prepričan, da bode zmagal on in da bode Belgija ostala pod nemško kontrolo. Toda Elizabeta Marija se je udala tako grdemu življenju, da je bil njen mož te dni prisiljen iti pred sodišče in jo tožiti za razpoko.

Že njena mati, nesrečna žena princa Rudolfa ni bila poštena. Omožila se je z nekim mažarskim lahkoživcem, baronom Lonayom.

Njena teta, princesinja Luiza Coburška, je osramotila vse cesarske dvore Evrope s svojim nebrzdanim življenjem.

Enako je povzročila sramoto dvoru princesinja Luiza Saxonska, se zagledala v svojega učitelja in ž njim zbežala.

Tako je imela mlada Elizabeta Marija same slabe zgleda pred seboj.

Vendar bila je ljubljencek starega cesarja. In na njegovo željo se je poročila z princem Windish-Graetzom.

Dolgo je princ Windish-Graetz molčal. Toda sedaj ko je cela družina propadla in izgubila vse, nastopil je pred sodiščem, kjer je pa prišlo vse to žalostno življenje na dan.

Da, ne visoki stan, ne svetne časti in ne bogastvo osreči človeka, temveč samo pošteno sree in krščansko življenje.

Sv. Janez Nepomuk.

AVE MARIA KOLEDAR

ČASNA STRAŽA.

Mati Elizabeta.

Judeja čuj! — Poznaš li kralja
na Golgati krvavi,
ki mu sinovi tvoji prestol so zidali
na skalnati podstavi?
Kraljevo čelo s trnjem so obdali,
ki ga planjava tvoja je rodila,
za žezlo Kralja so trstiko dali,
ki voda tvojih rek jo je močila.
Jeruzalem poglej na križ!
In sinagoga, ti molčiš?
Povej! Govori! Si li pozabila,
na častno stražo tam ob Kralju
svojem,

ki bi stopila v blesku svojem
pred prestol nov?
O, ne! ... Za stražo nisi se zmenila
s krvavo roko le si krono vila
ti Kralja le si sramotila ...

Pa vendar, sprave žrtvenik
obdaja straža častna, sveta,
ko umira Rešenik.
Ljubeča Magdalena križ poljublja,
v skrivnostno "Najsvetejše" mati
bleda
bolestno gleda,
ko zadnja kapljica krvi se ven iz-
gublja.

In poleg nje nedolžni svečenik
povzdigne v duhu prvič sveto kri,
ki raz oltar na skalna tla rosi.

In umirajoči Rešenik? —
Pogled ljubezni poln in mil
sočutje dobrim srcem vrača,
oko ugašajoče nanje zre,
dokler se zadnji zdihljej ni izvil —
in božji Sin umrje.
V trenutku tem, ko se vesoljstvo
zgraža,

ko tempelj sam o Jezusu spričuje,
se na ljubeča srca milost vsuje,
kraljevi dar dobiva častna straža.

— — — — —

Zdaj Golgata ne gleda Rešenika,
na križu ne stoluje Kralj sveta,
a tabernakelj naš ima
nebes Gospoda kot — jetnika.
Jetnik ljubezni je postal,
pa kot jetnik je vendar Kralj.
Zato, srce ljubeče, pred oltar,
ob Kralju večnem stoj na straži,
ljubezen svojo vso mu skaži,
v plačilo bo kraljev ti dar.

Hudič pogosto zmaga, to pa ne za-
to, ker ima prav, temveč zato, ker
mu Bog dopusti storiti, kar mu ljud-
je dovolijo. Hudič zmaguje samo z
ljudskimi grehi.
(J. Z.)

Najsigurnejši znak omikanosti je —
obvladati samega sebe.

Kdor hoče veliko veljati, mora ve-
liko dati.

Prve jaslice. Sv. František v božiční noči.

DOBRÓ ZDRAVILO.

K.

Pijanci so uzrok, da je cela Amerika "suha". Mere niso poznali in "suhači" so zmagali.

Vendar, ali bo prohibicija spreobrnila vse naše pijance?

Nekaj jih bode že! vsaj one, ki ga ne bodo dobili.

Vendar strast, ako se ji človek u-da, postane druga narava.

Navada je železna srajca.

Samo eno je sredstvo, ki je dovolj močno, da pomaga odložiti to grešno navado — milost božja.

*

Neki Kitajec je bil strasten kadilec opija. Tako je bil že v kremp-ljih te strasti, da je bil vsak teden po več dni v omotici.

Toda naš rojak misijonar P. Baptista Turk ga je spreobrnil. Seveda se je moral odpovedati tudi tej strasti.

Hud je bil boj, težko je šlo, vendar šlo je.

Ko ga je misijonar obiskal po nekaj letih in videl, kako se je spreobrnjenec poboljšal, začudil se je.

"Kako si dosegel toliko zmago sam nad seboj?"

"Oče, rabil sem veliko svoja kolena, Bog mi je pa pomagal."

Hotel je reči: Veliko sem molil, Bog mi je pa pomagal.

SLUŽITE BOGU Z VESELJEM.

V nekem mestu je živel dober zakonski par. Toda mož je bil zelo čmerikav. Vedno se je kislo držal. Nikdar ni bil vesel. Ko je prišel z dela, ni nikdar pokazal veselega obraza. Le težko je žena spravila kako besedico iz njega.

Nasprotno pa je bila žena vedno veselega obraza in srca. To je moža večkrat zelo jezilo.

Neki večer, ko je prišel mož posebno čmerikav domov, in je bila žena posebno vesela, vjezilo je to moža in ji je začel očitati, da je lahko mišljena.

"Mene tako skrbi, kako in kaj bode z otroci, kako bi si kaj naprej pomagali, ti si pa tako lahko mišljena."

"Saj ni res! Toda jaz mislim, da mi čmerikavost ne bo prav nič pomagala."

"Kakšna čmerikavost je to? Skrbim, da bi kmalu znorel, tebi pa ni nobena reč nič mari."

Ženo je to očitanje zbadlo. Vendar se je premagala in molčala.

Kako se pa mož začudi drugi večer, ko pride domov, in najde vse po stanovanju razmetano, večerje ne pripravljene. Žena je pa sedela za pečjo zakrita v črno ruto in globoko zamišljena.

"Kaj pa danes?"

"Nič!" odgovori mirno žena. "Hočem ti samo vstreči, ker želiš, da bi tudi jaz samo skrbela. Zato bodeš ti delal, jaz bom pa skrbela."

Mož je bil v zadregi. Videl je, da je pretiraval.

"Naka, tako čmerikovega obraza pa že ne bom gledal" reče mož smeje se v zadregi.

"Vidiš, jaz ga moram pa gledati že toliko let. Ti si sit mojega, ko si komaj prišel."

Od tedaj je bil mož ozdravljen.

Čmerikavost je velika napaka na človeku. Greni življenje sebi in vsem, ki morajo s takim človekom skupaj živeti.

Veselega človeka pa ima Bog rad in ljudje. Zato kliče sv. pismo: služite Bogu z veseljem!

ZA DOMOVINO

Spisal K.

1.

ILO je lansko leto novembra meseca.

Z velikansko radostjo napolnjena slavila je cela Slovenija svoje osvobojenje. Trhljena ječa slovanskih narodov — po domače Avstrija — se je porušila. Avstrijska armada je kapitulirala. Železni obroči, ki so držali to trhljeno stavbo skupaj — železna vojaška disciplina — so počili. Jugoslovanski polki ob italijanski fronti so vrgli orožje proč.

Toda sredi tega veselja je padla globoka žalostna celo Slovenijo. Italija jo je prevarala. S hladnokrvnostjo navadnega podlega sleparja je pogazila vse svoje obljube in prisege in zasedla v Sloveniji celo Primorsko, del Koroške in celo del Kranjske.

Ljudstvo se je v začetku sicer tolažilo s tem, da je to zasedenje samo začasno. Toda le prekmalu je morilski Italijan pokazal, kaj je njegov namen. Najkrutejše preganjanje Slovencev, vzlasti voditeljev naroda, se je začelo. Kdor je le z besedico hotel protestirati proti tem krivicam, zgrabili so ga laški karabinieri in ga odpeljali, sam Bog ve kam.

Naš narodno tako zavedni Primorec, pa pod Italijo? pa "polentar"? Ali si kaj takega sploh morete predstavljati? On, Primorec, tak navdušen narodnjak, tako poln ljubezni do Slovenije — pa Italijan? Ali je potem čudno, če je vsaka mišica trepetala v temu Primorcu, ko je gledal in čutil krutost "polentarja"?

Vas Z. leži v gorski kotlini v Tolminskih hribih. Precej visoko na strmini leže male kočice dobrih Tolmincev, kakor bi bile prilepljene na te strmine.

V teh težkih časih italijanskega zasedanja je bilo, ko je krepko slovensko dekle stalo na strmini nad vasjo, ne daleč od Podgornikovega posestva in se oziralo doli po cesti. proti dolini. Lepa, nekoliko zagorela lica, so bila zategnjena v žalostne poteze. Videlo se je dekletu, da je žalostno. Podgornikova Manca je bila pač navdušena narodnjakinja, kakor cela Podgornikova družina, kaj čuda, da so ji žalostne novice o domovini težile rodoljubno srce. Brat, ki je bil v avstrijski vojski, se je vrnil pred tremi tedni zdrav in vesel domov na veliko veselje starega Podgornika in njegove sestre Mance. Matere niso več imeli.

Felicianovi dve iz Brooklyna, N. Y.

Toda niso se dolgo veselili sreče. Novice o početju Italijanov v deželi so jih potrle. Toda še večje preskušnje so čakale ubogo vas in zlasti Podgornikovo družino.

Podgornikov oče so bili dolga leta župan v občini. Skupaj z gospodom župnikom in učiteljem so že dolga leta budili narod k narodni zavesti, ker so videli, da njih občina je ob meji Italije nekaka častna straža Slovenije.

“Mi smo obrambna straža tu na meji Slovenije,” je rekel gosp. župnik večkrat. “Če ne bomo mi stali zavedno in junaško na straži, po italijančili nas bodo.”

Danes sta bila poklicana oče in sin na italijansko vojaško postajo v dolini. S strahom sta odšla Podgornik in sin in s še večjim strahom ju je pričakovala Manca doma.

“Kaj neki hočejo ti polentarji od očeta in brata?”

Čuli so tudi, kako Italijani zahtevajo od županstev visoke svote denarja, kako najbolj navdušene slovenske može in fante zapirajo in odpeljavajo v Italijo, samo Bog ve kam. In vsi so se še bolj bali.

Manca je na vse to mislila in kolikor bolj se je večerilo in očeta in brata še ni bilo domov, toliko bolj jo je skrbelo, toliko bolj so se njene poteze zategovale v globoko skrb in žalost. Sedla je nekoliko, pa zopet vstala in se ozirala v dolino.

Večkrat, ko je zopet zastonj vstala in gledala v dolino, zaiskrile so ji solze v očesu in zdrsele po lepem licu in namočile kamen, na katerem je stala. Večkrat se je obrnila tudi proti kraju, kjer je bila Sveta gora in vzdihnila: Marija pomagaj! Ti jih varuj zlega.

Ravno je zopet Manca vstala in se ozirala v dolino, ko pride za njo po tistem krepak fant, navidez nekoliko starejši kot ona. Še od daleč jo je opazil, zato je šel prav po tistem, da bi ga ne opazila.

In res ga ni čula, preveč je bila zamišljena v dolino. Fant jo je prijel za glavo in ji zakril oči. Hotel se je pošaliti z njo, da bi uganila, kdo je.

Dekle se je silno prestrašilo.

“Oh, kako sem se prestrašila! Kdo si?”

Fant jo izpusti in se ji poredno zasmeje.

“Nič se ne boj, Manca, jaz sem.”

Manca ga pogleda, toda takoj se ji obraz stemni in prezirljivo se obrne proč od njega.

“Pusti me!” mu pravi in hoče iti proč.

“Manca, počakaj malo! Nikar ne bodi taka! Ne bodi tako ošabna!”

“Jaz nisem ošabna! Toda zahtevam, da me pustiš v miru.”

“Manca, zakaj me tako preziraš?”

“Jaz nikogar ne preziram, samo želim, da me pustiš pri miru!”

“Ko te imam pa tako rad!”

“Ne bodi otročji! V tako resnih in težkih časih, kakor so sedanji, pa si tako otročji!”

“Nič otročji, povem samo, kar čutim!”

“Pojdi, pojdi! Ali ne vidiš v kaki nesreči je naša domovina. Bodi resen!”

“Saj mi ne moremo pomagati? Resnoba ne bo rešila domovine!”

“Posebno tvoja ne! Si se že dobro izkazal!”

“Kaj misliš s tem, Manca?”

“Kaj mislim? Saj veš, kaj se govori o tebi?”

“Kaj meni mari, kaj se govori!”

“Pa reci, da ni res!”

“Jaz mislim, da je nespametno se Italijanom upirati.”

“Odobravati njihovega početja pa tudi nihče ne more in tudi ne sme, če ima le iskrico ljubezni do rodne zemlje.”

“Ej Manca, pojdi, pojdi. Kaj je ljubezen do domovine? Kaj? Cel svet je moja domovina!”

“Da, potem pa še vprašuješ, zakaj te preziram? Takega brezdomovince! Saj še ptiček rad zleti, kjer se izvali!”

“Vidiš, Manca, tako sem tudi jaz prej mislil. Danes mislim drugače.

V Benetkah sem se naučil drugega nauka. Ljubezen do domovine, to je nauk duhovnikov in kapitalistov, ki hočejo s tem naukom nas delavce in kmete slepiti.”

“Sram te bodi, France! Bil si preje pošten fant, dokler nisi bil v Benetkah. Res sem te rada imela. Toda sedaj te preziram kot brezdomovince! Pusti me in pojdi svojim potom.”

Dekle je bilo vidno razburjeno, to je pričala rdečica v obrazu in težko in naglo sopenje. Obrnila se je proč od njega in šla par korakov.

Mladenič stopi za njo in jo hoče prijeti za roko.

Kot ranjen gad je razdraženo dekle siknilo proti njemu:

“Ne dotakni se me! Podgornikova Manca prezira izdajalca domovine,” je zakričala v razburjenju.

“Bodi pametna, Manca! Daj se pogovoriti. Ti vidiš vse prečrno. Daj, da ti pojasnim svoje prepričanje. Gotovo ga bodeš odobraval...”

“Rekla sem, da te preziram in da s teboj ne bom več govorila. Slovenski mladenič, ki v tem času izdaja svoj narod, razširja med narodom nauke o brezdomovinstvu, pa imenuj to socijalizem ali kakorkoli, je izdajalec svojega naroda in plačan hlapec “polentarjev”. Poleg tega pa veš, da te imajo za “ogleduha” in da si ti kriv, da so nam g. župnika odpeljali v ječo. In povem ti, da jaz vse to verjamem. Zato poberi se mi proč!”

Razburjeno dekle je stopilo bližje k mladeniču in mu pljunilo v obraz.

“Na! To ima Podgornikova Manca za izdajalca domovine in za ogleduha!”

France si je hotel mirno obrisati obraz in se še nadalje usiljevati dekletu, ko se nekdo glasno zakrohota.

“Ha-ha-ha! Živela naša Manca! Prav si naredila. To zasluži vsak tak podlež, kakor je Polijev izdajalec!”

Manca in France pogledata proti strani, od koder je prišel glas.

Bil je Podgornikov Ivan, Mančin brat.

“Ha-ha! Si jo skupil? Prav to si si zaslužil! In če se hitro ne pobereš od tod, ti bom pa še jaz dal mal spominček.”

France je prebledel sramu. Pesti so se mu stisnile. Že je hotel planiti kot ranjen ris na svojega napadalca.

Ivan je to videl.

“Le pojdi blizu!” in potegnil je samokres iz žepa. “Poglej ga!”

Strašna kletvica je bil Francetov odgovor.

“Kakor hitro ne izgineš od tod, dobil boš, kar si si že zdavnaj zaslužil.”

“Kaj pa imata? Za božjo voljo, Ivan, kaj pa delaš?” zakliče prestrašeni oče Podgornik, ki je v tem dohitel sina. “Ali nisi čul, kaj so nama povedali v mestu? Franceta pa itak poznaš!”

“Če me takoj ustrele! Tak sleparski izdajalec ne bode žalil moje sestre!”

S kratkimi besedami je povedal, kaj je čul in videl, ko je prišel.

“Poberi se, potepin nesramni! Toda povem ti, da pusti mojo hčer pri miru! Vsa Podgornikova družina prezira izdajalce, ki izdajajo svoj narod sovražniku, kakor delaš ti!”

“Le čakajte, psi, drago boste plačali današnji večer!”

“Stori, kar hočeš, toda vedi stari Bog še živi. Še noben izdajalec ni srečno končal tudi ti ne boš. Toda vedi, da vemo, kaj počenjaš, če prav tajiš!”

Zadnje besede je France komaj še slišal, kajti odhitel je hitro v grmovje ob cesti.

“Manca, hvala ti, da si bila tako odločna!” seže Ivan sestri v roke. “Čul sem vajin pogovor. Dobro si mu povedala. In to zasluži!”

“Da, nihče drugi nas ne toži italijanskim oblastim, kakor on!”

“Kaj pa ste izvedeli v mestu? Zakaj so vas klicali?” vpraša Manca radovedno.

“Nekdo nas toži, da smo sovražniki Italije, da skrivaj netimo upor proti Italijanom.”

“Nihče drugi ni, kot ta-le slepar!” sikne ježno Ivan.

“Da, prav gotovo je on,” meni Manca.

“Žugajo nam, da nas bodo zaprli. Zlasti mene kot župana hočejo imeti odgovornega za vse.”

“Je to vse, za kar so vaju klicali oba tako daleč?”

“Ne, zahtevajo tudi podporo za svojo vojsko. Natančno moramo popisati vso hrano, vse domače živali in žito, kolikor ga ima občina. Stopenetdeset mernikov pšenice zahtevajo in ne vem koliko drugih stvari. Tu imam napisano.”

“Nič za Italijane! Kdo bode kaj dal? Sami naj pridejo in naj dobe, kar žele.”

“Saj sem jim to povedal,” pravi žalosten oče Podgornik. “Toda dali so mi teden časa. Ako v tem času ne naredim, kar žele, zasedli bodo občino in nastavili svojega italijanskega župana, z menoj bodo pa postopali kakor z upornikom.”

“Nič dobrega se nam ne obeta!”

“In sedaj pa še ta rdeči izdajalec! Zmaščeval se bode nad nami!”

“Da, bodimo pripravljeni na vse!”

2.

Žalosten je bil oni večer pri Podgornikovih. Vsi so le s strahom gledali v prihodnjost.

Še isti večer je oče Podgornik sklical občinsko sejo, kjer je možem predložil zahteve laških usiljivcev.

“Ne damo nič!” “Smrt sovražniku našega naroda!” “Raje smrt, kakor da bi se udali!” so klicali razjarjeni kmetje.

“Sami nimamo že kaj jesti, sedaj naj damo pa še to bore, kar je ostalo?” je mislil eden.

“Zima je tukaj, kaj bomo pa jedli po zimi?” se je jezil drugi.

Tako so bili razburjeni, da se ni mogla seja končati, temveč so se razdraženi razšli po hišah brez vsakega sklepa.

Drugo jutro je bilo na vse zgodaj že cela vas pokoncu. Sosedje so se zbirali v gručah in se razburjeno pogovarjali.

Vedno več in več se jih je zbiralo okrog Podgornikove hiše.

Ko je Podgornik videl, da je cela občina zbrana, stopil je pred ljudstvo in povedal vse, kar Italijani zahtevajo.

Dolgo so se posvetovali. Govornik za govornikom so nastopali. Toda vsak je samo z največjo odločnostjo protestiral proti laškim zahtevam in se izgovarjal, da on ne da nič. Če hočejo Italijani kaj dobiti, dobili bodo le s silo, če vkradejo.

In pri tem je ostalo.

Podgornik tudi ni ničesar storil, ker je vedel, da bo zastoj vsak korak. Poleg tega se je pa tudi njemu njegova slovenska zavest preveč upirala, da bi bil le en korak storil za pomoč Italijanom. Sicer je povedal komandantu v mestu, da on noče biti

več župan. Toda komandant mu je povedal, da če je župan ali ne, da njemu to ukažejo in mora to izvršiti. Ako pa ne bode izvršil, zadela ga bo de kazen kot upornika in posledice naj sam sebi pripiše.

Isti večer je sedela cela Podgornikova družina žalostna okrog mize. Povečerjali so in čitali časnik, ki so ga dobili po pošti iz Gorice. Malo je bilo poročanega v časopisu o žalostnem stanju sužnosti, v kateri ječi nesrečna solnčna Primorska. Vendar že v teh malo poročilih so čitali, da gre ljubljena dežela skozi najžalostnejšo dobo svoje zgodovine. Razni ukazi in odredbe italijanskih nasilnikov so pričali, kako kruto vlada sovražnik v deželi.

“Kaj bomo pa mi ukrenili?” vpraša slednjič oče Podgornik. “Nekaj moramo storiti! Tu doma ne morem počakati “karabinierjev”!”

“Ali ste opazili danes dopoldne med množico tudi Polijevega Franceta? Opazoval sem ga! Videlo se mu je, da strogo pazi na vse, kaj se je govorilo in godilo. In v mraku so ga fantje videli, da je hitel v dolino.”

“O to je gotovo, da je plačan laški vohun. In gotovo je, da je hitel v mesto poročat kako je ljudstvo razburjeno.”

“Zato pa treba hitro kaj ukreniti!” misli Manca.

“Da, toda kaj?”

“Zbežati proč!”

“Toda, kako? Vsa meja je zastražena!” misli oče.

“V gore!” misli Ivan.

“Ali ne vidiš, da smo pred vrati zime? Poleg tega pa, od česa bom pa živel?”

Vsi so molčali. Nihče ni vedel, kako in kaj bi se ukrenilo.

“Gotovo je, da čez mejo na Kranjsko ne morete. Tega še poskušati ni treba. To bi se reklo hiteti v lastno pogubo.”

“Tukaj doma pa tudi ne morem ostati, ker me bodo gotovo zaprli.”

“In Bog ve, kam peljali?”

“Da, vsaj se še spominjate poročil, kako grdo so ravnali z vojnimi vjetniki.”

“Ne, v laško vjetništvo ne!”

“V hribe tudi ne morem!”

Mučen molk je nastal. Vsem so sile solze v oči. Bile so pač za Podgornikove grenke ure, kakoršnih se je na milijone preživelo na Slovenskem zadnja leta.

“Kam drugam vam neboče kazalo, kakor da greste v hribe. Tam si poiščete kak skrit kot. Časa je še dosti pred hudo zimo, da vam postavimo malo koč, ker boste lahko na gorkem. Živeža bomo nanegli in vas skrivaj obiskovali,” misli Ivan.

“Da, tudi meni se zdi, da bode to še edini način, da se rešim. Saj se nas bode vendar Bog usmilil in rešil teh vragov!”

“Vsaj boste ponoči skrivaj tudi sami lahko prišli večkrat domov. Tudi doma boste lahko skriti. Paziti bomo morali samo na laško stražo.”

“Mej tem pa skušamo najti kak način, kako li se dalo priti čez mejo na Kranjsko.”

In tako so tudi naredili.

Takoj prihodnje jutro na vse zgodaj so šli vsi trije v gore iskat primernega skrivališča. Nesli so seboj vse potrebno orodje in tudi živeža so si nesli. Čas je bil kratek in noben dan niso bili več varni. Posebno časih je res Polijev France ovadil, se je vsaki čas bati vojaške straže, da pride po Podgornika in ga odpelje v ječo.

Niso se zastonj bali Polijevega Franceta. Naredil je to, kar jim je zažugal. Razburjenje v občini radi rekvizicije živeža mu je prišlo, kakor nalašč. Zato je še sam pridno pomagal netiti razburjenje. Pazljivo je puslašal vse, kar so Podgornikovi govorili. Podgornik sam je bil razburjen in je v svoji jezi več stavkov povedal, ki so bili kakor nalašč za Franceta.

Tudi je bilo resnica, kar je skoraj cela občina slutila: France je bil plačan ogleduh laške vlade za občino. —

France ni bil doma iz tega kraja. Bil je vzgojen v Gorici. Stariše je izgubil še kot otrok. Po smrti ga je vzel k sebi stric, črevljarski mojster, velik Lahon ali Italijanaš in v tem izdajalskem duhu izgojeval tudi svojega varovanca. Pozneje ga je pa vzela k sebi teta, ki je imela posestvo v tej občini. Toda Franceta ni vstrpelo dolgo na kmetih. Bil je preveč navajen na mesto. Zato je pustil teto in šel najprej nazaj v Gorico, kjer je imel razne službe. Iz Gorice je pa odšel v Trst in iz Trsta v Benedke. In tam je delal na železnici dalj časa.

Bil je navdušen socijalist. Ko se je začela vojska bi bil moral iti domov, v bivšo Avstrijo. Toda bil je prestrahopeten. Da bi pa zakril to svojo strahopetnost, skril jo je pod lepo doneči plašč “socijalistiških načel”; češ da je “proti militarizmu”. Toda ni se dolgo veselil te svoje svobode. Razmere med Italijo se postajale vedno bolj in bolj napete. Tako je tudi France videl, da ga čaka samo vjetništvo, ako pride do vojske. V svoji premetenosti si je pa takoj

tedaj začel pot pripravljati za to, kako se bode ognil vojaške puške. Poudaril se je italijanski vladi za ogleduha. Ker je bil med svojimi znanci znan kot "italijanissimo" t. j. zagrizen Italijan, je to službo tudi dobil. Naredil je laški vladi nekaj velikih zaslug, ko je izvohal nekatere vojne skrivnosti.

Ko je padla Avstrija in je Italijanska vojska zasedla Primorsko, bil je nekaj časa v Gorici. Vendar ker ga niso več tako potrebovali v Gorici, prosil je, da ga pošljejo v to občino, da bode pazil na gibanje proti Italiji v tej občini. Seveda je dobil to službo brez vseh težav. Italija je pač potrebovala takih podlih mož, da so ji pomagali zasesti te dežele in v kali uničiti vsak upor. Tako je Polijev France prišel v občino, kjer je županil Podgornik.

Njegovo pravo ime je bilo Pavlič in tako se je pisala cela družina. On si je pa ime spremenil v Poli, da je bilo bolj italijansko.

Z Manco sta se poznala še ko je bil pastirček pri Pavličevih. Ker so bili pašniki Podgovornikovih in Pavličevih skupaj, sta bila veliko skupaj. Manci se je živahen in meščanski deček dopadel. Bila sta velika prijatelja.

Ko se je sedaj vrnil v vas, je bila Manca vesela, da ga je zopet videla. Toda ko sta pa nekoliko več govorila, videla je, kakšnega prepričanja je, ga ni več rada videla. Kmalu, ko je prišel v občino so neko popoldne prišli laški vojaki in odpeljali g. župnika, ker je v cerkvi protestiral proti nastopanju Italijanov. Že tedaj pa je padel sum na Franceta, da je on to naznanil vojaški komandi. Bil je namreč zagrizen sovražnik kat. duhovščine in se je v neki go-

stilni v pijanosti pobahal, da je enemu že "zagodel", da ga bode pomnil.

Vendar pa nihče ni imel dokazov proti njemu.

Ko mu je Manca oni večer pljunila v obraz in ga je Ivan zasmehoval, prisegel je maščevanje celi družini. Načina, kako se zmaščevati nad Podgornikovimi, pa ni bilo težko najti. Kot vohun je bil obvarovan javnosti. Zato je sklenil, da se bode poslužil tega načina maščevanja. Tako mu je današnje razburjenje kakor nalašč prav prišlo. Še isti večer se je skrivaj odstranil iz vasi in odšel v mesto, da poroča.

Njegov načrt, je bil, odstraniti od doma Pogornika in Ivana. Tako bi ostala doma sama Manca. Nihče ne bode vedel, kdo jih je ovadil. Vse drugo se bode pa že pozneje odločilo.

S temi mislimi je hitel France vesel proti dolini poročat vojaški komandi, o dogodkih, ki so se godili danes v njegovi občini.

"Še danes mora komandant poslati dva vojaka po Podgornika," si je mislil. "Črez nekoliko dni pa po Ivana."

Bil je vesel, ker je bil prepričan, da bode njegov načrt vspel in da bode Manjea gotovo njegova.

4.

Podgornikovi so kmalu našli v planini, ne ravno tako daleč od vasi, primeren prostor za skrivališče. Tam so deloma skopali v strmino, deloma postavili z lesa malo bajtico, kjer se bode Podgornik lahko skril in počakal, da pridejo boljši časi za domovino, ali pa da se mu posreči uiti na Kranjsko.

Bili so tam celi dan. Hoteli so hiteti, ker ni bilo veliko časa.

Vendar pa niso mislili, da bi bila že danes ali jutri kaka nevarnost za nje.

Na dva, tri dni so kar še računali.

Za to je Manca proti večeru odhitela domov, da pripravi večerjo za očeta in brata, ki sta se namenila delati kakor dolgo bi se videlo. Zvečer sta se vrnila tudi Pogornik in Ivan. Pred vasjo sta se ločila. Oče je šel domov, Ivan je odšel pa še pogledat, če je že živina odšla domov, ki se je paslal na rebri na drugi strani vasi.

Nazaj grede se je pa Ivan vstavil v gostilni, kjer je čul več glasnih pogovorov. Hotel je čuti najnovejše novice. Veliko raznih stvari se je poročalo. Berači, ki so prišli črez vas, so vedeli marsikaj povedati. Tudi časopisi niso poročali nič dobrega. V teh pogovorih se je pa Ivan malo predolgo zamudil, da je bilo že precej črez deseto uro, ko je zapustil gostilno.

Tiho in zamišljen je šel po bližnici črez vrt proti domu.

Toda, kaj je bilo to?

Ravno je stopil na vrt, od koder se je videlo pred hišo, ko se mu zdi, da je videl, da sta dve črni postavi šli počasi proti hišnim vratom. V hiši, v glavni sobi je bila še luč. Vedel je, da oče in Manca pripravljata stvari, katere bodo jutri nesli seboj, zato, da se ničesar ne pozabi.

Sta že pri vratih. Vrata so bila še odprta. Obe postavi sta prišli pred vrata. Motna luč iz kuhinje jih je nekoliko obsvetila.

"Italijanska vojaka sta!" je zašepetal Ivan prestrašen in probedel. Vedel je vse. So že tukaj, da odvedejo očeta in — najbrže tudi njega.

Kaj naj stori?

V tem sta oba vojaka že vstopila v vežo in za en trenotek — zdelo se mu je, da je čul pritajen krik. Oče in sestra ste se prestrašila in skušala zakričati.

Kakor zver je planil proti hiši. Pogleda skozi okno v sobo. Strašen prizor! Oče leži na tleh in se brani z vso silo vojaka, ki kleči na njem in ga skuša ukleniti. Drugi vojak se bori z Manco, ki se ga oteplje na vse kriplje. Ni se pomišljal, kaj bi storil. Hitro plane v drvarnico, zagradi najbližji kol in plane ž njim v sobo. Predno sta vojaka vedela, kaj se je zgodilo, ležala sta nezavestna na tleh. Ivan je udaril vsakega s kolom po glavi.

Vzelo je precej časa, predno sta se oče in Manca zavedla, da sta spoznala, kaj se je zgodilo.

"Sedaj pa hitro bežimo," pravi Ivan, "če se hočemo rešiti."

"Doma vendar ne moremo pustiti, brez variha", misli oče.

"Kaj dom, glavno je, da si rešimo življenje!" misli Ivan.

"Kaj pa z vojaki? Gorje, če jih najdejo v naši hiši!"

"Vprašanje je, če sta to stražnika, ki sta prišla po mene, ali sta to kaka begunca, katerih je vse polno po teh krajih?"

"Ali sta še živa? Moj Bog, mene je groza!" pravi Manca in začne razburjeno jokati.

Oče in Ivan začneta preiskovati vojaka.

"Ta je že mrtev!" pravi prestrašen Ivan. "Bog mi je priča, da ga nisem imel namen ubiti."

"Tudi ta ne bode več tlačil zemlje," pravi Podgornik vidno prestrašen.

"Kaj bode pa sedaj?"

“Da, tu treba hitro delati. Gre se tudi za življenje in smrt nas vseh treh. Gorje nam!” pravi prestrašeno Podgornik.

“Toda kako, in kam jih skriti? Ali jih je kdo videl priti v vas ali ne?” pravi Manca.

“Naj bode kakor koli, poskusiti moramo vse, da se rešimo.”

“Najbolje bode, če jih zakopljemo.”

“Toda kam? Gotovo bodi prišli in jih iskali!”

“Zakopljimo jih v jamo, kjer imamo vapno. Saj ne bodo Italijani dolgo v deželi!”

“Kaj če pride preiskava in najdejo trupla v jami? Gotovo bodo šli gledat tudi tja. Ne, tja jih že ne smemo zakopati.”

“V hiši jih tudi nesmemo pustiti.”

“Še najbolj bode, da jih nesemo ven na polje in jih tam kje zakopljemo, kjer ne bode tako sumljivo!” misli Podgornik.

“Da, to bi edino šlo. Toda gorje če nas kdo dobi.”

“Poskusiti moramo vse. Kar se je zgodilo, se več ne da popraviti. Skušajmo si rešiti vsaj svoje življenje.”

“Hitro na delo!”

in ga zadeneta na rame in odhitita in za zadeneta na rame in odhitita skozi zadnja vrata na vrt in od tu na polje.

Kakih deset minut v hrib se je že začela goščava, s katero je bil zaraščen vrh hriba, pod katerega vrhom je stala ta vas. V to goščavo sta zanesla mrliča.

“Strah in groza, kaj smo doživeli. Mrliča sem nosil, v temni noči! Groza me spreletava,” pravi Podgornik, ko sta prišla nekoliko v goščavo, kjer sta mislila, da bode varno zakopati mrtvi trupli.

Nemudoma sta začela kopati jamo. Večkrat sta prenehala in poslušala, če bi bil čuti od kje kak glas. Vendar bila je tiha noč in nikogar ni bilo čuti. Mirno je počivala jesenska narava.

“Dovolj bode za silo,” pravi Podgornik. Saj je zima pred durmi. Do spomladi pa nas bode gotovo že Bog rešil, ali se nam pa posreči uiti na Kranjsko.”

“Oče, nekaj mi je padlo v glavo. Kaj pa ko bi vzela vojakoma vojaško obleko in orožje. Ali ne mislite, da bi nam lahko še prav prišla, posebno če bode treba bežati?”

“Saj res. Pametna miselj.”

In sklepala sta vojakoma zgornjo obleko in jima vzela vse orožje in ga skrila v goščavi, trupli pa zakopala in potem odhitela proti domu, kjer ju je Manca v strahu in grozi pričakovala.

Že se je prikazala prva jutranja zarja, ko sta prišla domov.

“To je bila strašna noč! Bog nas varuj enakih.”

“Toda kaj nam prinese današnji dan?”

“Hitro se nekoliko odpočijmo, potem pa treba na varno.”

Legli so sicer spat, toda vsi so bili preveč razburjeni, kakor da bi mogli zatisniti oči. Zato so bili z dnevom že vsi po koncu.

S strahom so čakali, da izvedo če je kdo v vasi videl vojaka priti v njih hišo.

Toda vse je bilo mirno. Več sosedov je šlo mimo, toda nihče ni omenil kakih vojakov. Ivan je šel na lašč v gostilno, kjer bi se bilo gotovo izvedelo. Toda precej pomirjen se je vrnil domov, kajti nihče ni ničesar omenil.

In tako je tudi bilo. Vojaka sta se bala odpora vaščanov, ako bi bila prišla po dnevu in odvedla Podgornika. Zato se jima je zdelo bolje priti v vas skrivaj in skrivaj tudi odpeljati župana.

“Za nekoliko dni smo še varni,” je rekel oče Podgornik. Vendar za me je bolje, da odidem. Gotovo je, da me bodo delali odgovornega tudi za vojaka, ki sta neznano kam, “izginila?”

In to se je vsem zdelo najbolje.

“Vaščani so me danes še videli, vojaka sta pa že včeraj “izginila.” Lahko da pade sum name, zato pa se moram skriti.”

Zato se je napravil z Ivanom in odšla sta v planino, v skrivališče.

Težka je bila ločitev, vendar ni bilo druge pomoči. Domovina je v sužnosti!

5.

Težki dnevi so se začeli za Ivana in Manco. Velikrat so ju klicali v mesto. Več dni so jih imeli tudi zaprte, da bi bili tako kaj spravili ž njih.

Toda ves njih trud je bil zastonj. Ničesar niso mogli izvedeti.

Vodstvo občine je prevzela vojaška oblast. Prišlo je tudi nekaj vojaštva v občino.

Polijev France se je tudi vrnil v občino. Izogibal se je Podgornikovih. Toda v resnici je pa pazil na vsak njih korak. Da je Podgornik pobegnil iz strahu pred Italijani, o tem je bil prepričan. Tudi je bil prepričan, da so morali Podgornikovi ubiti vojaka, ki sta prišla, da bi ga odpeljala v zapor. Toda kako najti dokazov? Najti jih mora, da se zmašuje nad njimi.

Tako je preteklo že štirinajst dni. Pogornik je prišel parkrat zvečer iz

svojega skrivališča proti vasi, vendar v vas si ni pal. Čudno se mu je pa zdelo, da tudi Ivana ni k njemu. Začelo mu je zmanjkovati tudi raznih potrebščin. Gledal je z višine nad vasjo hišo, toda ni si upal ven z gošče. Dva večera je opazil, da v hiši ni bilo celi večer luči. Kaj bi to pomenilo? Zelo ga je skrbelo? Ali so ju morda že zaprli? So morda že izvedeli kaj se je zgodilo? Strašno ga je skrbelo. Cele noči ni spal. Ure so mu bile kakor cela leta.

Večkrat ga je gnalo srce, da bi se bil ojunačil in prišel v vas. Pa se je zopet premislil. Saj bi jima to nič ne pomagalo, še škodilo bi jima. Ne! Nikakor! Ostati mora, kjer je in mirno čakati, da mu pride sin poročat, kaj in kako se je zgodilo.

Enako težke ure sta imela tudi Ivan in Manca. Ko sta se vrnila iz preiskovalnega zavora, sta sama začela misliti na to, kako bi prišla do očeta in mu nesla potrebnih stvari in mu povedala, kaj se je vse ta čas dogodilo.

“Toda, kako naj prideva neopazena iz vasi?” je mislil Ivan. “Gotovo pazijo na vsak najin korak. Polijevega Franceta sem videl že večkrat zvečer blizu hiše. Gotovo pazi na naju.”

“Vendar nekaj morava ukreniti! Tako ne moreva ostati. Očetu treba žvepljenk, soli, kruha in drugih stvari.” —

Slednjič sta se odločila, da bode Ivan vsejedno šel. Naredila sta cel načrt. Ivan bode šel iz vasi v popolnoma nasprotno smer in tako bode šel daleč po ovinkih k skrivališču. Manca bode pa pazila skrivaj, če bode šel kdo za njim.

Načrt se je posrečil. Manca ni videla ničesar sumljivega. Zato je bil

Ivan vesel, ko je po več urni hoji po gošči prišel na strmino nad vasjo in videl na hiši znamenje varnosti, za katerega sta se dogovorila.

Silno je bil Podgornik vesel, ko je zagledal sina pred seboj v skrivališču. Z zanimanjem je poslušal pripovedovanje, kaj vse se je teh štirinajst dni zgodilo. Večkrat se mu je utrnila solza v očesu.

“Domov pa nikar, oče,” je pripovedoval sin. “Danes smo izvedeli, da bodo našo hišo vojaki zasedli. Pride tudi neki Italijan, da bode opravljal županske posle v občini. Tudi čujemo, da pride še več vojaštva v občino. Preiskali bodo celo okolico, da najdejo vojaka, ki sta izginila in vas. Zato tudi tukaj ne boste več dolgo varni. Pobegniti bode treba.”

“Da, prav imaš. Tudi ne bom dolgo tu vzdržal. Premrzlo je. — Toda kako zbežati, ko je pa vse polno vojakov po okolici?”

“Kaj pa ko bi se preoblekli v vojaško obleko, katero imate tu skrito?”

“Da, poskusiti bode treba. To bode edina rešitev.”

Dolgo sta se posvetovala oče in sin in se natanjko dogovorila o celem begu. Sklenila sta, da bode oče dal v Ljubljanske časnike, ako srečno pride črez mejo, da bosta lahko čitala. Izbral si je tudi novo ime Gornik, pod katerem se bode javil v časopisju. Dogovorila sta se, da bodeta kmalu za njim pobegnila tudi Manca in Ivan. Tudi sta se dogovorila, da bode obesil na gotovo drevo košček blaga, kot znamenje, da je odšel in ako bode treba še kaj sporočiti, bode dal papirček pod gotov kamen, kjer bode napisal, kar želi.

Obema so kapele debele solze iz oči, ko sta se ločila.

“Sin moj, ne jokaj. Bog nas bode čuval! Glej to našo lepo Goriško! Bog in Marija jo bosta čuvala! Težke ure sužnosti imamo. Toda jaz upam na pravico! Še bode tekla slovenska kri! Še bode to kamenje škropljeno s slovensko krvjo! Še bodo padali slovenski junaki za svobodo tega lepega koščka Slovenije! Vendar ta zemlja bode naša! Zaupajmo na Boga! Zaupajmo na Marijo!”

Mesec je ravno pokukal izza oblakov, kakor bi bil hotel poslušati te preroške besede slovenskega mučenika — rodoljuba. Tresel se je glas Podgorniku, ko je govoril te besede. Vendar govoril jih je slovesno, kakor v proroškem duhu. In tako sta se ginjena ločila.

“Na svidenje v Ljubljani!” zakliče oče za sinom.

“Dal Bog in Marija!”

Kakor previdno je Ivan prišel, tako previdno je zopet odšel proti domu. Naredil je zopet precej velik ovinek v dolino in prišel v vas popolnoma od nasprotne strani.

Da bi obrnil vsak sum, je prinesel velik kos lesa v vas.

Toda dasi je Ivan mislil, da je popolnoma neopažen odšel je vendar nekdo videl in mu precej doleč sledil. Vendar v gošči se mu je pa izgubil. In to je bil Polijev France. Ker je izgubil sled, vrnil se je proti vasi in čakal, kdaj in od kod se bode Ivan vrnil. Vendar je vedel dovolj, da je lahko našel smer, katero je šel Ivan. Seveda je bil prepričan, da je šel k očetu, ki je moral biti tam nekje skrit. O vsem tem je obvestil vojaško oblast, ki je takoj odredila vse potrebno, da se preišče prav natanjčno cela okolica.

To je opazil tudi Ivan. S strahom sta čakala z Manjco izida. Zopet so

se začele težke ure med strahom in upanjem.

Gorje, če ga najdejo! Vsi so izgubljeni. Vendar vojaki so se vrnili prazni in zopet je bilo vse mirno. Našli niso ničesar, ne skrivališča, ne Podgornika in tudi ne vojakov.

“Hvala Bogu, za enkrat so že zopet varni,” sta vzdihnila Ivan in Manca. “Bog in Marija pomagajta, da bi srečno zbežali še črez demarkacijsko črto na Kranjsko!”

Marsikaka vroča molitev je izklopela te dva dni proti nebu iz Podgornikove hiše.

6.

V nekoliko dnevih potem naselili so se v Podgornikovi hiši italijanski vojaki in Italijanski častnik je prišel kot upravnik občine. Ivan in Manca sta dobila za se samo malo sobico v podstrešju. Toda Podgornikova hiša pa — Italijanska? Ne! To je bilo preveč za oba! Preveč sta bila rodoljubna. Poleg tega je pa Manca videla, da ni varna pred vojaki.

Vse to je pospešilo njiju načrt, da pobegneta še sama.

In res, kakor oče, tako sta se neko noč preoblekla tudi Ivan in Manca v obleko laških vojakov in tako odšla iz vasi kakor bi bila to kaka straža. In vse bi se bilo srečno izšlo, ko bi ne bilo — Polijevega Franceta. Njegovo maščevanje še ni bilo izpolnjeno. Zato je iskal samo prilike, da izvede svoje črne naklepe.

Isti dan, ko sta po noči Ivan in Manca zbežala je šel France po opravkih iz mesta. Vračal se je precej pozno v noči domov. In nesreča je hotela, da je srečal ‘stražo’—Ivana in Manco. Pozdravil ju je in hotel z njima govoriti. Toda straža je šla

molče mimo. Bilo je zelo tema. Ni ju spoznal! Vendar se mu je pa sumljivo zdelo, da nista odgovorila na njegov pozdrav. Šel je sicer mimo, vendar njegova ogleduška narava mu ni pustila, da bi se ne bil obrnil in šel za njima v razdalji, da je lahko čul njiju korake.

Ivan in Manca ste ga spoznala. Le s težavo se je Manca pritajila, da ni strahu zakričala. Vendar preveč se je ustrašila! Glas ji ni šel iz grla. Oddahnila sta se, ko je šel mimo. Toda začutila sta, da gre za njima. Razločno sta slišala njegove korake.

“Kaj pa sedaj?” je vzkliknila prestrašena Manca.

“Nič se ne boj! Pokaži se junakinjo! Ako bode še dolgo šel za nama ne kaže drugače, kakor, da ga počakava in obračunal bom ž njim.”

“O Marija, pomagaj!” je molila Manca.

Res koraki za njima so se čuli še dalje. Da, zdelo se jima je, da jih je zasledovalec še pospešil.

Tako sta prišla skoraj do sosedne vasi.

“Skozi vas ne smeja. Tam naju lahko dobe, spoznajo in izgubljena sva. Tudi v tej vasi je straža.”

“Ustaviva se in počakajva za trenotek.”

Ustavil se je tudi France.

“Aha, to hoče. Za nama gre v vas in tam naju prijeti. Prepričan sem, da ne ve, kdo sva. Vendar se mu pa sumljivo zdi.” je pošepetal Ivan.

V tem se pa začujejo koraki od nasprotne strani. “Nekdo prihaja iz vasi nama nasproti.”

“Izgubljena sva! Beživa!” pravi Ivan in zbeži črez seč na njive in Manca za njim. Naredila sta to ta-

ko tiho, da ju ni čul ne France zadaj in tudi ne prišleca od nasprotne strani.

Bežala sta kolikor sta mogla naglo in kolikor je pač bilo mogoče v temi in po njivah. K sreči ni bilo veliko njiv, temveč se je takoj začel travnik in kmalu za tem se je začela gošča. Dolina je bila ozka in obe strani pa poraščene z goščavo.

Ni sta pa bila še daleč, ko počí strel na cesti in nekdo silno zakriči! Moral je biti kdo ranjen.

Prestrašena sta obstala. Misli sta, da je strel veljal njima. Toda ta krik. Moral je biti kdo ranjen na cesti? Ko sta se nekoliko od straha zavedla, sta bežala dalje. Ko sta bila v grmovju, sta poslušala, če gre kdo za njima. Toda vse je bilo tiho. Samo tam na cesti sta videla, da je nekdo prižigal žvepljenke. Ko so se posamezne žvepljenke posvetile, videla sta razločno dva vojaka, ki sta se sklanjala in svetila po tleh. Več nista razločila.

“France je moral biti ranjen,” rekel je Ivan, “drugače si ne moram misliti.”

In tako je tudi bilo. To, da sta se Ivan in Manca vstavila, ju je rešilo. To je namreč zmešalo Franceta. Iz vasi je res prišla straža, dva vojaka.

France je mislil, da sta se vrnila skrivnostna vojaka, katera je prav kar srečal. Zato ju je počakal, da sta prišla bližje. Ko sta prišla blizu, zastavil ima je pot in zakričal, da se vstavita. Vojaka sta pa mislila, da ju je hotel kdo napasti. Zato sta zgrabila hitro puško in eden je sprožil in France je smrtno ranjen padel na tla.

“Slovenski ‘schiave’ več ali manj”, rekla sta zaničljivo vojaka, ko sta ga nekoliko preiskala in videla, da je smrtno ranjen. Položila sta ga na travo poleg ceste in odšla proti vasi, da poročata, kaj se je zgodilo.

Ivan in Manca sta pa hitela dalje po gozdu, kakor hitro se je nekoliko zdanilo. Ivanu je bil svet daleč na okolu znan.

Sreča jima je bila mila. Srečno sta ušla črez demarkacijsko črto in danes je cela družina v Ljubljani zopet skupaj in čakajo, kedaj bode prisijalo zlato solnce svobode tudi za solnčno Goriško, da se bode otresla pijavk, ki ji sesajo srčno kri in jo tlačijo v sužnost, hujšo, v kakoršni je bila.

Vendar so vsi Podgornikovi trdno prepričani, da je — **prihodnost Slovanska!**

Mlad mož pride zvečer z dela domov in najde ženo vso v solzah.

“Za božjo voljo, Lizika, kaj se ti je zgodilo?”

“Booooo Bououou!”

“Povej mi no, kaj se je zgodilo.”

“Pusti me pri miru. Jezna sem na celi svet!”

“Pa bi mi vendar zaupala, kaj je moje-

ga angeljčka tako ujezilo, da je tako u-
žaljen.”

“Celi dan sem se mučila, da bi ti za večerjo pripravila dobro večerjo. Postavila pa sem jo na mizo in pes mi je vse pojedel. Booooo.”

“O, če je pa tako, pa kar nič ne jokaj. Ravno danes mi je moj prijatelj obljubil, da mi bo dal drugega psa.”

(J. Z.).

PASIJONKE ŽIVLJENJA.

Kdor je enkrat okusil, kako sladko je za Jezusa trpeti, ta si bo želel raje umreti, kakor brez trpljenja živeti.

*

Vzemi iz življenja trpljenje, vzel si iz njega tudi veselje.

*

Kdor ne zna trpeti, ne zna živeti.

*

Kdor želi življenje brez trpljenja, želi nekaj, česar ne mara.

*

Križ trpljenja je le prepogostokrat križec odlikovanja, katerega Gospod pripne na življenje onega, ki si ga je zaslužil.

*

Kjer je križ — tam ni daleč tudi Gospod.

*

V šoli križa se je več ljudi naučilo modrosti, kakor v vseh šolah vseh časov.

*

Kdor enkrat razume skrivnost križa, — razume vse.

*

Križ je edina lestva do nebes.

*

Spoštujmo bolečino vsi:
Ker duše čisti, z Bogom druž!

*

Križ je ključ nebeških vrat.

*

Vse trpljenje tega sveta se ne da primerjati z nezmerno slavo, ki bo razodeta nad nami v večnosti.

*

Kdor hoče iti za menoj naj zataji samega sebe, naj vzame križ na svoje rame in tako naj gre za menoj.

V gledališču.

A. — Ali greva "eno" pokadit?

B. — Sem se popolnoma odpovedal kajenju za dve leti.

A. — Ti, tako strastni kadilec, pa si se odpovedal kajenju?

B. — Da! Tako je!

Po drugem dejanju.

A. — Kam greš

B. — Grem eno pokadit.

A. — Ali nisi rekel, da si se odpovedal kajenju za dve leti?

B. — Da! Toda ali ne vidiš v vsporedu, da pravi, da je med prvim in drugim dejanjem minilo dve leti? (J. Z.)

*

Če hočeš vedeti, koliko te ceni kakva oseba, pokaži ji v javnosti svoje ljubezen. Kolikor te v javnosti priznava, toliko te ljubi. (J. Z.)

*

Kolikor znaš, toliko veljaš! — Je to res? Ne, to ni res! Kolikor znaš porabiti to svoje znanje, toliko veljaš. (J. Z.)

Captain Dr. Jos. F. Snedec,
Pueblo, Colo.

SEVEROVA

Družinska zdravila

Severov balzam za pljuča
zoper kašelj, prehlad, hripavost, kašelj pri vnetju sapnikov in pri hripi ter zoper krčevito davico. — Cena 25 in 50c in 1c ali 2c davka.

Severove Jetrne kroglice
zoper jetrno otrplost, glavobolj, zabasanost, omotico, žolčnico in zlatenico. — Cena 25c in 1c davka.

Severov Regulator
za ženske, ki trpe vsled bolesi lastitih njihovemu spolu. — Cena \$1.25 in 5c davka.

Severovo Zdravilo za obisti in jetra — zoper vnetje obisti in mehurja, zadržanje scalnice, gosto scalnico, scalne neprilike, otekanje nog, vsled obistni bolezni, zlatenico in kisel želodec. — Cena 75c in \$1.25 in 3c ali 5c davka.

Severov Želodčni grenčec
za slab želodec, slabo slast, nepreabnost, težka prebavo in dolgotrajno zabasanost. Priporočja se tudi starim in slabim. Cena 75c in \$1.50 in 3c ali 6c davka.

Severovo Mazilo zoper kožne bolezni — zoper garje, kraste, lišaj, slabi tok, spahki, luskinе in razdražbe. Cena 50c in 2c davka.

Severov Življenski balzam
zoper jetrne neprilike, neprebavnost, dolgotrajno zabasanost, težko prebavo in ponavljajočo se mrzlico. — Cena 85c in 4c davka.

Severov Kričistilec
zoper nečisto kri, bule, spahke, neizpuščaje, ogrce in gnoječe se rane, ki imajo vzrok v nečiste krvi. — Cena \$1.25 in 5c davka.

Severov Nervoton
zoper duševno potrtost, nespečnost, živčno onemoglost in nervoznost. — Cena \$1.25 in 5c davka.

Severovo Gothardsko olje
za revmatizem, nevralgijo, izvijenje, odrge, otekline, otekle žleze, bolečine, krče, okorelost, posledice revmatizma ali pakostnice. Dobro mazilo ali liniment. Cena 30c in 60c in 2c ali 3c davka.

Severov Antisepsol
služi kot krajevno sredstvo za izpiranje, izmivanje in grgralo za zoprn dih, rahle, otekle čeljusti, bolno grlo in hripavost. — Cena 35c in 2c davka.

Severovo zdravilno milo za kožo — čisto, antiseptično milo za kožo, lobanjo, lase in obraz. Za otroško kopel. — Cena 25c.

Pišite po cenik Severovih zdravil. Severova Družinska zdravila so na prodaj po vseh lekarnah, ako jih ne dobite pri svojem lekarnarju, obrnite se direktno na nas. Ali vedno se prepričajte in vprašajte prvo pri svojem lekarnarju. Izogibajte se ponaredb, in zahtevajte odločno le "Severove" pripravke.

Severov Almanak za Slovence za leto 1920 je gotov.
Dobite ga brezplačno po vseh lekarnah ali pa pišite nam in vam ga pošljemo.

W. F. Severa Co.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

"SOVRANIK ITALIJE".

K.

Leta 1868 je bilo.

V Rimu so zmagali peklenške moči. Hujokači so zmagali. Našuntali so ljudstvo proti sveti stolici. Italijanska vojska je napadla, papeža in Rim.

Med vojnimi jetniki je bilo v "Angelskem gradu" nekako 200 garibaldijevih vojakov, smrtnih sovražnikov papeža. Smrtno sovraštvo da cerkve si videl na njih obrazu. Ko so govorili med seboj, čul si strašne kletve na sv. očeta, "sovražnika Italije," "pošast Italije."

Nekoč so bili ti jetniki posebno razburjeni.

Naenkrat se vrata zapora odpro in bela postava častitljivega starčka se pokaže pri vratih. Sveti oče Pij IX. je prišel obiskat jetnike, da jih pomiri. Prišel je brez straže, brez varstva, popolnoma sam.

Vse je vtihtnilo in ostrmel.

Dostojanstveno, vendar poln miru in dobrovoljnosti je stopil med nje in jih pozdravil.

"Tu sem, otroci moji, med vami! Tu je "sovražnik" Italije", "pošast Italije," o kateri vam je vaš general toliko povedal in vas tako ščuval. Otroci, vzeli ste v roke orožje, da bi se proti meni bojevali in koga tu najdete? Glejte me! Slabotnega, sivga starčka, ki še nikomu ni nič žalega storil."

Vse je bilo tiho. Nihče se ni ganil.

Papež gre od vojaka do vojska.

"Linko, tebi treba novih črevljev. Dobil jih bodeš. Tvoja obleka je strgana. Takoj ti bom poslal novo." Tako je vsakemu kaj daroval.

"Sedaj počakajte nekoliko, da vam bodo vse te stvari prinesli in potem vas bode tisti papež, proti kateremu ste, se tako strastno borili poslal domov k vašim družinam, katerim nesite moj blagoslov."

Vse je padlo na kolena. Nekaterim so ginjenja stopile solze v oči. Poljubovali so mu noge in obleko, ko je šel počasi med njimi proti vratim ven.

"In proti tako dobremu očetu se borimo," so spogledali vojaki. "Ali nismo norci, da se damo tako ščuvati od sleparjev!"

A: Kaj je Italija danes?

B.: Nesrečen čevelj, s katerim hoče Nemčija Slovence breati. (J. Z.)

*

Kdo je vedno zmagovalec?

Pravijo da denar.

Ni res!

V skrajni sili ga prerado zmanjka.

Pravijo, da moč.

Ni res!

V skrajni sili preveč napeta — opeša.

Pravijo, da zvižaja.

Ni res.

V odločnem trenutku se razkrinka.

Pravijo da resnica.

In prav imajo!

V najkriticnejšem trenutku, v skrajni sili, vsikdar, po povsodi — se je še vedno izkazala kot nepremagljivo. (J. Z.)

*

Če te razžaljiva beseda pogreje, počakaj, da se ti kri zopet ohladi. — Vedi, da bode tvoj napadalec mislil na tvoj odgovor šele tedaj, ko bo tudi sam pomirjen. Zmaga tvoja ne zavisi od tega, koliko se bodeš pričkal, temveč kako. (J. Z.)

A. Glavach

POGREBNIK

Se priporočam Slovencem

1828 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Matia Kremesec,

MESAR

Priporočam Slovencem in
Hrvatom mojo dobro in okus-
no mesnico.

Vsak dan sveže meso, ka-
kor tudi

PRAVE KRANJSKE KLOBASE
doma delane vedno na raz-
polago.

1912 West 22nd Street
Chicago, Ill.

Jacob Gerend,

704-706 N. 8th Street.
SHEBOYGAN, WIS.

Dealer in

- FURNITURE -
UPHOLSTERED GOODS
AND BEDDING

UNDERTAKING
A SPECIALTY

Največja prodajalna te
vrste v Clevelandu,

v pet različnih oddelkih

1. oddelek železnina, 2. od-
delek Automobilski, 3. odde-
lek električni, 4. barva in
steklo, 5. kuhinjske po-
trebščine.

Grdina & Co.

Lastnika:

A. Grdina in John J. Grdina

6127 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.

Prva, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna
organizacija v Združenih Državah Ameriških je

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. jan. 1898. v državi Illinois,
s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

Skupno premoženje znaša nad \$500.000.00. (Čitaj: nad pol milijona dolar.)

Geslo K. S. K. Jednote je: "Vse za vero, dom in narod!"

— Članov in članic ima nad 12.000, ter nad 5.000 otrok. —

Skupnih podpor je izplačala K. S. K. Jednota tekom svojega 25 letnega
obstanka okrog \$1,750.000.—

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in bogati podporni organi-
zaciji, zavaruj se pri **KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI**,
ker se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe in operacije, ter isto-
tako lahko tudi proti bolezni.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do
50. leta. Otroke pa od 1. do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250.00, \$500.00
ali \$1,000.00 posmrtnine. Za vsakega umrlega otroka, zavarovanega
v mladinskem oddelku K. S. K. J. se plača \$100.00 v pokritje pogrebnih
stroškov.

Vsak pošten Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a)
pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član (ica)
te mogočne in bogate organizacije, potrudi se in pristopi takoj.
Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat
na teden in katerega dobiva vsak član in članica.

Glavni uradniki K. S. K. Jednote so:

Predsednik: Math Jerman, 321 Palm St., Pueblo, Colo.

I. podpredsednik: Josip Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.

Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Duh. vodja: Rev. Fr. J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.

Pooblaščenec: R. F. Kompare, 9206 Comemrcial Ave., So. Chicago, Ill.

Vrhovni zdravnik: Dr. M. J. Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Nadzorniki: Josip Dunda, 704 N. Raynor Ave., Joliet, Ill.; Martin Ne-
manich, 1900 W. 22nd St., Chicago, Ill.; Math. Kostainšek, 302 N. 3rd
Ave. W., Virginia, Minn.; John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pitts-
burgh, Pa.; Frank Francič, 311 — 2. Ave., Milwaukee, Wis.

Porotni odbor: M. J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.; Geo.
Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.; Anton Gregorich, 2112 W. 23rd
Street, Chicago, Ill.

Pravni odbor: Anton Bugar, 44 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.; Josip
Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio; Frank Pemel, Rock Springs, Wyo..

Urednik Gasila: John Zupan, 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

V vsaki slovenski naselbini v edinjenih Državah Ameriških bi moralo
biti društvo spadajoče pod KZ. S. K. Jednoto. Kjerkoli še nimate društva
spadajočega k tej močni in bogati katoliški podporni organizaciji, usta-
novite ga; treba je le 12 oseb v starosti od 16 do 50 et. l— Za nadaljna
pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: **Josip Zalar, 1004 N.
Chicago St., Joliet, Illinois.**

JOHN GORNIK,

slovensky trgovec
IN KROJAČ

6217 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

Na novo opremljena trgovina v novih lastnih prostorih. — Velika zaloga izgotovljenih oblek. Izdeluje obleke po naročilu. Delo trpežno, fino in po zmernih cenah. — Dolgoletna skušnja in pošteno blago je pridobilo sloves domačega podjetja.

Ustanovljeno 1855.

The Will & Baumer Co.

Prva tovarna za sveče
v Ameriki,

SYRACUSE, N. Y.

Izdeluje sveče za cerkev vsakovrstne kakovosti in velikosti. Iznajditelji in edini izdelovatelji sedemdnevne luči za tabernakelj.

Podružnice: New York, Chicago, Boston.

M. BACHMAN

INC.

2107 So. Hamlin Ave.
CHICAGO, ILLINOIS

Največja **slovanska** tvornica društvenih zastav, znakov, regalij, kap, uniform in drugih društv. potrebščin.

Se toplo priporoča cenj. društvom.

Poskusite enkrat s kakim naročilom pri nas in dobro boste postreženi.

J. S. Jablonski,

: SLOVENSKI :
FOTOGRAF

6121 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za vrednostnih slik (en ducat), naredim eno veliko sliko v naravni velikosti ZASTONJ.—

VSE DELO JE GARANTIRANO

V SLUČAJU!

Mnogokrat se pripetijo slučajji da kateri izmed sorodnikov umerje v enem mestu kraju med tem ko so morebiti njegovi sorodniki v drugem kraju, kateri pa zelo želijo, da bi truplo dobili v svoj kraj in ga v svoji bližini pokopali. Večkrat tudi nevedo kako je to mogoče—ali se bojijo da stane preveš denarje.

V pojasnilo bodi to:

To se zgodi čisto lahko ker to je moda v tej deželi, trupla umrlih se vedno pošiljajo na zahtevo sorodnikov iz kraja v kraj. Vožnja zato stane toliko, kolikor za vsakega drugega človeka ako gre kateri v spremstvu z istim vlakom na mesto enega vožnega listka kupi dva. Ako se vozi truplo samo, potem pogrebnik to odpošlje po expresu, za kar se plača kakor od drugih zabojev.

Jednake slučaje sem imel že večkrat in tudi sam sem se podal na dotična mesta na željo sorodnikov in uredil vse potrebno. Za vsakateri slučaj se lahko obrnete na mene za boljše informacije ali za izvršitev istih. Lahko pišete, telegrafirate ali telefonirate.

Atres:

1053 E. 62nd Street

TELEPHONE: Bell-Rosedale 1881

O.S.-Princ-ton 1381

ANTON GRDINA

Slovenski pogrebnik in Balzamista,

1053 E. 62nd St.

CLEVELAND, OHIO.

DRUŠTVO SV. NEŽE
V CHICAGO

Catholic Order of Foresters štev.
826 vabi vse poštene Slovenke
k pristopu.

Za pojasnila se obrnite k tajnici

MRS. ANTONIJA ZUPAN
1951 West 22nd Place,
Chicago, Ill.

F. D. NEMECEK
SLIKAR

Se priporočam Slovencem.

F. D. NEMECEK
1439 West 18th Street,
Chicago, Ill.

MRS,
JUL. MICHALCZYK,
Trgovina s svežimi in umet-
nimi cvetlicami.

1831 W. 22nd St.
near Lincoln St.
CHICAGO, ILL.

MESABA FUEL CO.
LAWRENCE PASKVAN, Prop.
Ofis blizo D. M. & D. Depot,
Chisholm, Minn.

Najboljše vrste
TRDEGA IN MEHKEGA LESA
IN PREMOGA

in točno postrežbo dobite pri meni.
Priporočam se Slovencem in Hrva-
tom v Chisholm, Minn.

L. Paskvan, lastnik.

FRANK SUHADOLNIK

=====

najvecja trgovina z
OBUVALI

=====

6107 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, OHIO.

J. KOSMACH
1804 W. 22d St., Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri
nakupu raznih
Barv, Varnišev, Železja, Ključav-
nic in Stekla.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in
znotraj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, najnižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svo-
jega rojaka!

ANTON ANZLOVAR

6202 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Cenjenim odjemalcem se zahvaljujem za njih obisk v pre-
tečenem letu in se priporočam še za naprej. V zalogi imam
vsakovrstno blago na jarde za ženske obleke kakor tudi
narejeme obleke krila, bluze, suknje, klobuke itd., narede-
ne obleke za deklice in dečke, veliko zalogo moških srajc,
kravat, spodnjega perila in sveterjev.

Delavci Podpirajte Delavsko Podjetje!

Edinost Publishing Company

To podjetje so ustanovili slovenski delavci, tvoji sotrpini! Vsak pošten slovenski delavec nam se lahko pridruži kod solastnik in delničar!

Družba je začela izdajati dnevnik Edinost, ja zaradi velikih težav, ki so nastale v tuji tiskarni, smo morali z dnevnikom za časno prenehati, dokler ne bomo imeli lastne tiskarne.

**DELAVCI, PODPIRAJMO DELAVSKO PODJETJE!
NE PODPIRAJMO DELAVSKIH IZKORIŠČEVALCEV
PODPIRAJME SAMI SEBE!**

Za naše podjetje smo dobili veliko zanimanje po vseh nasebinah. Imamo lepo število delničarjev, da imamo dobro finančno podlago.

John Žefran, predsednik.

Josip Gregorich, tajnik.

Ivan Kušar, blagajnik.

Rev. John A. Plaznik, urednik.

Anton Kozlevchar, pomožni urednik.

John Petrovčič, poslovodja.

Math Grill, potovalni zastopnik.

Rojaki, pridružite se nam! To je delavsko podjetje.

Vsi uradniki so pod poroštvom.

**Mi pošiljamo denar domov najceneje. Pazite za naše cene
v listu Edinost.**

Posredujemo tudi za parobrodne listke. Kdor želi potovati v staro domovino, naj se obrne na nas.

Zaloga Knjig in Molitevnikov

**DELAVCI, PRIDRUŽITE SE NAM KOD SOLASTNIKI
IN DELNIČARJI.**

EDINOST PUBLISHING COMPANY

1847 West 22nd Street, Chicago, Ill.

JACOB JAZBINSKI

487 East 152nd Street,
COLLINWOOD, OHIO

Prvi Hrvatski in Slovenski izpitni urar. Najtoplejše se priporočam Slovencem pri nakupu ur, verižic, prstanov in gramafonov, imam veliko zalogo, nizke cene. Tudi popravljam, vse moje delo jamčim. Prosim da me obiščete ali pa pišite na moj naslov.

Telefon 47

Najboljše vrste
PEČI, POSTELJNE OPRAVE,
VSAKOVRSNE ŽELEZNINE

IN POHIŠTVA
kupite pri tvrdki

STONICH BROS.

107 WEST LAKE STREET,
CHISHOLM, MINN.

Telefon: Canal 80

FRANK KERŽIČNIK

1900 West 22nd St., Chicago, Ill.
(vagal So. Lincoln St.)

Slovenski ekspresman in trgovina
s premogom in drvni.

So toplo priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom za obilna naročila. Postrežba točna in solidna! Svoji k svojim!

Telefon Canal 537

NICHOLAS GOETTERT

POGREBNIK

se priporoča Slovencem.

2046 WEST 23rd STREET,
CHICAGO, ILL.

SUSCHA CO. SHEBOYGAN, WIS.

Pozor Slovenci v Sheboygan:—
Rajaki, nudi se Vam lepa prilika, pristopiti k družbi, ki obstoji že 12 let in je inkorporirana od meseca maja 1919; torej ne prezrite te prilike, ki se Vam sedaj nudi. Mi imamo v zalogi vedno najboljše meso slano in sveže, kakor vsakovrstne klobase. Naše starokrajske klobase so znane kot najboljše.

Uradniki: Anton Suscha, preds.,

Se priporočam Slovencem.

Slovenske gospodinje so prepričane, da so najboljše in najcenejše postrežene pri

FRANK BRUDER
mesarju in groceristu na
154 THIRD ST., LA SALLE, ILL.

Vedno sveže meso in drugo blago, ki spada v mesarsko in grocerijsko trgovino.

M. F. Intihar,

JAVNI NOTAR

Dajem pojasnila v vseh zadevah.
Se priporočam rojakom.

M. F. INTIHAR

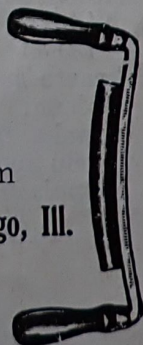
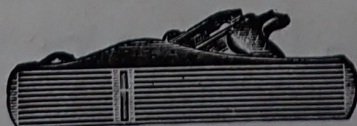
Waterloo Rd. & E 158th St.
Cleveland, Ohio.

A. M. Kapsa

Trgovina z
železnino

Se priproča Slovencem

2000 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

PRODAJAM ŠIFKARTE

Za najhitreje, najsigurnejše in največje parobrode
vseh prekomorskih črt — osobito za

CUNARD IN FRANCOSKO PROGO

DENAR pošiljam v stari kraj po najnižjih dnevnih kurzi
s posredovanjem najsigurnejših denarnih zavodov.

JOHN ZVETINA,

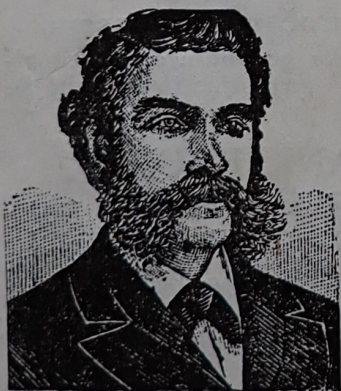
1726 So. Racine Avenue, vogal 18. ceste

V. M. SKVARCA, poslovodja.

Telefon: Canal 4503.

CHICAGO, ILL.

Za pošteno poslovanje jamči moja 25 letna uspešna skušnja v tej trgovini. Pišite glede kretanja parnikov, pridobitve potnih listov (pasov) in vožnih cen.

!! Pozor Rojaki !!

Ako Vam spadajo lasi ali ste jim mogoče že zgubili potem rabite ALPENTINKTURO od katere Vam v 6tih tednih krasni in gosti lasi popolnoma zrastejo samo če so le že korenine na glavi. To velja za moške in ženske.

Možje in fantje če želite imeti krasne brke in brado potem rabite ALPENPOMADO, od katere Vam v šestih tednih krasni in gosti brkovi popolnoma zrastejo. IMATE LI REUMATIZEM, WAHCIC FLUID, najuspešiši na svetu, od katerega si najstariji REUMATIZEM v 8smih dneh popolnoma ozdravite. Rane, opekline, bule, ture, bolezni v par dneh popolnoma ozdravim. Kdor bi moja zdravila brez poslu in vtem času sem zadovoljil na tisoče rojakov, od katerih imam na raspolago lepe zahvalnice.

Pišite takoj po cenik, katerega pošljem zastonj.

Jacob Wahčić

6702 Bonna Ave. N. E.,

Cleveland, Ohio.

JOHN FABIAN

Slovenski krojač.

Čistim, barvam in popravljam obleke.
Trgovina z možko opravo.

1932 West 22nd Street, Chicago, Ill.

F. ZEMAN

2270 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA

z mesom in grocerijskim blagom.

Se priporočam rojakom.

FRANK TOMAZICH

GROCERY

Rojakom Slovencem priporočam mojo
trgovino.

1858 West 22nd and Lincoln Sts.,
Chicago, Ill.

ANTHONY KOEHLER

Manufacturer of

Galvanized Iron & Furnace Work,
Steel Ceilings, Blow Pipes and
All Kinds of Gutter Work

2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 6027.

J. ZEFRAN

Fino špecerijsko blago in prekajeno
meso.

2313 So. Lincoln St., Chicago, Ill.
Telephone: Canal 409.

FRANK GRILL'S DAIRY

Prva slov.-hrvaška MLEKARNA
1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Se priporoča slov. in hrv. gospo-
dinjam. Mleko razvažam strankam
po hišah točno na vsak dan.

FRANK JELINEK

Dealer in UP-TO-DATE SHOES

1755 W. 21st St., Chicago, Illinois.
(Near Wood St.)

Telefon: Canal 4380.

FRANK SVETEK

15226 Saranac Rd. — Collinwood, O.

Slovenska trgovina z mešanim bla-
gom. Se priporočam Slovencem.

Svoji k svojim.

A. ENGBRECHT

TRGOVINA S CVETLICAMI

Pripeljemo na dom, pokličite Tele-
phone Canal 1784.

2157-2159 West 21st Place, Chicago.

FRANK MRAVLJA

Slovenska trgovina z mehko pijačo,
Ice Creamom. Zaloga cigar.

Se priporočam rojakom.

1903 West 22nd Street, Chicago, Ill.

DR. EDMUND KNAUF

PHYSICIAN AND SURGEON

SHEBOYGAN, WIS.

Telephone 800.

Slovenska trgovina s grocerijo

IVAN GOTTLIEB

1821 West 22nd Street

Chicago, Ill.

JOSEPH FERLIN

15416 Saranac Rd. Collinwood, O.

Slovenska trgovina. Groceria. Bla-
go prve vrste. Mesnica, sveže in pre-
kajeno meso. Nizke cene.

Se priporočam rojakom.

FRANK VACHCIC

SLOVENSKA TRGOVINA
V COLLINWOOD, OHIO.

746 East 152nd Street
zraven banke.

JOHN STROKAR

15406 Waterloo, Calcutta, Collinwood,
Ohio.

Trgovina z raznim železjem, peči,
vsake vrste barve, stenski papir.
Se priporočam. John Strokár.

JOŽEF GORNIK

672 East 152nd St., Collinwood, O.

Trgovina z vso možko opravo in
črevlji. Moderna Krojačnica.

Se priporočam rojakom.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali ake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO,
2146-2150 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter pobotnice. Tiskane imamo tudi **Bolniške liste**, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

☞ Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se je tiskal "Ave Maria" Koledar.

IVAN GOSAR

Akademični Slikár

Se prav toplo priporoča častiti duhovščini, slika cerkve najlepše in najcenejše in umetne slike po naročilu, vse delo je garantirano. Slikal je že nad pedeset cerkva. Priznalna pisma na razpolago.

Slavnim društvom se priporoča pri nakupu društvenih zastav, regalij in uniform.

Rojaki, podpirajte rojaka!

IVAN GOSAR

1215 East 3rd Street,

South Bethlehem, Pa.